
Orando et laborando

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem
évkönyve a 486. tanévről
2023/2024.

Orando et laborando

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem

évkönyve a 486. tanévről

2023/2024.

Debrecen

2024

Orando et laborando

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem
évkönyve a 486. tanévről, 2023/2024.

Főszerkesztő: Dr. Baráth Béla Levente
Felelős szerkesztő: Dr. Kenyhercz Róbert

Szerkesztőbizottság:
Dr. Imreh Sándor
Dr. Kmeczkó Szilárd
Dr. Kustár Zoltán
Lember-Major Enikő

A kötetet Szij Kamilla grafikusművész toll- és grafitrajzai illusztrálják.

ISSN 1786-3112

Kiadja: Debreceni Református Hittudományi Egyetem
Felelős kiadó: Dr. Baráth Béla Levente
Debrecen, 2024.

Nyomdai munkálatok: Kapitális Nyomdaipari Kft.
Felelős vezető: Kapusi József

TARTALOMJEGYZÉK

I. Egyetemünk életéből	9
Püski Lajos: <i>Érteni és megértetni</i>	11
Dr. Baráth Béla Levente: <i>Rektori tanévnyitó beszéd a DRHE 486. tanévnyitó ünnepi közgyűlésén</i>	13
Szilágyiné Asztalos Éva: <i>Beszámoló a Doktori Iskola működéséről a 2023/2024-es tanévben</i>	17
Dr. Joó Anikó: <i>Beszámoló a Felnőttképzési Központ 2023/2024-es tanévben végzett tevékenységéről</i>	19
Dr. Baráth Béla Levente – Szegeczkiné Máté Éva Edina: <i>Külső beszámoló a 2023/2024-es tanévről</i>	23
Dr. Németh Áron: <i>Tehetséggondozás és TDK-tevékenység a 2023/2024-es tanévben</i>	25
Dr. Vitéz Ferenc: <i>Beszámoló a DRHE Szenior Akadémiájáról a 2023/2024-es tanévi munkájáról</i>	29
Horsai Ede: <i>Beszámoló az Egyetemi Lelkészszékről a 2023/2024-es tanévről</i>	31
Horsai Ede: <i>Beszámoló a DRHE Egyetemi Kollégiumáról a 2023/2024-es tanévről</i>	35
Hodossy-Takács Sámuel: <i>A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Hallgatói Önkormányzatának élete a 2023/2024-es tanévben</i>	39
Dr. Fekete Károly: <i>Az Istent látó tiszta szív</i>	41
Dr. Baráth Béla Levente: <i>Rektori tanévzáró beszéd a DRHE 486. tanévzáró és diplomaosztó ünnepi közgyűlésén</i>	45
II. Eseménynaptár	51
III. Tudományos, művészeti és szakmai közéleti tevékenység	63

IV. Könyvajánló **119**

Csillag Andrea: <i>Feladatok az angol nyelvi tudatosság fejlesztésére</i>	121
Hörccsik Richárd: <i>Fejezetek a magyar és egyetemes egyháztörténetből</i>	124
Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): <i>Értelesen élni</i>	126
Kis Klára: <i>Iskolai agresszió és egyházi iskolák</i>	130
Kovács, Ábrahám – Jaeshik, Shin (eds.): <i>Church and Society</i>	134
Kovács Ábrahám (szerk.): <i>A hitvalló Balogh Ferenc teológiai professzor debreceni naplója, 1866–1871</i>	138
Kókai-Nagy, Viktor – Vér, Ádám (eds.): <i>Peace and War in Josephus</i>	140
Kustár Zoltán (szerk.): <i>Inspiráció az ókorban és a keresztyén hagyományban</i>	144
Kustárné Almási Zsuzsanna: <i>Életre kelt történetek</i>	148
Ledán M. István – Németh Áron (szerk.): <i>Az ókori keresztyén világ (VII–IX.)</i>	150
Peres Imre – Ledán M. István: <i>Ókori görög sírfeliratok</i>	153
Plasger, Georg – Fazakas, Sándor (Hrsg.): <i>Autorität und autoritäre Strukturen</i>	156

V. Konferenciák, szakmai rendezvények, pályázatok **161**

<i>Konferenciák</i>	163
<i>Szakmai rendezvények</i>	166
<i>Pályázatok</i>	181

VI. Adattár **183**

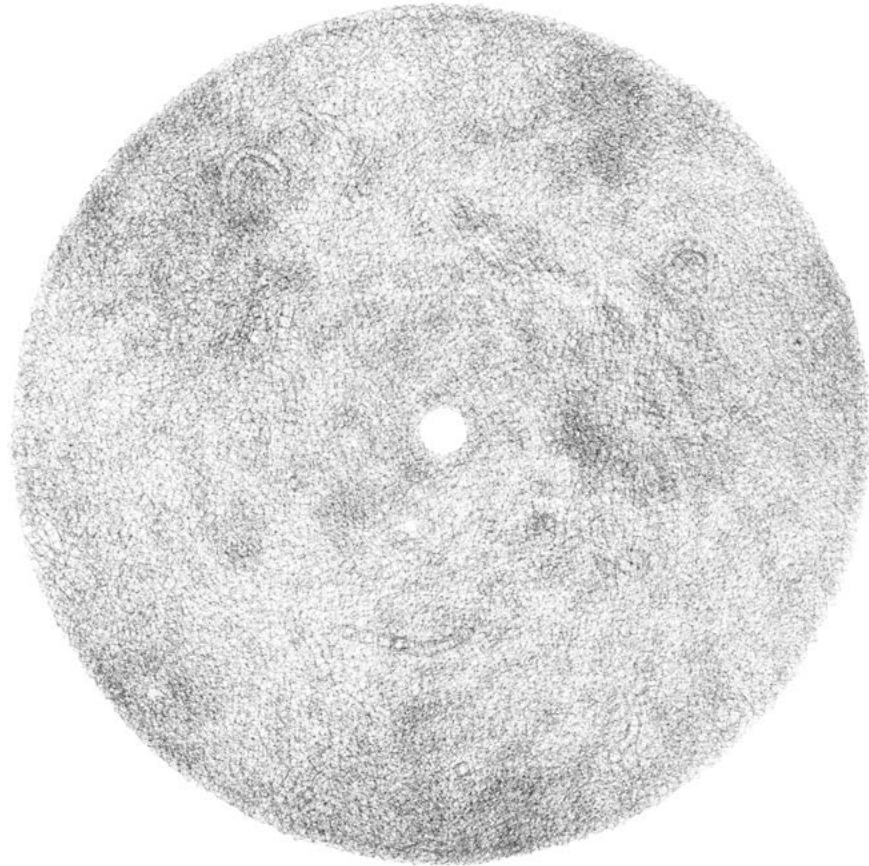
<i>2023 szeptemberében beiratkozott új hallgatók</i>	185
<i>2024 februárjában beiratkozott új hallgatók</i>	189
<i>2023/2024-es tanévben a Doktori Iskolában abszolutóriumot szerzett hallgatók</i>	189
<i>Sikeres doktori eljárások és habilitációk</i>	190
<i>2024-ben sikeres záróvizsgát tett hallgatók</i>	191
<i>Hallgatói díjak és jutalmak a 2023/2024-es tanévben</i>	194

I. EGYETEMÜNK ÉLETÉBŐL

Püski Lajos
ÉRTENI ÉS MEGÉRTETNI
Évnyitó igehirdetés

(Elhangzott a DRHE ünnepi tanévnyitó közgyűlésén
2023. szeptember 2-án a Nagytemplomban.)

Textus:

Mivel ez az ember feltartóztatta Pétert és Jánost, az egész nép megdöbbenve futott össze hozzájuk a Salamon csarnokába. Amikor Péter ezt látta, így szólt a néphez: „Izráelita férfiak, mit csodálkoztatok ezen? Mit néztek úgy ránk, mintha saját erőnkkel vagy kegyességünkkel értük volna el, hogy ő járjon? Ábrahám, Izsák és Jákób Istene, a mi atyáink Istene megdicsőítette Fiát, Jézust, akit ti kiszolgáltattatok, és megtagadtatok Pilátus színe előtt, pedig az úgy döntött, hogy elbocsátja őt. De ti a Szentet és Igazat megtagadtátok, és azt kértétek, hogy egy gyilkost bocsásson szabadon a kedvetekért, az élet fejedelmét pedig megöltétek. Az Isten azonban feltámasztotta őt a halálból, aminek mi tanúi vagyunk. Az ő nevébe vetett hitért erősítette meg az ő neve ezt az embert, akit itt láttok és ismertek, és a tőle való hit adta vissza neki a teljes egészségét mindnyájatok szeme láttára. Most már tudom, atyámfiai, hogy tudatlanságból cselekedtetek, mint a ti előljáróitok is. De amit az Isten előre megmondott minden prófétája által, hogy az ő Krisztusa szenvedni fog, azt teljesítette be így. Tartsatok tehát bűnbánatot, és térjete meg, hogy eltöröltsenek a ti bűneitek... (ApCsel 3,11–19)

Kedves Tanévkezdő Testvérek!

A „nép megdöbbenve futott össze”! Ez a rövid bibliai mondat lehetne napjainkban egy interneten terjedő hír érdeklődést felkeltő címe is, hiszen meggyógyult egy születése óta sánta. Némelyek ma is nagyon csodálkoznának. Mások hitetlenkedve attól félnének, hogy megint át akarja verni őket valaki valamilyen csúsztatással vagy félinformációval.

Napjainkban bizony sok hangzatos című, esetleg botrányszagú hír jelenik meg a Bibliáról, az egyházzal is. Ezért valószínűleg találkozunk már mindannyian az emberek részéről ilyen kérdéssel: Mi történik az egyházban? Te csak tudod, hiszen ott tanulsz, ott dolgozol!

Vajon tudunk helyesen válaszolni? Valóban érted az igét? Érted az Úr tetteit? El tudod helyesen magyarázni? Tudsz bölcsen, az ige fényében válaszolni az olykor provokatív kérdésekre?

Péter apostol – látva a meggyógyult sántát és a hirtelen összeverődött, kíváncsiskodó, értetlenkedő, hitetlenkedő sokaságot – bátran szólt a néphez. A helyzet még bonyolultabb, mert – ahogy a Cselekedetek könyve következő fejezete megjegyzi – Péter iskolázatlan, írástudatlan, azaz nem kapott hivatalos, magas szintű

teológiai képzést. Viszont felismerték azt is, hogy Péter és társai Jézussal voltak. Péter látta, hallotta és a személyes követés által tanulta Jézustól az Úr útját.

Péter meg tudta világosítani a bibliai, teológiai összefüggéseket. Elmagyarázta Ábrahámától a prófétákon át Jézusig az Isten üdvözítő tervét. Hirdette, hogy Jézus a megígért Messiás, azaz a Krisztus, és most is Ő cselekedett. Világossá tette az Ábrahámnak adott ígéret értelmét, vagyis hogy Ábrahám kiválasztása és a neki adott ígéret, hogy általa „nyer áldást a föld minden nemzetsége” (1Móz 12,3), az Isten üdvtervéről szól. Ezért hirdeti ma is, hogy ne csak Isten létében higgyünk, hanem térjünk hozzá, és kövessük Krisztust!

Ma bármilyen szenzációsnak tűnő hírre felkapják a fejüket az emberek, és könnyen meg is osztják azt másokkal. „Amit tudunk, azt szójuk” – figyelmeztet Jézus (Jn 3,11). Ezért nagyon időszerű Fülöp kérdése ma is: „Érted is, amit olvasol?” (ApCsel 8,30). A bibliai szöveg értésénél több és fontosabb Isten üdvözítő tervének megértése és megértetése.

Kedves oktatók, professzorok, így tanítsatok, hiteles étellel neveljetek a most kezdődő tanévben is!

Leendő lelkészek, tanítók, hitoktatók – akik sok gyermek, fiatal és felnőtt ember előtt fogtok szólni –, tanuljátok meg jól a hivatás szabályait, mesterfogásait, de tudnotok kell, hogy Péterhez hasonlóan az Írást megértve, Krisztust követve lesztek majd ti is igazán áldottá és áldássá.

Kedves Testvérem, a mai, szenzációra éhes világunkban csak így tudod másokkal is megértetni az üdvözítő ígét, csak így lehetsz hiteles szellemi, lelki, közösségi vezető – és Krisztust követve lehetsz te is igazán áldássá az egyházi diplomáddal!

Kezdd el és folytasd így ezt a tanévet, mert amit tudunk, azt szójuk! Ámen!

*Püski Lajos
lelkészi főjegyző*

Dr. Baráth Béla Levente
REKTORI TANÉVNYITÓ BESZÉD
A DRHE 486. TANÉVNYITÓ ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉN
(2023. szeptember 2.)

Főtiszteletű Egyetemi Közgyűlés!

A nyári hónapokban egy egyetemtörténeti előadásra készülve jogelőd intézményeink különböző korokból származó tanévnyitó beszédeit is előkerestem. Anélkül, hogy e szövegekkel kapcsolatban most érdektelen fejtegetésekbe bonyolódnék, annyit mégis érdemes megemlítenem, hogy az olykor évről évre újonnan hivatalba lépő vezetők egyfajta székfoglaló beszéd megtartására törekedtek, melyben általános, elvi szinten is összefoglalták intézményvezetői törekvéseiket. A folyamatosabb vezetői tevékenységek esetén ez az igény már nyilvánvalóan kevésbé volt jelen. A most kezdődő, 2023 és 2026 közötti rektori ciklusra vonatkozó terveimből általánosságban azt emelem ki, hogy az előző három év rendkívüli helyzetek kezelésére koncentrált munkája után most egy tudatosabb belső építkezést lehetővé tevő időszakra készülök.

Az egyetemi képzéseink által elérhető hivatásokat ma is csak jól felkészült, a feladataikkal azonosuló, küldetés tudatos emberek tudják eredményesen ellátni. A lelkipásztort, aki az igehirdetésen keresztül Isten üzenetét keresi és közvetíti a gondjára bízott gyülekezeti közösség számára. A lelkigondozót, aki a legkülönbözőbb családi és egyéni élethelyzetekben áll oda bátorító vagy éppen vigasztaló ígérel ember társai mellé. A tanítót és tanárát, akik az oktatásban és nevelésben minden emberi közösség számára alapvető köteleességeket teljesítenek. Munkájukkal a következő generációknak biztosítanak lehetőséget képességeik kibontakoztatásához és ezzel együtt egy minőségi élet eléréséhez.

Meggyőződésem, hogy egyetemi működésünk akkor lesz eredményes, ha elmélyült kérdésfeltevésekre és megoldáskeresésekre ösztönző, nyitott szellemiség és az egyetemi polgárok egymást kölcsönösen támogató tanulmányi munkája, illetve közösségi feladatmegoldások jellemzik. Ennek érdekében továbbra is célom, hogy hogy a DRHE tradicionális értékeit megbecsülő, de egyúttal előre tekintő és fejlesztő szemléletű irányítást valósítsak meg.

Annak érdekében, hogy működésünk során jó hatásfokkal érvényesüljenek az oktatás és a kutatás színvonalának megőrzése céljából az elmúlt évek rendkívüli viszonyai között végrehajtott fejlesztő beavatkozások, az elért eredmények továbbvitelére fogok törekedni.

A hosszabb távú építkezés jegyében egyetemünket a hivatása iránt elkötelezett, emberi és szakmai megbecsülésen alapuló, alkotómunkára ösztönző felsőoktatási közösségként kívánom erősíteni. Szem előtt tartva a küldetésnyilatkozatunkban megfogalmazott alapfeladatokat: „*Egyetemünk célja református lelkészek, teológusok és egyházi munkatársak képzése elsődlegesen a Magyarországi Református Egyház számára, továbbá olyan pedagógusok és egyéb világi szakemberek felkészítése*

a magyar köznevelés és kulturális intézményrendszer számára, akik a Magyarországi Református Egyház hitelveit és hagyományait ismerik, azokat képesek hitelesen megjeleníteni, református egyháztagságuk esetében pedig készek és hajlandók szakismeretükkel az egyház Urát szolgálni.”

Főtiszteletű Egyetemi Közgyűlés!

Egyetemünk fontos védjegye a Debreceni Református Kollégium tagintézményeiben a lelkes- és pedagógusképzés terén kialakult eredményes oktatói munka évszázados folyamatossága. Mi ma sok ponton az előttünk járó nemzedékek eredményein építhetünk tovább, és tekinthetünk öntudatosan előre a ránk váró feladatokra.

Ez a folyamatosság elképzelhetetlen lenne egyrészt az alapértékekben való stabilitás, másrészt az ismételt megújulás nélkül. Az értékörzés stabilitása tekintetében 486. tanévünk intézményi évfordulós naptárából felhívom a figyelmet arra, hogy az előttünk álló hónapokban a múlt eseményeiből tisztes kötelességünk emlékezni és emlékeztetni a következő eseményekre:

- » 350 éve a pozsonyi véstörvényszék a királyi országrész és a török hódoltság területéről az összes protestáns lelkészt és tanárt – köztük a Debreceni Református Kollégium sok korábbi tanítványát – berendelte. A megjelenteket hamis vádak alapján halálra ítélték, majd a hitük és hivatásuk mellett kitartó protestáns egyházi tisztviselőket előbb várfogságra, utóbb gályarabságra hurcolták.
- » 250 éve, 1773. november 17-én született Csokonai Vitéz Mihály.
- » 175 éve, 1849. január 9-től május 31-ig a Debreceni Református Kollégium Oratóriumában ülésezett a magyar Országgyűlés.
- » 100 éve, 1924. február 29-én született Karasszon Dezső, a DRHE Őszövetségi Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára.
- » 10 éve, 2013. november 21-én, a Debreceni Református Kollégium fennállásának 475. évfordulója kapcsán rendezett doktoravató közgyűlésen egyetemünk tíz jeles hazai és nemzetközi tudományos és egyházi közéleti személyiséget avatott díszdoktorrá.

Főtiszteletű Egyetemi Közgyűlés!

Hallgatói létszámainkkal kapcsolatban jelentem, hogy a jelenlegi beiratkozási adatok szerint egyetemünkön az aktív hallgatói létszám a hitéleti képzéseken és tanító szakon 360 fő, a Felnőttképzési Központban 133 fő, a Doktori Iskolában 21 fő, összesen 514 fő, mely a következő napokban várhatóan még tovább fog bővülni.

Oktatómunkánkat az eredményes felvételi és pótfelvételi eljárásokat követően örvendetesen emelkedő elsőéves hallgatói létszámmal kezdjük meg. Az első évre beiratkozott hitéleti szakos hallgatók száma 41 fő, a tanító szakos hallgatóké 101 fő, a Doktori Iskolába 5-en nyertek felvételt, a Felnőttképzési Központ első évfolyamán a beiratkozók várható létszáma 63 fő felett lesz. Így összességében 148 új beiratkozott hallgatónk van. Szeretettel köszöntöm az új egyetemi polgárainkat!

A 2023/2024-es tanévben az oktatást az energia-világválság jelentette terhelés ellenére is jelenléti formában kívánjuk szervezni. Az általános takarékosági szabályok mellett azonban feltételezhetően továbbra is szükség lesz egyedi intézkedések megtartására. Közös felelősségvállalásra és megértő együttműködésre ezen a ponton is szeretettel kérek minden egyetemi polgárt!

A mögöttünk lévő nyári hónapok eseményei közül kiemelem a következőket:

- » Július elején egyetemünket dr. Kis Klára adjunktus és Koi Ágnes doktorandusz hallgató képviselte a SOMEF, azaz a térségünk evangélikus és református lelkész-képző intézeteit összefogó szervezet révkomáromi tanácskozásán.
- » Július közepén a teológiai intézet több oktatójával együtt jelen voltunk a dél-erdélyi Illyefalván, a magyar református lelkész-képzés megújításának ügyével foglalkozó *Coetus Theologorum*-on.
- » A nyári időszakban dr. Kovács Krisztián, a Szociáletikai Tanszék munkatársa hosszabb kutatóúton vett részt Lipcsében.
- » Július végén több hallgatói önkéntessel és oktatóval együtt jelen voltunk a Zánkán megrendezett *Csillagpont* fesztiválon.
- » Hodossy-Takács Sámuel távolugrásban elért szép eredménnyel képviselte egyetemünket a kínai Csengtuban megrendezett nyári egyetemi világtétőkon.
- » Augusztus 9-én dr. Kustár Zoltán professzor úrral képviseltük egyetemünket dr. Kozma Zsolt, nyugalmazott kolozsvári teológiai professzor, egyetemünk díszdoktora temetésén.
- » Augusztus 15-én vettem át a köztársasági elnöktől az újabb rektori megbízó okiratot.
- » Augusztus 23–25. között tanári karunk tagjai nagy számban vettek részt Budapesten a Doktorok Kollégiuma Ráday Házban megrendezett ülésén.
- » Örömmel jelentem, hogy Erasmus-ösztöndíjas támogatással Csóka Petra teológia-lelkész szakos hallgatónk a dél-koreai Kvangdzsuban, Hegedűs Csaba pedig a hollandiai Utrechtben működő partnerintézményünknel kezdte meg tanulmányait. A félév során Hollandiából egy beutazó tanító szakos hallgatót fogadunk.
- » Pinczésné dr. Palásthy Ildikó 70. születésnapja alkalmából egyetemünk köszöntő kötetet jelentetett meg, melynek ünnepélyes bemutatójára szeptember 6-án kerül majd sor.
- » Sikeres pályázati eljárás nyomán idén szeptembertől egyetemünk is bekapcsolódik a *Tanítunk Magyarorszáért* programba, mely a térségünk hátrányos helyzetű általános iskoláinak felső tagozatos tanulói között végzett mentor tevékenységért külön ösztöndíj lehetőségéhez juttatja hallgatóinkat.

Az ebben a tanévben bekövetkező személyi változások kapcsán jelentem:

- » A Szenátus döntése alapján az új rektori ciklusban az általános rektorhelyettesi feladatokat dr. Gonda László, az oktatási rektorhelyettesi feladatokat továbbra is dr. Vitéz Ferenc, a főtitkári feladatokat pedig Elekes Nóra látja el.

- » A Pedagógia és Pszichológia Tanszék korábbi óraadója, dr. Mohácsi Bernadett immár teljes munkaidejű adjunktusként kapcsolódik be egyetemi oktató- és kutatómunkánkba.
- » Dr. Kovács Krisztián oktatói feladatait szeptember 1-jétől egyetemi docensi munkakörben végzi.
- » A Szenátus döntése alapján dr. Boda István főiskolai tanár újabb öt évre kapott megbízást a Matematika és Informatika Tanszék tanszékvezetői feladatainak ellátására.
- » Ebben a tanévben a Dogmatikai Tanszék vezetését megbízott tanszékvezetőként ismételten dr. Fazakas Sándor egyetemi tanár fogja ellátni.
- » Bodonovics István, az Informatikai Szolgáltató Csoport munkatársa ettől a tanévtől a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskolában folytatja tovább munkáját.
- » Szeretettel köszöntöm „a fedélzetén” az Őszövetségi Tanszékre alkotói szabadsága után visszaérkező dr. Németh Áron docens urat. Ezen a helyen köszönöm meg dr. Molnár-Tamus Viktória főiskolai docens asszonynak, hogy a mögöttünk lévő tanévben ellátta a Tudományos Diákköri Bizottság elnöki feladatait.

Ebben a tanévben a diákság vezetői Hodossy-Takács Sámuel szenior, Nagy Zsuzsanna esküdtfelügyelő, Szabó Gergő Ottó szeniorhelyettes és Karcza Rebeka esküdtfelügyelő-helyettes, illetve Farkas Zsuzsanna doktorandusz önkormányzati vezető lesznek. Köszönöm a Hallgatói Önkormányzatnak a bagolytábor és az egyetemi csendes napok előkészítése során végzett munkáját.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Isten áldását kérve és várva a 2023/2024-es tanévre ezekkel a gondolatokkal a tanévnyitó egyetemi közgyűlésünket bezárom, és egyetemünk 486. tanévet ünnepélyesen megnyitom!

*Dr. Baráth Béla Levente
a DRHE rektora*

Szilágyiné Asztalos Éva **BESZÁMOLÓ A DOKTORI ISKOLA MŰKÖDÉSÉRŐL** **A 2023/2024-ES TANÉVBEN**

A 2023/2024-es tanév elején a 21 fős hallgatói létszámból 19 hallgatónk kezdte meg tanulmányát, 15 fő nappali, 4 fő levelező tagozaton, 2 fő passzív félévre regisztrált. A második félévet 20 fő kezdte meg, 1 fő passzívált. A tanév végére 6 doktoranduszunk szerezte meg az abszolutóriumhoz szükséges krediteket, valamint 1 fő kérte hallgatói jogviszonyának megszüntetését.

Oktatóink száma 26 fő volt, közülük 10 fő külső oktatói minőségben segítette a Doktori Iskola munkáját. Dr. Bodó Sára egyetemi docens nyugdíjba vonulása miatt a Doktori Tanács 2024. június 27-i ülésén törzstagjai sorába választotta dr. Kovács Ábrahám egyetemi tanárt, valamint rendelkezett dr. Bodó Sára témavezetései átvételéről.

A tanévben egy alkalommal, június 18-án tartottunk doktori komplex vizsgát. Vizsgára állt 4 fő: Bohus-Kis Ingrid Csenge, Debreczeni István, Koós Máttyás és Paczári-Pongor Melinda. Mindannyian sikeresen teljesítették a komplex vizsga követelményeit, így a fokozatszerzésre történő felkészülést a doktori képzés kutatási és disszertációs szakaszában folytathatják.

A tanév során a Doktori Iskola korábbi hallgatói közül 1 fő szerzett doktori fokozatot: Porkoláb András új típusú képzésben, *magna cum laude* minősítéssel.

A következő tanévre történő felvételi vizsga alkalmával, 2024. június 27-én 3 fő jelentkezett nappali képzésre, közülük 2 fő nyert felvételt. A rendelkezésünkre álló 7 nappali képzéses státusz betöltésére pótfelvételi kiírásáról döntött a Doktori Tanács. Az augusztus 30-án megtartott pótfelvételi eljárás során további 6 fő jelentkezett nappali képzésre, akik sikeres felvételi vizsga után mindannyian felvételt is nyertek. Közülük 1 fő a megszűnt hallgatói jogviszonyból megmaradt hat félév terhére részesülhet állami ösztöndíj-támogatásban. Így mindösszesen 8 új hallgatót vehettünk fel nappali képzésre. A kivezetés alatt lévő levelező képzésben már csak 2 hallgató maradt, ők várhatóan 2025-ben zárják tanulmányaikat.

Mindkét félévben két-két kurzuson vehettek részt hallgatóink. Az első félévben dr. Győri János és dr. Csorba Dávid *A Debreceni Református Kollégium szerepe a magyar művelődés- és tudománytörténetben* (DI-DRK) című kurzusát két fő teljesítette. A *digitális világ etikai problémái* címmel (DI-R273) dr. Fazakas Sándor szervezett szemináriumot, mely során a doktorandusz hallgatók a graduális hallgatókkal közösen vehettek részt a heti rendszerességű alkalmakon. Vendégoktatóként dr. Kodácsy Tamás (KRE) és dr. Molnár-Kovács Dorottya (DE) vettek részt a kurzuson. A képzésen 5 fő doktoranduszunk vett részt, akik előadóként is bekapcsolódtak a munkába.

A második félévben 2024. április 24-én került megrendezésre a *Szenvedéllyel az Evangélium szabadságáért. Barth és a magyar református teológia* című Barth-

konferencia. A kurzuson (DI-BARTHKONF) 10 fő vett részt, közülük Koós Máttyás Csanád a konferencia előkészületeiben, szervezésében is részt vállalt. Előadóként kapcsolódott a konferenciához dr. Michael Beinter egyetemi tanár, egyetemünk díszdoktora (Münsteri Egyetem), dr. Fazakas Sándor egyetemi tanár, dr. Árvavölgyi Béla (Tahitótfalu), valamint dr. Borsi Attila János (KRE BTK) volt doktoranduszunk, továbbá vendégelőadóként dr. Görföl Tibor (PTE BTK) és Czapp József (BBTE ÖDI). Dr. Németh Áron oktatónk *A teológiai kutatás módszertana* (DIV-KUTMOD) című tömbösített kurzusán 3 fő doktorandusz vett részt.

2023. november 24-én doktorrá avattuk Batizán Attilát, Lucski Mártát és Porkoláb András Józsefet, habilitációs oklevelet vett át dr. Borsi Attila János, dr. Kodácsy-Simon Eszter, dr. Lányi Gábor és dr. Igor Lorencin. Az ünnepséggel csatlakoztunk a Magyar Tudomány Ünnepe 2023-as eseményeihez.

A Doktorandusz Önkormányzat munkáját önállóan végzi, vezetője Farkas Zsuzsanna volt, jelen tanévre Koós Máttyás Csanádot választották DÖK-elnöknek. A hallgatók rendszeresen részt vettek intézményi és egyéb, interdiszciplináris konferenciákon. Gyene István Hunor a 2024. május 3–5. között megrendezett *Tavaszi Szél Konferencia* Hittudományi szekció Vallás és társadalom alszekcióban első helyezést ért el.

A Magyar Akkreditációs Bizottság egyszerűsített eljárásban, 2023/6/XXI/13. sz. határozatával 2025. február 21-ig meghosszabbította Doktori Iskolánk (D133) akkreditációját.

A Doktori Tanács 2024. május 21-i ülésén öt év időtartamra dr. Hodossy-Takács Előd egyetemi tanárt választotta meg a Doktori Iskola vezetőjévé.

Szilágyiné Asztalos Éva
a Doktori Iskola
oktatásszervező szakreferense

Dr. Joó Anikó
BESZÁMOLÓ A FELNŐTTKÉPZÉSI KÖZPONT
2023/2024-ES TANÉVBEN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A DRHE Felnőttképzési Központja szakirányú továbbképzések oktatásszervezését, új képzések indítását, szakmai napok szervezését és lebonyolítását, a Szenior Akadémia szervezését, koordinálását, adminisztrálását, továbbá a jubileumi diplomák gondozását végzi. A központ vezetője Dr. Joó Anikó főiskolai docens, az oktatásszervezők Kerékygártó-Papp Edit, Szabados Boglárka és Turucz Imola voltak.

Indított szakirányok

A 2023/2024-es tanévben 6 szakirányú továbbképzési szakon, 11 csoportban folyt képzés. A hallgatók létszáma 165 fő volt. A hallgatók képzések szerinti megoszlását az alábbi táblázat foglalja össze.

Szakirányú továbbképzési szak	Első félév Létszám
Biblioterápia I. évfolyam	7 fő
Biblioterápia II. évfolyam	7 fő
Egyházi intézményvezető és szervezetfejlesztő	34 fő
Drámapedagógia I. évfolyam	9 fő
Drámapedagógia II. évfolyam	8 fő
Fejlesztőpedagógus I. évfolyam	12 fő
Fejlesztőpedagógus II. évfolyam	13 fő
Közoktatási vezető I. évfolyam	22 fő
Közoktatási vezető II. évfolyam	19 fő
Pedagógus szakvizsga I. évfolyam	16 fő
Pedagógus szakvizsga II. évfolyam	18 fő
Összesen	165 fő

Az 1. félévben a hallgatói létszám 165 aktív hallgató volt. Az első évfolyam létszáma 100, a másodiké 65 fő volt. A *Pedagógus szakvizsga* szakirányú továbbképzési szakon 8 hallgató, a *Közoktatási vezető* képzésben 7 hallgató, a *Drámapedagógia*-n 4 hallgató, a *Fejlesztőpedagógus* képzésen 1 hallgató egy év alatt teljesítette a képzés követelményeit korábban (többségében a DRHE Felnőttképzési Központjában) szerzett szakirányú végzettsége beszámításával.

Szakirányú továbbképzési szak	Második félév Létszám
Biblioterápia I. évfolyam	7 fő
Biblioterápia II. évfolyam	7 fő

Szakirányú továbbképzési szak	Második félév Létszám
Családpasztoráció	7 fő
Drámapedagógia I. évfolyam	9 fő
Drámapedagógia II. évfolyam	8 fő
Fejlesztőpedagógus I. évfolyam	12 fő
Fejlesztőpedagógus II. évfolyam	13 fő
Közoktatási vezető I. évfolyam	22 fő
Közoktatási vezető II. évfolyam	18 fő
Pedagógus szakvizsga I. évfolyam	16 fő
Pedagógus szakvizsga II. évfolyam	19 fő
Összesen	138 fő

A 2. félévben az első évfolyam létszáma 73, a másodiké 65 fő volt. Keresztfélévben indítottuk el a *Családpasztoráció* szakirányú továbbképzési szakot, melyre 7 fő iratkozott be. Az *Egyházi intézményvezető és szervezetfejlesztő* szakirányú továbbképzési szakon 2024. február 6-án és 7-én tartottunk záróvizsgát. A félévre regisztrált 34 hallgató közül 26 fő jelentkezett záróvizsgára. A februári záróvizsgán 24 hallgató, a májusi vizsgaidőszakban 2 hallgató tett sikeres záróvizsgát. Oklevelüket a 2024. február 19-i akadémiai istentiszteleten vették át.

Oktatók

A Felnőttképzési Központ oktatási feladatainak megvalósításában 19 főállású oktató és 40 óraadó oktató működött közre. Utóbbiak magas létszámát részben a konzultációk szervezése (a pedagógus szakvizsgások és közoktatási vezetők félév eleji tömbösített hetében 4 csoportban folyik párhuzamosan a képzés), részben a képzések differenciálódása, a speciális szakmai tudást igénylő tantárgyak oktatása indokolja.

Oklevelet szerzett hallgatók

Szak	Abszolutóriumot szerzett	Sikeres záróvizsgát tett
Biblioterápia	7 fő	7 fő
Drámapedagógia	12 fő	10 fő
Egyházi intézményvezető	27 fő	26 fő
Fejlesztőpedagógus	14 fő	13 fő
Közoktatási vezető	18 fő	17 fő
Pedagógus szakvizsga	27 fő	27 fő
Összesen	105 fő	100 fő

Fejlesztés

A *Fejlesztőpedagógus* szakirányú továbbképzési szak mintatantervét korszerűsítettük, átdolgoztuk. Az átdolgozás érinti a tantárgyi struktúrát és a tantárgyak tartalmát is. Az óraszámokat 390-ről 350-re csökkentettük. Az új mintatantervet a Szenátus 2024. június 25-én elfogadta, ami így a 2024/2025-ös tanév őszi félévétől lép életbe.

Szenior Akadémia

A DRHE a 2023/2024-es tanévben is meghirdette a Szenior Akadémiát. A képzés programigazgatója Dr. Baráth Béla Levente, szakmai felelőse Dr. Vitéz Ferenc, oktatásszervezési felelőse az őszi félévben Szabados Boglárka, a tavasziban Turucz Imola volt. Az Akadémián az első félévben 663, a másodikban 539 regisztrált hallgató volt. A jelenlévők létszáma egy-egy alkalommal ettől alacsonyabb, általában 130 és 150 fő között volt. A programban újdonságként jelent meg a helyszín kiterjesztése. Az 5. és 6. alkalmon a résztvevők elhagyták a Kollégium épületét, és rendhagyó irodalmi emléktúrán vettek részt a városban.

Jubileumi diplomák

Folyamatos tevékenységünk a jubileumi diplomákkal kapcsolatos tájékoztatás és adatgyűjtés. A 2024. augusztus 31-én megtartott diplomaosztóra a következő igénylések érkeztek be:

	arany	gyémánt	vas	rubin	gránit	zafir	összesen
tanító	21 fő	23 fő	9 fő	10 fő	1 fő	1 fő	65 fő
népművelő-könyvtár	14 fő	-	-	-	-	-	14 fő
református lelkész	9 fő	2 fő	1 fő	2 fő	-	-	14 fő
összesen	44 fő	25 fő	10 fő	12 fő	1 fő	1 fő	93 fő

A jubileumi diplomák átadásának ünnepségét a Református Kollégium Oratóriumában rendeztük meg. Az érintettek ünnepélyes keretek között, családtagjaik és barátai jelenlétében vehették át a díszokleveleket, amelyeket Dr. Baráth Béla Levente, egyetemünk rektora adott át.

Eredményes tanévet zártunk. Hallgatói létszámaink megmaradtak mind a szakirányú továbbképzési szakokon, mind a Szenior Akadémián. Indított képzéseink új szakiránnyal, a *Családpasztoráció* szakirányú továbbképzéssel bővültek. A képzések színvonalával, az Akadémia előadásaival, a jubileumi diplomaosztó ünnepséggel az érintettek elégedettek voltak. Ezúton is köszönöm az oktatók és az oktatásszer-

vezők áldozatos munkáját, a konstruktív ötleteket, a segítőkészséget. Köszönöm Dr. Baráth Béla Levente rektor úr és Dr. Vitéz Ferenc rektorhelyettes úr támogatását. Köszönettel tartozom továbbá a Rektori Hivatal, a Tanulmányi Osztály, valamint a Műszaki és Ellátási Csoport munkatársainak. Életükre és munkájukra Isten gazdag áldását kívánom!

Dr. Joó Anikó
a Felnőttképzési Központ vezetője

Dr. Baráth Béla Levente – Szegeczkiné Máté Éva Edina
KÜLÜGYI BESZÁMOLÓ A 2023/2024-ES TANÉVRŐL

Erasmus+ program

A 2020 tavaszán benyújtott, sikeres *Erasmus Charter for Higher Education* pályázatunk eredménye, hogy az Európai Bizottságtól a DRHE megkapta a jogosultságot – a 2021-től 2027-ig tartó időszakra – az Erasmus+ programban való részvételre.

A 2023/2024-es tanév során 14 oktatási és 13 képzési célú munkatársi, valamint 2 tanulmányi célú hallgatói mobilitás valósult meg. A hallgatói mobilitás keretében egyetemünk dél-koreai (Presbyterian University and Theological Seminary) és holland (Protestantse Theologische Universiteit) partnerintézményében töltötte a teljes tanévet egy-egy teológia-lelkész szakos diákunk. Az oktatási és a képzési célú mobilitások – egy németországi kiutazás kivételével – Kolozsváron, Nagyváradon, valamint Révkomáromban valósultak meg.

A 2023/2024-es tanév őszi félévében a rotterdami partnerintézményünk hallgatóját fogadhattuk szakmai gyakorlati mobilitás keretében, míg a Babeş-Bolyai Tudományegyetemről 4 doktorandusz rövid távú doktori mobilitással töltött egy-egy hónapot egyetemünkön. Partnerintézményeinkből 13 kolléga az oktatási, 12 fő pedig a képzési célú mobilitás keretében látogatott egyetemünkre. A kollégák Kolozsvárról és Nagyváradról érkeztek.

Október 11–18. között a rektor, az általános rektorhelyettes és a külügyi referens Portugáliában egyeztetett a digitális Erasmus+ intézményközi megállapodás megkötéséről a DRHE Beja városában működő régi partnerintézményével, és tárgyalt új Erasmus+ kapcsolat létesítéséről a farói székhelyű Algarve-i Egyetemmel. A látogatás sikeres volt, a régi partnerrel a megállapodás aláírása megtörtént, a farói egyetemmel pedig folyamatban van a szerződés megkötés a digitális felületen.

Május 22–26. között 10 tanító szakos hallgató utazott ki Joensuuba a már hagyományosnak számító, úgynevezett *Erasmus+ Study Trip*-re, hogy megismerjék a finn partnerintézményt, illetve az ott folyó oktatást. A DRHE Erasmus-koordinátora azzal a céllal álmolta meg és indította el ezeket a tanulmányi kirándulásokat, hogy az egyetem motiválja a hallgatókat a hosszabb távú Erasmus-mobilitásban való részvételre. A tanulmányútra a rektor és a külügyi referens kísérte el a hallgatókat. A látogatás finanszírozása az Erasmus+ program mobilitás szervezésére fordítható támogatási keretéből történt.

Külföldi vonatkozású események

November közepén fogadta az Egyetem Danie Veldsman professzort, a dél-afrikai Pretoriai Egyetem Dogmatikai Tanszékének vezetőjét, akivel a rektor, az általános rektorhelyettes és a DRHE Dogmatikai Tanszékének oktatója bilaterális együttműködési megállapodás megkötéséről tárgyalt. A tárgyalás eredményes volt, létrejött a megállapodás a két intézmény között.

Február 26-a és március 4-e között a DRHE és a Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség közös delegációja Szöulba látogatott, hogy egyetemünk díszdoktorává avassa Kim Sam-Whant, a Koreai Presbiteriánus Egyház lelkipásztorát, a Myungsung Gyülekezet alapítóját. A jelenlévő mintegy 6500 fő rendkívüli örömmel fogadta a díszdoktori oklevél átadását, ami nagyon megható, különleges élmény volt a küldöttség számára.

Március 11-én bemutatózó látogatást tett az intézményben Martin Burkhart református lelkész, a Svájci Protestáns Egyház Segélyszervezete (HEKS) egyházi kapcsolatokért felelős munkatársa, aki nemrég lépett hivatalba. Elkísérte őt Andreas Hess svájci református lelkész, a DRHE díszdoktora és tiszteletbeli tanára, aki maga is évtizedeken keresztül a HEKS vezető tisztségviselője volt.

Június 8-án került sor a legrangosabb német protestáns egyházi kitüntetés, a Karl Barth-díj átadására az Odera-Frankfurtban megrendezett *Közép-európai Keresztény Találkozó* keretén belül. A Német Protestáns Egyházak Uniója 1986-ban alapított és két évente odaítélt díját ebben az évben dr. Fazakas Sándornak, a DRHE Szociális és Egyházzociológiai Tanszéke professzorának ítélte oda a szakmai zsűri javaslatára az egyház elnöksége.

*Dr. Baráth Béla Levente
a DRHE rektora*

*Szegezckiné Máté Éva Edina
külső ügyvivő szakértő*

Dr. Németh Áron
TEHETSÉGGONDOZÁS ÉS TDK-TEVÉKENYSÉG
A 2023/2024-ES TANÉVBEN

A rektori ciklusváltással a Szenátus állandó bizottságaként újra megalakult a Tudományos Diákköri Tanács, amely az előző évek tagságával folytathatta munkáját az új ciklusban. A bizottság összeszokott munkatársi csapata – folytatva a korábbi években megkezdett munkát – igyekezett minden jó gyakorlatot megtartani, szükség esetén fejleszteni, ugyanakkor új feladatokat is felvállalt.

A tanév egyik újdonsága, hogy 2023 szeptemberétől a Nemzeti Tehetség Központ meghívására egyetemünk bekapcsolódott a *Tanítunk Magyarorszáért* programba, melynek keretében a tanév során felkészítő, valamint mentortevékenységet segítő kurzusokat hirdettünk, élménynapot és terepgyakorlatot szerveztünk. A program célja a kistelepülésen élő általános iskolások hozzásegítése tanulmányaik sikeres elvégzéséhez, valamint a kölcsönös tanulás, egymás támogatása és a közösségek megerősítése. A pályázati forrásból finanszírozott tevékenységek mindkét félévben zajlottak, az alapozó kurzust a tanév során összesen 30 fő végezte el, a rá épülő második kurzuson 10 hallgató vett részt. A program intézményi koordinátora dr. Vitéz Ferenc rektorhelyettes volt, a szakmai tárgyakat dr. Molnár-Tamus Viktória oktatta.

Egyetemünk rektori TDK-ösztöndíj és demonstrátori ösztöndíj formájában támogatja minden évben a tehetséggondozásban legaktívabb és legeredményesebb hallgatókat. Az elmúlt tanévben rektori TDK-ösztöndíjban Cserepák Lajos Tamás, IV. éves teológia-lelkész szakos hallgató, valamint Fedecska Noémi, III. éves és Dankó Diána Fanni, IV. éves tanító szakos hallgató részesült. Demonstrátori megbízással Takács Evelin az Újszövetségi Tanszéken, Koncz Karola a Missziói és Felekezettudományi Tanszéken, Szabó Viktória pedig a Gyakorlati Teológiai Tanszéken tevékenykedett, mindhárman V. éves teológia-lelkész szakos hallgatók.

A 2023/2024-es tanévben 4 tanító szakos és 11 teológia-lelkész szakos hallgató vette fel a *Tudományos Diákköri Konzultáció* című konzultációs kurzust, mely a hallgatói kutatások könnyebb követhetőségét teszi lehetővé a tehetséggondozásban.

Folytatódott a DRHE-mentorprogram, melynek keretében 2 középiskolás diák mentorálását vállaltuk. A Dóczy Tehetségpont Deczki Stefániát delegálta a programba, a DRKG Tehetségpontja pedig Mányi Viktóriát választotta ki. Mentortanáruk dr. Németh Áron volt.

A Pedagógia és Pszichológia Tanszék munkatársainak segítségével a 2023/2024-es tanévben egy új típusú komplex tehetségmérését végeztünk el. Az új mérőeszköz bevezetésétől azt várjuk, hogy még célirányosabban segít beazonosítani azokat a tehetségigéretet, akiknek egyetemi tehetségprogramunk hatékony fejlesztést és mentorálást tud kínálni.

Egyetemünk Tudományos Diákköri Tanácsa 2024. április 23-án tartotta meg a szokásos tavaszi *Tehetségnap*-ot. A program első blokkjában TDK-konferenciát tartottunk, melynek első előadója zsűri előtt mutatta be lezárt pályamunkáját és kutatásának eredményeit. Dankó Diána IV. éves tanító szakos hallgató a zsűri döntése alapján továbbjutott az országos fordulóra. A folytatásban a megkezdett, de még le nem zárt TDK-kutatásait mutatta be 13 hallgatónk két párhuzamos szekcióban. A délelőtti második blokkjában *Tanulj külföldön (is)* címmel tartottunk tájékoztató alkalmat külföldi tanulmányi ösztöndíjakról.

A tanév egyik kiemelt feladata volt a DRHE Tehetségpont akkreditációjának megújítása. Az eljárás a tanév tavaszi felében zajlott le. A DRHE Tudományos Diákköri Tanácsa összeállította az online akkreditációs dokumentumokat, valamint konzultált a kijelölt akkreditációs szakértőkkel. A benyújtott dokumentáció alapján a vizsgálatban részt vevő szakértők – megerősítve az eddigi jó gyakorlatainkat, és javaslatokat téve a további fejlesztésekre – ismét az „Akkreditált Kiváló Tehetségpont” cím odaítélését terjesztették fel, amit 2024 májusában jóvá is hagyott a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (Matehetsz). A tehetségpont-akkreditáció eredményét igazoló oklevél átadására Budapesten a 2024. június 28-án megrendezett *Matehetsz Szakmai Nap* keretében került sor.

Hagyományos módon a Tanítóképzési Intézet több tanszéke is rendezett vetélkedőt vagy házi versenyt a tanév során, ahol a hallgatók összemérhették tudásukat a neveléstörténet, az idegen nyelvi kiejtés, a mese- és versmondás, az anyanyelv-tanítás és a környezetismeret-tanítás területén. Ezek részben országos fordulók válogató versenyei is voltak.

Több országos versenyen is kiemelkedően szerepeltek diákjaink. Horkay László lelkész szakos hallgató elnyerte a fődíjat a *Tarr Kálmán bibliamissziós kutatási pályázat*-on, pénzjutalmát 2023. december 5-én vette át a Magyar Bibliatársulat székházában.

A DRHE Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke 2024. április 15–17. között rendezte meg a *XXV. Országos Anyanyelvi Tanítási Verseny*-t, ahol Nagy Zsuzsanna, végzős tanító szakos hallgatónk I. helyezést ért el.

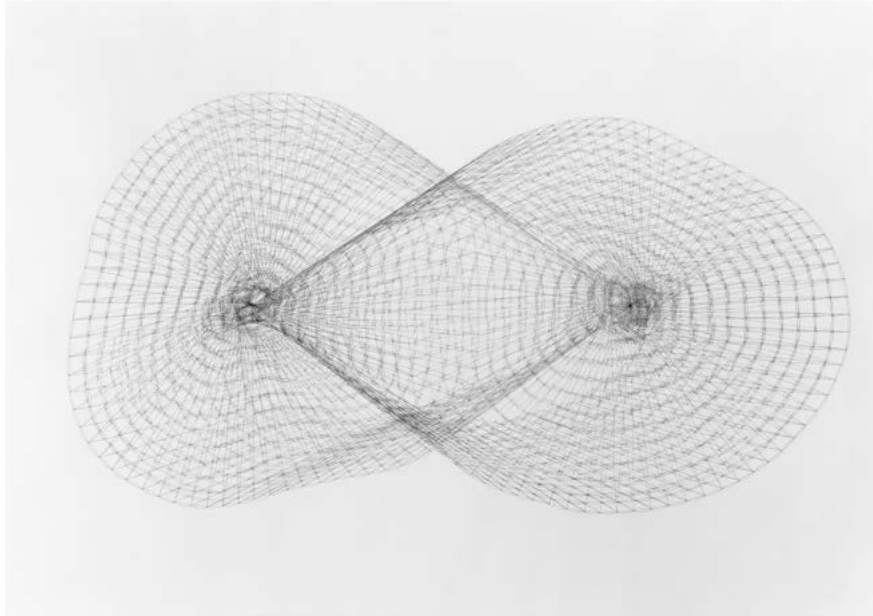
Az *V. Országos Csenki Imre Énekverseny*-t 2024. április 26-án rendezték meg, egyetemünk hallgatói a saját korosztályuk versenyén kiváló eredményeket értek el: arany minősítést kapott és I. helyezést ért el Dobi Dóra (III. éves teológia-lelkész szakos hallgató), arany minősítést kapott és II. helyezést ért el Debreczeni Dorka (III. éves teológia-lelkész szakos hallgató), arany minősítést kapott és III. helyezést ért el Bohács Dániel (II. éves kántor szakos hallgató), valamint ezüst minősítést kapott Takács Gábor Csaba (II. éves teológia-lelkész szakos hallgató).

2024. június 1-én a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karán rendezett *IV. Kányádi Sándor Kárpát-medencei versmondó verseny*-en Szilágyi Erik József ezüst, Erős-Joó Kincső és Tébi Anna Emese arany minősítést szerzett, illetve a verseny kiemelt díját szintén Tébi Anna Emesének ítélte oda a zsűri.

Atlétika sportágban Hodossy-Takács Sámuel teológia-lelkész szakos hallgató ért el országos és nemzetközi sikereket. Hallgatónk távolugrás versenyszámban 14. helyezést ért el az *Egyetemi Világjátékok*-on, az *Egyetemi- és Főiskolai Atlétikai Országos Bajnokság*-on pedig a 6. helyezést szerezte meg.

Dr. Németh Áron
a Tudományos Diákköri Tanács elnöke

Dr. Vitéz Ferenc
BESZÁMOLÓ A DRHE SZENIOR AKADÉMIAJA
2023/2024-ES TANÉVI MUNKÁJÁRÓL

Kisjubileumához érkezett 2023 őszén a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Szenior Akadémiája: a sorozatban a 15. szemeszter alkalmait szeptemberben és októberben (csütörtökönként) tartottuk a Debreceni Református Kollégium Oratóriumában. A 2024-es tavaszi félév a költészet napján, április 11-én kezdődött, és május közepéig tartott – az utolsó két alkalom keretében négy rendhagyó irodalmi emléktúrára vettek részt az érdeklődők.

A 2023. őszi félév során a több mint 170 regisztrált résztvevő összesen kilenc előadást hallgathatott meg, és kiemelt szerepet kapott a tematikában a 250 évvel ezelőtt született Csokonai Vitéz Mihály. A költő alakjának és művének képzőművészeti reprezentációiról szeptember 28-án dr. Vitéz Ferenc, a DRHE irodalomtörténész, a *Dorottya* című farsangi játék különlegességeiről október 19-én dr. Debreczeni Attila, a Debreceni Egyetem irodalomtörténész professzora, Szabó Magda Csokonai-képeről pedig ugyanezen az alkalmon dr. Kecán Mariann, a DRHE irodalomtörténész beszél.

A 200 évvel ezelőtt született Madách Imrere is emlékezve tartott október 5-én – hosszabb beszélgetéssel folytatódó – előadást dr. Takaró Mihály, irodalomtörténész *Az ember tragédiájáról*, mondandóját „az ember dilemmáira” helyezve. A félév során az előadók között szerepelt dr. Sipos Ferenc, a Debreceni Egyetem Büntetőjogi és Kriminológiai Tanszékének oktatója, aki szeptember 28-án *A jog igazsága – és az igazság joga* címmel beszélt a hallgatóságnak. Dr. Gáborjáni Szabó Botond nyugalmazott gyűjteményigazgató október 12-én Kazinczy és Debrecen kapcsolatáról, a nyelvi, irodalmi és ízlésbeli ellentétekről (valamint azok háttéréről) szólt. Dr. Gaál Botond akadémikus teológiai professzor, a DRHE nyugalmazott tanára a 2023 tavaszán megkezdett témáját az őszi, október 12-ei alkalmon *A keresztény gondolkodás helye a szellemi életben* címmel folytatta.

A 2023. évi őszi félév előadásai október 26-án zárultak. A reformáció és a zsol-tárok kapcsolatáról – külön is Szenci Molnár Albert szerepéről, illetve a genfi zsol-tárok fordításáról – dr. Arany János karnagy, a DRHE Egyházzenei Tanszékének docense, egyházkerületi zeneigazgató, zenetörténész, valamint a generációk közötti szakadékokról és hidakról, egymás jobb megértésének a lehetőségeiről dr. Kiss János pszichológus, főiskolai tanár, a DRHE Pedagógiai és Pszichológiai Tanszékének vezetője tartott előadást.

A 2024. tavaszi, 16. szemeszter előadásai április 11-én, a Magyar Költészet Napján kezdődtek, mikor dr. Vitéz Ferenc irodalomtörténész (ezúttal költőként is) *Költői hitvallások* címmel tartott előadást, amit a DRHE Színjátékszökőre hallgatóinak verses összeállítása követett. A rektori köszöntőben dr. Baráth Béla Levente egyetemi tanár, a DRHE rektora, a Szenior Akadémia programigazgatója kiemelte, hogy ismét nagyobb számban, összesen 135 szenior hallgatónak tudott az egyetem az előző félévről szóló részvételi tanúsítványt kiállítani, s programjainkat nemcsak

a több tudományterületet érintő, szélesebb tematikát reprezentáló ismeretterjesztő előadásainkkal, hanem új elemek beépítésével is igyekszünk vonzóbbá tenni az ötven év fölötti korosztály számára.

Ilyen új programelem volt 2024 tavaszán az a rendhagyó debreceni irodalmi emléktúra-sorozat, melyet dr. Keczan Mariann irodalomtörténész, múzeum-pedagógus vezetett. Az ötödik és hatodik akadémiai alkalom keretében (május 9-én és május 16-án, mindkét napon egy-egy) regisztrációhoz kötött túra indult a Debreceni Református Kollégium elől, az irodalmi sétákat Ady Endre és Móricz Zsigmond, illetve Csokonai Vitéz Mihály és Szabó Magda debreceni emlékei és emlékhelyei köré szervezve.

A további három szenior akadémiai előadáson összesen hat témával ismerkedett a mintegy másfélszáz főből álló közönség, közülük 97-en kaptak tanúsítványt, igazolva a rendszeres részvételt. Április 18-án A „látható” gyülekezet címmel tartott gondolatébresztő és lelki utakat is bejáró előadást Püski Lajos, a Debrecen-Nagyterdei Református Egyházközség lelkipásztora, a Tiszántúli Református Egyházkerület lelkészi főjegyzője, majd Rákóczi-hagyományok a mondakincsben címmel dr. P. Szalay Emőke néprajzkutató, nyugalmazott főmuzeológus beszélt, aki már korábban is volt vendége a Szenior Akadémiának.

Április 25-én dr. Kiss Sándor nyugalmazott főiskola tanár a Húsvét-sziget „titkaiba” vezetett be vetített képes előadásával, hiteles tolmácsolásban, hiszen – a világ északi és déli féltékéire vezető utazásai során – sikerült a rejtélyes Húsvét-szigetre is eljutnia. A következő előadásban – dr. Mazsu János történész vezetésével – visszaérkeztünk a cívisvárosba: ő „Debreceniség” vagy „Debrecenség” címmel ismertette a vitákat Debrecen fejlődésének sajátosságairól.

A félév utolsó zárt helyszíni előadásain előbb dr. Németh Áron református lelkész, a DRHE ószövetséges teológus egyetemi docense a Szenci Molnár Albert-évfordulóhoz kapcsolódva A korai magyar zsoltafordítások címmel tartotta meg előadását, ezt követően a résztvevők Miért játszik az ember (színházat)? címmel hallgatták meg dr. Vitéz Ferenc történeti kontextusba helyezett gondolat kísérletét, melyben a dráma és színház saját korának értékszemplétét és mentalitását tükröző attitűdjét vizsgálta föl.

Dr. Vitéz Ferenc
a Szenior Akadémia képzésfelelőse

Horsai Ede BESZÁMOLÓ AZ EGYETEMI LELKÉSZSÉG 2023/2024-ES TANÉVÉRŐL

Mielőtt a saját tanévünkhöz kapcsolódó események kezdetüket vehették volna, 2023 augusztusában a DRHE a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának tanári karát látta vendégül, akik csendes napjukat intézményünkben tartották, és a nyitó áhítatra a DRHE egyetemi lelkészét kérték fel, aki korábban 24 éven át a gimnázium vallástanára volt.

Pár nappal később, az augusztus utolsó napjaiban megtartott bagolytáborban volt először lehetőségünk találkozni új hallgatóinkkal. A kötetlen programokon túl egy áhítat, majd egy jó hangulatú fórumbeszélgetés során sikerült bemutatkozni az Egyetemi Lelkészségnek is. A tanévnyitót követően az immár hagyományosnak számító jubileumi diplomaosztón szolgáltunk, és köszöntöttük a jubiléumokat.

A tanévet most nem a csendes napokkal kezdtük, hanem hétfő este, a szokásos akadémiai istentisztelettel, ahol megkezdtük új sorozatunkat „Őrállóvá tettelek” címmel, ami majd a csendes nap tematikáját is érintette.

Időpont	Cím	Ige	Szolgál
Szeptember 4. (úrvacsora)	Mit csinálsz?	1Kir 19,9b	Baráth Béla Levente (ágenda: Horsai Ede)
Szeptember 11.	Tisztázzuk!	Mt 16,24–26	Gaal Sándor
Szeptember 18.	Őrállóvá tettelek!	Ez 33,7–11	Kis Klára
Szeptember 25.	Az új ember kihívásai	Ef 2,11–22	Ledán M. István
Október 2. (úrvacsora)	Élet-halál kérdés	5Móz 30,11–20	Horsai Ede (ágenda: Orosz Réka)
Október 9.	Recept?	2Tim 2,22–26	Balog Margit
Október 16.	Muszáj?	2Móz 4,10–17	Hodossy-Takács Előd
November 13. (úrvacsora)	Ékesszólás vagy bölcsesség?	1Kor 2,1–5	Gonda László (ágenda: Kustárné Almási Zsuzsanna)
November 20.	(Őr-)állóképesség	Ézs 40,27–31	Németh Áron
November 27.	Nem azért jöttem...	Lk 5,27–32	Kustár Zoltán
December 4.	Felhasználói feltételek	Ef 4,1–6	Kovács Krisztián
December 7. (úrvacsora)	Karácsonyi kibocsátó istentisztelet		Bölcsföldi András (ágenda: Hodossy-Takács Előd)

A második szemeszterben pedig a *Győzelem Istennel – Istennél a győzelem* volt a sorozatunk címe.

Időpont	Cím	Ige	Szolgál
Február 12. (úrvacsora)	Győzelem a szív felett	Zsid 4,12–13	Hodossy-Takács Előd (ágenda: Horsai Ede)
Február 19.	Győzelem a kísértő felett	Mt 4,1–11	Fazakas Sándor
Február 26.	Könyörgés győzelemért	Zsolt 20	Németh Áron
Március 4. (úrvacsora)	A hit győzelme	1Ján 5,1–5	Kis Klára (ágenda: Kustárné Almási Zsuzsanna)
Március 11.	Aki győz	Jel 3,7–13	Gaál Sándor
Március 18.	Győzelmes kiáltás?	Lk 23,13–23	Gonda László
Március 25. (úrvacsora)	Húsvéti kibocsátó istentisztelet		Püski Lajos (ágenda: Baráth Béla Levente)
Április 8. (úrvacsora)	Győzelem a rossz felett	Rm 12,14–21	Horsai Ede (ágenda: Orosz Réka)
Április 15.	Győzelmi ének	Zsolt 18,26–31; 47–51	Porkoláb András
Április 22.	Mi kell egy győzelemhez	Bírák 7,1–8	Kustár Zoltán
Április 29.	Küzdelem és győzelem	1Móz 32,23–28	Balog Margit
Május 6. (úrvacsora)	Győzelem és az élet fája	Jel 2,1–7	Ledán M. István (ágenda: Debreczeni Ákos)
Május 9.	Pünkösdi kibocsátó istentisztelet (Nagytemplom)		Oláh István
Május 13.	A győztes koronája	2Tim 4,5–8	Fehér Norbert

Ezúton is köszönöm a kollégáknak és külön a vendég igehirdetőknak, hogy hirdetések közöttünk Isten igéjét.

A csendes napokat több év kihagyás után ismét Berekfürdön, a Megbékélés Házában tartottuk. Nagy öröm volt számunkra, hogy sok idő után visszatérhettünk

a „szokásos” helyszínünkre. Itt a lelkészképzés jövőjéről volt fórum, majd kerekasztal-beszélgetés, ahol jelen volt egyházkerületünk püspöke, dr. Fekete Károly, valamint dr. Gaál Sándor esperes, a DRHE oktatója, akik arról számoltak be, hogy az egyházi vezetés szemszögéből milyen változtatásokra van/lesz szükség a lelkészképzésben. A záró istentiszteletet Horsai Ede egyetemi lelkész tartotta a Jn 12,35–36; 13,34–37 alapján.

Nem csupán a lelkészségnek, hanem az egész egyetemnek kiemelkedően fontos alkalmi a minden egyes tanítási napon rendszeres lelki feltöltődést kínáló, hallgatók által végzett áldásos reggeli áhítatok, amelyeket ismét a Kápolnában tartottunk. Ezek az alkalmakon IV. és V. éves hallgatóink prédikálnak, az alsóbb évesek liturgia szolgálatot végeznek, kántor szakos hallgatóink pedig orgonálnak. Ezzel páratlan gyakorlási lehetőséget is kapnak hallgatóink, ahol egymás előtt, de ellenőrzött keretek között készülhetnek leendő szolgálataikra. Az alternatív áhítatok pedig egyfelől színesítik ezeket az alkalmakat, másfelől mintát is adnak a leendő lelkészeknek, hogy milyen más módja van még egy rövid áhítatnak. Az áhítatok látogatottsága – noha teljesen önkéntes – igen jónak mondható, az egész éves átlag kb. 40 fő volt alkalmanként. Az első héten, legyen szó őszi vagy tavaszi szemeszterről, ezúttal is tanár kollégák szolgáltak, akiknek ezúton is köszönjük szolgálataikat. Ősszel: Balog Margit, dr. Kis Klára, dr. Kustár Zoltán, Kustárné dr. Almási Zsuzsanna, dr. Hodossy-Takács Előd. Tavasszal: dr. Németh Áron, dr. Ledán M. István, dr. Hodossy-Takács Előd, Kustárné dr. Almási Zsuzsanna és Horsai Ede vezettek áhítatot. Köszönjük tartalmas szolgálataikat!

Október elején a teremtés ünnepét is volt lehetőségünk megtartani, ebben az esztendőben a Hitéleti Bizottság egy rendkívüli, egész napos imasétára adott lehetőséget a Kápolnában. Színvonalas, megindító, lelkileg meggazdagító alkalom volt. A bibliaórákat és a zenés áhítatokat pedig az Andaházy Kollégiumban tartottuk. Nagy örömünkre szolgál, hogy az egyetem dicsőítő csapata nagyon lelkes, és formájában, tartalmában is színvonalas zenés áhítatokat tartott Lőrincz Johanna Rózsa, a Hitéleti Bizottsági elnökének vezetésével. A zenés áhítatokon az egyetem tanárai szolgáltak, említsük meg itt is a nevüket: dr. Németh Áron, dr. Ledán M. István, dr. Hodossy-Takács Előd, Horsai Ede, dr. Kis Klára, dr. Gaál Sándor, dr. Gaál Botond.

November 16-án a Kápolnában idén is megtartottuk az *Imaéjjel* rendkívül áldásos alkalmát. Dicsőítés, imaséta, beszélgetések, éjjeli rendkívüli úrvacsorás alkalom jellemezte együttlétünket. Sokan voltunk és töltöttünk fel lelkileg ezen az estén.

A kibocsátó istentiszteletek azok az alkalmak, ahol a legátusok átveszik a kerület püspökének felhatalmazását az ünnepi szolgálatokra. Ez mindig úrvacsorával egybekötött ünnepélyes alkalom. A karácsonyi kibocsátó istentiszteleten Bölcsföldi András, a KGRE spirituálisa szolgált, a húsvéti kibocsátó istentiszteleten pedig Püski Lajos főjegyző úr hirdetett ígét. A pünkösdi kibocsátót a hagyományoknak megfelelően most is a Nagytemplomban tartottuk a Mennybemenetel ünnepén. Idén Oláh István nagytemplomi lelképásztor szolgált és bocsátott útra bennünket.

A tavaszi szemesztert is csendes napokkal kezdtük *Közösség az élő Ige fényében* címmel. A csendes napon dr. Kustár Zoltán istentisztelete és dr. Ledán M. István áhítata után Beszterczey András tartott élvezetes előadást a jelenlevőknek. Előadása után kis csoportos beszélgetésekben mélyítettük el magunkban, hogy mit is jelent igazán az Élő Ige éve számunkra. Ebben nagy segítségünkre volt az egész nap látogatható tematikus imaséta is, melyet a Hitéleti Bizottság készített el.

Feltöltődést és gyülekezeti kapcsolataink megerősödését szolgálták, egyben egyetemünk bemutatkozó lehetőségei is voltak az ún. kiszállások, amikor különböző gyülekezetekben szolgáltunk. Az idei két szemeszterben Kállósemjén, Miskolc-Avas, Nyírbátor, Nagyvárad-Olaszi, Érbogyoszló és Csokaly gyülekezeteibe jutottunk el, ahol nagy szeretettel fogadtak bennünket, mi pedig örültünk, hogy szolgálhattunk. De ott voltak hallgatóink az ifjúsági találkozón Nagykunságban, nőszövetségi alkalmakon és konferenciákon Debrecenről Berekfürdőn át Nyírbátorig.

A Hitéleti Bizottság Lőrincz Johanna Rózsa vezetésével igen aktív volt ebben az évben, és a fent említett alkalmakon túl több nőszövetségi találkozót, adventikoszorú-készítést, imasétát is szervezett. Ezeken felül az Andaházy Kollégiumban is érdekes programokat tartottak. Októberben kerekasztal-beszélgetést *Lelkészlét leplezetlenül* címmel, ahol Sipos Brigitta, Fazakas Eszter, Fazakas Ferenc és Simon Angéla volt a vendégünk. Márciusban *Ökumenikus ima(fél)hét* gazdagította lelki életünket, amikor Vinczéné Pálfi Judit nagyváradi református, Sipos Barnabás ortodox és dr. Krakomperger Zoltán római katolikus kollégák, testvérek mutatták be gyülekezetüket, felekezetüket egy-egy este, amit közös vacsora zárt. Áprilisban kerekasztal-beszélgetésre hívtuk hallgatóinkat, ahol Hangó István, Hangó-Birtha Melinda, Dénes István Lukács és Bohus Csaba lelkészek beszéltek szolgálatuk örömeiről, nehézségeiről.

A fent említett rendszeres napi, heti és időszakos lelki alkalmak mellett nagyon fontosak voltak a lelkigondozói beszélgetések jelenlegi és egykori hallgatóinkkal. Ebben nagy segítséget jelent, hogy hitéletis hallgatóink szinte mindannyian az Andaházy Kollégium lakói. No és apróság, de igen fontos része szolgálatunknak, hogy ebben az esztendőben is minden munkatársat felköszöntöttünk születésnapja alkalmából, hiszen valóban egy szeretetközösség tagjai vagyunk.

„Járuljatok őhozzá, mint élő kőhöz, amelyet az emberek ugyan megvetettek, amely azonban Isten előtt »kiválasztott és drága«; ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által.” (1Pét 2,4–5)

Horsai Ede
egyetemi lelkész

Horsai Ede BESZÁMOLÓ A DRHE EGYETEMI KOLLÉGIUM 2023/2024-ES TANÉVÉRŐL

A rezsiváltsággal sújtott 2023-as év májusában megtartottuk a következő évre érvényes KOB-választást. A 2023/2024-es tanévre az új KOB-elnök Lakatos Patrik lett. Tagjai: Dankó Diána, Kiss Viktória, Szabó Zalán, Széles Lili, valamint a HÖK által delegált tag, Almási Eszter. A kiköltözést júniusban a régi és az új KOB tagjai közösen koordinálták.

Nyáron, augusztus elején a neptunos felvételi rendszernek köszönhetően beérkezett az elsősök jelentkezése, látva a fennmaradó helyeket már az új KOB tagjaival kezdtük meg az idei külsős jelentkezők felvételiztetését. A komoly szűrő ellenére is nagy volt a túljelentkezés, 28 fő adta be jelentkezését, és közülük majdnem mindenki alkalmas is lett volna, hogy kollégiumunk tagja legyen, közöttünk éljen, de csak 12 főt tudtunk felvenni, mert ennyi szabad helyünk maradt.

Jól mutatja, hogy a kollégium milyen fontos szerepet tölt be az egyetem közösségi életében, hogy egyre több programot rendezünk a Kálvin tér helyett az Andaházy Kollégiumban. Így volt ez augusztus végén a többnapos bagolytáborral is. De említhetném az intenzív görög hetet is, amire most is a kollégiumban került sor mindkét szemeszterben. Szeptember 12-én megtartottuk a közgyűlést, tűzvédelmi oktatást, kollégiumi fórumot, majd szeptember végén volt a nagy sikerű és jó hangulatú *Elsősök bemutatkozó estje*. Az esemény célja az volt, hogy az újonnan érkezett diákok megismerkedjenek a felsőbb évesekkel, és közösséget építsenek. Hat csapat vett részt a műsorban, amely során az elsősök kreatív és szórakoztató előadásokat mutattak be. Mindegyik csapat kitett magáért, ami nagy sikert aratott a diáktársak körében. A bemutatkozó est előtt az elsősöket egy kvízzátékkal és nasolnivalókkal leptük meg. A program sikere azt mutatja, hogy érdemes az új diákok számára ilyen közösségépítő alkalmakat szervezni, amelyeket a jövőben is folytatni kívánunk.

Októberben megrendezésre került a hagyományos kollégiumi *Ki mit tud?*, amelyre idén 8 tehetséges hallgató jelentkezett. A résztvevők változatos műsorszámokkal léptek fel, amelyek között szerepelt éneklés, szavalás és humoros előadás is. A programra jelentős érdeklődés mutatkozott, közel 80 kollégista vett részt az eseményen, ahol a közösség együtt szórakozott, és bátorította a fellépőket. A verseny nemcsak a tehetség bemutatására adott lehetőséget, hanem erősítette a kollégiumi közösséget is, hiszen sokan nemcsak nézőként, hanem támogatóként is megjelentek. A győztest 20.000 Ft értékű Fórum-utalvánnyal jutalmaztuk.

Októberben egy különleges előadásra is sor került, amelyet Szabó Andrea tartott *A valóságról* címmel. Az előadás kifejezetten a tanító szakos hallgatókat célozta meg, hiszen célunk az volt, hogy segítsük őket a tanítói pálya valós kihívásainak megismerésében. Az előadó olyan tabutémákról beszélt, amelyekkel a kezdő pedagógusok gyakran szembesülnek, de ritkán kerülnek elő az egyetemi oktatás so-

rán. A témák között szerepelt a pedagógusok fizetése, a roma gyerekek osztályba való integrálása és nevelése, a szülőkkel való kommunikáció nehézségei, valamint a tanodákban végzett szolgálat kihívásai. Szintén a tanító szakos hallgatókhoz jött Bartha Jánosné is, a gyakorlóiskola szakvezető tanítója, akit szintén nagy örömmel hallgattak kollégistáink.

Novemberben elkezdtük az angyalkázás előkészítését, amely a kollégium egyik hagyományos adventi programja. Az esemény célja, hogy a hallgatók egymás számára ajándékokkal kedveskedjenek, ezzel is erősítve a közösséget és megteremtve az ünnepi hangulatot. Decemberben kollégiumi vacsorát szerveztünk, amelyen hurkát, kolbászt és véres hurkát sütöttünk, majd ezeket közösen fogyasztottuk el. Az est különleges közösségi élmény volt, ahol a vacsora előtti ismerkedő játékok tovább erősítették a jó hangulatot és a közösségi kapcsolatokat. Előételként forrón talált péksüteményeket, azaz „fornettit” sütöttünk, amelyet mindenki örömmel fogyasztott. Az eseményen körülbelül 60 kollégista vett részt, és a vacsorát saját készítésű forralt borral koronáztuk meg, amely emlékeztetése tette az estét.

Noha az energiaárak a tavalyi horror árakhoz képest mérséklődtek, de még így is magasak, ezért az őszi szemeszter végével a Maróthi Kollégiumban leállítottuk a fűtést. Utazó tanáraink (Ittész Gábor, Kókai-Nagy Viktor, Erdődi József Attila) az Andaházy Kollégiumban kaptak helyet az üres lakásokban. A rektori vezetés hatékony segítségével sikerült bebútorozni az ún. gondnoki lakást, amely kényelmes szállást nyújtott tanárainknak. December 23-tól január 14-ig, vagyis a téli szünet idejére lezártuk az Andaházy Kollégiumot is, egy komoly megtakarítás reményében. Természetesen a kárpátaljai hallgatóink elhelyezéséről gondoskodtunk.

Márciusban a nőnap alkalmából különleges videóval készültek a KOB-osok, amelyben a kollégista fiúk, a KOB-tagjai, valamint igazgató úr is szerepeltek. A videó célja az volt, hogy a nőnapot emlékeztetéssel tegyünk, és kifejezzük, mennyire fontosak számunkra a kollégiumban élő hölgyek. A köszöntés nagy sikert aratott, több mint 70 lány vett részt az eseményen, és meghatóttan fogadták a videóüzenetet. A hagyományteremtő kezdeményezés sikerére alapozva a jövőben is szeretnénk folytatni ezt a köszöntést, hogy minden évben emlékeztetéssel tegyünk a nőnapot a kollégium hölgytagjai számára.

Idén is megrendeztük a *Tanárok papucsban* programot, amely során Molnár-Tamus Viktória tanárnő, valamint Németh Áron és Kustár Zoltán tanár urak meséltek magukról és tanári pályájukról. Az esemény célja az volt, hogy a hallgatók megismerjék a tanáraik emberi oldalát, és közelebbről bepillantassanak az oktatók életébe és tapasztalataiba. A program iránti érdeklődés jelentős volt, sokan kíváncsiak voltak oktatóikra és a velük kapcsolatos élményeikre. A beszámoló végén a résztvevőknek lehetőségük nyílt kérdéseket feltenni az oktatóknak, ami még inkább személyesebbé tette az estét, és elősegítette a diákok és tanárok közötti közvetlen kapcsolat kialakulását.

Májusban a szemeszterzáró bográcsozásra került sor, ahol lecsót főztünk, amelyet közösen fogyasztottunk el. Az esemény remek alkalmat teremtett a hallgatók számára, hogy összegyűljenek, és kellemes környezetben zárják le a tanévet. A bog-

rácsozás során a jó hangulat és a baráti beszélgetések jellemezték az estét. A programra közel 50 kollégista érkezett, akik együtt élvezték az ízeket és az ünneplést. Az esemény sikeresen hozzájárult a közösség összetartásához, és remek zárása volt a szemeszternek.

Nagy hangsúlyt fektettünk idén arra, hogy javuljon a szobaellenőrzés hatékonysága, és a konyhákba visszatérjen a kezdeti jó és szép állapot. A KOB tagjai Lakatos Patrik vezetésével minden kedden ellenőrizték a szobákat, a konyhákat az igazgató támogatásával. A konyhák használatán volt a legjobban tapasztalható, hogy mennyire kiesett a covid miatt a klasszikus, mindenki által elfogadott használati mód, kollégiumi norma, amit szintfelelősök beállításával próbáltunk ellensúlyozni. Szintfelelősök voltak: Szabó Zalán (földszint), Kiss Viktória (1. emelet), Széles Lili (2. emelet), Lakatos Patrik (3. emelet) és Dankó Diána Fanni (tetőtér).

A KOB fentebb említett programjain kívül a Hitéleti Bizottság is számos programot szervezett. Havonta volt zenés áhítat, amely visszanyerte eredeti funkcióját, igével, idézetekkel, valamint rövid igei szolgálatokkal, meditációkkal kiegészítve énekelve dicsérhettük Istenünket az egyetem dicsőítő csapatának vezetésével. Külön öröm, hogy kollégistáink nagy létszámban vettek részt ezeken az alkalmakon, teljesen megtöltve a nagy áhítattermet. A hitéleti alkalmak szervezésében Lőrincz Johanna Rózsának, a Hitéleti Bizottság elnökének Kócs Sándor volt nagy segítségére. Lőrincz Johanna szervezésében több nőszövetségi alkalom is volt a kollégiumban, egy alkalommal csigatészta-készítéssel egybekötve. Ezek mellett a HÖK Hitéleti Bizottsága az Andaházy Kollégiumban szervezte meg a *Lelkészlét leplezetlenül* és az *Ökumenikus ima(fél)hét* elnevezésű rendezvényeket, valamint egy, a lelkészek szolgálatának örömeiről, nehézségeiről szóló kerekasztal-beszélgetést is.

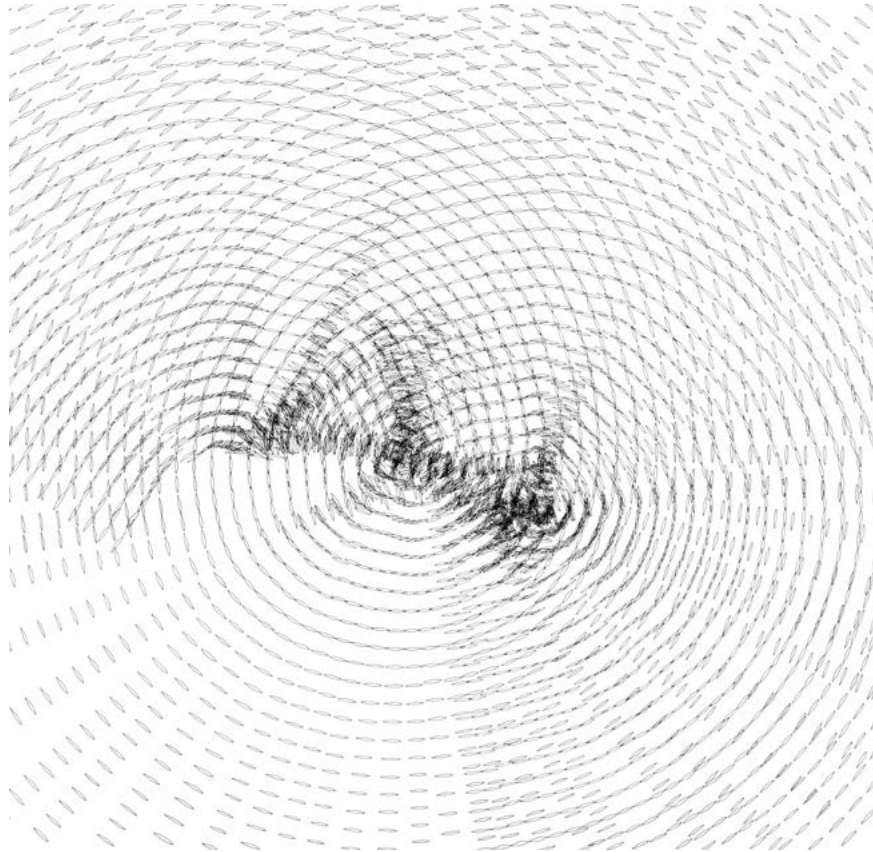
Nagy örömünkre folyamatosan kapunk a könyvtárba könyveket, olyan sokat, hogy idén is egy újabb szekrényt kellett beállítanunk.

Mozgalmas heteken, hónapokon vagyunk túl, hiszen a sportprogramok is igen nagy hangsúllyal jelentek meg kollégistáink életében. A konditerem is jó kihasználtságnak örvendett, azaz a fentebb említett bőséges lelki, szellemi és testi programokkal gazdagodhatott az, aki a csendes pihenő, de főleg a sok tanulnivaló mellett erre is igényt tartott.

A legfontosabb „program” azonban az volt, hogy sikerült jó közösségként, jó hangulatban, minden nagyobb konfliktus nélkül megélni napjainkat.

Horsai Ede
az Egyetemi Kollégium igazgatója

Hodossy-Takács Sámuel
A DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM
HALLGATÓI ÖNKORMÁNYZATÁNAK ÉLETE
A 2023/2024-ES TANÉVBEN

A 2023/2024-es tanév nehéz, sokszor akadályokkal tarkított, de a diákság szempontjából egy újabb jelentős időszak volt. A Hallgatói Önkormányzat elnökségi tanácsa már a hivatalba lépés előtt személyi változáson esett át. A megválasztott szeniorhelyettes a nem szokványos tavaszi választási időszak nehézségei után június hónap végén lemondott megbízatásának átvételéről. Az esküdtfelügyelő továbbra is Nagy Zsuzsanna, helyettese Karcza Rebeka maradt, a szeniorhelyettesi székben pedig a nyári hónapokra ideiglenesen, később véglegesen is Szabó Gergő Ottó ült. Így végül egyedül a szeniori tisztségben történt változás, a tanév végén Pálfi Karolina munkáját köszönhattük meg, és jómagam léphettem helyére.

Az év első kiemelkedő eseménye a bagolytábor volt, amelyet az elsőéves hallgatók számára szerveztünk meg augusztus utolsó napjaiban. A tábor célja az új diákok közösségbe való beilleszkedésének elősegítése volt. Ismerkedős játékok, közösségi tevékenységek és az egyetemi életbe való bevezető előadások tették tartalmassá a programot.

Ősszel visszatértünk egyetemünk régi hagyományaihoz, a csendes napokat újra Berekfürdőn, a Megbékélés Házában tölthették egyetemünk hallgatói. A hétvégével bekapcsolódtunk a Magyarországi Református Egyház tematikus évébe, és a rendezvény az *Együtt a szolgálatban* címet viselte. Ezalatt a néhány nap alatt tanárainkkal és egyházi vezetőinkkel közösen tekintettük át a teológiai képzés legfontosabb kihívásait, a megújulás lehetőségeit. Hálásak vagyunk nekik, hogy kérdéseinket meghallgatták, és azokra őszinte válaszokkal reagáltak.

Novemberben sor került a Kárpát-medencei Református Teológiák Diákvezetőinek Találkozójára, amelyet egyetemünk első alkalommal rendezett meg. A találkozó lehetőséget teremtett a különböző teológiai intézmények diákvezetőinek, hogy tapasztalatokat cseréljenek, és szorosabb kapcsolatokat alakítsanak ki. Az eseményen áttekintettük közös céljainkat, eltérő gyakorlatainkat és az együttműködés lehetőségeit.

A téli vizsgaidőszakot, a hitéleti szakos hallgatók által legációban töltött ünnepet, a megpróbáltatásokat februárban egy kisebb fellélegzés követte: az egyetemi bál. A diákság, oktatóink, munkatársaink ezt az éjszakát valódi ünnepként élhették meg, elbúcsúztatva a telet, a próbatételeket, és közösen készülve a tavaszi szemeszterre.

A Hallgatói Önkormányzat aktívan kivette részét a beiskolázási programból: diaktársainkkal ellátogattunk Debrecen református gimnáziumaiba, ahol a középiskolásoknak mutathattuk be az egyetem képzési portfólióját, a hallgatói életet, a közösségi és hitéleti programokat. Ezt követően tavasszal a hitéleti szakokra való felvételi eljárás lebonyolításában is részt vehettünk, amelyért hálásak vagyunk a

Teológiai Intézetnek. A bentlakásos felvételi során személyes kapcsolatot alakíthattunk ki a tanulmányaikat idén megkezdő, akkor még csak leendő hallgatókkal, ezzel segítve a felvételi folyamatot.

A mögöttünk lévő tanév sokszor nehéz volt, gyakran tapasztaltunk akadályozó tényezőket, és a kitűzött célok mindegyikét sem sikerült megvalósítani. Mégis, a legfontosabbhoz talán közelebb tudtunk kerülni. A tanévnyitó ünnepségen az elsős hallgatókat, ahogyan előttem tíz évvel egy jóval jelentősebb ember is, Kipling klaszszikusára emlékeztettem: „Egy vérből valók vagyunk, te meg én!” Diáktársaimtól azt kértem, keressék azokat a társakat, akikre tiszta szívvel tudják ezt mondani. Ismerjék fel maguk körül azokat a barátokat, akiket Isten nem véletlenül állított melléjük, hogy velük együtt tudjanak szembenézni az akadályokkal, megpróbáltatásokkal, romboló erőkkel. És közben mindig tudják: egy vérből valók. Hiszem, hogy sokak, sokunk életében megtörtént ez, és sok-sok év múlva is így nézhetünk egymásra.

Hodossy-Takács Sámuel
senior,
a Hallgatói Önkormányzat elnöke

Dr. Fekete Károly
AZ ISTENT LÁTÓ TISZTA SZÍV
(Elhangzott a DRHE ünnepi tanévzáró és diplomaosztó ünnepi közgyűlésén 2024. június 29-én a Nagytemplomban)

Textus:

„Amikor meglátta Jézus a sokaságot, felment a hegyre, és miután leült, odamentek hozzá tanítványai. Ő pedig megszólalt, és így tanította őket... Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent.” (Mt 5,1–2.8)

Kedves Testvéreim!

Diplomaosztó-tanévzáró istentiszteletünk meghívójára ez a boldogmondás került, ami gyönyörű útravaló.

Jézus a Hegyi beszéd magaslatára visz fel bennünket. Ő a boldogmondások hegyét katedrává, szószékké teszi. Elfoglalja a helyét, a Mester pozícióját, és egy különleges beszédre nyitja meg a száját, amellyel kiteríti a Hegyi beszéd magaslatán a lelki építkezés átnézeti térképét, a saját eszményképét állítja elénk. Az Élet Urától a boldogságtervezéshez kapunk indításokat.

Szükségünk van rá, mert akarva-akaratlanul, személyiségünk egész lendületével a boldogságot keressük. Útközben azonban az eltévelyedés lehetőségei megszámlálhatatlanok.

A modern technika nyújtotta kényelem és az erkölcsi elvektől ritkán befolyásolt kereskedelmi lelemény a boldogítás valóságos iparát teremtette meg, amely szabott áron, áldozatok és kártételek árán biztosítja a legkülönfélébb vágyak üzletszerű kielégítését. Ezeknél nem számít, hogy a boldogság lényege szerint lelki élmény, és az emberi személyiség kibontakozásával mélyül el. Az sem szempont, hogy pillanatnyi öröme kergetése helyett a belső értékekben való gyarapodással kellene foglalkozni. Utak és tévutak kínálóznak, ezért nagy ajándék, hogy a boldogsághoz vezető utat Jézus mutatja meg nekünk.

Ezekben az órákban sok jókívánság, gratuláció hangzik majd, a boldogságot kívánó mondatokból sem lesz hiány. Most életünk Ura erősíti fel jókívánságát, és Ő mondja: Boldogok vagytok!

Ízlelgetem ezt a gyönyörű kifejezést: „*boldogok*” – ami olyan érzelmesnek, távoli hangzásúnak és elérhetetlennek tűnik. Kívánjuk, vágyunk rá, de olyan ködös, elmosódó, szubjektív elgondolásunk van róla.

Jézus nyelven sokkal konkrétabban és felfoghatóbban hangzott ez a kifejezés: *markarioi – boldogok*, mert Jézus boldogmondásai tulajdonképpen üdvösségmondások.

A Jézus által boldogoknak mondottak úgy boldogok, hogy üdvösségesen *jobb helyzetben vannak, mint mások. Azoknak jó igazán, akik az üdvözülés útján járnak.*

Nem az az egyedüli boldogságfaktor, hogy a magunk kedvenc foglalatosságait végezzük el, és nem a számunkra kellemes élményeket biztosító dolgokat kerget-

jük, hanem azt keressük, hogy hogyan tudunk mi is élményeket szerezni másoknak, és hogyan és mit tegyünk a mások boldogságáért.

Ennek a látásmódnak a jegyében jött közénk Isten egyszülött Fia. A boldogmondások mindegyike mintaképszerűen valósult meg magában Krisztusban. Jézus rejtett, belső életrajza, alakjának arcképe rajzolódik ki előttünk, aki az Isten Országáig akar vezetni bennünket. Ő nem csak szépeket, érdekeseket, elgondolkodtatókat mond, és tanít a boldogsághoz vezető erényekről, hanem szembetűnően meg is valósította és gyakorolta is azokat. Ezért Jézus boldogmondásai, üdvösségmondásai olyan ígéretek, amelyekben a világ és az ember Jézus által feltárt új képe ragyog fel: az értékek átértékelése történik meg bennük.

Ebből a végtelenül gazdag mondássorozatból ma egyet emelek ki: Boldogok – vagyis üdvösségesen jobb helyzetben vannak, és azoknak jó igazán –, akik tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent. Boldog, és annak jó igazán, aki szembesül az Isten tisztaságával, mert akkor megtisztul a szíve és egész lénye. Isten tisztító jelenléte hatással van ránk, és lefoszlik rólunk minden tisztátalanság.

Nagy bibliai gondolatok, nagy személyiségek és nagy távlatok vannak e mögött az állítás mögött. A *Jelenések könyve* szerint a „mennyei Jeruzsálemben” megvalósuló új istenkapcsolat jellemvonása, hogy az üdvözültek látni fogják Isten arcát a színről színre látás világában (Jel 22,4). Ugyanakkor nem csupán túlvilági jutalomról beszél itt Jézus, hanem egy látásmódról, aminek kihatása van az ember evilági életére. A tiszta szívűek mögött ott áll a zsoltáros *Dávid király*, aki azt esdeklí, hogy: „Tiszta szívet teremts bennem, Istenem...” (Zsolt 51,12). *Ezékiel próféta* pedig közvetíti az Úr üzenetét: „Új szívet adok nektek, és új lelket adok belétek...” (Ez 36,26). A szívről beszél, de igazából nem szívcsere ajánl, hanem istencserét. Leváltja az istenített, isteninek megtett trónbitorlókat, és Ő maga foglalja el a szívünkben a Neki járó helyet.

Isten a mi szívünk távolságától függetlenül a közeledést választotta, és megérkezett közénk. *Isten szívközelbe jött*. Csodásan jelent meg ebben a világban, hogy közel vonjon minket magához. Ez az Isten minden értelmet felülmúló bánásmódja, ami nem kalkulálható ki, ami minden várakozást felülmúlt.

A Jézus Krisztus testté lételeiben Isten megtisztító szeretete ereszkedett le hozzánk, és cselekvő szeretetté vált. A velünk látó- és hallótávolságba kerülő Isten szeretete az a tűz, amely megtisztítja az ember szívét, és egyesíti az értelmét, az akaratát, az érzelmét, hogy Istent felfedező és Őt szem előtt tartó életet éljünk. Isten szentsége félelmetes erő, tökéletes tisztaság, amely ellentéte a tisztátalan teremtményeknek, és, mint ilyen, minden tisztátalannak a létét fenyegeti. Istennek ebből a szentségből következik, hogy övéi között nem tűri el a bűnt.

Hála Istennek, hogy ebben a változni, tisztulni, szentségesebb életet élni akaró vágyban minden istentiszteletet, minden hétköznapot és ünnepnapot felhasznál. *Ez az Isten-látás hathatja át a keresztyén ember egész életét.*

A tiszta szív olyan, mint a jól működő iránytű, amelyik a helyes irányt mutatja.

A tiszta szív ezért az ember belső életének a tisztaságát jelenti.

A tiszta szívben nincs hátsó szándék vagy alantas gondolat.

A tiszta szív állandó éberséget követel a nagy és kis ügyekben egyaránt, ami csak akkor hatékony, ha szüntelenül Istenre tekint.

A tiszta szívűek Jézusra emlékeztetnek, akitől távol állt a megvesztegetés, a hazudozás, a szennyes fantázia és a szívtelenség. Ugyanakkor a tiszta szívben sok embernek van helye.

Tisztogassa szívünket napról napra Jézus Krisztus, hogy szeretetteljes megnyilvánulásainkkal Istenre mutassunk! Munkálja bennünk a megváltó Jézus Krisztus azt a látásmódot, aminek már most kihatása van evilági életünkre, és ne feledjük el: „Isten gyermekei nem mások boldogtalansága árán keresik a boldogságot, hanem úgy akarják megvalósítani a maguk boldogságát, hogy másokat is boldoggá tesznek” (Kozma Zsolt). Ehhez adjon erőt nekünk a Szentháromság, egy, igaz és örök Isten! Ámen.

Imádság:

Boldogságra vezető Urunk!

Köszönjük, hogy Te irgalommal és tiszta szívvel közeledtél hozzánk.

Hálásak vagyunk, hogy Te nem elvenni, letámadni, kifosztani és megszegyníteni jöttél, hanem Te adsz, védelmezel, kiállsz értünk, meggazdagítasz, és megbocsátasz nekünk. A tiszta szívűek ma is Terád emlékeztetnek bennünket, aki támasza vagy a gyöngéknak, vigasztalója a veszteseknek, és társává szegődsz a magányosoknak, akitől távol állt a megvesztegetés, a hazudozás, a szennyes fantázia és a szívtelenség.

Tiszta és erős szívet kérünk Tőled, hogy képesek legyünk tovább látni evilági életünk határain, és lássuk meg a Békesség Fejedelmét, a Szeretet Királyát!

Szelídíts napról napra minket, hogy örökségünket, földünket, életterünket el ne veszítsük!

Irgalmazz egyházadnak és világodnak, benne egyéneknek, közösségeknek és nemzeteknek!

Azért a látásmódért imádkozunk, amellyel mindenben Téged fedezünk fel, és amellyel mindenkor Téged szem előtt tartó életet élünk. Tisztogass bennünket napról napra, hogy Téged valljunk teremtő, megváltó és megszentelő Istenünknek, aki élsz és uralkodsz most és minden időben! Ámen!

Dr. Baráth Béla Levente
REKTORI TANÉVZÁRÓ BESZÉD A DRHE 486. TANÉVZÁRÓ
ÉS DIPLOMAOSZTÓ ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉN
(2024. június 29.)

Főtiszteletű Egyetemi Közgyűlés!

Hálaadással tekinthetünk vissza egyetemünk 486. tanévében a lelkész- és hitoktatóképzés, valamint a tanító- és a felnőttképzés terén elvégzett munkára. Figyelmünk középpontjában most is az eredményes oktatás és kutatás állt, különös tekintettel a minőségi kritériumok következetes teljesítésére, a tehetséggondozásra, valamint a hazai és nemzetközi kapcsolataink fejlesztésére. Ezekkel együtt ismételten meg kell állapítanunk, hogy olyan tanévet zárunk le, amely szokatlan kihívásokkal szembeállította egyetemünket.

A mögöttünk lévő tanév történéseiből a következőket emelem ki:

- » 2023. szeptember 7-én került sor a szenátusválasztásra, mely alapján egyetemünk vezető testülete ebben az új rektori ciklusban munkáját tovább folytatja.
- » Az évkezdő csendes napokat rendhagyó módon egy szeptember közepi hétvégén Berekfürdőn tartottuk meg.
- » A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából november 24-én a Díszteremben doktoravatást szerveztünk, melynek keretében három doktori és négy habilitációs oklevél ünnepélyes átadására került sor.
- » December 7-én az egyetem a karácsonyi kibocsátó istentiszteletet követően 2019 után újra megrendezhette hagyományos karácsonyi koncertjét és munkatársi vacsoráját.
- » A Magyar Kultúra Napján ezúttal nemcsak a *Himnusz* 1823. évi megírására emlékeztünk koszorúzással és ünnepi köszöntőkkel, hanem – Csokonai Vitéz Mihály születésének 250. évfordulójához kapcsolódva – január 22-én tanteremavatásra is sor került. A földszinti 29-es tanterem immár a *Csokonai Vitéz Mihály-terem* nevet viseli.
- » Február 9-én jótékonysági bált rendeztünk, melynek bevételével az Immanuel Alapítványt támogattuk.
- » Február 6-án és 7-én lezajlott az *Egyházi intézményvezető és szervezetfejlesztő* szakirányú továbbképzési szak záróvizsgálója. A február 19-i diplomaosztó ünnepségen 24 végzett hallgató vehette át oklevelét.
- » Április 15–17. között a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék rendezte meg a jubileumi XXV. *Országos Anyanyelvi Tanítási Verseny*-t, melyet Nagy Zsuzsanna, IV. éves tanító szakos hallgatónk nyert meg.
- » Május 28-án és 29-én zajlottak le az alkalmassági vizsgák a hitéleti szakokon és a tanító szakon is. Ezek alapján a következő tanévben érzékelhetően ismét emelkedő hallgatói létszámra számíthatunk.

- » A tanév során bekapcsolódtunk a *Tanítunk Magyarorszáért* mentorprogramba.
- » Eredményesen zajlott le a Szenior Akadémia 15. és 16. szemesztere. A tavaszi szemeszterben összesen több mint 120 fő vett részt azon a négy rendhagyó debreceni irodalmi emléktúrán, mely Szabó Magda, Szabó Lőrinc, Csokonai Vitéz Mihály és Ady Endre városi kötődését és munkásságát idézte fel.
- » A Debreceni Református Kollégium hagyományainak megfelelően vállalt egyháztársadalmi misszióknak kapcsán folyamatosan biztosítottuk a gyülekezeti kiszállások alkalmait.
- » Örömmel jelentem, hogy tanév során eredményesen zajlott le az Oktatási Hivatal egyetemünk működési engedélyének rendszeres felülvizsgálatára vonatkozó eljárása.
- » A naptári év elején az elmúlt évek fegyelmezett és takarékos gazdálkodásának, valamint az állam által biztosított többletforrásnak köszönhetően ismételtelen a teljes munkatársi kört érintő béremelést valósítottunk meg.
- » Június 21-én pénteken a fenntartó egyházkerülettel és a Lelkészképzésért Alapítvánnyal egy, a másoddiplomás lelkész szakos hallgatók ösztöndíjas támogatását szolgáló megállapodást írtunk alá.
- » Egyetemi Tehetségpontunk a tanévi akkreditációs folyamatban való részvétele eredményeként ismét elnyerte az „Akkreditált Kiváló Tehetségpont” címet.
- » Országos szintű tanulmányi és művészeti versenyeken az utóbbi hónapokban elért kimagasló eredményeikért rektori ösztöndíjban részesítettem a következő hallgatókat: Bajcsy Bettinát, Dankó Diánát, Erős-Joó Kincsőt, Szilágyi Erik Józsefet, Tébi Anna Emesét, Tulipán Mártont és Gyene István doktoranduszt.

Tudományos eredmények:

- » Folyamatos volt egyetemünk kutatóintézeteinek és folyóiratainak működése. Könyvkiadói tevékenységünk kapcsán, a szakmai közreműködésünkkel és támogatásunkkal megjelentetett kötetek közül a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából november 23-án a Kálvin Kiadóval és a Magyar Bibliatársulattal közös könyvbemutatót tartottunk.
- » Az intézményi honlapon szintén számot adtunk azokról az oktatóink által szervezett és egyetemünk által támogatott konferenciákról, intézményi, hazai és nemzetközi szakmai rendezvényekről, melyek egyetemi polgárainkon túl sokszor szélesebb hazai vagy nemzetközi speciális érdeklődői kört is elértek. Csak a közvetlenül mögöttünk lévő tavaszi szemeszter alkalmi közül emelek ki néhányat:
 - A Tanítóképzési Intézet és az Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézete szervezésében folytatódtak a Kölcsey Tudományos Esték.
 - Április 24-én az egyetem Karl Barth Kutatóintézete a Doktorok Kollégiuma Rendszeres Teológiai Szekciójával és az MTA DAB Vallástudományi Bizottságával közös szervezésben *Szenvedéllyel az Evangélium szabadságáért* címmel rendezett tudományos konferenciát.

- Április 25-én a *Scientia ac Educatio* intézményi tudományos műhelykonferencia előadásait hallgathatták meg az érdeklődők.
- Május 14-én került megrendezésre a XII. Patmosz-konferencia *Negatív túlvilági „topográfia”* címmel.
- » Doktori Iskolánk hallgatói közül a tanév során Porkoláb András szerzett doktori fokozatot. Habilitált 4 fő: dr. Borsi Attila József, dr. Kodácsi-Simon Eszter, dr. Igor Lorencin és Bátoriné dr. Misák Marianna.

A külkapcsolatok területén jelentem:

- » Az Erasmus+ program keretén belül továbbra is sok ki- és beutazást valósítottunk meg.
- » Október 11–18. között egyetemi küldöttségünk eredményes látogatást tett Portugáliába, ahol az Erasmus+ intézményközi megállapodásokról egyeztetünk a Beja városában működő régi partnerintézményünkkel, és új Erasmus+ kapcsolat létesítéséről tárgyaltunk a farói székhelyű Algarve-i Egyetemmel.
- » 2024 elején a dél-afrikai Pretoriai Egyetem aláírta a DRHE Szenátusa által már korábban elfogadott bilaterális együttműködési megállapodást.
- » Február 26-a és március 4-e között a Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség és a fenntartó egyházkerület közös delegációja Szöulba látogatott. A látogatás keretében az egyetem díszdoktorává avatta Kim Sam-Whant, a Koreai Presbiteriánus Egyház lelképásztorát, a Myungsung Gyülekezet alapítóját.
- » Március 11-én bemutatkozó látogatást tett az intézményünkben Martin Burkhardt református lelkész, a Svájci Protestáns Egyház Segélyszervezete (HEKS) egyházi kapcsolatokért felelős munkatársa, aki nemrég lépett hivatalba. Elkísérte őt Andreas Hess svájci református lelkész, a DRHE díszdoktora és tiszteletbeli tanára.
- » Május 22–26. között 10 tanító szakos hallgató utazott ki Joensuuba a már hagyományosnak számító, úgynevezett *Erasmus+ Study Trip*-re, hogy megismerjék a finn partnerintézményt és az ott folyó oktatást.
- » Június 8-án az Odera-Frankfurtban megrendezett *Közép-európai Keresztény Találkozó* keretén belül került sor a Karl Barth-díj átadására. A rangos kitüntetést a szakmai zsűri dr. Fazakas Sándornak, egyetemünk Szociáletikai és Egyházzociológiai Tanszéke professzorának ítélte oda, így népes küldöttséggel képviseltük intézményünket a jeles alkalmon.

Személyi változások, kitüntetések, megemlékezések:

A tanév végén nyugdíjba vonul dr. Bodó Sára egyetemi docens asszony, a Gyakorlati Teológiai Tanszék tanszékvezetője. Egyetemünk életében betöltött tudományos szervező és tehetséggondozó szerepe okán ezen az alkalmon is külön köszönetet érdemel.

Előléptetések/kinevezések:

- » Örömmel jelentem, hogy a tanév során dr. Kis Klára 2023. október 1-jén egyetemi docensi kinevezést kapott, és 2024. július 1-jétől ellátja a Gyakorlati Teológiai Tanszék tanszékvezetői feladatait.
- » A Rajz és Vizuális Nevelés Tanszék munkatársa, dr. Imreh Sándor DLA-fokozatot szerzett, és 2024. február 1-jétől adjunktusként folytatja tovább tanári munkáját.
- » 2024. március 1-jétől egyéves megbízott tanszékvezetői kinevezést kapott a Romológia Tanszékre dr. Gonda László.
- » Április 19-én dr. Németh Áron, az Ószövetségi Tanszék egyetemi docense az Evangélikus Hittudományi Egyetemen sikeres habilitációs vizsgát tett.
- » Dr. Kovács Ábrahám a Dogmatikai Tanszék munkatársa 2024. június 1-jén egyetemi tanári kinevezést kapott és 2024. július 1-jétől egy évig a Dogmatikai Tanszék megbízott tanszékvezetője lesz.
- » A Természettudományi Tanszéken augusztus 1-jétől öt éven keresztül ismét dr. Kmeczkó Szilárd fogja ellátni a tanszékvezetői feladatokat.
- » A tanév során bekövetkezett további személyi változás volt, hogy a Teológiai Intézet intézetvezetői feladatait 2023. november 1-jétől dr. Kustár Zoltán látja el, a tavaszi szemeszter folyamán pedig dr. Hodossy-Takács Előd tölti be a Doktori és Habilitációs Tanács elnöki, valamint a Doktori Iskola vezetői tisztségét.

Új munkatársként kapcsolódott be munkánkba az Informatikai Szolgáltató Csoport tagjaként Varga Zsigmond, a Műszaki és Ellátási Csoport tagjaként Vilmányi Erzsébet, Balázs Tibor és Jernyei József.

A tanév során más munkahelyre távozott az Informatikai Szolgáltató Csoportból Boros Viktor, a Műszaki és Ellátási Csoportból Tokajiné Kozma Anett, Kozma Gáborné, Tóth Nándor és Dankó Sándor Dániel. A tanév végén lép ki munkatársi körünkől a Felnőttképzési Központ munkatársa, Szabados Boglárka.

A hallgatói önkormányzati választások alapján a Hallgatói Önkormányzat vezetésére szeniorként Lőrincz Johannának, esküdtfelügyelőként Soltész Zsófiának, szeniorhelyettesként Kócs Sándornak, esküdtfelügyelő-helyettesként Barta Ágnesnek, a Doktorandusz Önkormányzat vezetőjeként pedig Koós Mátyásnak adtam ki megbízólevelet.

Szomorú szívvel emlékezem meg arról, hogy a tanév során ment el a minden élők útján dr. Berek Sándor és Ivánné dr. Mecsei Ilona. Emlékezetük legyen áldott!

Létszámaink:

Ebben a tanévben összesen 531 hallgató iratkozott be egyetemünkre. Közülük hitéleti képzésben 136 fő, tanító szakon 211 fő vett részt. A Felnőttképzési Központ képzéseiben 165 hallgató, a Doktori Iskolában pedig 20 fő folytatott tanulmányokat.

Szép rendben lezajlottak a Felnőttképzési Központ, a tanító szak és a hitéleti szakok záróvizsgái. A tanév végén sikeres záróvizsgát tett és oklevelet kapott hitéleti szakokon 26 fő, tanító szakon 37 fő, a felnőttképzés szakirányú továbbképzéseiben 78 fő. A kiállított oklevelek száma összesen 141.

Mindezek alapján úgy vélem, hogy egyetemünk működését az oktatás és kutatás területén egyaránt az elvárt feladatok rendezett teljesítése jellemezte. Ebben fontos része volt annak, hogy a korábban kialakított jó intézményi gyakorlatok következetes továbbvitele mellett folyamatosan igyekeztünk az eredményes működéshez hozzájáruló újításokat is megvalósítani.

Köszönetnyilvánítás:

Ezen a helyen mondok köszönetet közvetlen munkatársaimnak, akik az elmúlt tanév minden nehézsége között körültekintő odafigyeléssel segítettek munkámat, és szolgálták az egyetem érdekeit: dr. Vitéz Ferenc rektorhelyettesnek, Elekes Nóra főtitkárnak, Keczán Enikő csoportvezetőnek, Szegeczkíné Máté Éva Edina intézményi Erasmus-koordinátornak, dr. Molnár Pál jogtanácsosnak és Horsai Ede egyetemi lelkésznek. Illesse köszönet továbbá az oktatói kar tagjait, a Rektori Hivatal, az Intézetek, a Tanulmányi Osztály, a Doktori Iskola és a Felnőttképzési Központ vezetőit és oktatásszervezőit, a Maróthi György Könyvtár munkatársait, a Műszaki és Ellátási Csoport, valamint a Kollégiumi Gondnokság munkatársait, akik a váratlan helyzetek ellenére is biztosították az oktatás és kutatás stabilitását! Köszönöm az egyetemi polgároknak a rezsiváltság kezelése során folyamatosan tapasztalt, felelősségteljes magatartását. Nem utolsósorban köszönettel tartozom a fenntartó egyházkerület vezető tisztviselőinek a rektori feladatom teljesítéséhez nyújtott folyamatos támogatásért.

A hallgatói önkormányzatok ebben a tanévben is mindent megtettek annak érdekében, hogy hallgatóink a testvéri közösséget építve, tartalmasan töltsék el együtt a szabadidőt. A Hallgatói Önkormányzat vezetőinek, Hodossy-Takács Sámuel szeniornak, Nagy Zsuzsanna esküdtfelügyelőnek, Szabó Gergő Ottó szeniorhelyettesnek, Karcza Rebeka esküdtfelügyelő-helyettesnek, valamint Farkas Zsuzsanna doktorandusz önkormányzati vezetőnek köszönöm, hogy felelősen és odaadóan végezték munkájukat.

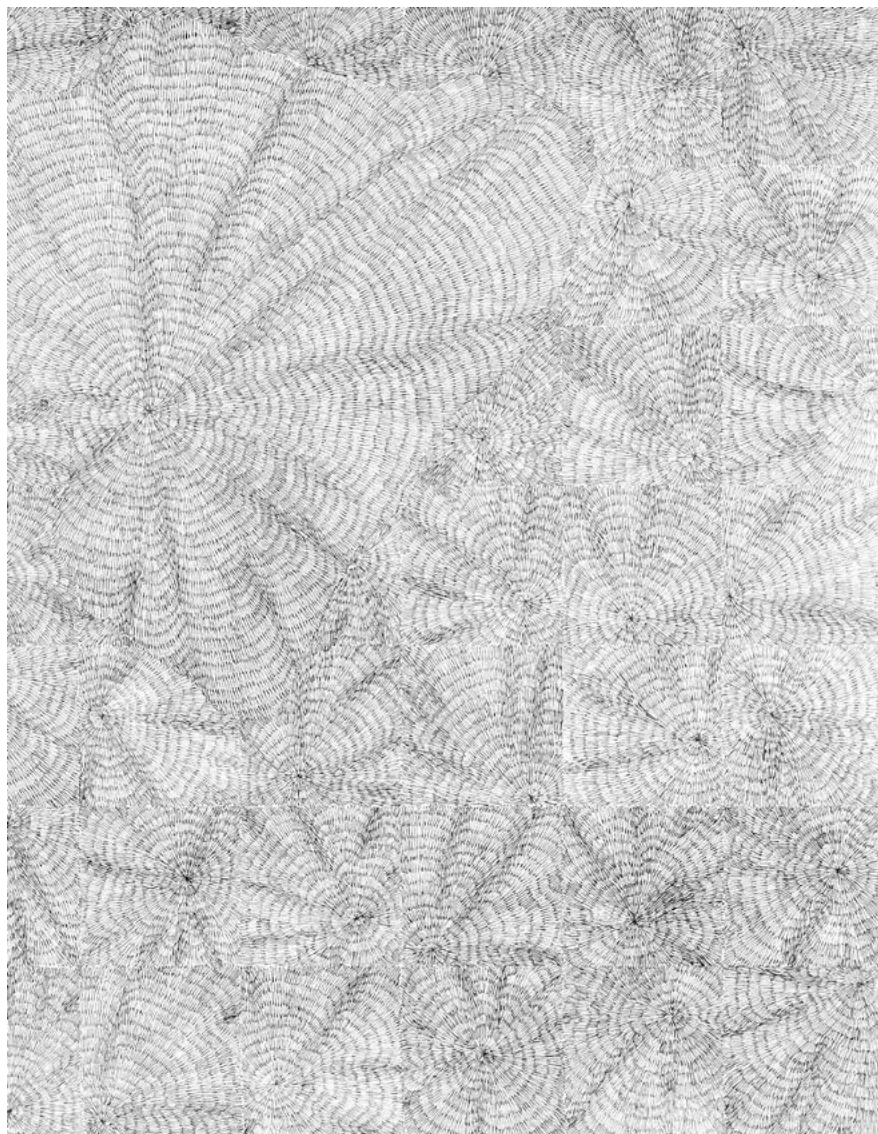
Vivat, crescat et floreat Academia! Éljen, növekedjék és virágozzék az ősi Akadémia!

A diplomaosztó egyetemi közgyűlésünket és egyetemünk 486. tanévét ezennel ünnepélyesen bezárom! Minden elvégzett munkáért Istené legyen a dicsőség!

*Dr. Baráth Béla Levente
a DRHE rektora*

II. ESEMÉNYNAPTÁR

ESEMÉNYNAPTÁR
– A 2023/2024-es tanév legfontosabb eseményei –

- 2023. július 28. és augusztus 8. között** zajlott Csengtuban (Kína) az Egyetemi Világjátékok, amelyen hallgatónk, Hodossy-Takács Sámuel (2. évf. teológia-lelkész szak) távolugrás versenyszámban egyéni csúcspot ugorva (743 cm) a 14. helyezést ért el.
- 2023. augusztus 15-én** vette át dr. Baráth Béla Levente, egyetemünk rektora újabb rektori kinevezését a Sándor-palotában Novák Katalin köztársasági elnöktől.
- 2023. augusztus 29–31. között** zajlott az új hallgatók számára megszervezett bagolytábor az egyetem főépületében és az Andaházy Kollégiumban. A programokon a hallgatók az egyetemi élettel kapcsolatos információszerzésen túl megismerkedhettek egymással, a felsőbb éves hallgatókkal és az egyetem vezetőségével, valamint az évfolyamfelelős oktatókkal.

- 2023. szeptember 2-án** 10 órától tartotta egyetemünk ünnepi tanévnyitó közgyűlését a Debreceni Református Nagytemplomban. Az eseményen ígét hirdetett Püski Lajos lelkészi főjegyző, a tanévnyitó beszédet dr. Baráth Béla Levente rektor tartotta (mindkét beszédet l. az I. fejezetben). Az újonnan beiratkozott hallgatók, a kórházlelkészi szolgálatot és az ötödéves gyakorlatot teljesítő hallgatók fogadalomtétele mellett a demonstrátorok megbízólevelének átadása is megtörtént.
- 2023. szeptember 2-án** a Szenátus ünnepi közgyűlésén került sor a jubileumi diplomák átadására a Kollégium Oratóriumában. Az okleveleket dr. Baráth Béla Levente rektor adta át.
- 2023. őszi szemeszterével** egyetemünk is bekapcsolódott a *Tanítsunk Magyarorszáért* elnevezésű programba, melynek keretében hallgatóink az alapozó képzés és terepgyakorlatok elvégzése után a 2023/2024-es tanév második félévétől kortárs mentori tevékenységet folytattak a pocsaji Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola felső tagozatos diákjai között. Az első szemeszterben a programba 17 tanító és hitéleti szakos hallgató jelentkezett, a program intézményi mentora dr. Molnár-Tamus Viktória (Pedagógia és Pszichológia Tanszék).
- 2023. szeptember 6-án** került sor a 70. születésnapját ünneplő Pinczésné dr. Palásthy Ildikó köszöntésére a Kollégium Dísztermében. Az eseményen a Pedagógia és Pszichológia Tanszék egykori vezetőjét a püspöki és rektori köszöntőket követően dr. Kiss János, a Pedagógia és Pszichológia Tanszék jelenlegi vezetője méltatta, majd Kathyné Mogyoróssy Anita, az egyetem fogyatékosügyi referense és mentálhigiénés tanácsadója mutatta be az ün-

nepelt tiszteletére kiadott *Értelmesen élni* című tanulmánykötet. Az ünnepséget fogadás zárta a Kistanácsteremben. (A tanulmánykötet bemutatását l. a IV. fejezetben.)

2023. szeptember 15–17. között Berekfürdőn, a Megbékélés Házában rendezte meg az egyetem Hallgatói Önkormányzata a tanévkezdő csendes napokat. A hétvége címe – a Zsinat által meghirdetett tematikus évhez kapcsolódva – *Együtt a szolgálatban* volt. A lelki feltöltődést adó alkalmak mellett plenáris előadások és kerekasztal-beszélgetés keretein belül járhatták körül a résztvevők a lelkeszi szolgálat aktuális kérdéseit.

2023. szeptember 19-én tartotta egyetemünkön dr. Borsi Attila János, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Művészettudományi és Szabdbölcsészeti Intézete Szabdbölcsészeti Tanszékének docense habilitációs előadásait.

2023. szeptember 21-én a Kölcsey Tudományos Esték előadás-sorozat keretein belül dr. Pinczés Tamás (Testnevelési Tanszék) tartott előadást *Y generációs tanító szakos hallgatók egészség-magatartása, egészsége és élménykeresése a sportolás tükrében* címmel a Kölcsey-teremben. (Az előadás összefoglalóját l. az V. fejezetben.)

2023. szeptember 22–24. között a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet adott otthont az I. Kárpát-medencei Protestáns Teológushallgatók Konferenciájának. Az eseményen egyetemünk diáksága is több előadással képviseltette magát.

2023. szeptember 23–25. között került sor egyetemünk alumni közösségének kirándulására. A résztvevők Győrbe, a Bécs melletti Mödlingbe, valamint Badenbe látogattak el. Az utazáson részt vevőket dr. Baráth Béla Levente, egyetemünk rektora is elkísérte.

2023. szeptember 28-án a Kollégium Oratóriumában megkezdődött az egyetem Szenior Akadémiájának 15. szemesztere. (A szemeszter részletes bemutatását l. az I. fejezetben.)

2023. október 3-án tartotta dr. Kodácsy-Simon Eszter, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Valláspedagógia Tanszékének tanszékvezető egyetemi docense habilitációs előadásait egyetemünkön.

2023. október 5-én tartott ünnepi megemlékezést az egyetem Kulturális Bizottsága és Színjátszóköre az aradi vértanúk emléknapja alkalmából *A forradalom után* címmel a Kollégium Dísztermében.

2023. október 11–18. között egyetemünk küldöttsége Portugáliába látogatott a Bejában működő partnerintézménnyel meglévő Erasmus-szerződés meghosszabbítása és a farói Algarve-i Egyetemmel új együttműködési megállapodás megkötése céljából. A küldöttség tagjai dr. Baráth Béla Levente rektor, dr. Gonda László nemzetközi kapcsolatokért is felelős rektorhelyettes és Kőszeghy Attila külügyi referens voltak.

2023. október 19-én került sor a Kölcsey Tudományos Esték őszi sorozatának második alkalmára a Kölcsey-teremben, amelyen dr. Gaál-Szabó Péter (Idegen Nyelvi Tanszék) *Ökomanizmus és afroamerikai emlékezet* címmel tartotta meg előadását. (Az előadás összefoglalóját l. az V. fejezetben.)

2023. október 26-án tartotta október 23-i megemlékezését *Négy fal között* címmel az egyetem Kulturális Bizottsága és Színjátszóköre a Kollégium Dísztermében.

2023. november 7-én került sor egyetemünkön dr. Igor Lorencin, a németországi Friedensau Adventista Egyetem Újszövetségi Tanszéke egyetemi adjunktusának nyilvános habilitációs előadásaira.

2023. november 16-án tartotta a Debreceni Református Kollégium Igazgatótanácsa az éves kollégiumi közgyűlést a Kollégium Oratóriumában.

2023. november 21-én Porkoláb András József, református lelkipásztor sikeresen védte meg *Egyéni és közösségi hittapasztalatok egyházformáló hatása rendszeres teológia, etikai és ekkleziológiai szempontból* című doktori disszertációját a Kollégium Kistanácstermében. Témavezetője dr. Fazakas Sándor (Szociáletikai és Egyházzociológiai Tanszék) volt.

2023. november 23-án a Magyar Tudomány Napja alkalmából egyetemünk és a Kálvin Kiadó közös könyvbemutatót szervezett a Kollégium Dísztermében, amelynek keretein belül Kustárné dr. Almási Zsuzsanna, dr. Kis Klára, dr. Vitéz Ferenc és dr. Uwe-Karsten Plisch köteteinek bemutatására került sor.

2023. november 24-én egyetemünk a Magyar Tudomány Ünnepe programsorozatához kapcsolódóan doktoravatást tartott a Kollégium Dísztermében. A rendezvényen Batizán Attila, Lucski Márta és Porkoláb András József vehetett át doktori oklevelet, míg dr. Borsi Attila János, dr. Kodácsy-Simon Eszter, dr. Lányi Gábor és dr. Igor Lorencin habilitációs oklevelet kaptak.

2023. november 25–27. között fogadta egyetemünk vezetése Danie Veldsman professzort, a dél-afrikai Pretoriai Egyetem Dogmatikai Tanszékének vezetőjét, akivel dr. Baráth Béla Levente rektor és dr. Gonda László általános rektorhelyettes bilaterális együttműködési megállapodás megkötéséről tárgyalt.

2023. november 30-án tartotta meg a Pedagógia és Pszichológia Tanszék szokásos neveléstörténeti vetélkedőjét. A verseny középpontjában a Debreceni Református Kollégiumban 200 évvel ezelőtt először meghirdetett pedagógia katedra és az 1993-ban újra reformátussá lett debreceni tanítóképzés állt. A győztes a Gubányi Aliz, Kecskés Evelin, Nehéz Zsóka alkotta csapat lett, a második helyen Mucza Boglárka, Hornyák Hédi és Perge Dorina végeztek, a harmadik helyet pedig Bere Dániel, Erdélyi Zsolt és Szilágyi Erik szerezte meg.

2023. november 30-án dr. Kiss Csaba (Egyházzenei Tanszék) *A Psalmus Hungaricus és Schneider Fáni. Kodály zenepedagógiai koncepciójának inspirációi* címmel tartotta meg előadását a Kölcsey Tudományos Esték soron következő részeként a Kölcsey-teremben. Az esemény a Magyar Tudomány Ünnepe programsorozatához kapcsolódott. (Az előadás összefoglalóját l. az V. fejezetben.)

2023. december 7-én volt a karácsonyi kibocsátó istentisztelet a Kollégium Dísztermében. Igét hirdetett Bölcsföldi András, a Károli Gáspár Református Egyetem Teológiai Karának spirituálisa.

2023. december 7-én zajlott a hagyományos karácsonyi koncert a Kollégium Dísztermében az egyetem hallgatóinak és oktatóinak a közreműködésével. A koncertet ünnepi vacsora követte a Kistanácsteremben.

2023. december 16-án nyílt meg egyetemünk egykori oktatóinak, Tamus Istvánnak és Fátyol Zoltánnak a közös tárlata a MODEM-ben *Határkor* címmel. A tárlat kurátora Áfra János volt, a kiállítást Novotny Tihamér művészeti író, szerkesztő nyitotta meg.

2024. január 8-án tartotta szeretetvendégséggel egybekötött újról szóló köszöntését dr. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke a Kollégium Dísztermében.

2024. január 8-án volt tragikus hirtelenséggel elhunyt kollégánk, dr. Berek Sándor (Romológia Tanszék) temetése a Debreceni Köztemetőben. A búcsúztatást egyetemünk nevében dr. Baráth Béla Levente rektor mondta el. A szertartást dr. Fekete Károly püspök vezette.

2024. január 22-én a Magyar Kultúra Napja alkalmából szervezett ünnepség keretében, születésének 250. évfordulójához kapcsolódva avatta fel az egyetem a Csokonai Vitéz Mihályról elnevezett tantermet. A teremavatón dr. Vitéz Ferenc oktatási rektorhelyettes tartott előadást, a tanterem feliratát dr. Baráth Béla Levente rektor és dr. Mátyássy Szabolcs, a Csokonai Színház igazgatója leplezte le. Ezt követően az egyetem 2. emeletén található Kölcsey-domborműnél dr. Kecán Mariann (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék) mondta el ünnepi megemlékezését, majd az ünnepség zárásaként az egyetem bejárati homlokzatánál található Kölcsey- és Csokonai-domborművek, valamint a Péterfia utcai Kölcsey-szobor koszorúzása következett. A Kölcsey-szobornál ünnepi köszöntőt mondott dr. Puskás István, Debrecen kulturális alpolgármestere.

2024. január 23-án zajlott a Természettudományi Tanszék szervezésében a környezetismeret-tanítási házi verseny döntője a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskolában. A versenyen megosztott első helyezést ért el Illés Fanni és Nádházi-Tálas Csilla (3. évf. tanító szak), a második helye-

zett Hindulák Luca (3. évf. tanító szak) lett, míg harmadik helyen Orosz Zsófia (3. évf. tanító szak) végzett.

2024. január 23-án tartotta egyetemünk a felvételi nyílt napot a Kollégium Dísztermében. A felvételi tájékoztató, a szakismertető és a HÖK bemutatkozása után az érdeklődőknek lehetősége nyílt az egyetem épületének és az Andaházy Kollégiumnak a bejárására, valamint a gyakorlóiskola meglátogatására is.

2024. január 24–25. között tartotta a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék az Országos Anyanyelvi Tanítási Verseny házi fordulóját a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskolában. A zsűri döntése alapján az első helyezett Nagy Zsuzsanna (4. évf. tanító szak) lett, a második helyen Karcza Rebeka (3. évf. tanító szak), míg a harmadik helyen Tisza Kinga (3. évf. tanító szak) végzett. A negyedik helyet megosztva Soltész Zsófia Kármén (3. évf. tanító szak), Pál-Katona Lilla (4. évf. tanító szak) és Borbély Csenge Mónika (4. évf. tanító szak) szerezte meg. A 2024. április 15–17. között megrendezett XXV. Országos Anyanyelvi Tanítási Versenyen egyetemünket a verseny győztese, Nagy Zsuzsanna képviselte.

2024. február 4–7. között a szlovákiai Tátralomnicon (Tatranská Lomnica) került megszervezésre az egyetem szokásos téli sítáborra. Szakál Zsolt (Testnevelési Tanszék) vezetésével a táborban 11 jelenlegi, illetve 4 volt hallgatónk vett részt.

2024. február 6–7. között tartotta a Felnőttképzési Központ az egyházi intézményvezető és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzési szakon a záróvizsgákat.

2024. február 9-án került megrendezésre a Debreceni Református Hittudományi Egyetem jótékonybálya a debreceni Symphonia étteremben a HÖK szervezésében. A bál bevételével az intézmény az Immanuel Alapítványt támogatta.

2024. február 11–12. között tartotta az egyetem Hallgatói Önkormányzata a fél-évkezdő csendes napokat. A programnak az egyetem főépülete adott otthont. A program tematikájával kapcsolódott a Zsinat által meghirdetett Élő Ige évéhez.

2024. február 12-én volt dr. Ivánné dr. Mecsei Ilona, egyetemünk jogtanácsosának temetése a Debreceni Köztemetőben. A dr. Fekete Károly püspök által vezetett szertartáson egyetemünk nevében dr. Baráth Béla Levente rektor mondott búcsúbeszédet.

2024. február 12-én közös koszorúzást tartott egyetemünk Egyháztörténelmi Tanszéke és a Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszéke a Gályarab-emlékműnél a Nagytemplom mögötti Emlékkertben. A megemlékezésen beszédet mondott dr. Baráth Béla Levente, egyetemünk rektora, Öexc.

Désirée Bonis, a Holland Királyság magyarországi nagykövete és dr. Pusztai Gábor, a Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszékének vezetője. A koszorúzáson részt vett dr. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke is.

2024. február 26. és március 4. között az egyetem és a Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség közös delegációja Szöulba látogatott. A látogatás alkalmából egyetemünk díszdoktorává avatták Kim Sam-Whant, a Koreai Presbiteriánus Egyház lelkipásztorát, a Myungsung Gyülekezet alapítóját. A delegáció tagjai dr. Barát Béla Levente rektor, Oláh István, a Debrecen-Nagytemplomi Gyülekezet elnök-lelkipásztora és Vad Zsigmond, a Debreceni Református Egyházmegye nyugalmazott esperese voltak. Később csatlakozott a küldöttséghez dr. Fekete Károly püspök és dr. Gonda László rektorhelyettes is.

2024. március 7-én dr. Imreh Sándor (Rajz- és Vizuális Nevelés Tanszék) tartott előadást *A modern graffitit kiterjedései: Plurális rétegek a nyilvánosság terében* címmel a Kölcsey Tudományos Esték előadás-sorozat tavaszi félévének első alkalmán a Kölcsey-teremben. (Az előadás összefoglalóját l. az V. fejezetben.)

2024. március 11-én fogadta egyetemünk a Svájci Protestáns Egyház Segélyszervezete nevében Martin Burkhardot, a szervezet egyházi kapcsolatokért felelős munkatársát és dr. Andreas Hesst, svájci református lelkeszt, egyetemünk díszdoktorát és tiszteletbeli tanárát. A találkozón dr. Baráth Béla mellett részt vett dr. Fazakas Sándor, a Szociáletikai és Egyházzociológiai Tanszék vezetője és dr. Gonda László rektorhelyettes is.

2024. március 13-án tartotta az egyetem Kulturális Bizottsága és Színjátszóköre március 15-i megemlékezését *Holnap* címmel a Kollégium Dísztermében.

2024. március 19-én rendezte meg a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék az intézményi mesemondó versenyt. A versenyen a hallgatók egy szabadon választott népmesét adtak elő. A versenyen megosztott első helyezést ért el Forgács Tünde tanító szakos és Vas Renáta Szilvia katekétá-lelkipásztori munkatárs szakos hallgató, így ők képviselték egyetemünket a 2024. április 26-án megrendezett XIV. Népek meséi Országos Egyetemi és Főiskolai Mesemondó Versenyen is.

2024. március 21-én került sor az Idegen Nyelvi Tanszék szervezésében az idegen nyelvi kiejtési versenyre angol és német nyelvből. A versenyszövegek idén irodalmi alkotások és ismeretterjesztő írások részletei voltak. A zsűri döntése szerint az angol szekcióban az első helyezett Gere Vivien (3. évf. tanító szak), a második Gyöngy Nóra (2. évf. tanító szak), a harmadik pedig megosztva Bellon Báborka (2. évf. tanító szak) és Forgács Tünde (3. évf. tanító szak) lett. A német szekcióban az első helyet Révész Zsanna (2. évf. tanító szak) szerezte meg, a második helyen pedig meg-

osztva Kádár Báborka (2. évf. tanító szak) és Bellon Báborka (2. évf. tanító szak) végzett.

2024. március 25-én volt a húsvéti kibocsátó istentisztelet a Kollégium Dísztermében. Igét hirdetett Püski Lajos főjegyző.

2024. április 4-án a Kölcsey-teremben került sor a Kölcsey Tudományos Esték második tavaszi alkalmára, amelyen dr. Kustár Zoltán (Ószövetségi Tanszék) *Minden hiábavalóság? Skeptikus bibliai szerző contra skeptikus bibliai hagyomány* című előadását hallgathatták meg az érdeklődők. (Az előadás összefoglalóját l. az V. fejezetben.)

2024. április 11-én zajlott az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Karán a IX. Országos Népdaléneklési Verseny. Egyetemünket Bajcsy Bettina (2. évf. tanító szak) képviselte. Előadásával a versenyen a 2. helyezést érte el, emellett a KÓTA térségi minősítőjén kiváló fokozatot szerzett. Felkészítő tanára Kedvesné dr. Herczegh Mária (Egyházzenei Tanszék) volt.

2024. április 15–17. között rendezte meg az egyetem Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke a XXV. Országos Anyanyelvi Tanítási Versenyt, amelyen Baja, Budapest, Debrecen, Eger, Kolozsvár, Nagykőrös, Sáropatak és Vác tanítóképző intézményeit képviselték a versenyző hallgatók. A verseny témája az ismeretterjesztő szövegek feldolgozása volt. A versenytanítások a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola 3. és 4. osztályában zajlottak. A zsűri döntése alapján az első helyezést egyetemünk hallgatója, Nagy Zsuzsanna (4. évf. tanító szak) szerezte meg. Mentora Farkas Viktória volt.

2024. április 17-én a Kollégium Oratóriumában került sor a *Honismeret* című folyóirat 2024. áprilisi, a Függetlenségi Nyilatkozat kimondásának 175. évfordulójáról is megemlékező számának bemutatójára, amely eseménynek az egyetem is egyik társszervezője volt. Köszöntőt mondott dr. Baráth Béla Levente, egyetemünk rektora, ünnepi előadást tartott dr. Hermann Róbert Széchenyi-díjas történész, egyetemi tanár.

2024. április 19-én az Evangélikus Hittudományi Egyetemen sikeresen letette habilitációs vizsgáját dr. Németh Áron (Ószövetségi Tanszék). Értekezésének címe *Antropológiák a Kispróféták könyvében* volt, s a magyar és német nyelvű habilitációs előadások is az ószövetségi antropológia témaköréhez kapcsolódtak.

2024. április 21–27. között hatodik alkalommal került megrendezésre a Magyar-Koreai Teológiai Fórum („Hun-Han” Teológiai Fórum) konferenciája *Tudománnyal az egyházért. Koreai és kelet-közép-európai protestáns megfontolások bibliai, történeti, rendszeres teológiai és missziói szempontokból* címmel. A rendezvénynek a szöuli Presbiteriánus Egyetem és Teológiai Szeminárium (PUTS) és a kvangdzsui Honam Teológia Egyetem és Szeminárium (HTUS) adott otthont. A konferencia társszervezője és egyik előadója dr. Kovács Ábrahám (Dogmatikai Tanszék) volt,

- az eseményen részt vett és előadást tartott dr. Gonda László (Missziói és Felekezettudományi Tanszék) rektorhelyettes is.
- 2024. április 23-án** került megrendezésre a Tudományos Diákköri Tanács szervezésében a Tehetségnap, melynek keretében elsőként az intézményi TDK-konferenciára került sor, majd Szegeczkiné Máté Éva Edina Erasmus-koordinátor tájékoztatóját és Erasmus-, illetve zsinati ösztöndíjas hallgatók élménybeszámolóit hallgathatták meg az érdeklődők.
- 2024. április 24-én** zajlott a Kollégium Kistanácstermében az egyetem Karl Barth Kutatóintézete, az MRE Doktorok Kollégiuma Rendszeres Teológiai Szekciója és az MTA DAB Vallástudományi Bizottsága által közösen szervezett tudományos szimpózium, melynek címe a *Szenvedéllyel az Evangélium szabadságáért – Barth és a magyar református teológia* volt.
- 2024. április 25-én** rendezte meg az egyetem Tudományos és Művészeti Bizottsága a *Scientia ac Educatio* elnevezésű intézményi konferenciáját a Kollégium Kistanácstermében. Az eseményen intézményünk oktatói mutathatták be aktuális kutatásaikhoz kapcsolódó eredményeiket. (A konferencia összefoglalóját l. az V. fejezetben.)
- 2024. április 26-án** zajlott az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke rendezésében a XIV. Népek meséi Országos Egyetemi és Főiskolai Mesemondó Verseny, melyen egyetemünket Forgács Tünde tanító és Vas Renáta Szilvia katekéta-lelkipásztori munkatárs szakos hallgatók képviselték. Vas Renáta Szilvia a Benedek Elek gyűjtéséből származó *A bolondok* című népmese humoros mesemondásáért a zsűri különdíjában részesült. Felkészítő tanára Lember-Major Enikő (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék) volt.
- 2024. április 26-án** a Mezőtúri Református Kollégiumban rendezték meg az V. Országos Csenki Imre Énekversenyt. A versenyen arany minősítést kapott és első helyezést ért el Dobi Dóra (3. évf. teológia–lelkész szak), arany minősítést kapott és 2. helyezést ért el Debreczeni Dorka (3. évf. teológia–lelkész szak), arany minősítést kapott és 3. helyezést ért el Bohács Dániel (2. évf. kántor szak), valamint ezüst minősítést kapott Takács Gábor Csaba (2. évf. teológia–lelkész szak). Felkészítő tanárunk Szabóné Fodor Adrienne (Egyházzenei Tanszék) volt.
- 2024. május 2-án** került sor a Kölcsey Tudományos Esték előadás-sorozat évadzáró alkalmára, melynek keretében dr. Kecván Mariann (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék) tartott előadást *Szabó Magda és az antikvitás* címmel a Kölcsey-teremben. (Az előadás összefoglalóját l. az V. fejezetben.)
- 2024. május 6-án** mutatták be a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Dísztermében dr. Gonda László (Missziói és Felekezettudományi Tanszék) *Németh Géza szolgálata. Misszió kereteken kívül* című monográfiáját, amely a 20. századi református lelkipásztor életét és gondolkodását dolgozza fel. A kötetet egyetemünk oktatója, dr. Kovács Ábrahám (Dogmatikai Tanszék) ismertette.

- 2024. május 9-én** volt a pünkösdi kibocsátó istentisztelet a Nagytemplomban. Igét hirdetett Oláh István nagytemplomi lelkipásztor.
- 2024. május 10-én** a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának esztergomi campusán rendezték meg az 52. Kazinczy Ferenc Szép magyar beszéd elnevezésű verseny országos döntőjét, ahol egyetemünket Tulipán Márton (5. évf. teológia–lelkész szak) képviselte. Hallgatónk előadásáért a zsűri döntése alapján Kazinczy-érmeket kapott. Felkészítő tanára dr. Vitéz Ferenc (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék) volt.
- 2024. május 11–12. között** Veszprém adott otthont a tanév Egyetemi- és Főiskolai Atlétikai Országos Bajnokságának, ahol egyetemünket Hodossy-Takács Sámuel (2. évf. teológia–lelkész szak) képviselte, aki távolugrásban a hatodik helyezést szerezte meg 682 cm-es ugrásával.
- 2024. május 13-án** volt a Pedagógia és Pszichológia Tanszék által szervezett projektkiállítás eredményhirdetéssel egybekötött megnyitója. A Kollégium 2. emeleti folyosóján kiállított pályaművek változatos témákban mutatták be az iskolai élet különböző területeit. Az első helyezést a Horváth Kata, Pető Antónia, Tóth Eszter Dorottya és Dankó Veronika által készített *Alternatív pedagógiák* című munka lett, a második helyezést Gyöngy Nóra és Soós Blanka *Dresszkód az iskolában* című alkotása nyerte, míg Bellon Bíborka, Szacsuri Panna és Vass Noémi lettek a harmadikak az *Erdei iskola* című projektjükkel.
- 2024. május 14-én** került megrendezésre a XII. Patmosz-konferencia a Kollégium Kistanácstermében *Negatív túlvilági „topográfia“* címmel. A konferencián egyetemünk oktatói és hallgatói mellett meghívott vendégelőadók is beszámoltak a témához kapcsolódó kutatásaikról. (A konferencia összefoglalóját l. az V. fejezetben.)
- 2024. május 22–26. között** az Erasmus+ Study Trip keretében 10 tanító szakos hallgatónk utazott ki a finnországi Joensuuba. A látogatás célja a finn partnerintézmény és az ott folyó oktatás megismerése volt. A tanulmányútra dr. Baráth Béla Levente rektor és Kőszeghy Attila külügyi referens kísérte el a hallgatókat.
- 2024. május 27–31. között** zajlottak a Felnőttképzési Központ által hirdetett képzések (biblioterápia, drámapedagógia, fejlesztőpedagógus, közoktatási vezető, pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzési szakok) záróvizsgái.

- 2024. június 1-jén** dr. Kovács Ábrahám (Dogmatikai Tanszék) egyetemi tanári ki nevezést kapott.
- 2024. június 1-jén** rendezte meg a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kara a IV. Kányádi Sándor Kárpát-medencei versmondó versenyt. Az eseményen Szilágyi Erik József (1. évf. tanító szak) ezüst, Erős-Joó Kincső (1. évf. teológia–lelkész szak) és Tébi Anna Emese (2. évf. hittanár-nevelőtanár és történelem szak) arany minősítést szerzett, illetve Tébi Anna

Emesének ítélte oda a zsűri a verseny kiemelt díját is. Felkészítő tanárunk dr. Vitéz Ferenc (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék) volt.

2024. június 8-án vette át Odera-Frankfurtban a Közép-európai Keresztény Találkozó keretében megtartott ünnepségen dr. Fazakas Sándor (Szociáletikai és Egyházzociológiai Tanszék) a Karl Barth-díjat. Az eseményen az egyetem vezetőiből, hallgatóiból és más munkatársaiból álló népes delegáció is részt vett.

2024. június 10-én a *Tanitsunk Magyarorszáért* program tanévének lezárásaként élménynapra került sor a Kollégiumban a pocsjai Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola 6. és 7. osztályos tanulói, az iskolai koordinátorok, valamint a mentorhallgatók részvételével. Délelőtt kollégiumi élménytúrára került sor, majd a délutánt a diákok és mentoraik szabad programmal töltötték. Ezen a napon látogatott el egyetemünkre Gyöngyössy Zsolt, a mentorprogram területi koordinátora és munkatársa, Lakatos Melitta is. A találkozó célja a tájékozódás, a szakmai egyeztetés és a tanácsadás volt.

2024. június 11–12. között zajlottak a tanító szak záróvizsgái 7 bizottságban.

2024. június 17-én zajlott Bátoriné dr. Misák Marianna, a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológiai Tudományok Intézete egyetemi adjunktusa habilitációs eljárására a Kollégium Kistanácstermében.

2023. június 24-től augusztus 30-ig tartott az egyetem dolgozóinak gyermekei számára szervezett nyári napközi tábor, amelyben idén is tanító szakos hallgatók foglalkoztak a napközibe jelentkező gyermekekkel.

2024. június 25–26. között zajlottak a hitéleti szakok (hit- és erkölcstanoktatói szakirányú továbbképzés, hittanár-nevelőtanár szak, kántor szak, katekétá-lelkipásztori munkatárs szak, valamint teológia szak lelkész szakirány) záróvizsgái.

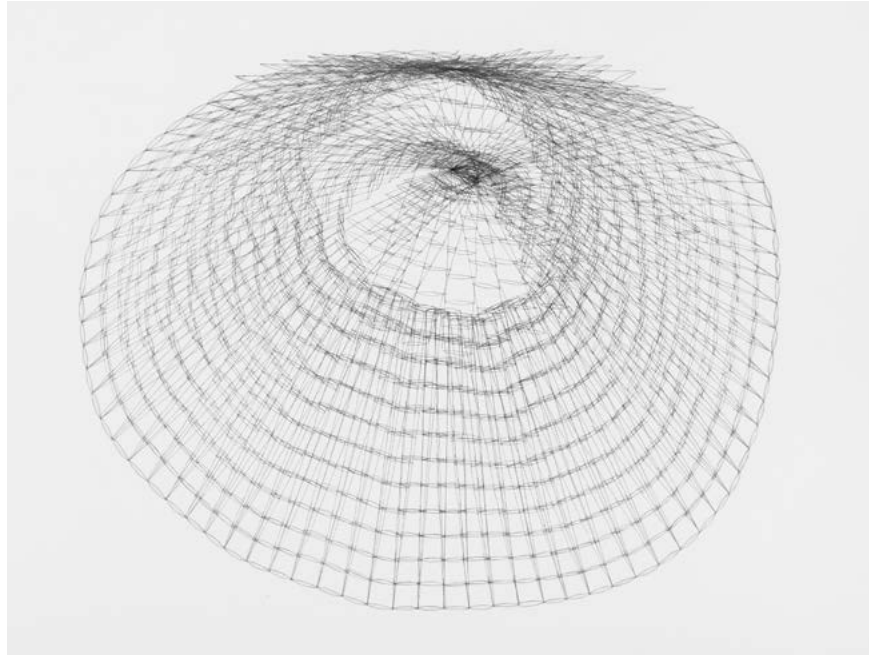
2024. június 28-án Budapesten adták át egyetemünknek a tehetségpont-akkreditáció eredményét igazoló oklevelet a *Matehetsz Szakmai Nap* keretében. Az egyetem Tudományos Diákköri Tanácsa által összeállított akkreditációs dokumentumok alapján a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége ismét a legmagasabb, *Akkreditált Kiváló Tehetségpont* címet ítélte oda intézményünknek.

2024. június 29-én istentisztelettel kezdődő ünnepi tanévzáró közgyűlést tartott az egyetem a Debreceni Református Nagytemplomban, melynek keretében az egyetem végzős hallgatói átvették diplomáikat, okleveleiket, valamint átadásra kerültek a hallgatói jutalmak és alapítványi díjak is. Az eseményen ígét hirdet dr. Fekete Károly püspök, ünnepi beszédet mondott dr. Baráth Béla Levente rektor. (Mindkét beszédet l. az I. fejezetben.)

III. TUDOMÁNYOS, MŰVÉSZETI ÉS SZAKMAI KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉG

OKTATÓINK TUDOMÁNYOS, MŰVÉSZETI ALKOTÓMUNKÁJA ÉS SZAKMAI KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉGE

Dr. Arany János, PhD

Egyházzenei Tanszék, egyetemi docens

Tanulmány:

Zene a lelkészképzésben. Az egyházi ének és zene tanításának fontossága a lelkész-képzés során, in: *Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* 15/1–2 (2023), 78–85.

Tudományos ismeretterjesztés:

Cantando et laborando, in: *Református Tiszántúl* 31/3 (2023), 47–48.

Hangverseny a Kollégiumi Kántus, a Psalterium Hungaricum és a kántorképző kórusának karnagyaként:

Szeretetszolgálat – önálló hangverseny, Szent Ferenc Kórház, Budapest, 2023. június 19. (Psalterium Hungaricum)

Református Énekek XX – közös hangverseny, Zeneakadémia, Budapest, 2023. július 1. (Kollégiumi Kántus, Psalterium Hungaricum)

A kántorképző tanfolyam záróhangversenye – önálló hangverseny, DRK, Debrecen, 2023. július 22. (a kántorképzőkórusa)

Zenetörténeti bemutató – önálló hangverseny, Néprajzi Múzeum, Budapest, 2023. szeptember 23. (Psalterium Hungaricum)

Jótekonysági est – közös hangverseny, Budahegyvidéki Református Egyházközség, Budapest, 2023. szeptember 29. (Psalterium Hungaricum)

Kórustalálkozó – közös hangverseny, Debreceni Református Egyetemi Templom, Debrecen, 2023. október 7. (Kollégiumi Kántus)

Jubileumi est – közös hangverseny, Nagykőrösi Református Egyházközség, Nagykőrös, 2023. október 14. (Psalterium Hungaricum)

Csokonai jubileum – önálló hangverseny, DRK, Debrecen, 2023. november 8. (Kollégiumi Kántus)

Egyházkerületi adventi est – közös hangverseny, Debrecen-Kistemplom-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen, 2023. december 17. (Kollégiumi Kántus)

Adventi hangverseny – önálló hangverseny, Kertvárosi Református Egyházközség, Mátészalka, 2023. december 18. (Kollégiumi Kántus)

A DRK Gimnáziuma és Diákotthona jótekonysági estje – Debreceni Református Egyetemi Templom, Debrecen, 2024. február 9. (Kollégiumi Kántus)

Kardos Pál emlékhangverseny – közös hangverseny, SZTE Bartók Béla Művészeti Kar, Szeged, 2024. március 23. (Psalterium Hungaricum)

- Zenés áhítat* – önálló hangverseny, Tiszakécskei Református Egyházközség, Tiszakécske, 2024. április 21. (Psalterium Hungaricum)
- Dóka Eszter karvezetés diplomahangversenye* – önálló hangverseny, DE Zene-művészeti Kar, Debrecen, 2024. április 25. (Kollégiumi Kántus)
- Évadzáró hangverseny Berkesi Sándor 80. születésnapja tiszteletére* – önálló hangverseny, Debreceni Református Nagytemplom, Debrecen, 2024. június 8. (Kollégiumi Kántus)
- Zenés áhítat* – önálló hangverseny, Szabadi úti Református Egyházközség, Marosvásárhely (Târgu Mureș, Románia), 2024. június 11. (Kollégiumi Kántus)
- Zenés áhítat* – közös hangverseny, Székelyudvarhely-Belvárosi Református Egyházközség, Székelyudvarhely (Odorheiu Secuiesc, Románia), 2024. június 12. (Kollégiumi Kántus)
- Kántus-bemutató* – önálló hangverseny, Bethlen Gábor Líceum, Nagyenyed (Aiud, Románia), 2024. június 13. (Kollégiumi Kántus)
- Zenés áhítat* – önálló hangverseny, Kolozsvár-Belvárosi Református Egyházközség, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2024. június 15. (Kollégiumi Kántus)

Zenei közreműködés, liturgikus szolgálat:

- Istentiszteleti énekes szolgálat*, Debrecen-Nagyerdei Református Egyházközség, Debrecen, 2023. július 9. (kántorképző kórusa)
- Istentiszteleti énekes szolgálat*, Debrecen-Kistemplom-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen, 2023. július 16. (kántorképző kórusa)
- Énekes szolgálat Cs. Kiss Ágnes temetésén*, Debreceni Köztemető, Debrecen, 2023. szeptember 7. (Kollégiumi Kántus)
- Énekes szolgálat a DRK közgyűlésén*, DRK, Debrecen, 2023. november 16. (Kollégiumi Kántus)
- Énekes szolgálat A kollégiumi Csokonai-kultusz rendhagyó irodalmi önképzőkori rendezvényen*, DRK, Debrecen, 2023. november 17. (Kollégiumi Kántus)
- Énekes szolgálat a Magyar Tudomány Ünnepe 2023 programsorozathoz kapcsolódó doktoravatáson*, DRK, Debrecen, 2023. november 24. (Kollégiumi Kántus)
- Énekes szolgálat a II. Nemzeti Vallásturizmus Fórumon*, DRK, Debrecen, 2023. november 27. (Kollégiumi Kántus)
- Istentiszteleti énekes szolgálat*, Külső-Üllői Úti Református Gyülekezet, Budapest, 2023. december 10. (Psalterium Hungaricum)
- Énekes szolgálat jubileumi emlékülésen*, DRK, Debrecen, 2024. január 9. (Kollégiumi Kántus)
- Énekes szolgálat az alsó-józsai óvoda alapkövetésénél*, Debrecen-Józsa, 2024. április 23. (Kollégiumi Kántus)
- Énekes szolgálat a 450 éve született Szenci Molnár Albertről megemlékező DRK Baráti Köre öregdiák találkozásán*, DRK, Debrecen, 2024. május 25. (Kollégiumi Kántus)

- Istentiszteleti énekes szolgálat a DRK Baráti Köre öregdiák találkozásán*, DRK, Debrecen, 2024. május 25. (Kollégiumi Kántus)
- Istentiszteleti énekes szolgálat*, Körösfői Református Egyházközség, Körösfő (Izvoru Crișului, Románia), 2024. június 16.

Balog Margit

Újszövetségi Tanszék, nyelvi lektor

Tanulmány:

A lelkészképzés és nevelés feszültségei az oktató és az évfolyamfelelős mentor szemével, in: *Studia. Debreceni Teológiai tanulmányok* 15/1–2 (2023), 72–77.

Szakfordítás:

Fischer, Rainer: Kevesebb program, tágasabb perspektíva. Vályi Nagy Ervin apologetikus, próféta és aszketikus teológiája német szemmel, in: *Collegium Doctorum* 19/2 (2023), 44–58.

Szakmai lektorálás:

Körtner, Ulrich H. J.: Egyházvezetés és episzkopé. Az episzkopé funkciói és formája presbiteri-zsinati rendtartású protestáns egyházakban, in: *Doktorok Kollégiuma. Plenáris ülés*, Budapest, MRE Doktorok Kollégiuma, 2023. 75–147.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Találkozás az élő Igével, Munkatársi konferencia, Református Iszákosmentő Misszió – Magyar Kékkereszt Egyesület, Berekfürdő, 2024. március 25–27.

Dr. Baráth Béla Levente, PhD, dr. habil.

Egyháztörténeti Tanszék, egyetemi tanár

Tudományos ismeretterjesztés:

- A zsinat-presbiteri egyházkormányzat plántálása a Kárpát-medencében. „A presbyterek tisztí: [...] az eklézsia mindenféle bonumira vigyázni és a szent eklézsia tisztaságát őrzeni”, in: *Református Tiszántúl* 31/2 (2023), 8–10.
- Debreceni alkotmányozó zsinat 1881–1882, in: Földváryné Kiss Réka (szerk.): *RefWiki. Református Online Enciklopédia*, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, 2023.
- Kiss Áron (1815–1908), in: Földváryné Kiss Réka (szerk.): *RefWiki. Református Online Enciklopédia*, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, 2023.

Egyéb:

- Előszó, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 9.
- Külügyi beszámoló a 2022/2023-as tanévről, in: Baráth Béla Levente at al. (szerk.): *Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről. 2022/2023*, Debrecen, DRHE, 2023, 29–30. (társzszerző: Szegeczkiné Máté Éva Edina)
- Rektori tanévnyitó beszéd a DRHE 485. tanévnyitó ünnepi közgyűlésén, in: Baráth Béla Levente at al. (szerk.): *Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről. 2022/2023*, Debrecen, DRHE, 2023, 17–19.
- Rektori tanévzáró beszéd a DRHE 485. tanévzáró ünnepi közgyűlésén, in: Baráth Béla Levente at al. (szerk.): *Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről. 2022/2023*, Debrecen, DRHE, 2023, 45–49.
- Üdvözlés az olvasónak!, in: Vitéz Ferenc (szerk.): *A zongorista, akit elhagyott a zene. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem hallgatóinak irodalmi antológiája*, Debrecen, DRHE, 2024, 5.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

- Acta. Debreceni teológiai tanulmányok* – főszerkesztő
- Discimus. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Tehetségpont kiadványa* – szerkesztő
- Kultúrák, kontextusok, identitások / Cultures, Contexts, Identities. A DRHE Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézetének kiadványsorozata* – főszerkesztő
- Mediárium* – főszerkesztő
- Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről, 2022/2023*. Debrecen, DRHE, 2023, pp. 163, ISSN 1786-3112 – főszerkesztő
- Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* – főszerkesztő
- Tanulmányi Füzetek. Debreceni Református Hittudományi Egyetem* – sorozatszerkesztő
- Zempléni Múzsza* – szerkesztőbizottsági tag

Szakmai lektorálás:

- Debreceni Szemle*
- Collegium Doctorum*
- Mediárium*
- Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok*

Dr. Boda István, PhD, dr. habil.

Matematika és Informatika Tanszék, tanszékvezető főiskolai tanár

Könyvfejezet:

- Developing a learning material in the 2D and 3D space to teach IT technical language, in: *2023 IEEE 2nd International Conference on Cognitive Aspects of Virtual Reality (CVR 2023)*, Piscataway, NJ, IEEE, 2023, 81–86. (társzszerzők: T. Nagy László, Tóth Erzsébet)
- Digitális világ – metaforák és modern mítoszok, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 2023, 127–144.
- Füst Milán *A szőlőműves* című versének és angol fordításának korreferenciális elemzése és hálózatalméleti vizsgálata, in: Andor József – Dobi Edit (szerk.): *Officina Textologica 23. Emlékkötet Petőfi S. János tiszteletére*, Debrecen, Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2023, 37–60.
- Teaching English as a second language in the three-dimensional space for university students, in: Navracsecs Judit – Bányi Szilvia (szerk.): *Nyelvek, nyelvvaltozatok, következmények I. Nyelvoktatás, nyelvvelsajátítás, nyelvhasználat, fonetika és fonológia*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2023, 1–9. (társzszerző: Tóth Erzsébet)

Tanulmány:

- Content development for teaching and learning IT in a virtual 3D environment, in: *ITlib Informačné technológie a knižnice 27/1–2 (2023)*, 51–57. (társzszerzők: Benediktsson, Daniel, T. Nagy László, Tóth Erzsébet)

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

- M. Nagy Ilona (szerk.): *A Domonkos-kódex (1517) latin forrásszövegei. Kiegészítő anyag a Régi Magyar Kódexek 9. számához*. https://deba.unideb.hu/deba/Margit-legenda_Szent_Margit_elete_1510/DomK/index.htm (a webes változatot tervezte és összeállította: Boda István Károly)

Előadás tudományos konferencián:

- A mesterséges intelligencia multimédiás lehetőségei*, médiakonverziók, Agria Média 2023 – ICI 17 Információ- és Oktatástechnológiai Konferencia, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2023. október 12–13. (társzszerzők: T. Nagy László, Tóth Erzsébet)
- Developing a learning material in the 2D and 3D space to teach IT technical language*, 2nd IEEE International Conference on Cognitive Aspects of Virtual Reality (CVR 2023), Pannon Egyetem, Veszprém, 2023. október 26–27. (társzszerzők: T. Nagy László, Tóth Erzsébet)

Dr. Bodó Sára, PhD

Gyakorlati Teológiai Tanszék, tanszékvezető egyetemi docens

Könyvfejezet:

Együtt könnyebb. Lelkipásztor-történet négy jelenetben, in: Szabó Lajos (szerk.): *Vállalom. Hívás a nem lelkészi szolgálatokra*, Budapest, Luther Kiadó, 2024, 43–46.

Igehirdetés, meditáció, igetanulmány:

Évnyitó igehirdetés. Elhangzott a DRHE tanévnyitó ünnepségén 2022. szeptember 10-én a Nagytemplomban, in: Baráth Béla Levente at al. (szerk.): *Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről, 2022/2023*, Debrecen, DRHE, 2023, 11–15.

Előadás tudományos konferencián:

Paranormatív krízisek és veszteségek családban és intézményekben, II. Pásztorárlpszichológiai Szakkonferencia, Lelki neveléstől a lelkigondozásig, normatív és paranormatív krízisek családban, intézményben, Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Valláspedagógiai Kar, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2024. május 25.

Dr. Csillag Andrea, PhD

Idegen Nyelvi Tanszék, tanszékvezető főiskolai docens

Könyvfejezet:

Prepozíciók angol boldogságkifejezésekben, in: Dörnyé Zsuzsanna – Kurucz Anikó – Varga Balázs (szerk.): *Új irányok és lehetőségek a nevelés-, humán- és társadalomtudományok területén. XXVI. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete*, Győr, Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, 2023, 244–253.

The Prepositions *out of, from, to, by, for* and *of* in English Expressions of Happiness, in: Gaál-Szabó, Péter – Kmeckzó, Szilárd – Csillag, Andrea – Veres, Ottilia (eds.): *Tropes of Transformations* (Cultures, Contexts, Identities 5.), Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, 123–136.

Tanulmány:

Metaphorical Meanings of Some Prepositions in English Expressions of Sadness, in: *Romanian Journal of English Studies* 20/1 (2023), 1–10.

Tankönyv, felsőoktatási jegyzet:

Feladatok az angol nyelvi tudatosság fejlesztésére (3. kiadás), Debrecen, DRHE, 2024, pp. 164, ISBN 978-615-5853-12-8

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Tropes of Transformations (Cultures, Contexts, Identities 5), Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, pp. 180, ISBN 978-615-5853-67-8 (társ-szerkesztők: Gaál-Szabó Péter, Kmeckzó Szilárd, Veres Ottilia)

Szakmai lektorálás:

Szirmai Erika: *Exercises on Clauses. Complex and Compound Sentences* (Tanulmányi Füzetek 4.), Debrecen, DRHE, 2023, pp. 125, ISBN 978-615-5853-57-9

Előadás tudományos konferencián:

Prepozíciók angol bánatkifejezésekben, XXVII. Apáczai-napok Tudományos Konferencia, „Informális tanulás és új tudásformák a 21. században”, Széchenyi István Egyetem, Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, Győr, 2023. november 9.

Metaphorical Meanings of the Prepositions from, in, into, out of, and to in English Expressions of Sadness, 5th Networks Conference, Department of Language and Literatures of Partium Christian University, Oradea – Intercultural Studies Research Center at the Reformed Theological University, Debrecen – Mathias Corvinus Collegium, Oradea, Nagyvárad (Oradea, Románia), 2023. november 24.

Metaphorical Images of Separation, Integration and Proximity in English Sadness Expressions, British and American Studies International Conference, Universitatii de Vest, Temesvár (Timișoara, Románia), 2024. április 24.

Dr. Eged Alice, PhD

Idegen Nyelvi Tanszék, főiskolai docens

Könyvfejezet:

Egy beteljesületlen élet. Epizódok az utolsó Hohenzollern-trónörökös életéből, in: Karlovitz Tibor János (szerk.): *Applies Sectoral Policies. Alkalmazott ágazati politikák*, Großpetersdorf, Sozial und Wirtschafts Forschungsgruppe, 2024, 243–253.

Hasznos idióta vagy gátlástalan opportunist? Adalékok Vilmos extrónörökös és a nemzetiszocialista mozgalom kapcsolata történetéhez – különös tekintettel a Potsdam Nap eseményeire, in: Dörnyé Zsuzsanna – Kurucz Anikó – Varga Balázs (szerk.): *Informális tanulás és új tudásformák a 21. században. XXVII. Apáczai-napok Online Tudományos Konferencia*

tanulmánykötete, Győr, Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, 2024, 48–55.

Nyúlpaprikához nyúl, monarchiához király kell. Vilmos extrónörökös és a nemzetiszocialista mozgalom kapcsolata a birodalmi elnök megválasztásakor 1932-ben, in: Fekete Áron (szerk.): *Történelem mint tudomány és mint iskolai tantárgy II.*, Komárom, Selye János Egyetem Tanárképző Kar, 2024, 57–70.

Unexpected Heritage. The Relationship between Prince Louis Ferdinand von Preußen and the National Socialists, in: Gaál-Szabó, Péter – Kmeczkó, Szilárd – Csillag, Andrea – Veres, Ottilia (eds.): *Tropes of Transformations* (Cultures, Contexts, Identities 5), Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, 109–119.

Tanulmány:

„To make stew, you need a hare, and to establish a monarchy, you need a king”. Former Crown Prince Wilhelm II's relationship with the National Socialist movement during the 1932 German presidential election, in: *Forum Social Sciences Review* 25/5 (2023), 73–86.

Előadás tudományos konferencián:

„Nyúlpaprikához nyúl, monarchiához király kell”. Vilmos extrónörökös és a nemzetiszocialista mozgalom kapcsolata a birodalmi elnök megválasztásakor 1932-ben, A Selye János Egyetem XV. Nemzetközi Tudományos Konferenciája, Selye János Egyetem, Révkomárom (Komárno, Szlovákia), 2023. szeptember 13–14.

Hasznos idióta vagy gátlástalan opportunist? Adalékok Vilmos extrónörökös és a nemzetiszocialista mozgalom kapcsolatához különös tekintettel a Potsdam Nap eseményeire, XXVII. Apáczai-napok Tudományos Konferencia, „Informális tanulás és új tudásformák a 21. században”, Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, Győr, 2023. november 9.

Jó házból való örökösök. A Hohenzollern-család 1938-ban megkötött öröklési szerződéséből fakadó jogértelmezési viták, *Scientia ac Educatio*, DRHE, 2024. április 25.

Egy beteljesületlen élet. Epizódok az utolsó Hohenzollern-trónörökös életéből, XII. IRI Társadalomtudományi Konferencia, International Research Institute, Marcelháza (Marcelová, Szlovákia), 2024. június 22.

Dr. Erdődy József Attila, DLA

Rajz és Vizuális Nevelés Tanszék, tanszékvezető főiskolai docens

Kiállítás:

Rozsnyói Malom 2023, a Baska József Nemzetközi Alkotótábor kiállítása, Rozsnyó (Rožňava, Szlovákia), 2023. szeptember 14. – december 31.

Dr. Fazakas Sándor, PhD, dr. habil.

Szociál- és Egyházzociológiai Tanszék, tanszékvezető egyetemi tanár

Könyvfejezet:

Impulse gegen die vielfache politische Bevormundung aus der reformierten Tradition. Beitrag der evangelischen Kirchen zur Weiterentwicklung der Demokratie in Europa, in: Guggenberger, Wilhelm – Regensburger, Dietmar – Wandinger, Nicolaus (Hrsg.): *Politik des Evangeliums / Politics of the Gospel. Festschrift für Wolfgang Palaver*, Innsbruck, Innsbruck University Press, 2023, 299–314.

Keresztény bioetikai szempontok a termékenység problémákkal élőkkel zajló munkában. Protestáns megközelítés, in: Homokiné Hollósi Cecília (szerk.): *Jegyzetek a Reproductív egészség-fejlesztő és meddőségi szaktanácsadó szakirányú szakképzéshez*, Vác, Apor Vilmos Katolikus Főiskola, 2023, 3–29.

Nationalism and populism in Central and Eastern Europe, in: Caseiro, Sofia – Schnabel, Patrick Roger – Kitanović, Elizabeta (Hrsg.): *Alternatives to populism from a human rights perspective*, Geneva, Globethics Publications – Conference of European Churches, 2023, 257–277.

Sehnsucht nach Autorität und die soziale Wirklichkeit der Kirche, in: Fazakas, Sándor – Plasger, Georg (Hrsg.): *Autorität und autoritäre Strukturen. Reflexionen aus reformiert-theologischer Perspektive*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2024, 21–36.

Vezetési modellek és gyakorlati megvalósulásuk a református egyházban, in: Gócze István (szerk.): *Vezetés az egyházban és a közszolgálatban. Tanulmánygyűjtemény*, Budapest, Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Szociál- és Egyházzociológiai Bizottsága, 2024, 83–90.

Tanulmány:

A boldog élet titka: megmaradni Krisztusban! Igetanulmány reformáció ünnepére Máté 5,1–10(11–12) alapján, in: *Igazság és Élet* 17/4 (2023), 617–629.

A Szentlélek munkája Karl Barth teológiájában, in: *Communio* 31/3–4 (2023), 60–71.

- „Együtt egyházzá lenni”. 50 éves a Leuenbergi Konkordia, in: *Igazság és Élet* 17/3 (2023), 539–550.
- “Koinonia” in Reformed Theology, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Catholica Latina* 68/2 (2023), 83–95.
- Lelkés a közéletben. Teológiai látás és erkölcsi véleményformálás társadalmi kihívások összefüggéseiben, in: *Igazság és Élet* 18/1-es különszám (2024), 53–65.
- Megszámláltattunk? Reformátusok a Tiszántúlon a 2022-es népszámlálás tükrében, in: *Igazság és Élet* 18/1 (2024), 203–212.
- Méltósággal az élet végén. Teológiai és etikai szempontok az életvégi etikai döntések közbeszédben tapasztalható aktuális vitája kapcsán, in: *Igazság és Élet* 18/2 (2024), 401–406.
- Vályi Nagy Ervin teológiájának aktualitása, in: *Collegium Doctorum* 19/1 (2023), 103–120. *Wie prägt der zunehmende Nationalismus bzw. Konservativismus die Werterhaltung der GEKE-Mitgliedskirchen?*, in: *epd-Dokumentation* 50–51 (2023), 75–82.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

- Acta. Debreceni teológiai tanulmányok* – szerkesztőbizottsági tag
- Autorität und autoritäre Strukturen. Reflexionen aus reformiert-theologischer Perspektive*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2024, pp. 224, ISBN: 978-3-666-500336 (társszerkesztő: Georg Plasger)
- Igazság és Élet* – felelős szerkesztő
- Lelkésztovábbképzés – összeköt, inspirál, perspektívát ad. A Tiszántúli Református Lelkésztovábbképző Intézet 2022. szeptember 9-én megtartott jubileumi konferenciájának előadásai*, Debrecen, Tiszántúli Református Lelkésztovábbképző Intézet, 2024, pp. 72. (*Igazság és Élet* 2024/1. különszám)
- Református Szemle* – szerkesztőbizottsági tag
- Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Reformata Transylvanica* – szerkesztőbizottsági tag
- Zeitschrift für Evangelische Ethik* – szerkesztőbizottsági tag

Tudományos ismeretterjesztés:

- Élő Igével élni az „ige-hivatkozások” inflációjával szemben, in: *Református Tiszántúl* 32/1 (2024), 4–5.
- Én is laikus vagyok!, in: Szabó, Lajos (szerk.): *Vállalom. Hívás a nem lelkeszi szolgálatokra*, Budapest, Luther Kiadó, 2024, 30–32.
- Lelkésztovábbképzés – összeköt, inspirál, perspektívát ad. Előszó, in: *Igazság és Élet* 18/1-es különszám (2024), 5–7.

Előadás tudományos konferencián:

- Wie prägt der zunehmende Nationalismus bzw. Konservativismus die Werterhaltung der GEKE Mitgliedskirchen?*, „Suchet der Stadt Bestes” (Jer 29,7) *Wie miteinander in Europa? Ethische Konsequenzen „versöhnter Verschiedenheit”, Jubiläumstagung der Evangelisch-reformierten Kirche Schweiz EKS anlässlich 50 Jahre Leuenberger Konkordie*, Bern (Svájc), 2023. november 3–5.
- Református vezetéseméleti modellek*, *Vezetés az egyházban és a közszolgálatban*, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Szociáletikai Bizottsága és a Nemzeti Közzolgálati Egyetem közös konferenciája, Budapest, 2024. március 7.
- Reformátusok csatlakozása a megigazulásról szóló Közös Nyilatkozathoz (2017)*, III. Kolozsvári Tavasz- napok, Látványosság a világnak, Kolozsvári Református Teológiai Intézet Rendszeres Teológiai Tanszéke, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2024. március 20–21.
- Kijelentés, egyház, teológia – az 1934-es párizsi előadások*, „Szenvedéllyel az evangélium szabadságáért”, Karl Barth és a magyar református teológia (3), DRHE Karl Barth Kutatóintézet – MTA DAB Vallástudományi és Teológiai Munkabizottság, Debrecen, 2024. április 24.
- Jézus Krisztus földi-történeti létformája. Az egyház, amit hiszünk (credo ecclesiam) és a közösség, amelyben élünk*, Égből és földön, *Az egyház mint Krisztus menyasszonya és társadalmi forma*, Ravasz László Gyakorlati Teológiai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár (Cluj-Napoca), 2024. május 1–2.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

- Megszámláltattunk? Reformátusok a Tiszántúlon a 2022-es népszámlálás tükrében*, Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűlése, Debrecen, 2023. október 28.
- Egyházak szociális szolgálatának vallási és etikai dimenziói. Bevezetés és öszszegzés*, *Egyházak szociális szolgálatának vallási és etikai dimenziói*, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Szociáletikai Bizottságának konferenciája, Budapest, 2023. november 9.
- Reformierte Identität zwischen weltweiter Ökumene und Diasporaexistenz*, Felsőöri Református Gyülekezet, Felsőőr (Oberwart, Ausztria), 2023. november 18.
- A népszámlálás tanulságainak egyházi kiértékelése*, Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye lelkeszi munkaközössége, Evangélikus-lutheránus Egyházközség, Debrecen, 2024. február 21.
- Tanulságok a népszámlálás kapcsán! Gyülekezetépítés és megújulás kihívásai és lehetőségei a létszámában zsugorodó egyházunkban*, „Közösség vagy közönység?”, a Szabolcs-Beregi Református Egyházmegye lelkigondozói hete, Berekfürdő, 2024. február 26. – március 2.

Megszámláltattunk? Reformátusok a Tiszántúlon a 2022-es népszámlálás tükrében, „Református esték”, Nyíregyháza-Sóstó Református Egyházközség, 2024. március 10.

Die Freiheit der Kirche überdenken – „von Fall zu Fall” [Megfontolások az egyház szabadságáról – „esetről esetre”], köszönetnyilvánító beszéd és előadás a Karl Barth-díj átvétele alkalmából, Frankfurt (Oder) (Németország), 2024. június 8.

Dr. Fekete Károly, PhD, Dr. habil.

Gyakorlati Teológiai Tanszék, egyetemi tanár

Könyv:

Coram Deo. Igehirdetések az élő Ige szolgálatáról, Tiszántúli Református Egyházkerület, Debrecen, 2023, pp. 204, ISBN 978-615-5909-14-6

Könyvfejezet:

Egyház és nemzet Makkai Sándor tanulmányaiban, in: Fűzfa Balázs (szerk.): „Van, aki fának termett...”. *Végh Balázs Béla irodalomtörténész 70. születésnapjára*, Szombathely, Savaria University Press, 2023, 102–118.

Tanulmány:

A lelkipásztor mint az istentisztelet őre, in: *Igazság és Élet* 18/1-es különszám (2024), 23–33.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Confessio – szerkesztőségi tag

Igazság és Élet – szakmai szerkesztő

Magyar Református Igehirdetők – sorozatszerkesztő

Református Tiszántúl – a szerkesztőbizottság elnöke

Theologiai Szemle – szerkesztőségi tag

Tiszántúli egyházkerületi körkép 2022 – felelős szerkesztő

Igehirdetés, meditáció, igetanulmány:

A katechéta küldetéses ember, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 185.

A keresztyén nevelés komolyan vétele (1Kor 9,24–27), in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 191–194.

Az egyház templomokba szorítva rab szobafogságban, in: *Reformátusok Lapja* 68/8 (2024), 7.

Angyalének (Lk 2,8–18), in: *Református Tiszántúl* 31/4 (2023), 2–5.

Békességmunkálás, in: *NOE Levelek* 2023/6, 18.

Élni Isten gyönyörködésére (Zsolt 133.), in: *Vigília* 89/3 (2024), 193–194.

Három feltámadás, in: *Református Tiszántúl* 32/1 (2024), 1.

Imádság a szünni nem akaró háború idején, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 3–5.

Isten fegyverzetével szolgálni (Ef 6,10–17), in: *Igazság és Élet* 18/1-es különszám (2024), 9–11.

Kegyelme érlelő Nagyszombat, in: *Reformátusok Lapja* 68/13–14 (2024), 12.

Kies osztályrész itt és odaát (Zsolt 16,5–11), in: *Igazság és Élet* 18/3 (2024), 532–539

Krisztus kegyelme elegendő (2Kor 12,9) – temetési igehirdetés dr. Imre Sándor ny. főgondnok ravatalánál, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 181–184.

Meghajtom térdemet... – lelkészszentelési igehirdetés (Ef 3,14–21), in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023., 37–41.

Száj és szív (Ézs 29,13–14), in: *Theologiai Szemle* 67/2 (2024), 67.

Út és gondolat, in: *Reformátusok Lapja* 67/50 (2023), 8.

Megemlékezés, laudáció:

Az Isten melletti elköteleződés emberei – Lajos és Judit szövetsége, in: Fazakas Gergely Tamás – Hodossi Sándor (szerk.): *Egy test tagjai a Krisztusban. A Debrecen-Nagygyerdei Református Gyülekezet hálaadása a Püski házaspár 34 éves szolgálatáért*, Debrecen, TTRE, 2024, 7–9. = *Református Tiszántúl* 32/2 (2024), 5–7.

Berkesi Sándor a református zenekultúra elkötelezettje, in: *Református Tiszántúl* 32/2 (2024), 44–48.

Degenfeld József (1847–1927) tiszántúli főgondnok emlékezete, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 186–188.

Hálaadás a soktalentumos Juhász András évtizedeiért, in: „*Utaid, Uram, mutasd meg!*”. *Részletek Juhász András fafaragó művész életművéből*, Debrecen, szerzői magánkiadás, 2023, 3–5.

Kilencven éves a Barmeni Teológiai Nyilatkozat, in: *Reformátusok Lapja* 68/26 (2024), 7.

Laudáció Csűry István püspök munkásságáról a Milotai Nyilas István-díj átadásán, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 195–198.

Mikó Lőrincné Jenei Judit emlékére, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 161.

Egyéb:

Az Istennek hódoló igényesség üzenete, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 205–208.

Hitvalló bátorsággal, in: Szabó Dániel: *Arany János etikája (1958)*, Debrecen, TTRE, 2024. 9–11.

- Illúziók nélkül Ravasz László indulásáról, in: Kulcsár Árpád: *Ravasz László erdélyi évei és gyakorlati teológiai munkásságának kezdetei* (Acta. Debreceni teológiai tanulmányok 17.), Debrecen, DRHE, 2023. 11–12.
- Imautak Jézus Krisztushoz, in: Kovács Krisztián: *Bölcső és kereszt*, Debrecen, TTRE – Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség, 2023, 7.
- Kerekasztal-beszélgetés a békéről, in: *Vigilia* 89/3 (2024), 257–263. (a kerekasztal-beszélgetés további résztvevői: Samuel Lauras, Peter John McGregor, Johannes Oeldemann, Orosz Atanáz)
- Tevékeny részvétel a közösségben, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 201–203.
- Örökségünk jelene, in: Dr. Molnárné Ötvös Tünde: *Ujjlenyomatok. A DRK Gimnáziuma diákjainak képzőművészeti irodalmi alkotásai*. Debrecen, DRK Gimnáziuma és Diákotthona, 2023, 5.
- Püspöki jelentés 2022, in: Fekete Károly (szerk.): *Tiszántúli egyházkerületi körkép 2021*, Debrecen, TTRE, 2023, 9–31.
- Véges szó a végtelen Igéhez, in: Csoma Zsuzsanna Éva: *Végtelen*. Debrecen, szerzői magánkiadás, 2024, 2–3.

Dr. Gaál Sándor, PhD

Missziói és Felekezettudományi Tanszék, tanszékvezető egyetemi docens

Tanulmány:

- A lelkész mint kybernéta – a gyülekezetvezető és egyházvezető felelőssége, in: *Igazság és Élet* 18/1-es különszám (2024), 43–52.
- Népegyházból hitvalló egyház lettünk?, in: *Confessio* 47/4 (2023), 80–85.

Tudományos ismeretterjesztés:

- A lelkipásztori hivatás szebb, mint amennyire nehéz, in: *Református Tiszántúl* 31/1 (2023), 7–9.
- „Minden hatalom”, in: *Igazság és Élet* 18/3 (2024), 558–560.
- „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek”, in: *Igazság és Élet* 18/3 (2024), 564–567.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

- Népegyházból hitvalló egyház lettünk?*, Lelkipásztorok Isten és a nemzet szolgálatában, Reformátusok Szárszói Konferenciája, Református Közéleti és Kulturális Alapítvány, Balatonszárszó, 2023. augusztus 10–13.
- Korosan is boldogan*, Idősek Akadémiája, Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatalának Kulturális Osztálya, 2023. december 6.
- Az elhívás és elküldetés szolgálatában*, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület vezetőinek és a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet református oktatóinak közös értekezlete, Berekfürdő, 2024. február 21–23.

Dr. Gaál-Szabó Péter, PhD, dr. habil.

Idegen Nyelvi Tanszék, főiskolai tanár

Könyvfejezet:

- The Deep-South as *lieux de mémoire* in Arna Bontemps's *The Sad-Faced Boy*, in: Gaál-Szabó, Péter – Kmeczkó, Szilárd – Csillag, Andrea – Veres, Ottilia (eds.): *Tropes of Transformations* (Cultures, Contexts, Identities 5.), Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, 25–34.

Tanulmány:

- Ecomemory for the Future. Religious Environmentalism and Black Environmental Liberation Theology (BELT), in: *Eger Journal of American Studies* 17 (2022), 61–78.
- Environmental Racism and the Environmental Justice Movement, in: *Werkstatt. Arbeitspapiere zur germanistischen Sprach- und Literaturwissenschaft* 17 (2022), 16–27.
- Erinnerung an das Sein. Ökowanismus, womanistische Theologie und Gedächtnis, in: *Werkstatt. Arbeitspapiere zur germanistischen Sprach- und Literaturwissenschaft* 17 (2022), 78–90.
- Remembering Into Being. Ecowomanism, Womanist Theology, and Memory, in: *Romanian Journal of English Studies* 19/1 (2022), 121–128.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

- Tropes of Transformations* (Cultures, Contexts, Identities 5.), Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, pp. 180, ISBN978-615-5853-67-8 (társ-szerkesztők: Csillag Andrea, Kmeczkó Szilárd, Veres Ottilia)
- Herausforderungen und Engagement in den Geisteswissenschaften* (Kulturen, Kontexte Identitäten 6.), Debrecen – Nagyvárad, RThUD – Partium Kiadó, 2024, pp. 196, ISBN 978-615-5853-68-5 (társ-szerkesztők: Horváth Andrea, Kmeczkó Szilárd, Gert Loosen)

Szakmai lektorálás:

Néprajzi Látóhatár – 1 tanulmány lektorálása

Előadás tudományos konferencián:

- Racialized Aesthetics, Memory, and the Post-Black Church*, 5th Networks Conference, Department of Language and Literatures of Partium Christian University, Oradea – Intercultural Studies Research Center at the Reformed Theological University, Debrecen – Mathias Corvinus Collegium, Oradea, Nagyvárad (Oradea, Románia), 2023. november 24.
- „Remembering and honoring”. *Tradition and Re-Africanization in Anthony J. Carter's Black and Reformed*, 14th Biennial HAAS Conference, Szegedi Tudományegyetem, Amerikanisztika Tanszék, 2024. május 24–25.

Dr. Gonda László, PhD

Missziói és Felekezettudományi Tanszék, egyetemi docens

Könyv:

Németh Géza szolgálata. Misszió kereten kívül, Budapest, Legato Alapítvány az Erdélyi Magyar Kultúráért – Méry Ratio, 2023, pp. 328, ISBN 978-615-6284-42-6

Előadás tudományos konferencián:

„Kereten kívül”. *Alternatív lelkipásztori önértelmezés Németh Géza (1933–1995) szolgálatában*, VI. Hagyomány, Identitás, Történelem (HIT) Konferencia, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Egyháztörténeti Kutatóintézet, Budapest, 2023. október 25.

Mission and Renewal in the Reformed Church in Hungary. Historical and Contemporary Perspectives, 6. Magyar–Koreai Református Teológiai Fórum, Honam Egyetem és Teológiai Szeminárium, Gwangju, Dél-Korea, 2024. április 25.

Response to the Paper: Sangdo, Choi: Different Colours of Gospel: Missionaries and Korean Christians „Missionaries go home!”, 6. Magyar–Koreai Református Teológiai Fórum, Honam Egyetem és Teológiai Szeminárium, Gwangju (Dél-Korea), 2024. április 25.

Kapcsolódási pontok Tőkés László és Németh Géza szolgálatában, Németh Géza Nemzetközi Tudományos Emlékkonferencia, Erdélyi Gyülekezet, Budapest, 2024. június 1.

Németh Géza szolgálata, különös tekintettel az Erdélyi Gyülekezet megalapítására, Németh Géza Nemzetközi Tudományos Emlékkonferencia, Erdélyi Gyülekezet, Budapest, 2024. június 4.

Dr. Hodossi Sándor, PhD

Gyakorlati Teológiai Tanszék, főiskolai docens

Tanulmány:

A hitoktatás mint kihívás és esély az egyházi középiskolákban, in: *Katechetikai Füzetek* 3/2 (2023), 5–29.

Küzdés vagy kegyelem? Szabadon értelmezett bibliai motívumok Madách tragédiájában, in: *Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* 15/1–2 (2023), 104–116

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Egy test tagjai a Krisztusban. A Debrecen-Nagyzerdei Református Gyülekezet háladása a Püski házaspár 34 éves szolgálatáért, TTRE, Debrecen, 2024. pp. 127, ISBN 978-615-5909-16-0 (társszerkesztő: Fazakas Gergely Tamás)

Diákvezetők visszaemlékezései, DRHE Alumni Központ, Debrecen, 2024, pp. 72, ISBN 978-615-5853-59-3

Tudományos ismeretterjesztés:

Jézus, mondd, te kit választanál?, in: *Református Tiszántúl* 31/2 (2023), 1.

Megújult életek, in: *Református Tiszántúl* 31/3 (2023), 1.

Előadás tudományos konferencián:

Lelkigondozás a kollégiumban, Internátusvezetők és Nevelők Szakmai Napja, Református Pedagógiai Intézet, Kecskemét, 2024. április 12.

A 135 éves Felsőöri Református Ifjúsági Olvasókör szerepe a magyar nyelv és kultúra ápolásában, a gyülekezeti kötődés erősítésében, Scientia ac Educatio, DRHE, 2024. április 25.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

A Felsőöri Református Ifjúsági Olvasókör 135 éve, Felsőöri Református Egyházközség, Felsőőr (Oberwart, Ausztria), 2024. április 20.

Dr. Hodossy-Takács Előd, PhD, dr. habil.

Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék, tanszékvezető egyetemi tanár

Tanulmány:

A Survey of Female Heroism in Jewish Tradition, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Reformata Transylvanica* 68/2 (2023), 24–38.

Megmaradni Isten népének (5Mózes 4,5–20), in: *Igazság és Élet* 17/3 (2023), 461–473.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Collegium Doctorum – felelős szerkesztő

Tudományos ismeretterjesztés:

A négyszázegyedik, in: *Reformátusok Lapja* 68/20 (2024), 15.

A próféták sorsa, in: *Reformátusok Lapja* 67/51 (2023), 15.

A Szentlélek nélkül, in: *Reformátusok Lapja* 67/43 (2023), 15.

Antiókhában történt, in: *Reformátusok Lapja* 67/39 (2023), 15.

Az apostoli örökségről, in: *Reformátusok Lapja* 67/31 (2023), 15.

Az elátkozott születésnap, in: *Reformátusok Lapja* 67/27 (2023), 15.

Az Ige mellett, in: *Reformátusok Lapja* 68/4 (2024), 5.

Az Ige mellett, in: *Reformátusok Lapja* 68/5 (2024), 4–5.

Az Ige mellett, in: *Reformátusok Lapja* 68/6 (2024), 4–5.

Az Ige mellett, in: *Reformátusok Lapja* 68/7 (2024), 4–5.

Az Ige mellett, in: *Reformátusok Lapja* 68/8 (2024), 4–5.

Az ismeretlen gyerekek, in: *Reformátusok Lapja* 67/14 (2023), 15.

Egyszer mindnyájan megérkezünk, in: *Reformátusok Lapja* 67/47 (2023), 15.
 Hűséges ember, in: *Reformátusok Lapja* 68/16 (2024), 15.
 Júdás emlékezete, in: *Reformátusok Lapja* 67/35 (2023), 15.
 Különleges angyal, in: *Reformátusok Lapja* 68/7 (2024), 15.
 Megtérni, de hogyan?, in: *Reformátusok Lapja* 68/3 (2024), 15.
 Nézni és látni, in: *Reformátusok Lapja* 67/23 (2023), 15.
 Tanúskodni nehéz, in: *Reformátusok Lapja* 68/20 (2024), 7.
 Tiszta-tisztátalan, in: *Reformátusok Lapja* 68/11 (2024), 15.

Egyéb:

Beszámoló az MTA Debreceni Területi Bizottsága 2022. évi munkájáról, in: *Debreceni Szemle* 31/2 (2023), 211–222. (társ szerzők: Magyar Éva, Páles Zsolt)

Előadás tudományos konferencián:

Jákób Lábánál (1Móz 29–31), MRE Doktorok Kollégiuma, Ószövetségi Szekció, Budapest, 2023. augusztus 24.
Amikor Isten megtöri a csendet, „Asré há-is...”, Biblikus konferencia, Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem, 2023. november 23.
Jákób, Lábán és az elő-ázsiai nomádok, III. Theologia pro Scientia et Societate, Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2024. január 18.
Widow on the Throne, Josephus and the Maccabees, Selye János Egyetem Református Teológiai Kar, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2024. április 11.
Világok határán. A magányra ítélt próféta esete (1Kir 22), Égből és földön, Az egyház mint Krisztus menyasszonya és társadalmi forma, Ravasz László Gyakorlati Teológiai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár (Cluj-Napoca), 2024. május 1–2.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Karácsony evangéliuma, Debrecen-Csapókeri Református Egyházközség, 2023. december 1.
Evangelizáció, Békési Református Egyházközség, 2023. december 3.
 „Nekem nem ezt ígérték?” – *avagy: Miért nem kell a Messiás?*, lelkesztületi értekezéslet, Szabolcs-Beregi Református Egyházmegye, Pátroha, 2023. december 11.
Religion, Spirituality, Health, tantárgyi keret: Preventive Medicine, angol nyelvű tantermi előadás mesterszakos hallgatóknak, DE Általános Orvostudományi Kar, Népegészség- és Járványtani Intézet, 2024. március 1.
Nagyhét üzenetei, lelkesztületi értekezéslet, Szatmári Református Egyházmegye, Kocsord, 2024. március 26.

Az élet végén, Az életvégi döntéshozatal szabadsága – kerekasztal-beszélgetés, Aurum Alapítvány, Budapest, 2024. április 18.
Religion, Spirituality, Health, tantárgyi keret: Preventive Medicine, angol nyelvű tantermi előadás orvostanhallgatók részére, DE Általános Orvostudományi Kar, Népegészség- és Járványtani Intézet, 2024. április 18.
Vallás és egészség, tantárgyi keret: Megelőző orvostan és népegészségtan, DE Általános Orvostudományi Kar, Népegészség- és Járványtani Intézet, 2024. május 3.
Lélek és egyház, lelkesztületi értekezéslet, Szatmári Református Egyházmegye, Kocsord, 2024. május 6.
Pünkösöd előtt..., Akadémikusok találkozója, Debrecen, 2024. május 10.

Dr. Hörcsik Richárd, PhD, dr. habil.

Egyháztörténeti Tanszék, tanszékvezető egyetemi tanár

Könyv:

Fejezetek a magyar és egyetemes egyháztörténetből. Tanulmányok, előadások, cikkek, 1978–2022. Sárospatak, Hernád Kiadó, 2023, pp. 527, ISBN 978-615-5787-41-6

Könyvfejezet:

Trianon és a Magyar Református Egyház, in: Zombori István (szerk.): *Trianon és az egyházak*, Budapest, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség – Historia Ecclesiastica Hungarica Alapítvány, 2022, 693–709.

Egyéb:

Előszó, in: Kovács Ábrahám (szerk.): *A hitvalló Balogh Ferenc teológiai professzor debreceni naplója, 1866–1871*, Budapest – Debrecen, Európai Tudományos Oktatási és Kutató Intézet – DRHE, 2023, 7.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Az abaúji kálvinista gyökerek, ünnepi megemlékezés a református templom felújításának hálaadó ünnepején, Fony, 2023. június 3.
A trianoni békediktátum és a nemzeti összetartozás, ünnepi előadás, Nemzeti Összetartozás Napja, Mikóháza, 2023. június 3.
A pataki hagyományok szerepe a népzene és néptánc oktatásában, köszöntő beszéd a Sárospataki Alapfokú Művészeti Iskola fennállásának 25. évfordulója alkalmából, Sárospatak, 2023. június 3.
A Tokaj-Hegyaljai világörökségi cím elnyerése mint a térség fejlesztési origója, előadás „Az Észak-Magyarország mint fejlesztési régió” című konferencián, Tarcsl, 2023. június 16.

- Semmelweis Ignác öröksége, beszéd a Sátoraljaújhelyi Erzsébet Kórház Semmelweis-napi ünnepségén, 2023. június 30.
- 200 éves a nemzeti imádságunk, a Himnusz, ünnepi előadás a Himnusz születésének 200. évfordulója alkalmából tartott ünnepségen, Kovácsvágás, 2023. július 15.
- 100 éves Cigánd, 10 éves a cigándi járás, ünnepi megemlékezés az augusztus 20-ai jubileumi ünnepségen, Cigánd, 2023. augusztus 19.
- A sziklára épített ország, ünnepi beszéd az államalapítás ünnepén, Tállya, 2023. augusztus 19.
- Nyolcvan éves a Bárczay, előadás a Bárczay János Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium alapításának 80. évfordulója alkalmából, Abaújszántó, 2023. október 6.
- Az 56-os forradalom és szabadságharc erkölcsi alapjai. Hörcsik Lajos és felesége helytállása a forradalom viharában, ünnepi előadás, Nyíri, 2023. október 22.
- „Szépség és tudomány egy pajzson”, címertörténeti kiállítás megnyitása, Golop, 2023. november 4.
- Az állami integráció kelet-magyarországi tapasztalatai. A Zemplén Víz Kft integrációja, a Vízügyi Közszolgáltatási Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének konferenciája, Hernádvécse, 2023. november 22–23.
- Bodrogköz: a kelet kapuja. A magyar-szlovák határtérség komplex gazdasági fejlesztésének lehetőségei, bodrogközi gazdaságfejlesztési konferencia, Cigánd, 2024. január 12.
- 30 éves az Európai Közösségek és Magyarország közötti Európai Megállapodás. A parlamenti diplomácia szemüvegén keresztül, „30 éves az Európai Megállapodás” külgazdasági konferencia, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, 2024. január 31.
- The future of the EU, Europe of the Carpathians, nemzetközi konferencia, Krasiczyn (Lengyelország), 2024. február 3.
- 20 éves a Zemplén Térségi Katasztrófa és Polgári Védelmi Szövetség, a Zemplén Térségi Katasztrófa és Polgári Védelmi Szövetség megalakulásának 20. évfordulója alkalmából tartott konferencia, Sátoraljaújhely, 2024. március 5.
- Kossuth Lajos és Erdőbénye, előadás az 1848-as forradalom és szabadságharc alkalmából felújított Kossuth-szobornál, Erdőbénye, 2024. március 15.
- Emlékbeszéd a II. Rákóczi Ferenc emléknapon, Regéc, Regéci Vár és Látogatóközpont, 2024. március 23.
- 20 years of EU enlargement, from the Hungarian perspective, Conference on the 20 years old European enlargement, Deutscher Bundestag – Committee on European Affairs, Berlin (Németország), 2024. április 24.
- Modern kori felsődobszai iskolatörténet, a Bárczay Gábor Általános Iskola iskolatörténeti konferenciája, Felsődobsza, 2024. április 26
- A helyi televíziók szerepe a modern tömegtájékoztatásban, megnyitó beszéd a Helyi Televíziók Országos Egyesülete tavaszi közgyűlésén és találkozóján, Sátoraljaújhely, 2024. május 17.

A trianoni békediktátum és a Bodrogköz szétszakítása, ünnepi beszéd a trianoni békediktátum és a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából tartott megemlékezésen, Cigánd, 2024. június 5.

Dr. Imreh Sándor, DLA

Rajz és Vizuális Nevelés Tanszék, adjunktus

Kiállítás:

- III. Szénrajz Triennálé – csoportos kiállítás, Kortárs Galéria, Tatabánya, 2023. szeptember 18. – október 13.
- Á la Carte – csoportos kiállítás, Hybrid Artspace, Budapest 2023. november 9. – 2023. november 30.
- Debreceni Tavasz Tárlat – csoportos kiállítás, Kölcsey Központ, Bényi Galéria, Debrecen, 2024. május 11. – 2024. június 20.
- Benching Around – önálló kiállítás, Pikszis Galéria, Budapest, 2024. május 12. – 2024. június 10.
- MMA 2022–2025 – csoportos kiállítás, Kóka Galéria, Budapest, 2024. június 3. – 2024. június 11.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Önzine. A hazai kortárs rajz szám 2024. 2. sz. – szerkesztő és grafikai tervező

Illusztráció:

- Gaal-Szabó, Péter – Kmeczkó, Szilárd – Csillag, Andrea – Veres, Ottilia (eds.): Tropes of Transformations (Cultures, Contexts, Identities 5.), Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, pp. 180, ISBN 978-615-5853-67-8
- Gaal-Szabó, Péter – Kmeczkó, Szilárd – Horváth, Andrea – Gert, Loosen (Hrsg.): Herausforderungen und Engagement in Den Geisteswissenschaften (Kulturen, Kontexte, Identitäten 6.), Debrecen – Nagyvárad, RThUD – Partium Kiadó, 2024, pp. 196, ISBN 978-615-5853-68-5
- Alföld 74/9 (2023)
- Suboart Magazine. International Art Magazine for Emerging Artists 2023. 9. sz.

Interjú:

Firkák, tetkók, kollabok, in: Új Művészet 35. évf. 2024. május 19.

Előadás szakmai közéleti/közgyházi fórumon:

Nagy Keve István To Remain Human címmel megrendezett kiállításának megnyitása, Unmute Galéria, Budapest 2023. október 30.

A modern graffiti kiterjedései. Plurális rétegek a nyilvánosság terében, Kölcsey Tudományos Esték, Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet – Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézete, DRHE, 2024. március 7.

„Ha magyarul kezdünk, határ jön hamar” – Stark Attila, Poroszlai Eszter, Hajdu Levente, Ezer Ákos, Koppányi Péter, Kulcsár Csaba, Széll Ádám, Lobot Balázs, Santex_Santex, Shit Shot és Szárnyas Doboz csoportos kiállításának megnyitása, Pikszis Galéria, Budapest, 2024. április 13.

menetmen stencil workshop, a Street up!–Utcára fel! kiállításához kapcsolódó workshop, Pécsi Galériák, m21 Galéria, Pécs, 2024. június 1.

Dr. Ittész Gábor, PhD

Idegen Nyelvi Tanszék, egyetemi docens

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Felelősség a gyülekezetért (Luther válogatott művei 3.), Budapest, Luther Kiadó, 2024, pp. 590, ISBN 978-963-380-268-7 (társzerkesztők: Csepregi Zoltán, Horváth Orsolya)

Előadás tudományos konferencián:

Az utolsó békeév után?, XVI. Luther-konferencia, Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ, Révfülöp, 2024. február 2–4.

A Tenacious Myth of Authenticity. The Reception History of the Dream of Frederick the Wise, Thirteen Annual RefoRC Conference on Early Modern Christianity, Reformation Research Consortium – Fondazione per le scienze religiose, Palermo (Olaszország), 2024. május 14–16.

Dr. Joó Anikó, PhD

Pedagógia és Pszichológia Tanszék, főiskolai docens

Könyvfejezet:

Tanító szakos hallgatók mentális egészségi állapotának és egészségmagatartásának nemzetközi összehasonlító vizsgálata, in: Bordás Andrea – Domján M. Katalin – Kelemen Henrietta (szerk.): *Egy évtized kihívásai, változásai a pedagógusképzés és a neveléstudományok területén. A III. Oktatás háttérhelyzetben konferencia tanulmánykötete*, Nagyvárad, Partium Kiadó, 2023, 46–59. (társzerzők: Kádár Annamária, Kiss János, Molnár-Tamus Viktória)

Középközeliskolások iskolai motivációjának vizsgálata, in: Karlovitz János Tibor (szerk.): *Pedagógiai gondolkodásunk a konfliktusokkal terhelt világban*. International Research Institute s. r. o., Marcelová, 2024, 353–363.

Előadás tudományos konferencián:

Pedagógus-továbbképzés a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen, 150 éve a pedagógusképzésért, Neveléstudományi Konferencia, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Szeged, 2023. október 12–13. (társzerző: Molnár-Tamus Viktória)

Középközeliskolások iskolai motivációjának vizsgálata, XII. Neveléstudományi és Szakmódszertani Konferencia, International Research Institute, Marcelháza (Marcelová, Szlovákia), 2024. január 12–14.

Iskolai motiváció és továbbtanulási ambíciók, XV. Taní-tani Online Nemzetközi Tudományos Konferencia, Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar – Magyar Pedagógiai Társaság, 2024. február 2. (társzerző: Molnár-Tamus Viktória)

Iskolai motiváció, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25.

Előadás szakmai közéleti/közgyeházi fórumon:

A szövegértés fejlesztése, előadás és workshop, nevelőtestületi értekezlet, DRK Dóczy Gimnáziuma, Debrecen, 2023. szeptember 27.

Juhász Magdolna Tünde

Természettudományi Tanszék, szakmódszertant oktató tanár

Könyvfejezet:

Mankókkal a mumusok ellen. Tanítói hatékonyság és attitűd fejlesztése a természetismeret műveltségterületi gyakorlaton, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 2023, 179–198.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Lajtorja – A Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola diákújságja

Dr. Kecán Mariann, PhD

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék, adjunktus

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Szabó Magda: *Diana tükre. Írások a szépségről*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2004, pp. 304, ISBN 978-963-475-876-1

Előadás szakmai közéleti/közgyeházi fórumon:

Szabó Magda Csokonai-képe – avagy titokfejtő séta a debreceni költősors körül, Senior Akadémia, DRHE, Debrecen, 2023. október 19.

„Kegyelem néktek és békesség...”. Szabó Magda és az ünnep, Budatétényi Polgári Kör, Budatétény, 2023. december 10. (közreműködtek: Gajdó Delinke színművész, Koncz András énekes)

Polgári érték, vers és mérték. Szabó Magda és Márai Sándor városképzete (Debrecen – Kassa), XXI. Debreceni Költészeti Fesztivál, Debrecen, 2024. április 10.

Szabó Magda és az antikvitás, Kölcsey Tudományos Esték, Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet – Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézete, DRHE, Debrecen, 2024. május 2.

Dr. Kenyhercz Róbert, PhD

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék, főiskolai docens

Könyvfejezet:

On the Place Names of the Old Spiš county, in: Bijak, Urszula – Walkowiak, Justyna – Swoboda, Pawel (eds.): *Onomastics in Interaction With Other Branches of Science. Proceedings of the 27th International Congress of Onomastic Sciences, Volume 1. Keynote Lectures. Toponomastics*, Kraków, Jagellonian University Press, 2023, 253–264.

Könyvismertetés, recenzió:

Onomastica 66. (2022), in: *Névtani Értesítő* 45 (2023), 219–221.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Magyar Nemzeti Helynévtár – szerkesztőbizottsági tag

Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről, 2022/2023. Debrecen, DRHE, 2023, pp. 163, ISSN 1786-3112 – felelős szerkesztő

Előadás tudományos konferencián:

(In)correct Etymologies of Toponyms and the Linguistic-ethnic Reconstruction of the Medieval Spiš County, „Name and Naming”, The Sixth International Conference on Onomastics, Nagybánya (Baia Mare, Románia), 2023. szeptember 5–7.

Dr. Kis Klára, PhD

Gyakorlati Teológiai Tanszék, egyetemi docens

Könyv:

Iskolai agresszió és egyházi iskolák, Budapest, Kálvin Kiadó, 2023, pp. 256, ISBN 978-963-558-546-5

Előadás tudományos konferencián:

Predigt und Konfessionalität, Konfessionalität in Osteuropa, Südostmittel-europäischer Fakultätentag, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2023. július 4–6.

Iskolai Agresszió. Lelki neveléstől a lelkigondozásig, II. Pasztorálpszichológiai Szakkonferencia, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2024. május 25.

Előadás szakmai közéleti/közegegyházi fórumon:

Iskolai agresszió és iskolai légkör, tanévkezdő tanári tréning, Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola, Nyíradony, 2023. augusztus 16.

Iskolai agresszió és előítélet, tanévkezdő tanári tréning, Kis Bálint Református Általános Iskola, Vésztő, 2023. augusztus 24.

Iskolai agresszió és református iskolák, tanévkezdő tanári tréning, Mezőtúri Református Kollégium, Mezőtúr, 2023. augusztus 25.

Sodrásban szilárdan, gyülekezeti csendesnap, Tomori Református Egyházközség, Tomor, 2023. szeptember 24.

Egyházi iskolák és gyülekezeti integráció, presbiterképzés, Mezőcsáti Református Egyházközség, Berekfürdő, 2023. november 18.

Erőszakmentes kommunikáció, továbbképzés, Wáli István Református Cigány Szakkollégium, Debrecen, 2023 november 22–23.

Harag és keresztyén viselkedéskultúra, lelkésztovábbképzés, Nyírségi Református Egyházmegye, Nyíregyháza, 2023. november 28.

Nézőpontváltások és változások, adventi csendesnap, Szabadságtelepi Református Egyházközség Nőszövetségi Csoportja, Debrecen, 2023. december 10.

Dr. Kiss Csaba, DLA

Egyházzenei Tanszék, tanszékvezető főiskolai docens

Hangversenyek a DRHE énekkara, a Kodály Kórus Debrecen és a Vox Antiqua Kamarakórus karnagyaként:

Akadémiai istentisztelet, DRHE, Debrecen, 2023. december 4. (DRHE énekkara)

Akadémiai istentisztelet, DRHE, Debrecen, 2023. december 4. (DRHE énekkara)

Karácsonyi Koncert, DRHE, Debrecen, 2023. december 7. (DRHE énekkara, Vox Antiqua Kamarakórus)

Ünnepi Hangverseny, Hajdú-Bihari Zenei Egyesület, Debrecen, 2023. december 7. (Vox Antiqua Kamarakórus)

Adventi hangverseny, Debreceni Megtestesülés Plébánia, Debrecen, 2023. december 16. (Vox Antiqua Kamarakórus)

Adventi hangverseny, Idősek Háza, Debrecen, 2023. december 21. (Kodály Kórus Debrecen)

- Nagycsütörtöki Liturgia*, Debreceni Megtestesülés Plébánia, Debrecen, 2024. március 28. (Vox Antiqua Kamarakórus)
- Makropaedia kiállítás megnyitója*, MODEM – DRK, DRK Nagykönyvtára, Debrecen, 2024. április 19. (Vox Antiqua Kamarakórus)
- Orgonaavató hangverseny*, Debreceni Református Egyetemi Templom, Debrecen, 2024. május 18. (Vox Antiqua Kamarakórus)
- Múzeumok éjszakája*, DRK Múzeuma, Debrecen, 2024. június 22. (Vox Antiqua Kamarakórus)
- Zenés áhítat*, Nyírmártonfalvai Református Egyházközség, Nyírmártonfalva, 2024. június 23. (Vox Antiqua Kamarakórus)

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

- A Psalmus Hungaricus és Schneider Fáni. Kodály zenepedagógiai koncepciójának inspirációi*, Kölcsey Tudományos Esték, Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet – Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézete, 2023. november 30.

Dr. Kiss János, PhD

Pedagógia és Pszichológia Tanszék, főiskolai tanár

Könyvfejezet:

- Mindenféle zárás és egy kis személyesség, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 2023, 231–235.
- Tanító szakos hallgatók mentális egészségi állapotának és egészségmagatartásának nemzetközi összehasonlító vizsgálata, in: Bordás Andrea – Domján M. Katalin – Kelemen Henrietta (szerk.): *Egy évtized kihívásai, változásai a pedagógusképzés és a neveléstudományok területén. A III. Oktatás határhelyzetben konferencia tanulmánykötete*, Nagyvárad, Partium Kiadó, 2023, 46–59. (társszerzők: Joó Anikó, Kádár Annamária, Molnár-Tamus Viktória)

Szakmai lektorálás:

- Fábián Gergely – Tóth Anikó Panna – Szoboszlai Katalin – R. Fedor Anita – Móré Marianna – Faul, Anna C. – Lawson, Tom: *A Szociális Munka Érhatékonyság Skála magyar változatának reliabilitás vizsgálata*, in: *Párbeszéd. Szociális munka* 10/2 (2023).
<https://ojs.lib.unideb.hu/parbeszed/article/view/13594/11819>
- Inántsý-Pap Judit – Dávid Imre – Kondé Zoltán: *A szülői túlvédés, korlátozás és a sportoláshoz való viszony összefüggései*, in: Kondé Zoltán (szerk.): *Műhelytanulmányok az implicit megismerés kísérleti tanulmányozása köréből*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2023, 111–133.

Előadás tudományos konferencián:

- Kísérlet egy megújított komplex tehetségmérésre a DRHE-n*, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25. (társszerző: Mohácsi Bernadett)
- Tanító szakos hallgatók időperspektívájának nemzetközi összehasonlító vizsgálata*, Találkozás a változásban – változások a találkozásban, a Magyar Pszichiátriai Társaság Országos Tudományos Nagygyűlése, Pécs, 2023. június 9. (társszerző: Kádár Annamária)

Dr. Kmeczkó Szilárd, PhD

Természettudományi Tanszék, tanszékvezető főiskolai docens

Könyvfejezet:

- Áltudományok a tudományfilozófiai reflexió tükrében, in: Karlovitz Tibor János (szerk.): *Applies Sectoral Policies. Alkalmazott ágazati politikák*, Großpetersdorf, Sozial und Wirtschafts Forschungsgruppe, 2024, 231–240.
- Bűn és bűnhődés Bácskában az előző századfordulón, in: Döryné Zábrádi Orsolya – Kurucz Anikó – Varga Balázs (szerk.): *Új irányok és lehetőségek a nevelés-, humán- és társadalomtudományok területén. XXVI. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete*. Győr, Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, 2023, 106–112.
- Guilty Weekdays in Bačka (Bácska). The Figure of the Modern Detective under the Living Conditions in Sombor (Zombor) at the Turn of the Century, in: Gaál-Szabó, Péter – Kmeczkó, Szilárd – Csillag, Andrea – Veres, Ottilia (eds.): *Tropes of Transformations (Cultures, Contexts, Identities 5.)*, Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, 77–87.
- Magyar úr angol ősben. Határ Győző kortörténeti vázlatának néhány eleme az *Intra muros* című kötet alapján, in: Simon, Szabolcs – Baka, Patrik – Tóthné, Litovkina Anna (eds.): *15th International Conference of J. Selye University. Language and Literacy Section. Conference Proceedings*, Komárno, J. Selye University, 2024, 127–135
- Tudomány és áltudomány megkülönböztetése Polányi Mihály tudományfilozófiájában, in: Döryné Zábrádi Orsolya – Kurucz Anikó – Varga Balázs (szerk.): *Informális tanulás és új tudásformák a 21. században. XXVII. Apáczai-napok Online Tudományos Konferencia tanulmánykötete*, Győr, Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, 2024, 56–62.

Tanulmány:

A szív szabadon választott gyakorlatai. A félelem alakzatai Matěj Hořava *Pálinka* és Esther Kinsky *Banatsko* című műveiben, in: *Mediárium* 17/4 (2023), 52–67.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Tropes of Transformations (Cultures, Contexts, Identities 5.), Debrecen – Nagyvárad, DRThU – Partium Kiadó, 2024, pp. 180, ISBN 978-615-5853-67-8 (társ-szerkesztők: Csillag Andrea, Gaál-Szabó Péter, Veres Ottilia)

Herausforderungen und Engagement in den Geisteswissenschaften (Kulturen, Kontexte Identitäten 6.), Debrecen – Nagyvárad, RThUD – Partium Kiadó, 2024, pp. 196, ISBN 978-615-5853-68-5 (társ-szerkesztők: Gaál-Szabó Péter, Gert Loosen, Horváth Andrea)

Mediárium – szerkesztőbizottsági tag

Előadás tudományos konferencián:

Magyar úr angol őszben. Határ Győző kortörténeti vázlatának néhány eleme az Intra muros című kötet alapján, A Selye János Egyetem XV. Nemzetközi Tudományos Konferenciája – 2023, Nyelv, irodalom, kultúra, oktatás: 21. századi perspektívák szekció, Selye János Egyetem, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2023. szeptember 13–14.

Tudomány és áltudomány megkülönböztetése Polányi Mihály tudományfilozófiájában, XXVII. Apáczai-napok Tudományos Konferencia, „Informális tanulás és új tudásformák a 21. században”, Széchenyi István Egyetem, Apáczai Csere János Kar, Győr, 2023. november 9.

Some Elements of Győző Határ's Thinking in Respect of the Philosophy of History based on his Volume Intra Muros, 5th Networks International Conference, Department of Language and Literatures of Partium Christian University, Oradea – Intercultural Studies Research Center at the Reformed Theological University, Debrecen – Mathias Corvinus Collegium, Oradea, Nagyvárad (Oradea, Románia), 2023. november 24.

Disszonáns hangok az együttérzés korában. Határ Győző és Polányi Mihály példája, Politika, esztétika és művészet, Konferencia Barcsi Tamás: *Embortelenség az együttérzés korában* című könyvében felvetett kérdésekről, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Filozófiai Intézet, MTA Lendület Értékek és Tudomány Kutatócsoport, Budapest, 2023. december 7–8.

Felismerjük-e az áltudományokat?, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25.

Áltudományok a tudományfilozófiai reflexió tükrében, XII. IRI Társadalomtudományi Konferencia, International Research Institute, Marcelháza (Marcelová, Szlovákia), 2024. június 22.

Dr. Kókai-Nagy Viktor, PhD, dr. habil.

Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék, egyetemi docens

Könyvfejezet:

A keresztyén közösségek üldöztetése az Újszövetség irataiban, in: Szécsi József (szerk.): *Keresztény – Zsidó Teológiai Évkönyv* (24.), Budapest, Keresztény-Zsidó Társaság, 2023, 137–144.

Der Begriff ἐλευθερία im Bellum Judaicum, in: Kókai-Nagy, Viktor – Vér, Ádám (eds.): *Peace and War in Josephus*, Berlin, de Gruyter, 2023, 195–214.

Gemeindeautorität bei Paulus, in: Plasger, Georg – Fazakas, Sándor (Hrsg.): *Autorität und autoräre Strukturen. Reflexionen aus reformiert-theologischer Perspektive*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2024, 61–74.

Hiteles beszéd, in: Kis Jolán (szerk.): *Hitelképes beszéd a társadalomban. Az eskü fogalmának vizsgálata egyházban és társadalomban II.*, Komárom, SJE RTK, 2023, 17–26.

Josephus über das „Schicksal“ der Pharisäer, in: Benyik György (szerk.): *Hermeneutik oder Versionen der biblischen Interpretation von Texten*, Szeged, Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány, 2023, 149–165.

Tanulmány:

Ábrahám próbatétele értelmezésének szövege és annak megjelenése az Újszövetségben, in: *Collegium Doctorum* 19/1 (2023), 44–54.

Josephus' Kaingeschichte, in *Biblische Notizen* 199 (2023), 35–61.

Wie hat Paulus die Schrift verwendet – am Beispiel von 1Kor 1,26–31, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Reformata Transylvanica* 68/2 (2023), 48–64.

Bevezetéstani megjegyzések a Makkabeusok első könyvéhez, in: Somogyi, Alfréd (ed.): *15th International Conference of J. Selye University. Theological Section. Conference Proceedings*, Komárom, J. Selye University, 2024, 53–63.

Könyvismertetés, recenzió:

A szinoptikus evangéliumok keletkezésének kérdése. Egy a hagyományostól eltérő álláspont bemutatása, in: *Collegium Doctorum* 19/2 (2023), 316–323.

Fabiny Tamás, Júdás az elveszett tanítvány, Budapest, Luther Kiadó, 2023, in: *Vigilia* 89/3 (2024), 280–281.

Fabiny Tamás: Júdás az elveszett tanítvány, Luther Kiadó, Budapest, 2023., in: *Igazság és Élet* 18/3 (2024/3), 581–583.

Florian Wilk, Der erste Brief an die Korinther (NTD 7/1), Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2023, in: *Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* 15/2 (2023), 102–103.

Matthias Konradt, Ethik im Neuen Testament, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2022, in: *Collegium Doctorum* 19/1 (2023), 121–129.

Pavol Bargár (szerk.), The Bible, Christianity, and Culture. Essays in Honor of Professor Petr Pokorny, Prague, Karolinum Press, 2023., in: *Theologische Literaturzeitung* 149/3 (2024), 176–179.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Peace and War in Josephus, Berlin, de Gruyter, 2023, pp. 240, ISBN 978-3-11-114659-1 (társszerkesztő: Vér Ádám)

Igehirdetés, meditáció, igetanulmány:

Remény és ítélet – Róma 8,18–25, in: *Igazság és élet* 17/4 (2023), 546–653.

Tudományos ismeretterjesztés:

Érdemes még házasodni, ha jön az özönvíz? – Máté 24,36–39, in: *Igazság és élet* 18/1 (2024), 188–190.

Előadás tudományos konferencián:

Wie hat Paulus die Schrift verwendet – am Beispiel von 1Kor 1,26–31., 34. Szegedi Bibliikus Konferencia, Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány, Szeged, 2023. augusztus 28–30.

Bevezetési jegyzetek a Makkabeusok első könyvéhez, A Selye János Egyetem XV. Nemzetközi Konferenciája, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2023. szeptember 13–14.

Über Körper und Seele bei Josephus, Transience, Transcendence, & Timelessness in Early Jewish Literature, Hungaro-South African Study Group, Pápa Reformed Theological Seminary, Pápa, 2023. október 9–12.

Interpretation of „The Young Pope” in the Light of the Great Commandment of Love (Matt 22:37–39), Screen Priests and Screen Pastors, 2nd International Conference of Interfilm Hungary, Sárospatak Reformed Theological Academy, Sárospatak, 2023. október 13–14.

Hiteles beszéd, Hitelképes beszéd a társadalomban. Az eskü fogalmának vizsgálata egyházban és társadalomban, Selye János Egyetem Református Teológiai Kar, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2023. október 19.

Die Verwandlung der Person des Mattathias durch Josephus, Josephus and the Maccabees / Josephus und die Makkabäer, Selye János Egyetem Református Teológiai Kar, Josephus Kutatóintézet, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2024. április 11–12.

A fordítás mint bibliaértelmezés, A bibliafordítás aktuális kérdései, Egyesített Bibliaolvasó Kutatócsoport zárókonferenciája, Károli Gáspár Református Egyetem Hermeneutikai Kutatóközpont, Budapest, 2024. április 23.

A szinoptikus evangéliumok keletkezésének kérdése. Egy a hagyományostól eltérő álláspont bemutatása, Doktorok Kollégiuma Budapest, 2024. augusztus 23–25.

Előadás szakmai közéleti/közgyeházi fórumon:

Az egyház Krisztus teste, Zuglói Református Gyülekezeti napok, Zuglói Református Gyülekezet, Mályi, 2023. augusztus 9–12.

Az újszövetségi kánon autoritása, Szlovákiai Református Keresztyén Egyház, Lelkésztovábbképző, Berekfürdő, 2024. június 1–6.

Dr. Kovács Ábrahám, PhD, dr. habil.

Dogmatikai Tanszék, egyetemi tanár

Könyvfejezet:

A debreceni ébredés, az új ortodoxia szellemi vezérének naplója, in: Kovács Ábrahám (szerk.): *A hitvalló Balogh Ferenc teológiai professzor debreceni naplója 1866–1871*, Budapest – Debrecen, Európai Tudományos Oktatási és Kutató Intézet – DRHE, 2023, 9–14.

A debreceni újortodoxia atyja, id. Révész Imre teológiai fejlődése. A közvetítő teológiától az újortodoxiáig, in: Kiss Endre József (szerk.): *Reformációs századok. Csohány János 90 éves*, Debrecen, Kazinczy Ferenc Társaság, 2024, 338–346.

Reformed Encounter with World Religions in a „Christian Hungary”, in: Kovács, Ábrahám – Shin, Jaeshik (eds.): *Church and Society. Biblical, Theological and Missiological approaches by Korean and Hungarian Protestants*, Gwangju – Debrecen, Honam Theological University and Seminary – DRThU, 2024, 201–219.

Tanulmány:

A Concise Assessment of Dutch Ecclesiastical and Theological Impacts on Jenő Sebestyén's Thinking, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Reformata Transylvanica* 68/2 (2023), 89–115. (társszerző: Szabó László)

Albion as a role model. Scottish folk religion, humour and upbringing in works by Ferenc Baráth, *Review of Scottish Culture* 29 (2024), 153–170.

Highlights of the Ecumenical, i.e. Reformed, Catholic, Lutheran and Baptist Search for Unity from the beginning, *UT UNUM Series* 1/1 (2023), 13–24.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

A hitvalló Balogh Ferenc teológiai professzor debreceni naplója 1866–1871, Budapest – Debrecen, Európai Tudományos Oktatási és Kutató Intézet – DRHE, 2023, pp. 231, ISBN 965-978-615-015-8

Church and Society. Biblical, Theological and Missiological approaches by Korean and Hungarian Protestants, Debrecen – Gwangju, Honam Theological University and Seminary – DRThU, 2024, pp. 286, ISBN 978-615-5853-61-6 (társszerkesztő: Jaeshik Shin)

Collegium Doctorum – szerkesztőbizottsági tag

Egyháztörténeti Szemle – szerkesztőbizottsági tag

Korean Journal of Presbyterian Theology – szerkesztőbizottsági tag

Koreai Teológiai Könyvtár – főszerkesztő

Magyar Protestáns Teológiai Történeti Könyvtár – főszerkesztő

Perichoresis – szerkesztőbizottsági tag

Records of the Scottish Church History Society – szerkesztőbizottsági tag

Staféta – szerkesztőbizottsági tag

Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok – szerkesztőbizottsági tag

Teológiai Fórum – szerkesztőbizottsági tag

Vallástudományi Könyvtár – főszerkesztő

Vallástudományi Szemle – szerkesztőbizottsági tag

Verbum et Ecclesia – szerkesztőbizottsági tag

Szakmai lektorálás:

Collegium Doctorum

Records of the Scottish Church History Society

Scottish Journal of Theology

Studies in World Christianity

Teológiai Szemle

Verbum et Ecclesia

Egyéb:

Bridges that connect and bind us together in Christ, in: Kovács, Ábrahám – Shin, Jaeshik (eds.): *Church and Society. Biblical, Theological and Missiological approaches by Korean and Hungarian Protestants*, Debrecen – Gwangju, Honam Theological University and Seminary – DRThU, 2024, VII–VIII. (társszerző: Jaeshik Shin)

Előadás tudományos konferencián:

Az ember és Isten találkozása, A Selye János Egyetem XV. Nemzetközi Tudományos Konferenciája – 2023, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2023. szeptember 12–13.

Mathematics is the aid of Theology? István Hatvani, a genius argumentation of a better knowledge of God, The Perception of Science by Calvinists, Lutherans, Unitarians and Religious Dissenters in Central Eastern Europe, Selye János Egyetem, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2023. október 26–27.

A debreceni újortodoxia és a liberális teológia vitája különös tekintettel az erdélyi egyházi életre, vendéglőadás, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2023. november 6.

Eltérő ekkleziológiák, de hasonló egyháziasság. A magyar liberális és újortodoxia egyházlátása és küzdelme a korszellemmel, III. Kolozsvári Tavasz- napok, Látványosság a világnak, Kolozsvári Református Teológiai Intézet Rendszeres Teológiai Tanszéke, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2024. március 20–21.

Negligence, Indifference or Love for Creation? The Attitudes of Hungarian Reformed to the environment, Academia for the Church, Korean Protestant and East-Central European Views Emerging from Biblical, Historical, Systematic Theological, and Missiological Reflections, 6th. Hun Han Theological Forum, Gwangju (Dél-Korea), 2024. április 26.

A Theological Critique of the Economic Exploitation of the Post-Communist Countries by the West, The Unfinished Past. The non-existence of the democratic change, failure or success, Selye János Egyetem Református Teológiai Kar, Komárom (Komárno, Szlovákia), 2024. május 23–24.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Tanulmányok az egyházi megújulási törekvések történetéből a ma számára, Lelkész-továbbképzés a Tiszántúli Református Egyházkerületben, TTRE Lelkész-továbbképző Intézet, Debrecen, 2023. május 19. és június 2.

Dr. Kovács Krisztián, PhD

Szociálpolitikai és Egyházzociológiai Tanszék, egyetemi docens

Könyvfejezet:

Eine Volkskirche für andere?, Gesellschaftliche Herausforderungen – Ekklesiologische Annäherungen in Ungarn, in: Morée, Peter – Schelander, Robert (Hrsg.): *Aktuelle gesellschaftliche Herausforderungen an Kirche und Theologie. Dokumentation der elften Konferenz des SOMEF 2019 in Wien*, Wien, Universität Wien, Evangelisch-Theologische Fakultät, 2023, 33–44.

Glaubensbekenntnis im Lichte von Moral, Ethik und Spiritualität. Response an Matthias Freudenberg, in: Fazakas, Sándor – Plasger, Georg (Hrsg.): *Autorität und autoritäre Strukturen. Reflexionen aus reformiert-theologischer Perspektive*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2024, 169–176.

Tanulmány:

Hogyan tekintünk az új énekeskönyvünkre? Néhány teológiai szempont, in: *Református Tiszántúl* 31 (2023/4), 9–11.

Könyvismertetés, recenzió:

Fekete Károly: Coram Deo. Igehirdetések az élő Ige szolgálatáról, in: *Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* 15/1-2 (2023), 117-121. = *Igazság és Élet* 18 (2024/2), 407-411.

Szabó Lajos (szerk.): Vállalom. Hívás a nem lelkészi szolgálatokra, in: *Igazság és Élet* 18 (2024/3), 584-586.

Igehirdetés, meditáció, igetanulmány:

Katedra, szószék és színpad. Igehirdetés a DRHE évkezdő csendesnapján, in: *Református Tiszántúl* 32 (2024/1), 28-30.

Kié az advent?, Igetanulmány advent 1. vasárnapjára a Zsolttárok 24 alapján, in: *Igazság és Élet* 17 (2023/4), 678-689.

Tökéletes szombat. Igetanulmány nagyszombatra a Zsidókhoz írt levél 9,11-12,24 alapján: in: *Igazság és Élet* 18 (2024/1), 150-159.

Előadás tudományos konferencián:

Die Rolle der Reformierten Kirche in einer „illiberalen“ Demokratie, Die Rolle der Kirchen im östlichen Europa, Evangelischer Freundeskreis Siebenbürgen – Gustav-Adolf-Werk, Bad Kissingen (Németország), 2024. február 16-18.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

A jelenkor szexuális ideológiai kihívásai a keresztyén tanítás tükrében, A jelenkor szexuális ideológiai okozta kihívások, Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Egyetemes Egyházi Lelkész-továbbképző, Berekszentmiklós, 2023. október 16.

Bölcső és kereszt. Imádságok, meditációk, gondolatok adventtől húsvétig, könyvbemutató és felolvasás, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség, Karakter 1517, Debrecen, 2023. november 23.

Predestináció vagy szabad akarat?, Nagytemplomi Bibliaiskola, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség, Debrecen, 2024. április 8.

Eutanázia, Nagytemplomi Bibliaiskola, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség, Debrecen, 2024. június 16.

Dr. Kustár Zoltán, PhD, dr. habil.

Őszövetségi Tanszék, tanszékvezető egyetemi tanár

Könyv:

Kustár Zoltán (szerk.): *Inspiráció az ókorban és a keresztyén hagyományban* (A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Őszövetségi Tanszékének Tanulmányi Füzetek 10.), Debrecen, DRHE, 2023, pp. 282, ISBN 978-615-5853-56-2

Könyvfejezet:

A 49. zsolttár tanítása a lélek halál utáni sorsáról, in: Ledán M. István – Németh Áron (szerk.): *Az ókori keresztyén világ (VII-IX). Eszkatológiai mozaikok* (Patmosz Könyvtár 14.), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 2023, 13-26.

Die Hermeneutik der Schreiber und der Masoreten, in: Benyik György (szerk.): *Hermeneutik oder Versionen der biblischen Interpretation von Texten, Bd 1. 33. Internationale Bibelkonferenz in Szeged von 23. bis 25. August 2022*, Szeged, Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány, 2022, 77-86.

„Forgasd, forgasd, hiszen minden benne van!” Adalékok az írástudók és a maszszoréták hermeneutikájához, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 2023, 13-25.

Profétizmus és kultusz a papi hagyományban. Adalékok a proféták korának lezáródásához, in: Kustár Zoltán (szerk.): *Inspiráció az ókorban és a keresztyén hagyományban* (A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Őszövetségi Tanszékének Tanulmányi Füzetek 10.), Debrecen, DRHE, 2023, 85-98.

Tanulmány:

A korai zsidóság hermeneutikájának néhány jellegzetessége, in: *Magyar Tudomány* 185/6 (2024), 727-736.

Tankönyv, felsőoktatási jegyzet:

Tóth Kálmán: *A héber nyelvtan elemi szabályai. 5., javított és részben átdolgozott kiadás* (A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Őszövetségi Tanszékének Tanulmányi Füzetek 6.), szerk. Kustár Zoltán – Németh Áron, Debrecen, DRHE, 2024, pp. 79, ISBN 978-615-5853-66-1

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Acta. Debreceni teológiai tanulmányok – szerkesztőbizottsági tag

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Őszövetségi Tanszékének Tanulmányi Füzetek (DÓTTF) – sorozatszerkesztő

Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről, 2022/2023, Debrecen, DRHE, 2023, pp. 163, ISSN 1786-3112 – szerkesztőbizottsági tag
Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok – szerkesztőbizottsági tag

Tudományos ismeretterjesztés:

A Szentírás ihletettségéről – avagy hogyan lehet a Biblia Isten alkotása, in: *Református Tiszántúl* 32/2 (2024), 8–9.

Házasság a Biblia tükrében, in: *ReForrás* 12/1 (2024), 9–10.

Meddig élő egy ige – az Ószövetségben?, in: *Református Tiszántúl* 32/1 (2024), 2–3.

Igehirdetés, meditáció, igetanulmány:

Heti igemagyarázatok, in: *Reformátusok Lapja* 67/26 (2023. június 25.), 5.

Heti igemagyarázatok, in: *Reformátusok Lapja* 67/27 (2023. július 2.), 4–5.

Heti igemagyarázatok, in: *Reformátusok Lapja* 67/28 (2023. július 9.), 4–5.

Heti igemagyarázatok, in: *Reformátusok Lapja* 67/29 (2023. július 16.), 4–5.

Heti igemagyarázatok, in: *Reformátusok Lapja* 67/30 (2023. július 23.), 4–5.

Heti igemagyarázatok, in: *Reformátusok Lapja* 67/31 (2023. július 30.), 4–5.

Heti igemagyarázatok, in: *Reformátusok Lapja* 67/32 (2023. augusztus 6.), 4–5.

Rövid ige-magyarázatok a Bibliaolvasó Kalauz számára (29. hét, július 14–20.), in: *Bibliaolvasó Kalauz a 2024. évre*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2023, 62–63.

Hogyan válhat ma élővé Isten igéje, in: *ReForrás* 12/1 (2024), 46–47.

Előadás tudományos konferencián:

Die neueste Revision (RÜF 2014) der Neuen Bibelübersetzung (1975) und die Umgangssprache, A fordítástól a parafrázisig / Von der Übersetzung bis zur Paraphrase, 34. Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia, Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány, Szeged, 2023. augusztus 28–30.

Emberi tényezők és a Lélek együtthatása a bírák elbeszélésében, III. Theologia pro Scientia et Societate, Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2024. január 18.

Formális és funkcionális fordítói megoldások a protestáns Újfordítású Biblia 2014-es revíziójában (RÜF), A bibliafordítás aktuális kérdései, Egyesített Bibliaolvasó Kutatócsoport zárókonferenciája, Károli Gáspár Református Egyetem Hermeneutikai Kutatóközpont, Budapest, 2024. április 23.

Az ószövetségi bevezetéseknél felépítésének lehetséges módjai, Scientia ac Educatio, DRHE, 2024. április 25.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Élet, életöröm a Szentírásban, tanári csendesnap, DRK Gimnáziuma, Debrecen, 2023. augusztus 25.

Minden hiábavalóság? Szkeptikus bibliai szerző contra szkeptikus bibliai hagyomány, Kölcsey Tudományos Esték, Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet – Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézete, DRHE, Debrecen, 2024. április 4.

Identitásunk ószövetségi alapjai, 28. Nőszövetségi Bibliaiskola, Tiszántúli Református Egyházkerületi Nőszövetség, Berekfürdő, 2024. április 11–14.

Kustárné dr. Almási Zsuzsanna

Gyakorlati Teológiai Tanszék, adjunktus

Könyv:

Életre kelt történetek. Bibliai történetek katechetikai feldolgozása a báb és dráma eszközeivel, Budapest, Kálvin Kiadó, 2023, pp. 224, ISBN 978-963-558-547-2

Tudományos ismeretterjesztés:

A játszó ember „Isten társa”, in: *Református Tiszántúl* 32/1 (2024), 22–23.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Gyógyító művészet, Könyvtári Napok, DRK Nagykönyvtár, Debrecen, 2023. október 3.

Lábunkat útra igazítjuk. Passiójáték-részlet és kerekasztal-beszélgetés a színházi szakralitásról, Essentia Artis programsorozat, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, Budapest, 2024. március 24.

Közös tér – eltérő beszédmódok – gyerekínház, gyerekirodalom, szakmai kerekasztal-beszélgetés, Deszka Fesztivál, GörDeszka gyermek- és ifjúsági szekció, Debrecen, 2024. május 16.

Dr. Ledán M. István, PhD

Újszövetségi Tanszék, adjunktus

Könyv:

Ókori görög sírfeliratok (A DRHE Újszövetségi Tanszékének Kiadványai 2.), Debrecen, DRHE, 2023, pp. 504, ISBN 978-615-5853-44-9 (társszerző: Peres Imre)

Könyvfejezet:

A lélek „materialitása” az ógörög sírfeliratokon, in: Ledán M. István – Németh Áron (szerk.): *Az ókori keresztyén világ (VII–IX). Eszkatológiai mozaikok* (Patmosz Könyvtár 14.), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 2023, 71–86.

The Image of Paul in Acts's Missionary Speeches, in: Ábel, František (ed.): *Receptions of Paul during the First Two Centuries. Exploration of the Jewish Matrix of Early Christianity*, London, Fortress Academic, 2023, 297–319.

Túlvilági lokalitások és állapotok a zsidó sírfeliratokon, in: Ledán M. István – Németh Áron (szerk.): *Az ókori keresztyén világ (VII–IX). Eszkatológiai mozaikok* (Patmosz Könyvtár 14.), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 2023, 147–159.

Tanulmány:

Halál és túlvilágsszemlélet orvosok ókori görög sírfelirataiban, in: *Theologiai Szemle* 66/3 (2023), 159–169.

Ha megszólal a kakas. Egy szepulkrális szimbólum lehetséges jelentései, in: *Collegium Doctorum* 19/1 (2023), 32–44.

Ókori csodák, csodatevők és csodaelbeszélések, in: *Studia Doctorum Theologiae Protestantis* 13/1 (2022), 25–81.

Orvosok és betegségek a hellenizmus, illetve a korai császárság korában, in: *Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* 14/2 (2022), 25–34.

Senki sem halhatatlan. Az ógörög sírfeliratok halálsszemléletének néhány aspektusa, in: *Theologiai Szemle* 66/4 (2023), 201–215.

„Uram, adj békés alvást!” A zsidó sírfeliratok halálsszemlélete, in: *Theologiai Szemle* 66/4 (2023), 215–228.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Az ókori keresztyén világ (VII–IX). Eszkatológiai mozaikok (Patmosz Könyvtár 14.), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 2023, pp. 327, ISBN 978-615-5853-60-9 (társszerkesztő: Németh Áron)

Igehirdetés, meditáció, igetanulmány:

A jobbik rész, in: *Református Tiszántúl* 31/2 (2023), 2–4.

Emelt fővel, in: *Igehirdető* 34/4 (2023), 96–99.

Így ajánljuk magunkat!, in: *Sárospataki Füzetek* 27/1 (2023), 11–13.

Pál apostol bötjtje, in: *Igehirdető* 34/3 (2023), 118–121.

Tudományos ismeretterjesztés:

Ének az üvegtengernél, in: *Igazság és Élet* 18/2 (2024), 254–263.

Ha hinni tudsz, in: *Igazság és Élet* 17/4 (2023), 565–574.

Láthatók és láthatatlanok (2Korinthus 4,6.18), in: *Igazság és Élet* 18/1 (2024), 48–59.

Előadás tudományos konferencián:

Adakozás a görög-római világban, Doktorok Kollégiuma, Budapest, 2023. augusztus 24.

A kóser-törvények márki recepciója, Követés. Jézus radikális szavai – mit jelentettek akkor, és mit jelentenek ma?, Sárospataki Református Hittudományi Egyetem, Sárospatak, 2024. április 5–6.

A hádész az ógörög sírfeliratokban, Negatív túlvilági „topográfia”, *Az ókori keresztyén világ XII.*, DRHE Patmosz Kutatóintézet, Debrecen, 2024. május 14.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Adakozás a görög római világban és a két korinthusi levélben, lelkészértekezlet, Aradi Református Egyházmegye, Erdőhegy–Kisjenő (Chişineu-Criş, Románia), 2023. május 9.

Jézus csodáinak igehirdetőközpontú értelmezése, akkreditált lelkésztovábbképző, Romániai Országos Református Lelkészértekezleti Szövetség, Szentjobb (Sâniob, Románia), 2023. július 3–5.

Jézus csodáinak igehirdetőközpontú értelmezése, lelkésztovábbképző, Tiszántúli Református Lelkésztovábbképző Intézet, Berekfürdő, 2023. augusztus 18–20.

Adakozás és jótékonyosság az ókori görög-római világban és az Újszövetségben, vendégelőadás, Sárospataki Református Hittudományi Egyetem, Sárospatak, 2023. október 24.

Adakozás a görög római világban és a két korinthusi levélben, lelkészértekezlet, Zilahi Református Egyházmegye, Zilah (Zalău, Románia), 2023. december 14.

A korai keresztyénység – kezdeti nehézségek és sikerek, előadás, DE és a DRHE által meghirdetett vallástörténeti kurzus, DE, Debrecen, 2024. március 11.

Identitásunk újszövetségi alapjai, 28. Nőszövetségi Bibliaiskola, Tiszántúli Református Egyházkerületi Nőszövetség, Berekfürdő, 2024. április 11–14.

Lember-Major Enikő

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék, tanársegéd

Könyvfejezet:

A vallásosság összefüggései a családi állapottal és a gyermekvállalással, in: Pári András – Gyorgyovich Miklós (szerk.): *Család – Érték – Tér. Tanulmányok a családi értékekről*, Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért – Századvég, Budapest, 2023, 163–176. (társszerzők: Gyorgyovich Miklós, Ludescher Melinda Gyöngyi, Székely András)

Tanulmány:

- A házassággal kapcsolatos attitűdök és a vallásosság kapcsolata a Hungarostudy 2021 kutatás eredményei alapján, in: *Máltai Tanulmányok. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Tudományos Folyóirata* 5/4 (2023), 36–53. (társ-szerzők: Székely András, Székely B. András)
- Parent-Teacher Communication from the Perspective of the Educator, in: *Central European Journal of Educational Research* 5/2 (2023), 13–24.
- Implementing Parental Involvement to Improve Student Achievement in Hungary Schools. Patterns of Hidden Resources, in: *Eurasian Journal of Educational Research* 109 (2024), 198–213. (társ-szerzők: Bacskai Katinka, Bencze Ádám, Dorogi Alexandra, Hegedűs Gabriella, Pusztai Gabriella, Rétháti Csilla,)
- Patterns of Parental Involvement in Schools of Religious Communities. A Systematic Review, in: *British Journal of Religious Education* 46/1 (2024), 1–20. (társ-szerzők: Bacskai Katinka, Bencze Ádám, Csonka Éva, Demeter-Karászi Zsuzsanna, Pusztai Gabriella, Szilágyi Edit,)

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

- Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről, 2022/2023*, Debrecen, DRHE, 2023, pp. 163, ISSN 1786-3112 – szerkesztőbizottsági tag

Előadás tudományos konferencián:

- Megvalósuló kommunikáció a pedagógusok és a szülők között*, XIII. Kiss Árpád Emlékkonferencia, DE, Debrecen, 2023. szeptember 15.
- A család-iskola partnerség specifikumai a felekezeti szektorban*, XXIII. Országos Neveléstudományi Konferencia, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2023. október 26–28. (társ-szerzők: Demeter-Karászi Zsuzsanna, Puskás Marcell, Pusztai Gabriella)
- A szülői bevonódás mintázatai az Országos kompetenciamérés adatai alapján*, XXIII. Országos Neveléstudományi Konferencia, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2023. október 26–28. (társ-szerzők: Bacskai Katinka, Bencze Ádám, Dorogi Alexandra, Hegedűs Gabriella, Pusztai Gabriella, Rétháti Csilla,)
- Megvalósuló joggyakorlatok a szülők-pedagógusok-tanulók kapcsolattartásában*, XXIII. Országos Neveléstudományi Konferencia, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2023. október 26–28. (társ-szerző: Hegedűs Gabriella)
- Otthoni gyermeknevelés megvalósulása a pedagógusok meglátása szerint*, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25.
- Az otthoni gyermeknevelés a pedagógusok szemével*, Iskola a határon IV., Neveléstudományi és Neveléstörténeti Konferencia, Comenius Intézet

Neveléstudományi Tanszék, Tokaj-Hegyalja Egyetem, Sárospatak, 2024. május 16.

- Megvalósuló joggyakorlatok a pedagógusok és szülők kapcsolattartásában*, Iskola a határon IV., Neveléstudományi és Neveléstörténeti Konferencia, Comenius Intézet Neveléstudományi Tanszék, Tokaj-Hegyalja Egyetem, Sárospatak, 2024. május 16. (társ-szerző: Hegedűs Gabriella)
- A gyermekek otthoni nevelésének megvalósulása a pedagógusok véleménye alapján*, Hungarian Conference on Educational Research, HuCER 2024, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2024. május 23–24.
- A gyermekek otthoni tanulásának támogatása a pedagógusok meglátása alapján*, Hungarian Conference on Educational Research, HuCER 2024, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2024. május 23–24.
- Realizable Good Practices In Conscious Parental Involvement*, Future Education 2024 (online), Bangkok (Thaiföld), 2024. július 11–12. (társ-szerző: Hegedűs Gabriella)

Dr. Mézes Zsolt, PhD

Gyakorlati Teológiai Tanszék, adjunktus

Tanulmány:

- „...Ímé az Isten országa ti bennetek van.” (Lk17,21) A spirituális önismeret mibenléte, jelentősége a lelképítésképzésben és továbbképzésében, in: *Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* 15/1–2 (2023), 38–51.
- Látni a láthatatlant, in: *Katechetikai füzetek* 4/1 (2024), 1–30.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

- Spirituális önismeret lelkészek számára*, dramatikus műfajú műhelysorozat, Pasztorációs Intézet, Debrecen, 2023. szeptember – 2024. július.
- Szülői mintáink – önismereti csoport*, 20 alkalmas gyakorlati foglalkozássorozat, Pálferi Alapítványa a Teljes Életért, Budapest, 2023. szeptember – 2024. július.
- Spirituális erőforrásaink tudatosítása – önismereti műhely*, 3 napos gyakorlati képzés, Lelkésztovábbképző Intézet, Beregdaróc, 2023. november 13–15.
- Spirituális erőforrásaink, Lélektani Önismereti Műhely*, Lelkésztovábbképző Intézet, Beregdaróc, 2023. november 14–17.
- Családi minták életeseemények tükrében*, Test és Lélek-napok, Posticum Kulturális Egyesület, 2023. december 11.
- Önismeret, ráhagyatkozás és spiritualitás, előadás és gyakorlati foglalkozás, Helsinki Magyar Protestáns Gyülekezet, Helsinki, 2024. január 10–14.

Elengedés, érzeskezelés a gyakorlatban, 13 alkalmas gyakorlati foglalkozássorozat, Pálferi Alapítványa a Teljes Életért, Budapest, 2024. január – július.
 „Veled vagyok”, Láthatatlan Színház műfaj-bemutató, Nagyvárad, Posticum Kulturális Egyesület, 2024. április 6.
 Az *LRD és a Láthatatlan Színház*, bemutató előadás a Jelenlét Műhely Egyesület szervezésében, Szent László Plébánia, Debrecen, 2024. április 21.

Dr. Mohácsi Bernadett, PhD

Pedagógia és Pszichológia Tanszék, adjunktus

Könyvfejezet:

A felsőoktatási tanácsadás jellegzetességei és megvalósulása a Debreceni Egyetem nyíregyházi Mentálhigiénés Iroda működési keretein belül, in: Pataky Nóra (szerk.): *Fejezetek a tanácsadás alkalmazott területeiből a perinatális időszakról a felnőttkorig*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2024, 102–111. (társszerzők: Sárvány Andrea, Tatai Csilla)
 Figyelemhiányos/hiperaktivitászavarral élő gyermekek az iskolapadban. A gyermekek és a pedagógusok megsegítésének lehetőségei, in: Kovács Karolina Eszter (szerk.): *Különleges bánásmód a köznevelésben*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2024, 108–121.

Tanulmány:

Az időskorúakkal szembeni abúzusok jelensége, a prevenció és segítségnyújtás lehetőségeinek bemutatása, in: *Magyar Gerontológia* 15/42 (2023), 87–104. (társszerző: Szűcs Dóra)

Könyvismertetés, recenzió:

„Értelmesen élni” (Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*), in: *Mediárium* 17/2–3 (2023), 109–131.

Előadás tudományos konferencián:

A kihívást jelentő viselkedésű gyerekek szüleinek nevelési stílusa, Pedagógusszemle. Módszertani-tudományos konferencia az óvodai és elemi oktatásban tevékenykedő gyakorló pedagógusoknak, Bihar Megyei Tanfelügyelőség – Partiumi Keresztény Egyetem Humántudományi Tanszéke – Körte Egyesület, Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad (Oradea, Románia), 2024. április 19.
Kísérlet egy megújított komplex tehetségmérésre a DRHE-n, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25.

Előadás szakmai közéleti/közegethízi fórumon:

Pozitív idősödés, könyvbemutató és kerekasztal-beszélgetés a Pozitív idősödés c. kötet szerzőivel, DE Egészségtudományi Kar Gerontológia Tanszék, Debrecen, 2023. október 11. (a kerekasztal-beszélgetés további résztvevői: BeneÁgnes, Móre Marianna)
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az óvodában, 1. Önkéntes edukációs előadás óvodapedagógusok számára, Huszár Gál Óvoda, Debrecen, 2024. január 4.

Dr. Molnár-Tamus Viktória, PhD

Pedagógia és Pszichológia Tanszék, főiskolai docens

Könyvfejezet:

Művészeti élet Debrecenben a két világháború között, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 2023, 53–78.
 Művészeti élet és tanári hivatás. Művészeti szerepvállalások a Debreceni Egyetem történetének első periódusában (1914–1949), in: Maisch Patrícia – Pusztafalvi Henriette – Takács Zsuzsanna Mária (szerk.): *Tanulmányok a 19–20. század neveléstörténetének köréből. Neveléstörténet – Művelődéstörténet I.* (Az MTA PAB Neveléstörténeti Munkabizottsága kutatói műhelyének sorozata), Pécs, Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága, 2024, 89–111.
 Tanító szakos hallgatók mentális egészségi állapotának és egészségmagatartásának nemzetközi összehasonlító vizsgálata, in: Bordás Andrea – Domján M. Katalin – Kelemen Henrietta (szerk.): *A III. Oktatás határhelyzetben konferencia tanulmánykötete*, Nagyvárad, Partium Kiadó, 2023, 46–59. (társszerzők: Joó Anikó, Kádár Annamária, Kiss János)

Tanulmány:

Bölcsésztanárok publikációi a Debreceni Szemle hasábjain, in: *Gerundium. Egyetemtörténeti Közlemények* 14/1–2 (2023), 138–150.
 Szabó Magda és a római szépségápolás, in: *Debreceni Szemle* 31/2 (2023), 127–137.

Egyéb:

Milyen messze esett az alma a fájától? Az otthoni környezet és az iskolaválasztás összefüggései a hazai zeneművészeti középiskolák tanulói esetében, in: Váradi Judit (szerk.): *Művészettel nevelés generációkon át. Zenepedagógiai kutatások a Debreceni Egyetemen. 2024. január 31. 13:30, Hild-villa*, Budapest, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, 2024, 8–9. (társszerző: Szabóné Fodor Adrienn)

Előadás tudományos konferencián:

Pedagógus-továbbképzés a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen, 150 éve a pedagógusképzésért, neveléstudományi konferencia, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Szeged, 2023. október 12–13. (társszerző: Joó Anikó)

Művészeti élet és tanári hivatás. Művészeti szerepvállalások a Debreceni Egyetem történetének első periódusában (1914–1949), Erzsébet Tudományegyetem 100., Felsőoktatástörténet a két világháború közötti Magyarországon, MTA PAB Neveléstörténeti Munkabizottság – PTE BTK Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszék, Pécs, 2023. november 9–10.

„Milyen messze esett az alma a fájától?” *Az otthoni környezet és az iskolaválasztás összefüggései a hazai zeneművészeti középiskolák tanulói esetében*, Művészettel nevelés generációkon át. Zenepedagógiai kutatások a Debreceni Egyetemen, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, Budapest, 2024. január 31. (társszerző: Szabóné Fodor Adrienn)

Iskolai motiváció és továbbtanulási ambíciók, XV. Taní-tani nemzetközi tudományos konferencia, Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar – Magyar Pedagógiai Társaság, Miskolc, 2024. február 2. (társszerző: Joó Anikó)

A családi hatások szerepe a zeneművészeti szakgimnazisták iskolaválasztásában, Az oktatás időszerű narratívumai, Hungarian Conference on Educational Research, HuCer 2024, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2024. május 24. (társszerző: Szabóné Fodor Adrienn)

Dr. Németh Áron, PhD, dr. habil.

Ószövetségi Tanszék, egyetemi docens

Könyvfejezet:

Homo homini lupus. Die pejorative Animalisierung des Menschen im Alten Testament, in: Balla, Ibolya – Doedens, Jaap (Hrsg.): *Imago Dei. The 12th Comenius Conference* (BÖR 141), Leipzig, Evangelische Verlagsanstalt, 2024, 31–47.

Nefes, hol vagy? Egy antropológiai alapjellemező lokalizálhatóságának kérdése, in: Ledán, M. István – Németh, Áron (szerk.): *Az ókori keresztyén világ (VII-IX). Eszkatológiai mozaikok* (Patmosz Könyvtár 14.), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 2023, 27–55.

Trauma-Hermeneutik und das Alte Testament. Ein forschungsgeschichtlicher Panorama-Schnappschuss, in: Benyik György (szerk.): *Hermeneutik oder Version der biblischen Interpretation von Texten*, Szeged, Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány, 2023, 761–780.

Könyvismertetés, recenzió:

Uwe-Karsten Plisch: *Ami a Bibliából kimaradt. A korai keresztyénség apokrif iratai* (2023), in: *Igazság és Élet* 18/1 (2024), 213–216.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

Az ókori keresztyén világ (VII-IX). Eszkatológiai mozaikok (Patmosz Könyvtár 14.), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 2023, pp. 327, ISBN 978-615-5853-60-9 (társszerkesztő: Ledán M. István)

Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a 485. tanévről, 2022/2023, Debrecen, DRHE, 2023, pp. 163, ISSN 1786-3112 – szerkesztőbizottsági tag

Igazság és Élet – szerkesztőbizottsági tag

Református Tiszántúl – szerkesztőbizottsági tag

Igehirdetés, meditáció, igetanulmány:

A „nincs tovább” cáfolata. Igetanulmány pünkösöd 1. napjára az Ez 37,1–14 alapján, in: *Igazság és Élet* 18/2 (2024), 298–309.

Egyszer fent, egyszer lent...örökké fent. Igetanulmány húsvét 1. napjára az 1Sám 2,1–8a alapján, in: *Igazság és Élet* 18/1 (2024), 160–171.

Rövid ige-magyarázatok a Bibliaolvasó Kalauz számára (2. hét, január 7–13.), in: *Bibliaolvasó Kalauz a 2024. évre*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2023, 8–9.

Szakmai lektorálás:

Uwe-Karsten Plisch: *Ami a Bibliából kimaradt. A korai keresztyénség apokrif iratai*, Budapest, Kálvin Kiadó, 2023, pp. 180, ISBN 978-963-558-540-3

Ledán M. István: *Adakozás a korinthusi levelekben. Az adakozással kapcsolatos igeszakaszok rövid magyarázata igehirdetéssel és bevezető tanulmánnyal* (Patmosz Könyvtár 15.), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 2024, pp. 147, ISBN: 978-615-5853-69-2

Tudományos ismeretterjesztés:

Zsoltár-oltár. „Mikor másunk nem volt”, in: *Református Tiszántúl* 31/4 (2023), 6–8.

Egyéb:

Ökumenikus bibliafordítás, in: *Bibliánk* 23/2 (2023), 8.

Jézus és a rock and roll. Beszélgetés Horváth Gergely rádiós műsorvezetővel, média-tartalom-fejlesztővel, íróval, in: *Református Tiszántúl* 31/4 (2023), 40–42.

Bericht über die Reformierte Theologische Universität Debrecen, in: Morée, Peter – Schelander, Robert (Hrsg.): *Aktuelle gesellschaftliche Herausforderungen an Kirchen und Theologie. Dokumentation der elften Konferenz des SOMEF 2019 in Wien* (Gutachten und Studien 11), Wien, Universität Wien ETF, 2023, 72–77.

A lelkipáspattorá válás útja, in: *Szivárvány. A Debrecen-Nagyterdei Református Egyházközség Lapja* (2024/2), 4–5.

„Halál nélkül nem tudnánk, hogy az élet értékes” – húsvétról, feltámadásról, élet-ről, *Igenlő*, a Magyar Bibliatársulat podcastje húsvét alkalmából, 2024. március 22. (beszélgetőtárs: Pecsuk Ottó)

Előadás tudományos konferencián:

Az ítélet patológiája a Kispróféták könyvében, MRE Doktorok Kollégiuma, Öszövetségi Szekció, Budapest, 2023. augusztus 24.

BasisBibel 2021. Konzept und Kritik einer innovativen Bibelübersetzung / BasisBibel 2021. Egy innovatív bibliafordítás koncepciója és kritikája, 34. Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia, Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány, Szeged, 2023. augusztus 29.

Bilder der Vergänglichkeit im Jesajabuch, 3rd International Conference of Hungaro-South-African Study Group. Transience, Transcendence, & Timelessness in Early Jewish Literature, Hungaro-South-African Study Group – Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa, 2023. október 11.

A mesterséges intelligencia (MI) teológiai kompetenciái, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25. (társelőadó: T. Nagy László)

Negatív evilági topográfia a prófétai irodalomban, Negatív túlvilági „topográfia”, Az ókori keresztyén világ XII., DRHE Patmosz Kutatóintézet, Debrecen, 2024. május 14.

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Ami a Bibliából kimaradt, könyvbemutató, Kálvin Kiadó – Magyar Bibliatársulat, Budapest, 2023. október 1.

A lelkipásztorrá válás útja, gyülekezeti hétvége, Debrecen-Nagyterdei Református Egyházközség, Debrecen, 2023. november 10.

Ami a Bibliából kimaradt, könyvbemutató, Kálvin Kiadó – DRHE, Debrecen, 2023. november 23.

Korai magyar zsoltárfordítások, DRHE Szenior Akadémia 16. szemeszter, DRHE, Debrecen, 2024. május 2.

Dr. Pinczés Tamás, PhD

Testnevelési Tanszék, főiskolai docens

Könyvfejezet:

Tanári (tanítói) pályaorientációs vizsgálat a DRHE Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézetben, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 2023, 163–178.

Tanulmány:

Demands, resources and institutional factors in the work of academic staff in Central and Eastern Europe. Results of a qualitative research among university teachers in five countries, in: *Frontiers in Education* 8 (2024), 1326515, 1–13. (társszerzők: Dobay Beáta, Halasi Szabolcs, Kovács Klára, Tódor Imre)

Munkahelyi kihívások és erőforrások Kárpát-medencei oktatók körében. Egy interjú kutatás eredményei, in: *Neveléstudomány. Oktatás – Kutatás – Innováció* 11/4 (2023), 45–63. (társszerzők: Dobay Beáta, Halasi Szabolcs, Kovács Klára, Tódor Imre)

Előadás szakmai közéleti/közegyházi fórumon:

Y generációs tanítószakos hallgatók egészségmagatartása, egészsége és élményke-resése a sportolás tükrében, Kölcsey Tudományos Esték, Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet – Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézet, DRHE, 2023. szeptember 21.

Dr. Sárosi Dániel, DLA

Egyházzenei Tanszék, adjunktus

Előadás tudományos konferencián:

Szathmáry Zsigmond előadóművészi munkássága, MRE Doktorok Kollégiuma, Budapest, 2023. augusztus 23–25.

Kortárs orgonazene a templomban? Szathmáry Zsigmond újjenei munkássága, Megújulási lehetőségek a protestáns egyházzenében, Babeş–Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar, Kolozsvár (Cluj-Napoca, Románia), 2023. október 17–18.

Tudományos ismeretterjesztés:

Zenei életünk sokszínűsége. Betekintés a Debreceni Református Kistemplom kul-turális életébe, in: *Református Tiszántúl* 31/4 (2023), 30–32.

Hangverseny szólista orgonaművészként:

Protestáns Sokadalom, Orgonamaraton – Bécsi kapu téri evangélikus templom, Budapest, 2023. augusztus 19.

Főtemplomok és orgonistáik, Bach-ünnep a Kistemplomban – Bach Mindenkinék Fesztivál, Debrecen-Kistemplomi-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen 2024. március 21.

Oxford hangjai – orgonaavató hangverseny, Debreceni Református Egyetemi Gyülekezet, Debrecen, 2024. május 18.

Zenei közreműködés, liturgikus szolgálat:

- Irodalmi Évfordulók. A Lyra Szimfonikus Zenekar hangversenye*, Debrecen-Kistemplomi-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen, 2023. november 10.
- Dicsérjétek őt kürtben, ékes éneklésekben. A Sol Oriens Kórus adventi hangversenye*, Debrecen-Kistemplomi-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen, 2023. december 16.
- A Tiszántúli Református Egyházkerület adventi hangversenye*, Kistemplomi-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen, 2023. december 17.
- Negyedik Adventi Gyertyagyújtás*, Debrecen-Kistemplomi-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen, 2023. december 23.
- A Kodály Filharmónia Debrecen újévi koncertje*, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség, Debrecen, 2024. január 1.
- Húsvéti Harmóniák. A Lyra Szimfonikus Zenekar hangversenye*, Debrecen-Kistemplomi-Ispotályi Református Egyházközség, Debrecen, 2024. március 24.
- Berkesi Sándor 80.*, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség, Debrecen 2024. június 8.

Szabóné Fodor Adrienne

Egyházzenei Tanszék, tanársegéd

Előadás tudományos konferencián:

- „Milyen messze esett az alma a fájától?”. *Az otthoni környezet és az iskolaválasztás összefüggései a hazai zeneművészeti középiskolák tanulói esetében*, Művészettel nevelés generációkon át. Zenepedagógiai kutatások a Debreceni Egyetemen, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, Budapest, 2024. január 31. (társszerző: Molnár-Tamus Viktória)
- Zenei szakköznevelés szakmai tevékenységének és jövőképeinek vizsgálata*, Művészettel nevelés generációkon át. Zenepedagógiai kutatások a Debreceni Egyetemen, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, Budapest, 2024. január 31. (társszerzők: Kelemen Henrietta, Pótfi Melinda)
- A családi hatások szerepe a zeneművészeti szakköznevelés iskolaválasztásában*, Az oktatás időszaki narratívumai, Hungarian Conference on Educational Research, HuCer 2024, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2024. május 24. (társszerző: Molnár-Tamus Viktória)

- Szolgálatok karnagyként, hangszeres előadóként a DRHE Vox Essentia Kamarakórusral és a Debrecen-Homokkerti Református Egyházközség kórusával: Adventi zenés áhítat*, 2023. december 17. (Debrecen-Homokkerti Református Egyházközség kórusa)
- Nagybőjti zenés áhítat*, 2024. március 17. (Debrecen-Homokkerti Református Egyházközség kórusa)
- Nagypénteki passiók istentisztelet*, 2024. március 29. (Debrecen-Homokkerti Református Egyházközség kórusa)
- Istentisztelet*, Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Nyíregyháza, 2024. május 5. (DRHE Vox Essentia Kamarakórus)
- „A fényes nap elnyugodott...”, a Vox Essentia Kamarakórus hangversenye, DRK Oratórium, Debrecen, 2024. május 9.
- Pünkösdi kibocsátó istentisztelet*, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség, Debrecen, 2024. május 9. (DRHE Vox Essentia Kamarakórus)

Szirmai Erika

Idegennyelvi Tanszék, nyelvtanár, szak módszertant oktató tanár

Tankönyv, felsőoktatási jegyzet:

- Exercises on Clauses. Complex and Compound Sentences* (Tanulmányi Füzetek 4.), Debrecen, DRHE, 2023, pp. 125, ISBN 978-615-5853-57-9

Dr. T. Nagy László, PhD

Matematika és Informatika Tanszék, adjunktus

Könyvfejezet:

- Developing a learning material in the 2D and 3D space to teach IT technical language, in: *2023 IEEE 2nd International Conference on Cognitive Aspects of Virtual Reality (CVR 2023)*, Piscataway, NJ, IEEE, 2023, 81–86. (társszerzők: Boda István, Tóth Erzsébet)
- Mesterséges intelligencia, multimédia, tanulástámogatás, in: Tick József – Kokas Károly – Holl András (szerk.): *Új technológiákkal, új tartalmakkal a jövő digitális transzformációja felé. 32. Networkshop országos konferencia. 2023. április 12–14, Pannon Egyetem, Veszprém*, Budapest, Hungarnet Egyesület, 2023, 69–76.

Tanulmány:

- Content development for teaching and learning IT in a virtual 3D environment, in: *ITlib Informačné technológie a knižnice 27/1–2* (2023), 51–57. (társszerzők: Benediktsson, Daniel, Boda István, Tóth Erzsébet)

Előadás tudományos konferencián:

A mesterséges intelligencia multimédiás lehetőségei, médiakonverziók, Agria Média 2023 – ICI 17 Információ- és Oktatástechnológiai Konferencia, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2023. október 12–13. (társszerzők: Boda István, Tóth Erzsébet)

A mesterséges intelligencia teológiai kompetenciái, Networkshop 2024, Hungarnet Egyesület, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2024. április 3–5.

A mesterséges intelligencia (MI) teológiai kompetenciái, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25. (társelőadó: Németh Áron)

Tóthné dr. Kosztin Beáta, PhD

Természettudományi Tanszék, adjunktus

Tanulmány:

A systematic review of STEM teaching-learning methods and activities in early childhood. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education* 20/8 (2024), (Article No: em2481) 1–22. (társszerzők: Czímre-Szilágyi Klára, Csernoch Mária, Dávid Ágnes, Kurucz Dóra, Malmos Edina, Markóczi-Revák Ibolya, Sütő Éva)

Előadás tudományos konferencián:

Az iskola- és tankertek által kínált módszertani lehetőségek bemutatása a közoktatás területén, Scientia ac Educatio, DRHE, Debrecen, 2024. április 25.

Az iskolakertek által kínált módszertani lehetőségek bemutatása a közoktatásban, Iskola a határon IV., Tokaj-Hegyalja Egyetem, Comenius Intézet Neveléstudományi Tanszék, Sárospatak, 2024. május 16.

Előadás szakmai közéleti/közgyeházi fórumon:

A környezetvédelem múltja és jelene, „Nem csak tudni, de vélni és érteni”, Zöldkavalkád Derecskén, Derecskei Művelődési Központ, Derecske, 2024. április 25.

Dr. Vitéz Ferenc, PhD

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék, tanszékvezető főiskolai docens

Könyv:

Aranyrozsda. Uzonyi Ferenc absztraktjaihoz, Néző • Pont, Debrecen, 2023, pp. 100, ISBN 978-615-82026-1-9

Könyvfejezet:

A tehetség erkölcsi értelmezése Comeniusnál, in: Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.): *Értelmesen élni. Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó tiszteletére*, Debrecen, DRHE, 2023, 79–96.

„... az órák összevissza vertek”. Kosztolányi Dezső és a személyes költői eszkatológia, in: Ledán M. István – Németh Áron (szerk.): *Az ókori keresztény világ (VII-IX). Eszkatológiai mozaikok* (Patmosz Könyvtár 14), Debrecen, DRHE Patmosz Kutatóintézet, 307–326.

Tanulmány:

Az emlékezés konkrét és virtuális helyei. Csokonai Vitéz Mihály alakjának, életművének és emlékezetének képzőművészeti reprezentációi, in: *Mediárium* 17/4 (2023), 36–51.

Az eposzparódiától a lélektani meséig – és ami „közöttük” van. Petőfi-problémák: kalandozások a versben és a nyelvben, a szülőföldön és a Tündérországmennyben, in: *Mediárium* 17/2–3 (2023), 5–50.

Csokonai Vitéz Mihály modernsége, in: *Mediárium* 17/4 (2023), 5–27.

Közlésforma, stílus és narráció költői „vegytana”, in: *Magyar Napló* 35/7 (2023), 26–34.

„Születtem Egerben, amire büszke vagyok”, in: *Agria*, 17/63 (2023), 86–101.

Szerkesztés, sajtó alá rendezés:

A zongorista, akit elhagyott a zene. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem hallgatóinak irodalmi antológiája, Debrecen, DRHE, 2024, pp. 128, ISBN 978-615-5853-65-4

Farkas Viktória: *Hozom-viszem (haikuk – tankák – rengák)*, Debrecen, Néző • Pont, 2023, pp. 80, ISBN 978-615-82026-2-6

Mediárium – felelős szerkesztő

Néző • Pont – szerző és szerkesztő

Egyéb:

Szerkesztői előszó, in: Vitéz Ferenc (szerk.): *A zongorista, akit elhagyott a zene. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem hallgatóinak irodalmi antológiája*, DRHE, Debrecen, 2024, 6–7.

A Reformátusok Lapja Gondolatok rovatának irodalmi esszéi:

A költő mint „homo religiosus”, 2023. július 23., 21.

Írásjelek, 2023. szeptember 17., 21.

Az élet kulcsa, 2023. november 12., 21.

Leltár miatt, 2023. december 24., 21.

Istenvalóság, 2024. február 18., 21.

A Nagy Terv, 2024. április 07., 21.

Kalauz, 2024. május 26., 21.

A Magyar Hírlap Szobakatedra rovatának irodalmi esszéi:

Elefántcsonttorony, 2023. július 14.
 Az elrabolt Nyugat, 2023. július 16.
 És mégis mozog, 2023. július 23.
 Ferde torony, 2023. július 27.
 „Érett emberek szerencséje”, 2023. július 30.
 „Kozmikus sugárbeütés”, 2023. augusztus 6.
 Töprengő kétség, 2023. augusztus 13.
 Angyali üdvözetek, 2023. augusztus 20.
 A boldog testvér, 2023. augusztus 27.
 Az elmúlás városa, 2023. szeptember 3.
 Firenzei képek, 2023. szeptember 10.
 A tudás fája, 2023. szeptember 17.
 Petőfi, a „közköltő”, 2022. szeptember 24.
 Könyvek – test nélkül, 2023. október 1.
 Az irodalom „értelme”, 2023. október 8.
 „Az idő költője”, 2023. október 15.
 Jóslás az állandó háborúról, 2023. október 22.
 Egy magyar versújító nemes, 2023. október 29.
 Az ember viselkedése, 2023. november 5.
 A zen képekről, 2023. november 12.
 A lét háza, 2023. november 19.
 Rongyos csizmájú szerelmes, 2023. november 26.
 A gondolat ereje, 2023. december 3.
 Versben bujdosó, 2023. december 10.
 Kulturális tőke, 2023. december 17.
 „Mint az szomjú szarvas...”, 2023. december 24.
 Irodalmi igazmondás, 2024. január 7.
 A képzelőerő analfabétái, 2024. január 14.
 Az örök-modern Csokonai, 2024. január 21.
 „Színedbe szerelmes...”, 2024. január 28.
 A realitás beismerése, 2024. február 4.
 Mulatva elmúlatni?, 2024. február 11.
 A körtemuzsika öröksége, 2024. február 18.
 Modernizmus újragondolása, 2024. február 25.
 A művészettörténet haszna, 2024. március 3.
 Hitvallások, 2024. március 10.
 „De arte poetica”, 2024. március 17.
 A teremtő lendület, 2024. március 24.
 „Költészettanok”, 2024. március 31.
 „Legyen, amint meg van írva”, 2024. április 7.

Pillanat vagy öröklét?, 2024. április 14.
 Kitölteni az ürességet, 2024. április 21.
 Életünk titkos anyaga, 2024. április 28.
 Nyolcvannyolc, 2024. május 5.
 Az okozat megelőzheti-e az okot?, 2024. május 12.
 Az aranymetszés poétikája, 2024. május 19.
 Karinthy, a filozófus, 2024. május 26.
 Mások élete és a magunk létrája, 2024. június 2.
 Bolhapiac, 2024. június 9.

Mindezekon túl versei jelentek meg a *Magyar Napló*, a *Magyar Napló* online, a *Napút* online, a *Partium* és a *Várad* című folyóiratokban, valamint novellája jelent meg a *Magyar Múzsza* című folyóiratban.

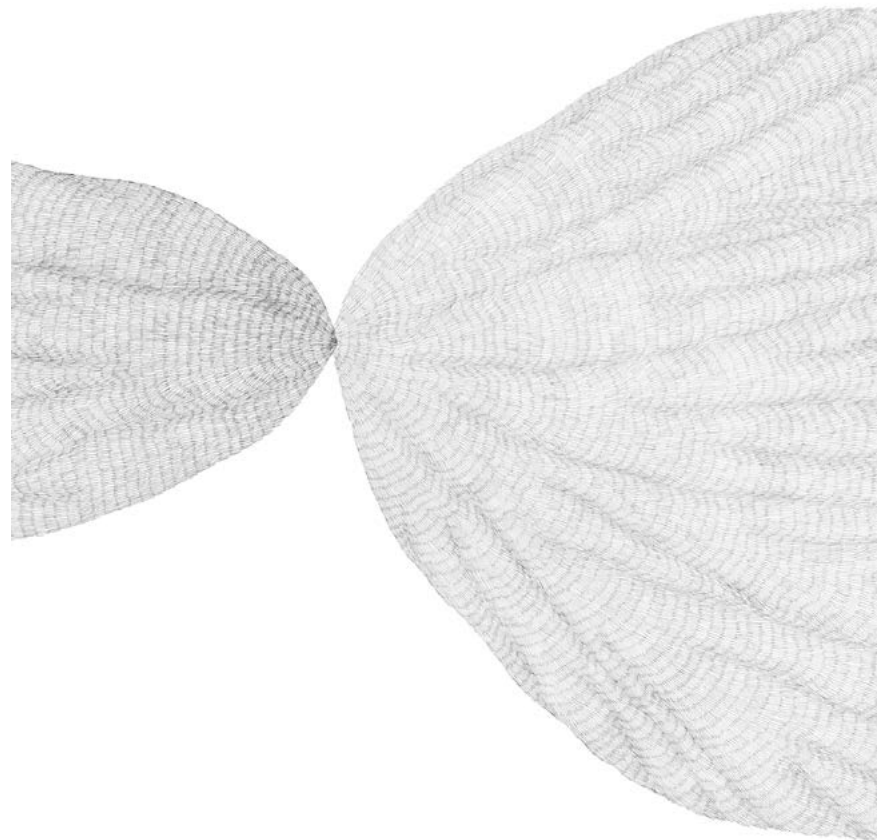
Előadás tudományos konferencián:

A „kvantumpoétika” értelmezési lehetőségei, Scientia ac Educatio, DRHE Debrecen, 2024. április 25.

Előadás szakmai közéleti/közegethízi fórumon:

A Csokonai-ábrázolások – és értelmezési közegethük, a DRHE Szenior Akadémiája, Debrecen, 2023. szeptember 28.
 Egy kép egy tánc, A 70 éves Debreceni Hajdú Táncegyüttes *Téka. Tánc- és képzőművészeti antológia* sorozatának visszatekintő értékelése, Hajdúk Hete, Holló László Galéria, Debrecen, 2023. november 27.
 Csokonai Vitéz Mihály modernsége, előadás a Csokonai-tanterem avatásán, Magyar Kultúra Napja, DRHE, Debrecen, 2024. január 22.
 Költői hitvallások, DRHE Szenior Akadémiája, Debrecen, 2024. április 11.
 Miért játszik az ember – színházat?, DRHE Szenior Akadémiája, Debrecen, 2024. május 2.

IV. KÖNYVAJÁNLÓ

Csillag Andrea
**FELADATOK AZ ANGOL NYELVI TUDATOSSÁG
FEJLESZTÉSÉRE**
Írásbeli feladatok angol műveltségterületes főiskolai hallgatók,
nyelvvizsgálók és középfeladók nyelvtanulók számára

Kiadó: Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Megjelenés: Debrecen, 2023.

ISBN: 978-615-5853-12-8

Méret, terjedelem: 24 cm, 164 oldal

Ismerteti: Kovács Zoltán-János

A nyelvtanulás, az idegennyelvi vizsgákra való felkészülés, a tudatos nyelvhasználat fejlesztése minden felsőoktatási hallgatónak feladata, és általában az idegen nyelvek iránt érdeklődők célja. A tanulni vágyók segítségére a Debreceni Református Hittudományi Egyetem gondozásában megjelent dr. Csillag Andrea *Feladatok az angol nyelvi tudatosság fejlesztésére* című kötete – immár harmadik alkalommal. A feladatgyűjtemény mindazoknak nyújt támogatást, akik angol nyelvi ismereteiket magas szintre kívánják fejleszteni.

A nyelv tudatos használata túlmutat a nyelvtani fogalmak száraz ismeretén. Azt feltételezi, hogy a nyelvet használó a kontextus és a mondanivaló ismeretében gondosan megválasztja a szavakat és nyelvtani szerkezeteket, melyekkel információkat kíván átadni. Másfelől a tudatos nyelvfelhasználó képes az adott szituációhoz – legyen az formális vagy informális – alkalmazkodni, a nyelvtani elemek mellett a nyelv finomabb aspektusaira is érzékeny, és beépíti azokat a megnyilvánulásaiba a hangulatkeltés vagy a meggyőzés szándékával.

A *Feladatok az angol nyelvi tudatosság fejlesztésére* azt a célt tűzi ki, hogy a gyakorolni kívánók számára változatos feladatokon keresztül szemléltesse az angol nyelv sajátosságait, párhuzamba állítva azokat a magyar nyelv sajátosságaival. Több gyakorlat is nagy hangsúlyt fektet arra, hogy példázza a két nyelv – és ezáltal a kommunikációs szinterek és csatornák – közötti különbségeket, tudatosítva ezzel az anyanyelvi és az idegen nyelvi szerkezetek és megnyilvánulások közötti eltéréseket vagy hasonlóságokat.

A fejezetes szerkesztés jól elkülönített részeket hoz létre annak érdekében, hogy bizonyos nyelvi jelenségekre felhívja a figyelmet. Az első fejezet fő célja a szókincs-fejlesztés és izolált nyelvtani struktúrák nyelvek közötti helyes átváltásának bemutatása és gyakoroltatása. A feladatokban szereplő példák lehetőséget biztosítanak az alapok pontos elsajátítására. A fordítási gyakorlatok mellett az alfejezetek végén található kérdések további elgondolkodásra adnak lehetőséget, így a kötet használói a nyelv különböző elemeit tudatosan tárják föl a maguk számára, és megvizsgálják olyan problémákat is, amelyek első ránézésre esetleg fel sem tűnnek nekik.

A második fejezet visszább lép a szövegalkotástól, és kritikusabb szemléletet alkalmaz. Itt a hibák észlelésére és azok megfelelő javítására van szükség. A magyar ajkúak tipikus nyelvtani tévesztései mellett szóhasználati, helyesírási és szövegszerkesztési kérdések is felmerülnek a feladatokban, melyek arra készítetik a nyelvtanulókat, hogy a nyelv minden aspektusát vizsgálják, és kritikus szemmel olvassák azokat a szövegeket, amelyekkel találkoznak. Ez olyan ismereteket feltételez, mint a szinonimák használata vagy a kontextusfüggő szerkesztési elvek alkalmazása – például baráti vagy hivatalos levelek különböző típusainak esetében.

A harmadik fejezet az első kettőre építve rövid magyar nyelvű történeteket ad fordítási feladatként, és arra sarkallja a nyelvtanulókat, hogy egyrészt tartalomhűen adják vissza a szövegeket angolul, másfelől gondolkozzanak el azon is, hogy melyek azok a magyar szerkezetek, illetve szófordulatok, melyek megnehezíthetik az eredeti szöveg értelmezését, és kihívást jelenthetnek a fordító számára. A szövegekhez tartozó kérdések felhívják a figyelmet lehetséges alternatív megoldásokra, rokon értelmű szavak keresésére, különböző típusú szótárak alkalmazására.

A negyedik fejezet autentikus angol szövegeken keresztül ismerteti meg az olvasót különböző műfajokkal. A korábbi fejezetekben szereplő egyszerűbb mondatfűzések, levelek és rövid történetek után publicisztikai szövegeket is beemel a fordítási feladatok közé. A pontos szövegértelmezés érdekében arra sarkallja az olvasót, hogy ismerkedjen meg az angol egy nyelvű szótárak használatával.

Az ötödik fejezetben szintén autentikus szövegekkel találkozhatunk – most már magyar nyelven. A fejezet egyik nem titkolt célja, hogy az anyanyelvi szövegértést is fejlessze, ezért az értelmező szótárak használatára ösztönöz. Mindeközben a szövegek végén található kérdések megválaszolásához szükség van a kulturális kontextus megvizsgálására is, így a szövegek olyan elemeire is felhívja a figyelmet, amelyek problémát okozhatnak angol nyelvre fordításuk során.

A hatodik fejezet még nagyobb kihívás elé állítja a nyelvtanulókat, mivel olyan szövegeket tartalmaz, amelyek fordítása során az egy- és kétnyelvű szótárak mellett más források (pl. lexikonok, térképek) igénybevétele is célszerű. A különböző források felkeresése és értelmezése bővíti az általános ismereteket, és több szempontból fejleszti a szókinccset, a szövegértési készséget és általában az idegen nyelvi tudatosságot. A szövegvégi kérdések további kutakodásra készítetik a tanulni vágyókat annak érdekében, hogy az itt található szövegekben leírtakat helyesen értelmezzék, és képesek legyenek azokat fordításukban minél pontosabban átadni.

A kötet hetedik és egyben záró fejezete összegzi mindazokat az ismereti elemeket, amelyeket a korábbi fejezetek feladatainak megoldása során el lehetett sajátítani. Itt már magyar és angol nyelvű, stílusukban és műfajukban igen változatos szövegek követik egymást – így biztosítva lehetőséget a tanultak letisztázására, az ismeretek elmélyítésére, a tartalomhű angolról magyarra és magyarról angolra fordítás jó gyakorlatának rögzítésére.

Összességében a kötet szerkezete, változatos szövegei, gondolatébresztő kérdései és részletes ismeretanyaga széles körű és megbízható alapot nyújt mindazoknak, akik

az angol nyelv magas szintű elsajátítására törekszenek. A kontextusfüggő feladatok, a szókinccsfejlesztés és a rengeteg bemutatott helyzet pedig a tudatos, szituációnak megfelelő választékos nyelvhasználat készségeit fejleszti, melynek birtokában a nyelvtanuló magabiztosan tud helytállni változatos idegen nyelvi helyzetekben.

A szerző szavaival élve: „Jó munkát és hasznos időtöltést” mindazoknak, akik úgy döntenek, hogy nyelvismeretüket körültekintően fejlesztik, hogy maguk is tudatos nyelvhasználókká váljanak!

Hörccsik Richárd
FEJEZETEK A MAGYAR ÉS EGYETEMES EGYHÁZTÖRTÉNETBŐL
 Tanulmányok, előadások, cikkek, 1978–2022

Kiadó: Hernád Kiadó
 Megjelenés: Sárospatak, 2023.
 ISBN: 978-615-5787-41-6
 Méret, terjedelem: 25 cm, 527 oldal
 Ismerteti: Dr. Baráth Béla Levente

„Számot adni az utókor és magam számára az elvégzett munkáról” – olvassuk a tan-székvezető professzor célkitűzései között újabb tanulmánykötetének előszavában. Dr. Hörccsik Richárd debreceni teológiai tanulmányai befejezése után, 1979-től tizenöt éven keresztül volt Sárospatakon a Tiszáninneni Református Egyházkerület Levéltárának munkatársa. Pályakezdesének ehhez az időszakához az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, illetve Skóciában az Edinburgh-i Egyetemen és az Egyesült Államokban a Grand Rapids-i H. Henry Meeter Center for Calvin Studiesban folytatott intenzív tanulmányi és kutatói tevékenység kapcsolódott. Azok a szakmai műhelyek és vezető kutatók, akik ebben a termékeny időszakban meghatározták fejlődését, folyamatos ösztönző erőt jelentettek számára. Az immár három évtizede folyamatos közéleti szerepvállalása és felsőoktatási oktatómunkája sok szempontból ennek az időszaknak az eredményeire épült rá, ezeket bontakoztatta ki a legkülönbözőbb résztémákban és szakirodalmi műfajokban.

A 44 év szakirodalmi eredményeit összegző kötet – a sokszor nehezen hozzáférhető kis példányszámú nyomtatványokban publikált írások miatt – a szerző munkásságát alaposabban ismerők számára is tartalmaz újdonságokat. A kötet informatív tartalomjegyzéke a közölt írások magyar és angol nyelvű címei mellett rögzíti az első megjelenés helyét is. A 42 tanulmány, cikk és előadás tematikus egységei tükrözik a szakmai életút fő témáit: *Középkor fényei; A reformáció világa; A 18–19. század; A 20. század; Református iskola és neveléstörténet; A magyar–skót kapcsolatok; Történeti segédtudományok*. A kötet zárásaként Hörccsik Richárd tudományos munkásságának aktuális bibliográfiája is közlésre kerül.

Rövid könyvajánlásomban a következőket kutatott historiográfiai, regionális és egyetemes egyháztörténeti témák kapcsolópontjaira, illetve a feudális kori református szfragszistikához kapcsolódó írásokra hívom fel a figyelmet. Az előbbi miatt a kötet tisztelgés a református egyháztörténet forrásainak megőrzésére és kutatására létrehozott egyházi szakmai műhelyek és olyan vezető kutatók munkássága előtt, mint Makkai László, Koncz Sándor vagy a távolabbi elődök közül ifj. Révész Imre, Nagy Barna, Tóth Endre. A kapcsolattörténeti témák vonatkozásában a debreceni és a sárospataki református kollégiumokhoz és a magyar–skót kapcsolatokhoz kötődő írásokat emelem ki.

A kötet megjelentetése a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei és a Debreceni Református Hittudományi Egyetem együttműködésének újabb szép példája. A szerkesztésében és kiadásában Dienes Dénes és több munkatársa voltak a szerző segítségére. A kiadás anyagi támogatásában egyetemünk mellett a tudományos gyűjtemények és a Böszörményi Jenő és Neje Emlékalapítvány vállaltak részt. Az igényes kiállítású kötet borítólapját a Hernád Kiadó vezetője, Asztalos József tervezte Melanchthon, Szegedi Kis István és Bocskai István korabeli portréinak felhasználásával.

Kívánom, hogy gazdag református történeti örökségünket, egyházi és iskolai kultúránkat további eredményekkel gazdagítsa Hörccsik professzor, akit újabban a Skót–Magyar Tudósok Társaságának társelnökévé választottak.

Kathyné Mogyoróssy Anita – Kiss János (szerk.)
ÉRTELMESEN ÉLNI
 Tanulmányok Pinczésné dr. Palásthy Ildikó
 tiszteletére

Kiadó: Debreceni Református Hittudományi Egyetem
 Megjelenés: Debrecen, 2023.
 ISBN: 978-615-5853-54-8
 Méret, terjedlem: 23 cm, 235 oldal
 Ismerteti: Dr. Mohácsi Bernadett

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó 70. születésnapja alkalmából született meg az *Értelesen élni* című tanulmánykötet, melynek borítóján a Debreceni Református Hittudományi Egyetem arcuati elemeiben fellelhető színvilág köszön vissza, illetve az ünnepelt szakmai munkásságának két ikonikus épülete jelenik meg: a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola és az egyetemnek otthont adó Debreceni Református Kollégium épülete. A kötet szerkesztői Kathyné Mogyoróssy Anita és Kiss János, illusztrációit Tamus István grafikusművész készítette, akinek hat linóleummetszete szerepel a könyvben.

Az előszót Baráth Béla Levente rektor jegyzi. Méltatja egyrészt az ünnepelt vezetői munkásságát, mely a tanítóképzéssel kapcsolatos döntéshozatalban, a képzési reformok kidolgozásában és azok végrehajtásában nyilvánult meg, másrészt szakmai érdeklődését, amely mindig az aktuális pedagógiai problémákra fókuszált. Végül kiemeli a debreceni tanítóképzés gazdag örökségét, amelyet Ildikó hagyott kollégáira.

A kötet nyitó tanulmányában – „*Forgasd, forgasd, hiszen minden benne van!*” *Adalékok az írástudók és a masszoréták hermeneutikájához* – Kustár Zoltán e két kor hermeneutikájának maradandó örökségét öt pontban foglalja össze: A Szentlélek megvilágosító erejébe vetett reménység szükséges az írásmagyarázathoz; logikailag ellenőrizhető szabályok keretei között kell a szent szövegek elsődleges, szándékolt értelmét feltárni; elengedhetetlen az alapos nyelvi elemzés mellett a parallel igeheklyek egybevetése; a Szentírás és az azt olvasó közösség hagyományainak kapcsolata minden nemzedék számára kritikus önreflexióval kezelendő alapvető feladat; az úgynevezett „tükör általi homály” jelenségének elfogadása. A szerző a tanulmányban tehát olyan szempontokra mutat rá, amelyek napjainkban is a Biblia szakszerű tanulmányozásának vezérfonalát szöhetik.

A következő tanulmányt Berek Sándor jegyzi *Cigány/roma irodalmi reprezentációk Magyarországon a Vasárnapi Ujságban 1892 és 1895 között* címmel. Az alábbi cigányreprezentációkat azonosította: a népszerű cigányzenész alakja mellett a vándorcigányok képe rajzolódik ki, a cigány nőhöz az egzotikus szépség és a kötet-

len szexualitás reménye, a kártyajós cigányasszonyhoz a boszorkányhit, a szerelmi átok, a bosszú és a gyógyítás képességének képzeleti tapadtak. A tanulmány árnyalt képet fest a korabeli cigányságról, ezáltal segít megérteni a cigány/roma közösség történetét, kihívásait, kultúráját.

Molnár-Tamus Viktória *Művészeti élet Debrecenben a két világháború között* című tanulmányában tizennyolc bölcészstanári életút és szakmai pályáiv elemzésére vállalkozik a művészetekhez való viszony szempontjából. A vizsgált korszakban Debrecenben a művészeti élet iránti érdeklődés meglehetősen csekély volt, ebből a perspektívából különösen diadalmenetnek tekinthető az a teljesítmény, hogy a főváros mellett a „maradandóság városából” a kultúra fellegvárává, kulturális és művészeti központtá nőtte ki magát. A tanulmány konklúziója szerint a bölcészstanárok szinte valamennyi műfajt magában foglaló kulturális-művészeti tevékenysége üdítően hatott Debrecen közönségének befogadóképességére.

Vitéz Ferenc *A tehetség erkölcsi értelmezése Comeniusnál* című tanulmánya szerint Comenius munkássága több szempontból jelentős, például elsőként munkált ki egységes pedagógiai rendszert, összegezte és szintetizálta az addigi ismereteket, illetve pedagógiája a jövő perspektíváit is felvázolta. Tehetségmentésében hangsúlyos, sőt elsődleges jelentősége van az erkölcsi nevelésnek. A mai pedagógia számára is fontos üzenet a tanulmány zárszava: „mindenki a maga képességei szerint, a lehető legjobbat, a lehető legtovább, Istennek tetsző módon s az emberek hasznára legyen képes ... megérteni, cselekedni, kimondani...”

Kádár Annamária tanulmánya *A nevelés mint a tangózás művészete* címmel jelent meg. A szerző szerint miként a tangóban, a nevelésben sincs konkrét minta, előre megkoreografált tánclépések, csak a teljes jelenlét. Az érzelmi intelligencia fejlesztésében sem a módszer a fontos, hanem a szülő vagy pedagógus személyiségének hitelessége, önzonossága és az egymásra figyelés. Kádár Annamária kiemeli, hogy az érzelmi intelligencia fejlesztésének vannak célzott gyakorlatai, ugyanakkor azt is javasolja, hogy mindezt érdemes életszagú helyzetbe átültetni.

Arany Erzsébet és Dancsó Dalma Éva jegyezte a *Betekintés a drámapedagógiai képzés közel húsz évébe* című tanulmányt. A drámajáték fejlesztő hatásai sokrétűek – mutatnak rá a szerzők. A kognitív képességek, az érzelmi intelligencia, az egyén szocializációja, az együttműködés, szabálytudat, önkontroll, empátia és a kommunikációs készség pozitív irányú változása várható. Az elméleti áttekintést a drámapedagógia módszertani elemeinek ismertetése teszi teljessé.

Boda István a *Digitális világ – metaforák és modern mítoszok* című tanulmányában elismeri a metaforák megértésben betöltött szerepét, ám arra figyelmeztet, hogy a bennük rejlő esetleges kétértelműségeket az emberi elme hajlamos figyelmen kívül hagyni, ezért a metaforák egzakt logikai következtetések levonására nem alkalmasak. A modernség mítosza és a lexikális tudás káros mítoszának elemzésén keresztül mutat rá a fenti összefüggésre.

Joó Anikó az *Olvasás és közösségi interakció: a család és az iskola szerepe* című tanulmányában az iskola és család interaktív természetét és szocializációs szerepét emeli ki az olvasóvá nevelés folyamatában. Az alapproblémát – miszerint

egyre kevesebbet olvasnak a gyerekek – a szerző több szempontból elemzi, jó gyakorlatokat emel be annak orvoslása céljából, és célkitűzésként tekint a szülők edukációjára mint kiaknázatlan lehetőségre.

Pinczés Tamás a *Tanári (tanítói) pályaaorientációs vizsgálat a DRHE Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézetében* című kutatásának eredményeit közli tanulmányában. Eszerint a képzésben töltött évek alatt pozitív irányú változás következett be az empátia, tolerancia, új dolgokra való nyitottság, a felelősségtudat és a megbízhatóság területein, továbbá a kiemelkedő tanítói képességekkel rendelkező hallgatók aránya is emelkedett. A szerző amellet érvel, hogy ez az eredmény az oktatás hatékonyságáról árulkodik.

Juhász M. Tünde *Mankókkal a mumusok ellen* című tanulmányából olyan, a szerző által kidolgozott támpontokat ismerhetünk meg, melyek a hallgatók tanítónak válásának kritikus pontján nyújtanak hatékony támogatást. Az általa kínált jó gyakorlatnak a következő célkitűzései lehetnek: a természetismeret műveltségterületen tanító hallgatók tantárgyi ismereteinek bővítése, módszertani kultúrájuk színesítése, a kommunikáció fejlesztése, a tanulói, hallgatói önértékelés módjainak elsajátítása, a konfliktuskezelés eszköztárának bővítése, a tanári attitűdök, viselkedésminták elemzése, pozitív minta adása, az óraelemzések szempontjainak és a reflexiók felépítésének elsajátítása, végül a személyes jellemzők és a kreativitás kibontakoztatása. A komplex jó gyakorlat tehát átmenetet képezhet a hallgatók egyetemi padból katedrara kerülésének éles határvonala között.

Kathyné Mogyoróssy Anita *Békességteremtő Program bevezetése a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskolában* című tanulmánya a címben megnevezett bullyingprevenációs program hatásvizsgálatának kezdeti lépéseit ismerteti. A diagnosztika első lépését intervenció követte három fronton: az első a pedagógusoknak tartott eredmények bemutatása, majd tréning módszerével a resztoratív technika megtanítása. A második a szülők edukálása és beavatkozási lehetőségeinek előadás formájában történő közvetítése, végül a diákok 5 alkalmas érzékenyítő tréningen vettek részt.

Pinczés Máténak, az ünnepelt fiának a tollából született *Az értelmes élet – nyugdíjaskor előtt és alatt* című tanulmány, melyben konkrét kapaszkodókat kínál, melyek hamuban sült pogácsaként vihetők tovább a nyugdíjas évek mindennapjaiba. A boldogság forrásának három univerzális komponense az elmélyült cselekvés, a pozitív érzelmek megélése és a tartalmasnak, hasznosnak értékelt élet. A módszereket tekintve a spontán, szeretteinkkel töltött időn túl pozitív pszichológiai módszert is bemutat a szerző, például a hálanapló vezetését. A tanulmány tehát olyan hasznos mankókat nyújt az idősödő generációnak, amelyek a felnőttkortól idős-korba való átmenet krízisét a veszély–esély tengelyen az esély felé billentik.

Kiss János a *Mindenféle zárás és egy kis személyesség* című írásában szófelhő generálásával szemlélteti a tanulmánykötetben megjelenő leggyakoribb szavakat, és az ünnepelt Magyar Tudományos Művek Tárában regisztrált publikációinak címeit és témáit is ennek mentén veszi górcső alá. Kölcsey neve kiemelkedik a szavak

sokaságából, aki egyszerre névadója egykori gimnáziumának, munkahelyének, illetve a Református Kollégium egykori diákja. A *tanítói* szó szintén egész pályafutását végigkíséri, köré szerveződött szakmai munkássága. Végül a több mint 45 éves pályafutás tudományos publikációs tevékenységének egyik központi témája a drámajáték és drámapedagógia. Kiss János tiszteleg leköszönő elődje előtt, aki – mint írja – jó örökséget hagyott rá, egy jól szervezett, komoly tekintélyű tanszéket.

Az ünnepi kötet címét (*Értelesen élni*) Pinczés Máté tanulmányának címe és tartalma inspirálta. Ez lehet az a közös fonál, amelyre a színes, többféle tudományterületről származó írások felfűzhetők. Valamennyi szerző letette voksát amellet a hivatás, téma mellett, amely saját életének szakmai értelmét, célját meghatározza, amivel társadalmilag is elismert értéket teremthet.

Kis Klára
ISKOLAI AGRESSZIÓ ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK
 A katechézis lehetőségei az iskolai agresszió
 preventív megközelítésében és konstruktív kezelésében

Kiadó: Kálvin Kiadó
 Megjelenés: Budapest, 2023.
 ISBN: 978-963-558-546-5
 Méret, terjedlem: 23 cm, 256 oldal
 Ismerteti: Dr. Bodó Sára Anna

„A magyarországi egyházi iskolákban nincs statisztikailag mérhető iskolai agresszió. Itt nem történnek lövöldözések, botrányos verekedések, rongálások, újságok címlapjára kerülő pereskedések. Úgy tűnik, ezek a helyek a béke szigetei. De valóban agresszió- és haragmentes övezetek az említett intézmények? S ha nem, akkor hová tűnik az indulat? Megengedhetik-e maguknak az itt tanuló gyermekek, hogy érzelmeik teljességét megélik és kifejezzék? Vagy a száműzött haraggal és agresszióval együtt a szenvedély, az elevenség, az életrealitás is ott talál helyet magának, ahol azt nem kontrollálják, ahol a 'való élet' zajlik?” – kérdezi könyvének bevezetőjében a szerző, dr. Kis Klára, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi docense.

A feltett kérdések jogosak, s nyilvánvalóan minden olyan embert foglalkoztatnak – gyerekeket, szülőket, pedagógusokat –, akik egyházi iskolákhoz kapcsolódnak. Ez persze nem jelenti azt, hogy az iskolai agresszió ne lenne minden iskolában kérdés és sok feszültséget okozó jelenség, foglalkozik vele bőszégesen a szakirodalom is, jelentések, stratégiák készülnek, de lássuk be, agresszió kérdésében az egyházi iskolák sajátos helyzetben vannak. A keresztyén szemlélet meghatározza a pedagógiai programot, a tanítás szellemiségét, az egyházi iskola önértelmezését és természetesen küldetését. Ez pedig egyértelműen elítéli az agressziót. Márpedig az agresszióknak számtalan rejtett arca van, többségük ártalmas, de van olyan oldala is, ami nélkül nem lehet életben maradni.

Kis Klára bátor vállalkozásba fogott. Többszörös felkészültsége, tapasztalata nemcsak megközelíthetővé, hanem hitelessé is teszi a feltett kérdéseire adott válaszait. Nem az íróasztal mellett szerzett tapasztalatokat az iskola mindennapjairól: a miskolci Jókai Mór Református Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola igazgatójaként alaposan megismerte az egyházi iskolai valóságot annak minden áldásával és küzdelmeivel együtt. Doktori témája lett az iskolai agresszió megjelenési módjai és kísértései az egyházi iskolákban. E könyv előzménye a sikeresen megvédett doktori disszertáció.

A könyv hat fejezete egymással összefüggő, tartalmában mégis önállóan is kezelhető egységet mutat. Kifejezetten alkalmas arra, hogy pedagógusi, esetleg szülői

munkaközösségek fejezetenként beszéljessenek róluk, eljutva végül egy kiérlelt és alkalmazható agressziószemléletig.

Az agresszióról keresztyén emberekként gondolkodva az első fejezet mi másról szólhatna, mint a harag és az agresszió jelenségéről a Bibliában. Az indító Jelenits István-i gondolat litalalát, s akár az első beszélgetés mottója is lehet: „Baj volna, ha egy rosszul értelmezett keresztyénység nevében a keresztyén ember mindenért önmagát okolná, s nem tartaná természetesnek, hogy a környezetéből rászakadó agresszivitás belőle is agresszív indulatokat vált ki. Keresztyénységünk és Krisztus kegyelme nem úgy működik, mint egy nyugtató tabletta: főlemelem a tekintetemet, és már ragyog is az arcom.”¹ Az Ószövetség világában az agresszió paradigma-története Káin és Ábel története. A pietizmus korában, amikor a nevelésben felfedezték a bibliai történetek alkalmazhatóságát, ezzel a történettel azokat a gyerekeket fegyelmezték, akik verekedtek másokkal („ha ezt teszed, olyan vagy, mint Káin, és büntetést érdemelsz”). Kis Klára történetelemzése azonban messze eltér az ilyesféle sztereotípiáktól. A biblikus mélység, az őstörténeti paradigma gondos feltárása, a konfliktushelyzethez méltó szempontváltások árnyaltsága megéri a fáradságot, hogy elgondolkozzunk rajta. Az agresszió értelmezése az Újszövetség világában is megrendítő teológiai kérdéseket vet fel: a nagypénteki erőszak drámáját. A nagypéntek kétarcúságában egyszerre van jelen az emberi erőszak brutalitása és Isten kegyelmes cselekvése. Nem lehet a titkok mögé látni, csak azt láthatjuk, hogy „Jézus egész működése, beleértve kereszthalálát is, az erőszakmentesség jegyében zajlott, amelynek foglalatja a szeretet kettős nagy parancsolata volt (Mt 22,37–40)” – ahogyan a szerző fogalmaz. S ennek egyáltalán nem mond ellent, amikor Jézus verbális és fizikai erőszakot is alkalmazva kiűzi a templomból a kereskedőket (Mt 21,12–13), vagy megátkozta a fügefát (Mt 21,18–20).

Az agresszió témakörét más oldalról megközelítve elkerülhetetlen az interdiszciplináris szemlélet. A fogalom értelmezésének különböző szintjei, vonatkozásai, eltérő tudományterületi (humánélettudományok, biológia, fiziológia, szociológia, pszichológia) sajátosságai nagyon is fontosak ahhoz, hogy jobban megértsük a gyermekekben alakuló agresszió „természetrájtát”, fejlődését és torzulási módjait. Mint ahogy az sem mellékes, hogy a keresztyén viselkedéskultúrában, egyházi közösségekben miként bánunk a harag és az agresszió látens vagy nagyon is nyilvánvaló megjelenéseivel. Ez a téma is megérdemel egy-egy beszélgetést.

Áttérve a gyermekek világára, a fejezethez Vikár György írásából választott mottó elgondolkodtatóan és sokat sejtetően mutatja be a gyermekek és az agresszió kapcsolatát: „Akitől megvonják az érzelmi táplálékot, annak egyetlen segítsége az erőszak. A szeretetben megcsalt gyermeknek felnőttkorra már csak a gyűlölet marad.”² S hol máshol lehetne olyan hatékonyan megvonni az érzelmi táplálékot,

1 JELENITS: *Agresszió és agresszivitás a keresztyén lelkiismeret tükrében*, 15.

2 VIKÁR: *Serdülőkori válságok az analitikus fejlődéslelektan tükrében*, 82.

ha nem a családban, az elsődleges kötődések helyszínén? A ma oly népszerű „családbántás” helyett a könyvben józan és kijózanító jelenségekről, helyzetekről olvashatunk: a kötődések minőségéről, a nem adekvát érzelmi kommunikációról, az elfogadhatatlan érzelmek világáról, a családon belüli – verbális, fizikai, szexuális, elhanyagoló – erőszakról, a különböző szülői magatartásokról, az ún. fekete pedagógia hatásairól. S akkor még nem szóltunk a családon kívüli világról, a környezeti, az iskolai, az online térben történő agresszióáradatról, ami modellként szolgál a gyermek számára konfliktusainak „rendezéséhez”.

A szerző külön foglalkozik az iskolai agresszió sajátosságaival, a mobbing jelenségével, az előítélet és kirekesztés hatásaival. Erős érzelmi táplálék, biztonság kell ahhoz, hogy egy gyermek se áldozat ne legyen, se pedig agresszor. A rendkívül életszerű fejezet igazolja írójának iskolai tapasztalatait, amit hozzáértően megoszt az olvasókkal. Ez a fejezet több beszélgetést is megér, hiszen a könyv gondolatvezetése egyértelmű, eligazító és segítséget nyújtó.

Az elméleti megállapításokat izgalmasan egészíti ki egy vizsgálat. A kutatás célja, hogy válaszokat keressen a bevezetőben megfogalmazott kérdésekre, és kiderüljön, hogy hol milyen stratégiákat, megoldásokat alkalmaznak az agresszió kezelésére. Ahogy kutatásai tágabb kontextusának bemutatásában Kis Klára leírja, „az erőszak és a zaklatás mindenhol jelen van az iskolák hétköznapijaiban, és annak kezelésével, megelőzésével minden országnak foglalkoznia kell. [...] A téma kutatása egyébként is *nagy kihívást* jelent a szakembereknek, mivel az iskolai agresszió, főleg annak egy speciális válfaja, a zaklatás, *rejtőzködő jelenség*. A tanárok sokkal kisebb gyakoriságot jeleznek vissza, mint a tanulók, arról nem is beszélve, hogy a felnőttek általában 'csak' a fizikai részét érzélik és tekintik erőszaknak, figyelmen kívül hagyva az előzményeket, a megelőző verbális vagy egyéb erőszakot” (138).

A kvalitatív szemléletű vizsgálathoz megfogalmazódik néhány előfeltevés: az egyházi iskolák képviselői nem vagy csak nagyon visszafogottan, „homlokzatkímélő” módon nyilatkoznak az iskolában előforduló tanulói agresszióról; sokkal inkább a családi összefüggések számítanak az agresszió okaiként; az intenzív lelki-gondozói munka csökkentheti a cselekmények gyakoriságát; az egyházi iskolák hajlamosabbak az agressziót normaszegésként moralizálással, büntetéssel kezelni; a hívó nevelők alkalmasabbak a konfliktusok kezelésére (144).

A vizsgált iskolák között volt fővárosi, több vidéki nagyvárosi, többségében felekezeti, egyházi, de két állami is. A félig strukturált interjúk alapján készült vizsgálat az alacsony iskolaszám mellett is sokatmondó és megfontolandó eredményekre jutott. A támogató családi háttér hiánya valóban szignifikánsan van jelen a gyermeki agresszió megjelenésében, de másodlagos okként a pedagógusok attitűdje, emberi hiányosságai is megnevezésre kerülnek. Érdekes, hogy csak elvétve szerepel az okok között a tanulási nehézség, a fogyatékoság, a pszichés zavar. Az agresszió kezelésére vonatkozó protokollban többnyire nem fedi egymást a lefektetett írásos eljárás és a hétköznapi gyakorlat. Ez utóbbi iskolánként nagyon eltérő lehet, a pedagógusok mindenestre rendkívül nehéz helyzetben vannak. Túlterheltek és

gyakran bizonytalanok a valóban segítő megoldás megtalálásában. Van, aki a hitoktatóktól kér segítséget, de többnyire így is nagyon nehéz a helyzet kezelése. Kis Klára nagyon sok fontos szempontot sorakoztat fel, az elvárható tanári attitűdöktől kezdve az adaptív és maladaptív modelleken keresztül az egyházi fenntartó szerepéig.

A vizsgálati eredmények valóban szembesítenek, fontos, hogy megismerjük őket, és beszéljünk róluk. Egy olyan nagy vonalakban megrajzolt tükröt tart elénk, amelyben talán jobban felismerhetjük saját eljárásaink hasznosságát vagy lehetőségeit. Egyházi iskolákról lévén szó, a könyv utolsó fejezete megfontolandó segítséget kínál. A fegyelmezés és az érzelmi nevelés fontosságának újragondolásán túl, a tantermi kommunikációhoz kapcsolódóan kínál a szerző egy kifejezetten keresztyén utat négy bibliai történet feldolgozásával. Ezek nemcsak a hittanórákon lehetnek segítségünkre, de tanári bibliaórákon, megbeszéléseken is taníthatnak, formálhatnak, hogy az iskolai agresszió tapasztalata minél kevésbé legyen ártó és fájdalmas része iskoláink napi gyakorlatának.

Kovács, Ábrahám – Jaeshik, Shin (eds.)
CHURCH AND SOCIETY
 Biblical, Theological and Missiological Approaches
 by Korean and Hungarian Protestants

Sorozat: Studies in Hungarian and Korean Protestant Theology 4
 Kiadó: Debrecen Reformed Theological University – Honam Theological
 University and Seminary
 Megjelenés: Debrecen – Gwangju, 2024.
 ISBN (DRTU Debrecen): 978-615-5853-61-6
 ISBN (HTUS Gwangju): 979-11-958594-4-3 [93230]
 Méret, terjedlem: 25 cm, 286 oldal
 Ismerteti: Cserepák Lajos Tamás

2022. október 17. és 21. között került megrendezésre az *V. Hun–Han Teológiai Fórum*, amely a koreai presbiteriánus és a magyar református teológia számára biztosít rendszeres alkalmat a teológiai közös gondolkodásra. A konferencia számára, amely felváltva a Kárpát-medence egyik magyar református lelkészképző intézetében és a Koreai Köztársaságban kerül megrendezésre, ezúttal a Komáromban (Komarno/Révkomárom, Szlovákia) működő Selye János Egyetem Teológiai Kara adott otthont. A kötet a konferencián elhangzott tanulmányok gyűjteményét tárja az olvasók elé. A kiadvány tematikája a *Civitas Dei* és a *Civitas Terrana* viszonya köré szerveződött, amely változatos magyar–koreai kontextuális teológiai reflexiók által lett görcső alá véve. A tanulmányok így két átfogó téma szerint kerültek felosztásra, s ezt a felosztást a kötet elrendezése is követi, amennyiben az két fő fejezetre oszlik: *I. Reflections on Church* (I. Gondolatok az egyházzól) és *II. Reflections on Society* (II. Gondolatok a társadalomról).

I. Reflections on Church

A szerkesztőknek a magyar–koreai kapcsolat fenntartásáról szóló, valamint tudományos és hitbéli épülésre szolgáló bevezető előszavát követően Jaeduck Seo *History of Korean Bible Translation and its Controversies (Focusing on the Title of Psalm 7.)* című írása nyitja meg a tanulmányok sorát (3–18). A tanulmány betekintést nyújt a koreai bibliafordítások történelmébe, egészen a bibliai iratok között elsőként 1882-ben megjelent Lukács evangéliumának fordításától az újonnan megjelenő kiadások mellett a legfiatalabb fordítások megjelenéséig, mint amilyen az NKRK (The New Korean Revised Version – 성경전서 개역개정) vagy az NKSV (The New Korean Standard Version – 성경전서 새번역). Ezt követően a szerző kitér a fordítások hitelességére irányuló kritikai kérdésekre, amelyek a fordítások alapszövegét érintik. Jaeduck Seo a 7. zsoltár példáján szemléltetve

törekszik egy megoldási kísérletet javasolni a forrásszövegek (angol, kínai, japán vagy héber és görög nyelvű) megállapításának módjára.

A bibliafordításokról készült tudományos munkák sorát a koreai kontextus mellett Czövek Tamás *Bible Translations in Hungary* című tanulmánya gazdagítja magyar nézőpontból (19–38). A kulturális helyzet felvázolását követően számba veszi a lehető legtöbb magyar nyelvű bibliafordítást, kezdve a *Vizsolyi Bibliá*-tól a más felekezetű fordításokig (római katolikus, keleti ortodox), de nem megy el szó nélkül a nem keresztyén fordítások mellett sem.

Az oktatástörténet területén Sang-Jo Lee szolgált tudományos munkával koreai vonatkozásban. Tanulmánya az *A Historical Overview of Theological Education in Korea (Focusing on Presbyterian University and Theological Seminary)* címet viseli (39–52). Ebben a szerző a Presbiteriánus Egyetem és Teológiai Szeminárium történetét mutatja be 1901-től napjainkig, külön figyelmet fordítva annak négy meghatározó időszakára: megalapítás, rekonstrukciós időszak, a tudományos fejlődés korszaka, illetve a tereporientált teológiai oktatás kora.

A magyar református oktatásról Lucski Márta ad átfogó képet a *Reformed denominational education in primary and secondary schools in the nineteenth and twentieth century in Hungary* című tanulmányában (53–64). A vizsgált 20–21. századi korszakban a szerző szerint a református oktatás az iskolákat érintő negatív gazdasági változások következtében vált meghatározóvá. A tanulmányban ennek a gyakorlati megvalósulása kerül ismertetésre, de a szerző végül kitér a 21. századi református egyházi oktatás kérdésére is.

Jin Bong Choi *Today and Tomorrow of PCK's Worship in Light of the Cultivation of Sanctification of the Reformed Worship* címet viselő tanulmánya vezeti be az istentisztelet tárgykörébe tartozó írásokat (65–86). A koreai szerző rávilágít a régi értékek gondozására, s így kutatásának középpontjában Kálvin genfi liturgiája áll, rávilágítva arra, hogy habár az istentisztelet a formáját tekintve számos változáson ment keresztül, mégis léteznek olyan aspektusok, amelyeknek mindenkor érvényesülniük kell, úgymint a hitbéli épülés lehetőségének megteremtése, illetve az Istennek szentelt életre való buzdítás.

Somfalvi Edit a „Little” things contribute to perfection and that is not a „little thing”. *Michael Angelo Buonarrotti (Connections between the Liturgy of the Hungarian Reformed Worship and the Heidelberg Catechism – HC)* című munkájában (87–98) fogalmazza meg azon felismerését, hogy a különböző liturgiák azt a hitet tükrözik vissza, amelyet az egyes felekezetek a Szentháromságról vallanak. A Romániában megvetett magyar református liturgia rövid történeti áttekintését követően a *Heidelbergi Káté* létrejöttét is görcső alá veszi.

Az első nagy egység befejező témáját a hit politikai vonatkozásai adják. Won Mo Suh *A Study on Principles and Practices of Polity of the Presbyterian Church of Korea in the 1922 Constitution* című tanulmánya (99–126) egyrészt a Presbyterian Church of Korea (PCK) egyházkormányzatának megalakulásával, másrészt pedig a PCUSA függvényében való elemzésével foglalkozik.

Az első szekció tanulmányorozatát Füsti-Molnár Szilveszter *Politics and Religion as the context of Church Government in relation to the Concept of Liminality* munkája (127–140) zárja, amelyben hermeneutikai keretrendszer alkalmazásával olyan struktúrák szemügyre vételére vállalkozott, mint a liminalitás, permanens liminalitás és komunitás.

II. Reflections on Society

A kötet második tematikus egységét Yoojin Choi *The Call to 'Caregiver' (Care, Gender and Universal care)* tanulmánya vezeti be (143–162). A szerző kifejti, hogy a Covid19-járvány felszínre hozott olyan társadalmi egyenlőtlenségi problémákat, amelyek eddig a szem elől rejtve voltak. Mindezek fényében foglalkozik a különböző területeken (nemi, faji, társadalmi osztályok) jelentkező egyenlőtlen ellátási problémákkal és a WCC-mozgalommal, így sor kerül bizonyos normák megfogalmazására is.

A következőkben Pásztori-Kupán István *Diakonia in Earliest Christianity and its Lesson* című tanulmánya (163–178) nyit új perspektívákat. A tanulmány szerzője a diakónia mint igehirdetés témáját és problematikus pontjait járja körül. Rávilágít arra, hogy a diakónia szerves részét kell képezze az igehirdetésnek, hiszen az a cselekedetekben megnyilvánuló dicsőítés, isteni igazolás, küldetés és tanúságtétel egyaránt, mindemellett pedig eszkatológiai szemléletű áldozatvállalás is, amelyet Pásztori-Kupán István a Szentírás beszámolóin túl (István és diakónustársai, Anániás és Szafira) a patrisztika korának alakjain (Cézareai Baszileiosz és Nazianzi Gergely, valamint Küroszi Theodorétosz) keresztül is szemléltet.

Sung-Hyuk Nam a *The Trends of Academic Research on Ecumenism in Korea* című tanulmányában (179–200) a koreai presbiteriánus egyház és az ökumenizmus viszonyait vizsgálja – a módszertani alapvetések felvázolását követően – diakrón, illetve szinkrón elemzések által kitérve a különböző területekre, többek között: misszió, történelem, WCC-mozgalom, társadalmi szerepvállalás.

A vallásközi interakciók világába Kovács Ábrahám nyújt betekintést a *Reformed Encounter with World Religions in a 'Christian Hungary' (Reflections on a particular local Reformed Context)* című tanulmányában (201–220). A szerző sajátos megközelítésekkel tapint rá a tárgy aspektusaira, úgymint: a migráció és az ezzel járó vallási és kulturális áramlatok, a párbeszéd mint misszió, továbbá a politikai dimenzió. A vallásközi párbeszéd tekintetében három célt fogalmaz meg: a megértés szándéka, társadalmi kérdések, illetve a kölcsönösség gyakorlása. Végül pedig mindezeket figyelembe véve, aktualizálva a történelem tükrében szemléli a Hare Krisna mozgalmat.

Sangdo Choi a *The Torn Cross by Ideologies (An encounter with Communism and Protestant Christianity in Korea)* című munkájában (221–242) a koreai protestáns keresztyénség kommunizmushoz fűződő viszonyát vizsgálta fel. A tanulmány bemutatja az 1920-as éveket, az azt követő megosztottságot a Koreai-félszigeten, a koreai háborút, végül a 21. századot is mindezek fényében igyekszik szemlélni.

Emellett pedig választ kíván találni arra, hogy milyen feladata, kötelessége, lehetőségei vannak az egyháznak egy ilyen helyzet sűrűjében.

Ezt követően Lányi Gábor a *The Impact of Ideologies in the History of the Reformed Church in Hungary (A Short Introduction)* munkájában (243–258) átfogó képet ad a református hitet érintő különböző ideológiák hatásairól a kezdetektől egészen napjainkig. Vizsgálat tárgyává teszi többek között a puritanizmust, a 17. századi ortodoxiát, a felvilágosodást, racionalizmust, romantizmust, liberalizmust és evangelikalizmust, illetve a 20. századi megújulási kísérleteket.

Byung-Joon Chung *A Pioneer of Korea Urban Industrial Mission (Rev. Cho Ji-song's Activities and Thoughts)* tanulmányában (259–276) Cho Ji-song nehézségekkel teli életét, formálódó és alkalmazkodó missziós politikáját és – habár nem volt akadémikus teológus – teológiáját kutatja a történelmi kontextus keretein belül.

Végezetül pedig Lévai Attila munkája olvasható *History of the Slovakian Reformed Church at a glance* cím alatt (277–284). Az írás a Szlovákiai Református Egyház 5 időszakát vizsgálva (1918–1938, 1938–1945, 1945–1952, 1953–1989, 1990–2022) tér ki többek között a létrejöttének okaira, a Losonci Teológiai Szeminárium megalakulására, a mindig visszatérő nehézségekre és az új kihívásokra. Lévai Attila munkája példásan mutatja fel a koreai *han* (egy adott nép szenvedéstanúságának leírására szolgáló kifejezés) fogalmának magyar kontextusban való megélését.

Kovács Ábrahám (szerk.)
**A HITVALLÓ BALOGH FERENC TEOLÓGIAI PROFESSZOR
 DEBRECENI NAPLÓJA, 1866–1871**
*Szerkesztette, sajtó alá rendezte, jegyzetekkel ellátta,
 a névmagyarozatokat készítette Kovács Ábrahám*

Kiadó: Európai Tudományos Oktatási és Kutató Intézet –
 Debreceni Református Hittudományi Egyetem
 Megjelenés: Budapest – Debrecen, 2023.
 ISBN: 978-615-5853-60-9
 Méret, terjedlem: 23 cm, 231 oldal
 Ismerteti: Dr. Fazakas Gergely Tamás

Kovács Ábrahám kutatásainak évtizedek óta fontos iránytűje Balogh Ferenc (1836–1913) kollégiumi professzor, egyháztörténész gazdag tudományos munkássága, ébredési teológiája és lelkiisége. Kovács a 19. század utolsó harmadának debreceni református újortodoxiáról szóló magyar és angol nyelvű publikációi mellett 2016-ban megjelentette Balogh Ferenc edinburghi naplóját, most pedig, hét évvel később, azokat a „naplószerű magán feljegyzések”-et, amelyeket Balogh Debrecenben fogalmazott meg esténként.

A harmincéves Balogh a kétéves franciaországi, angliai és skóciai peregrinációját követően lett a frissen megalapított debreceni egyház- és dogmatörténeti tanszék előbb ideiglenes, majd 1866-tól kinevezett professzora. A most publikált napló ebben az időszakban íródott: 1866. július 15-én kezdődik és 1882 júniusáig tart. Jelen szövegkiadás e tizenhat esztendő első öt és fél évét öleli fel, azaz 1871. december 31-ével zárul. A sajtó alá rendező viszont a kiadás folytatásának lehetőségére utal a naplószöveget bevezető rövid írásában (*A debreceni ébredés, az újortodoxia szellemi vezérének naplója*, 9–14, itt 14), ami igen fontos volna. Balogh Ferencnek a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának (DEENK) Kézirattárában Ms 28/4. jelzet alatt őrzött diáriuma ugyanis több szempontból kiemelkedő forrás (már a most megjelent formájában, de különösen akkor, ha majd a hiányzó tizenegy év feljegyzései is olvashatóak lesznek). Egyrészt bepillantást enged egy korszakos jelentőségű, sokat publikáló teológus, egyháztörténész gondolkodásába: nemcsak a diákjai és kollégái számára, hanem az egész tiszántúli egyházkerületben is igen meghatározó kollégiumi tanár műhelymunkájába. Másrészt a napló a szövegben felölelt időszak egyház- és mentalitástörténeti értelmezéséhez szolgál fontos adalékkal. Ugyanis a református egyház és a tiszántúli egyházkerület teológiai és szervezeti átalakulásának időszaka ez: a szabadságharc utáni megtorlásokat, neoabszolutista politikát követő újjáéledés, majd a kiegyezés és az új berendezkedés megformálódása zajlik azokban az években, amikor a napló íródik. Harmadrészt

pedig Balogh páratlanul éles szemű, alapos kontextuális ismeretekkel rendelkező, egyházát és intézményét féltőn szerető, de kritikus gondolkodó, aki tudatos tanúja a Debreceni Református Kollégium átalakuló időszakának (például ekkor bontják le az „ócska kollégiumot”, majd építik fel 1874-re a Vasél Alajos tervezte új szárnyakat – a naplóból sok apró adalékot tudunk meg efféle témákról is). Negyedrészt pedig várostörténeti szempontból is érdekes a szöveg, hiszen Debrecenben alig akad ebből az időszakból hasonló tudással rendelkező feljegyző.

A naplókiadás az eredeti kéziratához igazodó, kritikai jellegű, szöveggondozói bevezetővel és jegyzetekkel készült, ez utóbbiakat egészítik ki a sajtó alá rendező jegyzetei, pontosításai, korrekciói a naplóban említett személyekre, eseményekre, utalásokra vonatkozóan. Ezt a munkát – akár még további pontosításokkal – érdemes lesz folytatni az 1882-ig vezetett napló további részeinek kiadása során is. Majd annak, aki – remélhetőleg Kovács Ábrahám – ezt a szakmai feladatot elvégzi, érdemes lesz arra ügyelnie, hogy ne csupán azt a szöveget rendezze sajtó alá, amely a már kiadásra megkezdett Ms 28/4. jelzetű kötetben olvasható, hanem legyen figyelemmel majd a DEENK Kézirattárában szintén megtalálható, Ms 28/6. szám alatt őrzött kilenc különálló ívre is, ugyanis ezek valamiért kimaradtak a bekötés során a naplókötetből, viszont – a Balogh-féle lapszámozásból is kikövetkeztethetően – egyértelműen részét képezték annak. Ráadásul ezeken a bekötetlen íveken olvasható, 1878. július 8. és 1881. november 14. közötti (noha nem folyamatos, mert részben a naplóba is bekerült lapokon álló) feljegyzések egy része egyháztörténeti szempontból különösen fontos időszakban, az 1881-es debreceni zsinat napjaiban keletkezett. Szintén érdemes lesz majd figyelembe venni az Ms 28/9. szám alatt található rendezetlen, salátászerű feljegyzéseket, amelyek pedig fontos adalékkal szolgálnak az 1850–60-as évek megértéséhez, s nem is csak személyesen Balogh szempontjából, hanem például a legáció kollégiumi gyakorlatának töredékesen ismert adatait is gazdagíthatják.

Számos tudományterület (egyház- és teológiatörténet, művelődés- és iskola-történet, kollégium- és várostörténet) képviselői számára fontos és örömteli tehát, hogy Kovács Ábrahám sajtó alá rendezte Balogh debreceni naplójának első részét. Érdeklődéssel várjuk a munka folytatását, a további kéziratok publikálását!

Kókai-Nagy, Viktor – Vér, Ádám (eds.)
PEACE AND WAR IN JOSEPHUS

Sorozat: Deuterocanonical and Cognate Literature Studies 52.

Kiadó: De Gruyter

Megjelenés: Berlin – Boston, 2023.

ISBN: 978-615-5853-50-0

Méret, terjedlem: 23 cm, 227 oldal

Ismerteti: Dr. Csonthó Aranka

A *Deuterocanonical and Cognate Literature Studies* sorozatban megjelent kötet a Selye János Egyetem Református Teológiai karán működő Josephus Kutatóintézet első idegen nyelven megjelent konferenciakötete. A 2020-ban alapított kutatóintézet több magyar nyelvű tanulmánykötet után ezzel a kiadvánnyal fontos lépést tett kitűzött célja felé: hogy a Josephusszal foglalkozó magyar kutatóknak lehetőséget biztosítson bekapcsolódni a nemzetközi kutatásba, és hogy a publikációik az egész világon elérhetővé váljanak. Most már az is kijelenthető, hogy egy sorozat első darbjáról beszélhetünk, hiszen 2024 tavaszán tartották Komáromban a *Josephus and the Maccabees* című konferenciát, melynek előadásai szintén a neves berlini kiadó sorozatában fognak megjelenni.

A most bemutatásra kerülő kötetben tizenegy tanulmány kapott helyet, melyek nem csupán témájukban sokszínűek, hanem a szerzők tekintetében is. A magyarországi szerzők mellett cseh, izraeli, amerikai, kanadai és német tudósok írásait tartalmazza.

Az első tanulmányt napjaink Josephus-kutatásának egyik legmeghatározóbb személyisége írta. Steve Mason kanadai származású, nyugdíjazásáig Groningenben tanító ókortörténész, aki *A zsidó háború* negyedik könyvében megjelenő öt beszédet elemzi (*Five Speeches in the Fourth Book of Josephus' Judaean War*). Véleménye szerint a műnek ez a fejezete nem kap elegendő figyelmet a zsidó háború történelmi eseményeinek rekonstrukciójában, pedig nagyban hozzájárul az egyes zsidó csoportok közötti dinamika megértéséhez. A szerző az öt beszéd alapos vizsgálata után arra a következtetésre jut, hogy noha ezek mindegyike Josephus alkotása, aki mint kiváló történész alapvetően nem saját ideológiájának bemutatására használja fel a beszédeket, hanem hitelességre törekszik: a történelmi szituáción túl a beszélő karakterének is megfeleltetve azokat. A tanulmányhoz egy függelék is kapcsolódik, az öt beszéd angol nyelvű fordítása.

Grüll Tibor a kötet második írásának a szerzője. A Pécsi Tudományegyetem ókortörténésze az eskü témájával foglalkozik *Considerations on Oaths of Loyalty under Augustus in Josephus* című tanulmányában. A vizsgálat hátterét a császárkori eskügyakorlat adja, amiben külön kategóriaként tekinthetünk a zsidók és a keresz-

tyének eskügyakorlatára. A probléma abból fakadt, hogy a hűségeskü a császárra vallási eskünek számított, ez pedig ellentétben állt a zsidóság eskügyakorlatával, ami csak Isten nevére történhetett. Grüll két epizódot emel ki *A zsidók története* című könyvből. A 17,41–43-ban azokról a farizeusokról ír Josephus, akik nem voltak hajlandóak hűségesküt tenni a császárra, a 18,1–5-ben pedig a Quirinius helytartó alatt elrendelt népszámlálásról számol be. A valódi kérdés azonban a szerző szerint nem az, hogy egyes zsidók miért tagadták meg az esküt, hanem az, hogy a többiek miért nem.

A Freie Universität Berlin egykori oktatója, a ma Izraelben élő Tal Ilan a rabbinikus irodalomban megjelenő utalásokat veti össze Josephus szövegével a *The „Coalition” Government of Jerusalem (66–67 CE) in Josephus' Bellum and Rabbinic Literature* című írásában. Megállapítja, hogy a rabbinikus irodalomban semmi nem utal arra, hogy ismerték volna Josephus művét, de legalábbis nem hivatkoznak rá, ugyanakkor ennek az ellentmondásos jeruzsálemi kormányzásnak a leírása számos párhuzamot mutat, ami arra enged következtetni, hogy a feldolgozott hagyományanyag közös volt. A források összehasonlítása pedig nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy jobban megérthessük az ebben részt vevő személyek indíttatását és a történelmi eseményeket. A szerző öt konkrétan meghatározható történelmi alak vizsgálata alapján vonja le következtetéseit.

A kötetben egy német nyelvű tanulmány következik *Die vielsichtige Entwicklung des Verständnisses der Prophetie bei Flavius Josephus und seine Dilemmata* címmel. Szerzője, Jiří Hoblík, az Ústí nad Labemben található Jan Evangelista Purkyně Egyetem Filozófiai karának docense a próféták, prófétálás kérdésével foglalkozik Josephus műveiben. Megállapítja, hogy ugyan Josephus számára is lezárult a klasszikus próféták kora Artaxerxésszel, de ez korántsem jelenti, hogy a prófétálás teljesen eltűnt, csupán azt, hogy az más formát öltött. A próféták szerepe továbbra is megmaradt, és feladatuk abban állt, hogy segítsenek leküzdeni a konfliktusokat. Tanulmányában arra a kérdésre is kitér, hogy vajon Josephus prófétának tartotta-e saját magát.

Vér Ádám, az ELTE docense Áház király és Tiglat-Pileser kapcsolatát vizsgálja Josephus ábrázolása alapján, összevetve azt a 2Kir 16,7–9-ben leírtakkal. *A Coalitions and Alliances in 8th Century B.C.E.* című tanulmányában arra az érdekes kiegészítésre hívja fel a figyelmet, amiben Josephus eltér a Királyok második könyvének beszámolójától. E szerint Áház szövetségként kér segítséget Tiglat-Pilesertől, amely megfogalmazás háttérében az asszír vazallusszerződések szövegét véli feltételezni, amely szerződéstípusra számos példát is közöl a tanulmányban. Ha pedig figyelembe vesszük, hogy III. Tiglat-Pileser egyik királyi feliratán Áház júdai király is vazallusként szerepel, nagyon valószínű, hogy az említett megállapodások szellemében Áház szövetségre lépett az asszír uralkodóval, és hűséget esküdött neki.

A Jewish Troops in Foreign Wars in the Hellenistic Period According to Josephus című tanulmányában Zsengellér József, az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem

professzora a zsoldosként harcoló zsidó katonákról ír. Josephus műveiben számos helyen olvashatunk a zsidó katonák hűségéről, bátorságáról és megbízhatóságáról, ami leginkább Istenbe vetett hitüknek volt köszönhető. Josephus hangsúlyozza, hogy a zsidó katonák az idegen hadseregek tagjaiként is megtarthatták vallási szokásaikat, de arra nem ad választ a zsidó történetíró, ez miként volt lehetséges háborús körülmények között.

A hetedik tanulmány szerzője Karasszon István, a komáromi Selye János Egyetem és a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem ószövetséges professzora. Tanulmánya a *Frieden bei Josephus. Esra und die jüdische Restauration in den Antiquitates* cím alatt azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy Josephus, aki átfogóan tudja ábrázolni a háborúk történéseit, miként képes megragadni a béke időszakát. Ezt bemutatni a szerző Júdea (vagyis a perzsa Jehud tartomány) helyreállításának idejét választotta Ezsdrás korában és az ezt követő évtizedekben. Mivel ebben az időszakban nem dűskálunk az eseményekben, ezért Josephus novellisztikus elemekkel tölti fel, egészíti ki és csoportosítja át kreatív módon a rendelkezésére álló anyagot, hogy olvasói számára élvezetessé tegye ezt az egyébként eseménytelen időszakot.

A Berni Egyetem posztdoktori ösztöndíjasa, Carson Bay a háború és béke fogalmának szemantikai vizsgálatát végzi el Josephus *A zsidó háború* című művében (*The Greek Semantics of War and Peace: Between ειρήνη and πόλεμος in Flavius Josephus*). Olyan kifejezésekre fókuszál tanulmányában, amelyek a háború és béke tulajdonságait segítenek meghatározni: háborús borzalmak, a háborúk fordulópontjai, törvénye stb.; a másik oldalon pedig a béke szolgálai (akik békére vágnak) vagy a béke garanciája állnak. Legérdekesebb következtetése a háború törvényére vonatkozik, ami egyfajta íratlan szabályt jelöl Josephusnál. E szerint a győztes elpusztíthatja a meghódított városokat, ez nem kivételes kegyetlenség a részéről, hanem megfelel a háború íratlan törvényének. Ebbe illeszthető bele Jeruzsálem elpusztítása is.

A következő, *στάσις und ὄχλος in der Geschichtsschreibung bei Josephus* című tanulmány is két kifejezés josephusi alkalmazását vizsgálja. Martin Meiser, a saarbrückeni Universität des Saarlandes professzora megállapítja, hogy a *στάσις* és az *ὄχλος* kifejezés is alapvetően negatív jelentéssel bír úgy a görög irodalomban, mint az Ószövetség görög fordításában: a politikailag instabil helyzetet, illetve a lázadók csoportját jelöli. Ezzel magyarázható, hogy amikor a zsidók háborús cselekedetei összeegyeztethetőek a törvénnyel, akkor ezek a kifejezések háttérbe szorulnak Josephusnál. De az is világossá válik Josephus szóhasználatából, hogy a zsidóság is egyre inkább elveszíti józan ítélőképességét, és egyre hajlamosabbá válik a lázadásra, amit Josephus kudarcként jelenít meg.

A lázadás témáját vezeti tovább az utolsó előtti tanulmány is. David R. Edwards, a Florida State University oktatója azonban ezt a kérdést a politikai filozófia és a történelem periodicitása felől vizsgálja Josephus műveiben (*The Theme of Stasis in Antiquities: Josephus' Political Philosophy and Periodization of History*). Úgy

véli, a lázadás valódi ellenszere Josephus ábrázolásában, ha a népet olyanok vezetik, akik ebben a Tórát követik. Ennek hiánya juttatta el a zsidókat a türannoszok rémuralmához és kegyetlenkedéseikhez, a hanyatláshoz, a rómaiak elleni háború kudarcához.

A kötet utolsó tanulmányának címe *Der Begriff ἐλευθερία im Bellum Judaicum*. Mivel a 'szabadság' fogalmának jelentéstartalmát a görög filozófia határozza meg ebben a korban, ezért Kókai-Nagy Viktor azt a kérdést járja körül, hogy Josephus szóhasználata megfelel-e ennek. *A zsidó háború*-ban elsősorban két beszédben játszik központi szerepet a szabadság fogalma: Agrippa (2,345–402) és Eleázár (7,323–388) beszédeiben. Ezt a két beszédet, valamint Josephus Jotapatánál elhangzott szavait figyelembe véve megállapítható – véli a szerző –, hogy a szabadság elsősorban politikai eszményként, Isten ajándékaként jelenik meg, amely szabály alól éppen Eleázár beszéde jelent kivételt, amiben annak filozófiai tartalma is szerepet kap. Itt Masszada parancsnoka valójában a szabadság platóni értelmezésével kívánja meggyőzni a katonákat arról, hogy öngyilkosságot elkövetniük azért nem bűn, mert így a lélek megszabadulhat a testtől, és visszatérhet oda, ahonnan származik.

A tanulmánykötet gazdag betekintést nyújt a háború és béke témájába Josephus műveiben. Igazat kell adnunk a szerkesztők előszavában megfogalmazott véleménynek, miszerint ennél hatalmasabb témát aligha lehetett volna választani. Kétségtelen azonban, hogy a tanulmányokban megjelenő sokszínűség új ösztönzést adhat a további kutatásokhoz. Ugyancsak jó példa ez a konferenciakötet az interdiszciplináris párbeszédre is, ami által nem csupán Josephus műveit érthetjük meg jobban, hanem a különféle tudományterületek sajátos gondolkodásához is közelebb kerülhetünk.

Leginkább azok számára ajánlom az ismertetett könyvet, akik Josephus munkássága iránt érdeklődnek. Ám izgalmas olvasmány lehet mindazok számára is, akik szívesen belemerülnek az ókori történetírás, azon belül pedig a katonai konfliktusok ókori ábrázolásának a témájába.

Kustár Zoltán (szerk.)
INSPIRÁCIÓ AZ ÓKORBAN ÉS A KERESZTYÉN HAGYOMÁNYBAN

Sorozat: A Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Ószövetségi Tanszékének Füzetek 10.

Kiadó: Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Kiadás: Debrecen, 2023.

ISBN: 978-615-5853-56-2

Méret, terjedlem: 25 cm, 282 oldal

Ismerteti: Dr. Koncz-Vágási Katalin

A bibliai könyvek inspiráltsága (azaz ihletettsége/sugalmazottsága) a keresztyén hit fontos tanítása, amely azt hivatott kifejezni, hogy ugyan a bibliai könyvek az emberi szerzőség és szerkesztettség jeleit mutatják, végső szerzőjük – a Szentlélek által – mégis maga Isten. A Both Antal Teológiai és Kulturális Alapítvány a fenti kérdéskör feldolgozására törekedett az általa harmadik alkalommal megszervezett felekezeti konferencia, a Debreceni Ökumenikus Napok rendezvénysorozat keretében, 2022. november 10–11-én. A konferencia címe *Inspiráció a bibliai hagyományban* volt. Az előadásokat a Kárpát-medence református, római katolikus, görögkatolikus és evangélikus lelkészképző intézményeinek oktatói, szakterületük elismert képviselői tartották.

Az *Inspiráció az ókorban és a keresztyén hagyományban* címmel megjelent tanulmánykötet alapja a konferencián elhangzott mindösszesen 13 előadás. A könyv a *Debreceni Református Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszékének Tanulmányi Füzetek* sorozat 10. köteteként (DÓTTF 10) látott napvilágot. A tanulmánykötet szerkesztői teendőit dr. Kustár Zoltán, a DRHE tanszékvezető egyetemi tanára, a Both Antal Teológiai és Kulturális Alapítvány kuratóriumi elnöke látta el, a megjelentetés anyagi fedezetét pedig az alapítvány biztosította.

A kötet előszavából megtudjuk, hogy az előadók/szerzők a munkacímeket kézhez kapták, de a saját kutatási területük, illetve a maguk hangsúlyai szerint dolgozhatták ki az adott témát. Ennek köszönhető, hogy a megjelent tanulmányok egymást kiegészítve járják körbe az inspiráció/ihletettség/sugalmazás tanát, annak exegetikai, bibliai teológiai, júdaisztikai, ókori görög/hellenista, illetve ógyházi vonatkozásait. Találkozhatunk továbbá a téma katolikus és protestáns rendszeres teológiai hangsúlyjaival is, végül pedig gyakorlati teológiai megfontolásokkal zárul a kötet.

Az exegetikai és bibliai teológiai tanulmányok közül egy-egy a profétizmus kérdéskörét veszi górcső alá. Az Ószövetség nem kizárólag igaz és hamis profétákról beszél (Cziglányi Zsolt), hanem gyakran olyan profétai konfliktusokról (hitelességi küzdelem), ahol hiányzik az a perspektíva, ahonnan az „igaz” és „hamis” egyértelműen megrajzolható, ugyanakkor ez nem jelenti az értékítéletbeli különbség elmosódását.

A profétizmus jelensége már a fogság előtti korban is szorosan kapcsolódhatott a kultuszhoz, nem csak a királyság intézményéhez (Kustár Zoltán). A Pentateuchos papi hagyományrétege és annak későbbi papi szemléletű kiegészítései a karizmatikus profétizmust a kultuszhoz kötik, és tekintélyében a főpap, illetve a klérus alá rendelik, a Krónikák könyvében pedig a profétaság már az ősi hagyományokat ihletett módon applikálni képes, megtérésre hívó és hitre buzdító lévita hitszónokokban és történetírókban él tovább.

Az isteni és az emberi világ közötti kommunikáció magvalósulása nem magától értetődő, szükséges a közvetítő csatorna. Balogh Csaba megkülönbözteti a kinyilatkoztatás átvételének a módját: a „*lett a JHVH-szó*” valakihez (לָהֵאמֹר דְּבַר־יְהוָה אֵלָיו) és a kinyilatkoztatás továbbadásának a módját: „*így szólt JHVH*” (כִּי אָמַר יְהוָה). A terminológiák elemző bemutatása, rendszerbe foglalása, alakulása és statisztikai értékelése áll előttünk, számos ószövetségi példával illusztrálva.

Hogyan valósult meg a Lélek és az emberi akarat együttműködése az ószövetségi történeti hagyomány szerint? Kocsi György írása Sámuel első könyvéből „a Lélek embereinek” nevezi többek között Héli/Éli főpapot és Hannát/Annát, utóbbi az imádkozó példája (1Sám 2,1-10), aki megmutatja, mi a kulcs Isten működésének, stratégiájának a megértéséhez. De ugyanígy a Lélek emberei Sámuel, Saul és Dávid is, miközben Sámuel könyvei három, konfliktusoktól nem mentes vezetőváltásról tudósítanak. Az Úr választottjai ők – ebben az értelemben sugalmazottak is, de ez a sugalmazottság nem örökre szól.

A téma ókori görög/hellenista, illetve ógyházi vonatkozásait négy tanulmány részletezi. Josephus Flavius és Alexandriai Philón is Mózes törvényadói, papi és profétai ihletettségére alapozza inspirációtanát. A farizeusi irányzat elkötelezett tagjaként Josephus meg van győződve arról, hogy ez az irányzat gyakorolja a leghelyesebben az írások magyarázatát. Philón pedig, akinek szemlélete az egyiptomi terapeuták kegyességéhez hasonló, nemcsak a farizeusi mértékletesség feltételéhez kapcsolja az inspirált írásmagyarázatot, hanem az aszketikus életvitelhez is (Adorjáni Zoltán).

Homérosztól kezdve többnyire költői, ritkábban profétai inspirációval találkozhatunk. Platón az inspirációt az isteni megszállottsággal azonosítja. Ám az összkép mégsem ennyire sematikus, hiszen a platóni inspirációértelmezés vizsgálata kimutatta, hogy Platón költészetértékelése megváltozott. A neoplatonikus inspirációfelfogás egyértelműen mutatja azt az alapvető változást, melyben a tudás fogalma és a tudás megszerzésének eszköztára átértékelődik. Ugyanakkor az Istennel való eltelés központi témája megmarad; a mindenkor inspirált beszélő feladata a jelenlévő Istenre figyelmeztetni (Hanula Gergely).

Az újszövetségi szerzők szabadon idéznek az Ószövetségből, ezt a módszert folytatják az apostoli atyák is, hiszen többnyire parafrázis gyanánt hivatkoznak az apostoli iratokra. Ugyanakkor azok szövegét isteni ihletettségűnek tekintették (Peres Imre). A posztapostoli korban az Ószövetség és Újszövetség összekapcsolása, illetve a közöttük lévő töretlen folytonosság hangsúlyja óriási, aminek bármilyen

megkérdőjelezését az isteni ihletettség tanításával kívánták kizárni. Az Írások inspirációja nem öncélú tanítás, hanem az emberek lelki üdvét szolgálja teljes megbízhatósággal és hitelességgel (Róm 15,4).

A kommunikációs örvényben sodródó és a teológiától eltávolodott világban hogyan szólíthatja meg Isten az embert, és hogyan beszélhet az ember Istenről? Gyurkovics Miklós segítségül hívja a kereszténység hajnalán tevékenykedő nem keresztény bölcselő tanítóit (Platón, Alexandriai Philón), hogyan formálhatták őket az ógyházi atyák gondolkodását, különös tekintettel Mózes személyére és az „inspirált csendre” vonatkozóan, majd röviden bemutatja Jusztinosz, Alexandriai Kelemen, Órigenész és Nüsszai Gergely tanításait.

A júdaisztika területéről a „Szent lélek” fogalma került a középpontba (Zsengellér József). A qumráni szövegekben az emberbe helyezett kétféle lélek (רוח) a Szent Lélek (קודש רוח) megtisztítása révén éri el a szentséggel való kapcsolatteremtés lehetőségét. A rabbinikus elképzelés szerint is megnyugszik a Szent Lélek az emberen, aki így válhat alkalmassá az Örökkévaló üzenetének megértésére és hirdetésére. Párhuzamként fontos kiemelni, hogy Izrael közösségként is megkaphatja ezt a Lelket. Ám a rabbinikus szövegekben a רוח הקודש már nem az üzenet közvetítőjével, hanem az általa továbbadott üzenettel lesz azonos, vagyis az írott isteni beszéddel. Az inspiráció tehát itt már nem áttételesen, hanem közvetlenül Istentől ered.

A téma katolikus és protestáns rendszeres teológiai hangsúlyaival három szerző foglalkozik. Kránitz Mihály az egyház első századaitól kezdve vezeti végig a katolikus egyház tanítását a sugalmazásról, az I. Konstantinápolyi Zsinattól (381), a Trienti Zsinaton (1545–1563), az I. (1869–1870) és a II. Vatikáni Zsinaton (1962–1965) át egészen a Pápai Biblikus Bizottság 2014-ben kiadott állásfoglalásáig, mely részletesen összefoglalja a sugalmazás tanítását.

Krakomperger Zoltán azt hangsúlyozza, hogy a katolikus fundamentális teológia szerint a Szentírás teljes egészében és minden részletében Istentől sugalmazott. Amiképp a szóbeli apostoli hagyomány normatív funkciót vívott ki magának, úgy annak írásbeli tanúsítása is. Ugyanaz a Szentlélek fejtette ki hatását a kinyilatkoztatáshordozókban, a prófétákban, az apostolokban, továbbá a kinyilatkoztatásról szerzett tapasztalatuk szó- és írásbeli tanúsításában is.

Az inspiráció kérdésköréről átfogó kutatástörténeti beszámolót ad a magyar, angol és német nyelvterület protestáns szerzőitől Fabiny Tibor. Összegzésképp megfogalmazza, hogy az ihletettségéről való gondolkodáskor helyesebb a kevésbé fundamentalista perspektíva, illetve az, ha inkább a trinitárius teológiai (pl. Webster, Yeago, Jenson) nézőpont kerül a középpontba. A Lélek munkája megszenteli az embereket és általuk a szövegeket is (Tavaszy Sándor).

A konferenciakötet gyakorlati teológiai megfontolásokkal zárul. Hafenscher Károly az Isten titkának (Jn 16,12) szem előtt tartásával beszél az ihletett textus, az ihletett igehirdető, az ihletett hallgató kérdéséről, továbbá az ihletettség eszközeiről és végül az ihletett prédikáció témáiról.

E tanulmánykötet nemcsak írott lenyomata annak az ökumenikus párbeszédnek, mely a Both Antal nevű viselő alapítvány céljai között szerepel, hanem annak a megerősítése is, hogy a keresztény felekezetek közötti különbségek nem elválasztanak, hanem lehetőséget biztosítanak a tudományos diszkurzus legmagasabb szintű művelésére. Erre vezet, sőt inspirál mindannyiunkat, hogy Jézus Krisztusban összetartozunk.

Kustárné Almási Zsuzsanna
ÉLTRE KELT TÖRTÉNETEK
 Bibliai történetek katechetikai feldolgozása a báb és
 a dráma eszközeivel

Kiadó: Kálvin Kiadó
 Kiadás: Budapest, 2023.
 ISBN: 978-963-558-547-2
 Méret, terjedlem: 23 cm, 222 oldal
 Ismerteti: Dr. Arany Erzsébet

Kustárné dr. Almási Zsuzsanna doktori értekezését könyv formájában a Kálvin Kiadó jelentette meg. A könyv fedőlapját nézve egy karakteres bábfigurát láthatunk, halakkal tele tállal. A figura sajátos. Embert ábrázoló tárgy, mely a játékos kezében életre keltve a vele játszóknak és a játékot nézőnek is élettapasztalati élményt adhat. A bábót Kustárné Almási Zsuzsanna alkotta, aki református lelkész, művészterapeuta, bábkészítő, bábjátékos és katechézissel foglalkozó kutató, oktató. Kutatja a hitre nevelés útját, folyamatát, módszertanát az életkori sajátosságokra építve és a nevelői attitűd hatását e folyamat részeként. A szerző könyvének tapasztalati háttere van. Több évtizedes műhelymunka, képzések vezetése, a művészetekkel való hitre nevelés kísérlete után, valamint az erre a tapasztalatra épülő nevelési folyamat útját, folyamatát, módszertanát, hatását, meghatározó jellemzőit vizsgálva kapott inspirációt e könyv, illetve doktori értekezés megírására.

Az első fejezetekben a történetekről olvashatunk. A történetmondás eredetéről, a szakralitással való kapcsolatáról, több szempontú megközelítéséről kapunk képet, ami segíti a történetmondás jelentőségének felismerését. A történet, dráma, színház kapcsolatrendszerének elemzése a történetek dramatizálása, művészeti eszközökkel való megjelenítésére, hatására hívja fel a figyelmet. Az életünk történetek folyamata, melyeket egyik nemzedék a következőnek vagy egyik ember a másiknak elmesél, elmond. Ezek által születnek transzgenerációs, örömteli vagy épp ellenkező érzelmeket kiváltó „örökségeink”, mely élmények hozzájárulnak önazonosságunk, tudatosságunk kialakulásához. A bibliai történetek a „mi” történeteink is. Ha mélyre ásunk, magunkra ismerünk, megtaláljuk – jó vezető segítségével – az Istenhez fűződő érzelmeinket, segítségükkel az Ő üzenetét is. Az értelmi és érzelmi fejlődés, a hittapasztalat befolyásolja a történetmondás jellegét, sajátosságát. Azok, akik először hallhatják a történetet, elsődleges bevésődés jelenségét élhetik át, ami meghatározó lesz életükben. Az a célcsoport, amelyik már rendelkezik elemi hittapasztalatokkal, konkrét fogalmakkal gondolkodik, érzelmei alakulóban, az már érti a konfliktusokat, a döntések következményeit, képes az érzelmi azonosulásra, megérti a szimbólumokat is. Az idősebb korosztály már kérdez, meggyőző

és cáfol. Vannak kétségei, vannak bizonyosságai. A kérdései fontosak. Választ kell rájuk kapnia. Átéli a katarzist, és életcélokat tud megfogalmazni. A verbális mesélés, történetmondás a legősibb formája az emberi kapcsolatok kialakításának, fenntartásának. A dráma, tragédia, trauma része az életünknek. A bibliai történetek, a mesék, legendák, mítoszok segíthetnek ezek feldolgozásban, a gyógyulásban. A verbális megjelenítés azonban sokszor nem elég az átéléshez.

A bábjáték, a dramatikus játék megemeli az érzelmi átélés, a katarzis lehetőségét. A művészetek hozzásegítenek bennünket a viszonyulásaink tudatosításához, átalakításához, ahhoz, hogy értékesebbé akarjunk válni.

A történetek bábjátékkal történő megelevenítése több érzékszervünket mozgósítja, így nagyobb az értelmi és érzelmi élmény, akár játzó, akár néző valaki. A katarzis élménye új perspektívát jelenthet a jobba válásunk, önnevelésünk tekintetében.

A játzóké kettős szerepben vannak. Közösségekben báboznak, egymásra figyelnek, szabályokat követnek, melyeket a történet és a játék diktál. A másik szerepük a történet adott bábkaraktere, mely a cselekményben mutatja törekvéseit és konfliktusmegoldási módjait, alkalmazkodva a cselekmény sodrásához. E kettős szerepben sok a lehetőség a tanulásra, az értékek belsővé válására.

A bibliai történetek feldolgozásának folyamatlemzése izgalmas része a doktori dolgozatnak. Fontos a célcsoport megismerése, csoport és egyéni szinten, mert ez az alapja a történet kiválasztásának. Ahhoz, hogy a történet megfelelő fókuszát megtaláljuk, a pedagógusnak elmélyült elemzésre van szüksége, ennek folyamatában szembesülhet esetleg a szempontváltás élményével. A fókusz irányító: milyen ráhangoló, alkotó, cselekvéshez, tevékenységhez kötött feladatokat/gyakorlatokat tervezzen a hitoktató, pedagógus, melyek majd a feltételezett célcsoportot a történet neki szóló üzenetéhez irányítják értelmileg és érzelmileg. A megvalósulás során új szempont is előkerülhet, mely módosítja a tervezetet. Szükséges tehát az improvizáció, a kreativitás, elfogadás, elengedés „művészete” a pedagógus részéről.

A ráhangolás után a történetmondás, majd a bábkészítés vagy bábozás következik. Ez rögtönzést jelent. Nem színészi munkát, hanem csoportprojekciót kapunk. A folyamat által nyert tapasztalat a további utat mutatja meg a hitoktatónak, pedagógusnak és a csoportnak egyaránt. A folyamatot önindított megbeszélés: érzelmi és gondolati megosztás szövi át, ahol sok lehetőség van az önreflexióra, a történet értékével való azonosulásra korosztályi és egyéni szinten. Ez a hitre nevelés pedagógiai folyamata, mely a dolgozatban tükröződik, innovatív. A tárgyi cselekvés során a résztvevők átélik a történet üzenetét, adott esetben a „mi” élményt, átélik az érzelmeik széles skáláját, felismerik viszonyulásuk lényegét és – reménység szerint – az Isten közelébe vezető utat.

Ajánlom a könyvet minden hitoktatónak, pedagógusoknak, akik történetek által tudják és akarják transzcendens értékek felé irányítani tanulóikat.

Ledán M. István – Németh Áron (szerk.)
AZ ÓKORI KERESZTYÉN VILÁG (VII–IX.)
 Eszkatológiai mozaikok

Sorozat: Patmosz Könyvtár 14.
 Kiadó: DRHE Patmosz Kutatóintézet
 Megjelenés: Debrecen, 2023.
 ISBN: 978-615-5853-60-9
 Méret, terjedlem: 23 cm, 327 oldal
 Ismerteti: Kondor Erik

Eszkatológiai mozaikok címmel jelent meg a Patmosz Könyvtár kiadványsorozat legújabb kötete, amely a Patmosz – Bibliai Tudományok Kutatóintézete évenként megrendezett eseményének, *Az ókori keresztyén világ* sorozat VII., VIII. és IX. konferenciájának programjába nyújt betekintést. A kiadvány a 2020–2022 között lebonyolított három konferencia előadásainak szerkesztett anyagát tárja az olvasók elé, egyetemi oktatók és hallgatók tollából.

A kötetben megjelenő első, 2020-as előadás-sorozat *A lélek születése* cím alatt az ókori közel-keleti és görög lélekképzeteket vizsgálja ó- és újszövetségi, valamint vallástörténeti szempontból.

Dr. Kustár Zoltán *A 49. zsoltár tanítása a lélek halál utáni sorsáról* címet viselő tanulmányában az Ószövetségben egyedülálló *nefes* képzetet vizsgálja a címben nevezett 49. zsoltárban. A szerző rámutat, hogy a zsoltár még megelőzi a feltámadáshit kialakulását, de már hirdeti azt a reménységet, hogy az istenfélőket a halál sem szakíthatja el Istenüktől.

Dr. Németh Áron *Nefes, hol vagy?* című tanulmányában a héber *nefes* fogalmát, illetve lokalizálhatóságának a kérdését járja körül. Megállapítja, hogy anatómiai szempontból a *nefes* a léggzéssel és vérkeringéssel hozható összefüggésbe, valamint bemutatja a *nefes* testen kívüli állapotához kapcsolódó nézeteket is. A szerző rámutat a fogalom részben materiális jellegére.

Debreczeni Ákos József *A zoroasztrikus lélekképzet(ek)* című előadásában a zoroasztrianus szövegek túlvilágleírásaival foglalkozik. A szerző betekintést nyújt a perzsa vallás alapvető tanításaiba, majd a lélek túlvilági és eszkatológikus sorsával kapcsolatos nézeteibe, de utal a zsidó-keresztény vallás és a mazdaizmus lehetséges kapcsolódási pontjaira is.

Dr. Ledán M. István tanulmányában, mely *A lélek „materialitása” az ógörög sírfeliratokon* címet viseli, a görög síremlékeken keresi a lélek anyagi természetére, mintegy „a lélek éteri testére” utaló elképzelések nyomait. A szerző számos

sírszöveg vizsgálatán keresztül rámutat, hogy az újszövetségi lélekképzetek hátterében is felsejlik az antik felfogás a lélek nem teljesen immateriális voltáról.

Dr. László Virgil *A lélek halálának gondolata az Újszövetségben* című előadásában a lélek halálával kapcsolatos bibliai szakaszokat veti vizsgálat alá, körbejárva a gyehenna, a második halál, valamint a lélek örök bűnhődésének a kérdéskörét. A szerző megállapítása szerint a vizsgált bibliai szövegek megengedhetnek egy olyan értelmezést, amely szerint elképzelhető a lélek pusztulása.

Dr. Nagy József az *Odafent, a mennyei oltár alatt: A ψυχή a Jel 6,9-ben* címet viselő tanulmányban a Jelenések 6. fejezetében szereplő mennyei oltár leírásában említett lélekfogalmat igyekszik tisztázni. A szerző kifejti, hogy a mennyei oltár alatt tartózkodó lelkek a hit mártírjai, akik – ellentétben az eszkatológikus csapásokban elhunytakkal – nem a Hádészban, hanem a mennyei templomban várják az utolsó napot, ami az Istennel való elszakíthatatlan közösségük bizonyítéka.

Dr. Peres Imre *A lélek születése a görög eszkatológiában* című tanulmánya annak a kérdésnek járja körül, hogy hogyan alakult a lélek fogalma az antik görögöknél a szepulkralis eszkatológia területén. A szerző az antik lélekképzeteket összehasonlítja az Újszövetség lélekkel kapcsolatos utalásaival, kimutatva, hogy az apostoli eszkatológia és az antik posztmortális elképzelések között számos kapcsolódási pont található.

A kötet második szekciójában sorakoznak a 2021-ben tartott konferencia előadásai, *Kozmikus eszkatológia* cím alatt.

E rész nyitó tanulmánya *A teremtett világ sóvárgása* címet viseli dr. László Virgil tollából. A szerző a páli 'istenfiúság' fogalmát járja körül, bemutatva, hogy a hívők istenfiúi státusza a *már igen – még nem* eszkatológiai feszültségében egy paradoxon, amely az új teremtés beteljesedésében kapja feloldását.

Dr. Ledán M. István *Túlvilági lokalitások és állapotok a zsidó sírfeliratokon* című tanulmányában zsidó sírfeliratokat vet vizsgálat alá, hogy megvilágítsa a Kr.e. 3. – Kr.u. 3. század zsidóságának halál- és túlvilágképzeteit. A szerző rámutat, hogy bár a feltámadás nem volt általános váradalom, a görögökre jellemző cinikus-nihilisztikus hang mégis hiányzik a zsidó sírszövegekből.

Dr. Bácskay Károly *A vég közel* című írásában az 1Pt 4,7–11 alapján vizsgálja a történeti jelen és az isteni jövő közötti hídverés lehetőségeit a keresztyén közösség gyakorlati életében. Ahhoz, hogy a hívők életük szolgálata révén küldetésüket betöltve Istenre mutassanak, szükséges számolniuk a jelen szituációjával, éppúgy, mint az eszkatológiai végkifejlet feltartóztathatatlanságával – vonja le következtetését a szerző.

Hol vagy, új ég és új föld? – veti fel a kérdést tanulmányának címében Éles Éva. A szerző Péter második levelét vizsgálja, hogy felderítse a levél műfaji-nyelvezetbeli sokszínűségének hátterét.

Riczingerné Garai Szilvia tanulmányában (*Nem a ruha teszi a keresztyént – vagy mégis?*) a fehér ruha szimbolikáját és identitással való kapcsolódását a közel-keleti

és görög ruházkodás rövid áttekintése és a bibliai ruhamotívumok értelmezésével vizsgálja, majd a Jelenések könyve vonatkozó szakaszaival foglalkozik, kimutatva, hogy a fehér ruha identitásjelző, melyet a hívőnek meg kell őriznie.

A kötet harmadik részében a 2022-ben lezajlott konferencia előadásait olvashatjuk *Eszkatológiai tárgyak, eszközök és folyamatok* címmel.

A *kakas-szimbólum lehetséges jelentései* című írásában Dr. Ledán M. István azt vizsgálja, hogy milyen szimbolikát hordoz a kakas az ókori görög irodalomban és mitológiában, továbbá a nagycsütörtöki történetben, ahol nem pusztán Péter tagadásának időpontját, hanem sokkal többet is jelent.

Éles Éva *Rejtélyes találkozások* című előadása az 1Pt 3,18–22 szakaszban említett „börtönben levő lelkek” kérdéskörét igyekszik feldolgozni, választ keresve arra, hogy kik ezek a lelkek, mit hirdetett nekik Jézus, és mikor történt ez a rejtélyes találkozás. A szerző tanulmányában rámutat, hogy a vizsgált igeszakasz nem más, mint tanúságtétel Krisztus győzelmének határtalanságáról.

Debreczeni Ákos József *Ardā Wīrāz Könyvének eszkatológiája* című tanulmányában a kései zoroasztrizmus egyik jelentős iratával foglalkozik, és bemutatja a zoroasztriánus eszkatológiára jellemző túlvilági folyamatokat és eszkatologikus eszközöket.

Záhorszki-Hangó Viola Réka írása *A klíma mint eszköz Isten és az ember kapcsolataiban* cím alatt a klíma és éghajlat bibliai szimbolikáját tanulmányozza, összevetve a bibliai példákat az antik irodalom paralleljeivel.

Kondor Erik *Krisztus mint apokaliptikus harcos* című tanulmányában a Krisztust militáns képekkel leíró szakaszokat vizsgálja a Jelenések könyvében, vallástörténeti és antik irodalmi párhuzamok elemzésével. A szerző kiemeli, hogy Krisztusnak mint mennyei harcosnak a képe pozitív és reménykeltő üzenet lehetett a Jelenések eredeti címzettjei, a kis-ázsiai keresztények számára, s ez az üzenet ma is érvényes.

Balázs Eszter *A tíz leprás meggyógyítása* című tanulmányában a Lk 17,11–19 beszámolója alapján a lepra betegségét, valamint a gyógyítás színhelyét, Samáriát mutatja be kortörténeti szempontból, teológiai adalékokkal, továbbá magát Jézust mint terapeutát és gyógyítót, kitekintve a jézusi gyógyítások eszkatológiai távlatára is.

A kötetet dr. Vitéz Ferenc tanulmánya zárja, amelynek címe: „...az órák összevissza vertek”. A szerző Kosztolányi Dezső személyes költői eszkatológiáját veszi górcső alá, kiindulva abból a megállapításból, hogy a költő ars poeticáját alapjaiban meghatározta a mulandóság tudata. Azonban – ahogy a szerző rámutat – Kosztolányi „privát eszkatológiája” a földi lét síkjára irányult, a krisztusi megváltás helyett pedig az esztétikum „megváltó” hatalmát állította középpontba.

Az *Eszkatológiai mozaikok* című kötet változatos és magas színvonalú tanulmányokat fog össze, amelyek valóban mozaikdarabokként gazdagítják az eszkatológiai kutatás színes összképét, továbbá kiválóan reprezentálják a Patmosz kutatóintézet tudományos munkáját, különösen az eszkatológiai stúdiumok területén végzett erőfeszítéseket.

Peres Imre – Ledán M. István
ÓKORI GÖRÖG SÍRFELIRATOK

Sorozat: A DRHE Újszövetségi Tanszékének Kiadványai 2.

Kiadó: Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Kiadás: Debrecen, 2023.

ISBN: 978-615-5853-44-9

Méret, terjedlem: 24 cm, 504 oldal

Ismerteti: Debreczeni Ákos József

„Minket már elfeledtek rég az istenek,
csak vesztünkön gyönyörködnek csodálkozóan,
a Sorsnak mért hízlekedjek, ha elveszít.”

Eteoklész szájából hangzanak ezek a reménytelen szavak (Aiszkhüllosz: Heten Théba ellen, ford. Jánosz István, 702–704.). Ezzel talán be is lehetne fejezni a recenziót, hiszen az általános vélekedés nyomán kijelenthető, hogy hasonlóan reménytelen volt az átlag görög és római polgár túlvilágképzete. Az emberi élet, sors és halál mind az istenek kezében vannak, számukra az emberi lét egy játékszer, s nem törődnek az emberi érzelmekkel, életutakkal.

Dr. Peres Imre professzor, egyetemünk Újszövetségi Tanszékének nyugalmazott tanára, a pozsonyi Comenius Egyetem Evangélikus Teológia Karának oktatója, aki a témában már korábban is számos könyvet és tanulmányt jelentetett meg, valamint dr. Ledán M. István, a intézményünk Újszövetségi Tanszékének adjunktusa ebben a közösen összeállított könyvben hol erősíteni, hol cáfolni tudja a fenti tételmondatot. A görög–római túlvilággit korszakokként és földrajzi helyenként nagyon sok változást mutat. A könyvet a szerzők hiánypótló szakirodalomnak szánják. Eddig ugyanis magyar nyelven nem jelent még meg hasonló mű, csak külföldi szakirodalom áll a kutatók rendelkezésére, ilyenek Werner Peek és Reinhold Merkelbach, illetve Peres Imre kutatásai és munkái. A sírfeliratok feldolgozása, a fordítások elkészítése a mű kézikönyvjellegét domborítják ki. A 421 oldalon át tárgyalta 256 lefordított és magyarázott sírfelirat fontos adalékul szolgálhatnak az adott kort és társadalmat vizsgáló tudományágaknak. A szerzők bevallása szerint nem csak teológusoknak készült ez a forrásgyűjtemény, s valóban: a fordítások és a magyarázatok révén bárki könnyen elmerülhet az ógörög sírfeliratok világában.

A tartalomjegyzék hűen tanúskodik a mű kézikönyvjellegéről. A szerzők rövid bevezető után rátérnek a tárgyalandó sírfeliratokra és epigrammákra, amelyeket különböző témák, túlvilági képzetek és vallási nézetek szerint rendeztek el. Összesen tizennyolc pontot találunk a kézikönyvben a sírfeliratok osztályozására. Ezen fejezetek további kisebb alpontokra bomlanak. A szerzők a feliratok bemuta-

tását egy összefoglaló címmel kezdik, majd közlik az eredeti görög szöveget, ahol szükséges, ott javítva vagy mások által közölt javításokat használva. Ezt követi a szöveg magyar fordítása, ahol a szerzők kimondottan törekedtek a szöveghűsége. Az így megkapott fordítást rövid magyarázat követi, a sírfelirat datálása, megtalálásnak helye, majd a szöveg mondanivalójának az értékelése, magyarázata és bibliikus párhuzamok felmutatása.

Az 1. fejezet tárgyalja a túlvilági lokalitások milyenségét. Vannak, akik semlegesnek látták a túlvilágot, vagy pozitívan értékelték a halál utáni létet, de ennek ellenkezője is megfigyelhető, amikor kifejezetten negatívan értékeli azt.

A szerzők rávilágítanak, hogy a halál utáni életet nem csak a lokalitások határozzák meg. A halál után az elhunytak változatos állapotokba kerülhetnek. A 2. fejezetben bemutatott sírfeliratok szerint alszanak, tanulnak, felszolgálhatnak, énekelnek, táncolnak, esznek-isznak, bánkódnak, és visszatérnek az őszállapotba.

A 3. rész a hozzátartozók bánatával és gyászával foglalkozik. A feliratok a házasársak, szülők és gyerekek bánatát rögzítik. Néha az elhunyt vigasztalja hátramaradt szeretteit.

Az emberi tulajdonságok és mesterségek is bemutatásra kerülnek a 4. fejezetben. Az 5. fejezet egyéni sorsokat mutat be. Némelyekről elmondható, hogy tulajdonképpen a halál „jót tett velük”, hiszen istenné váltak, vagy éppen Nimfákkal kerültek közeli kapcsolatba, de megfigyelhetők asztrális motívumok, reinkarnáció, héroszok, múzsák, elragadtatás és a misztériumokba beavatottak sorsa, illetve figyelmeztetése is.

A 6. fejezetben „racionálisabb” magyarázatokat találunk a halálra, ami bekövetkezhetett betegség, szerencsétlenség, háború, gyilkosság, istenek kívánsága, öregség és egyéb okok (alkoholizmus, szülés, öngyilkosság stb.) miatt. A halált mitikus lények és istenek is elhozhatták. A 7. fejezetben erről tanúskodó sírfeliratokat olvashatunk.

A lelkek túlvilágra jutása nem egyszerű folyamat, általában szükség volt hozzá valamiféle eszközre. A 8. fejezetben tárul elénk, hogy többek között ilyen volt Kharón csónakja, de egyéb módok is (pl. közösleges felhők) megmutatkoznak a tárgyalt sírfeliratokon.

A 9. fejezetben a feliratok antropológiai értelmezése lesz hangsúlyos, a test és lélek kapcsolata, a lélek fennmaradása és a lét széthullása tárul elénk. A közmondások és híres filozófusok, költők mondásai is felkerültek a sírokra, ez adja a 10. fejezet témáját. A 11. fejezetben a szerzők a szerelemmel és *erósz*-szal kapcsolatos feliratokat tárgyalják és értékelik. A halál utáni lét negációja tárul elénk a 12. fejezetben.

A 13. fejezetben derék állatok (kutya, ló) sírfeliratai olvashatóak, a görög-római világban ugyanis nem volt ritka a házi kedvencek elgyászolása. A sírfeliratok néhány esetben átokformulákat, intelmeket és figyelmeztetéseket is konzerváltak, a szerzőpáros ezeket a 14. fejezetben mutatja be. A 15. fejezetben a szerzők Pannóniában (és a történelmi Magyarország területén) feltárt görög és latin sírfeliratokat is bemutatják. A humor és szatíra meghökkenítő lehet egy síron, mégis több ilyen példa áll előttünk, amelyeket a 16. rész rögzít.

Az eddigi fejezetek pogány hitvilág reménységét mutatták be, de a keresztyén és zsidó túlvilági képek sem maradhattak ki a felsorolásból. A 17. és 18. fejezetekben a keresztyénség és judaizmus hitelvei tükröződnek vissza a feliratokról.

A felsorolást követően egy tanulmány révén a sírfeliratok teológiájával ismerkedhet meg az olvasó (19. fejezet). Végezetül a mű tartalmaz kutatást segítő, tartalmas irodalomlistát és tájékozódást lehetővé tevő, hasznos regisztereket is: így például a sírfeliratok kezdősorait görög nyelven, a sírfeliratok szerzőinek és lelőhelyeinek mutatóját, magyar és görög nyelvű név- és tárgymutatót, illetve bibliai hivatkozásjegyzéket is talál itt a feliratok értelmezéséhez és további részletes kutatásához az olvasó.

A megjelent kézikönyv hiánypótló volta a feldolgozott témákban és terjedelmében is megmutatkozik. A könyv világos és szakmailag kielégítő felépítése minden téren a szövegek jobb megértését szolgálja. A szerzők a lábjegyzetben és az irodalomjegyzékben számos munkát közölnek, ami nemcsak a mű tudományosságát támasztják alá, hanem a további kutatásokat is segíti. A szerzőpáros stílusa élénk, a könyv olvasmányos, a magyarázatokban példák, illetve kitekintések színesítik a művet. A feltárt és lefordított sírfeliratok jó alapot teremtenek, hogy a jelen és jövő kutatói könnyedén felhasználják és továbbgondolják azt itt felkínált eredményeket.

Örömmel tudom ajánlani a művet minden olyan kutatónak, teológusnak és az ókori kultúra iránt érdeklődő embernek, aki kíváncsi arra, hogy miként is gondolkodtak az ókori emberek a halálról és halál utáni létről. A sírfeliratokon keresztül megszólalók saját hitüket és elképzelésüket mutatják be, illetve tanúskodnak arról. Kívánom, hogy ez a mű ösztönzően hasson a magyar teológiai tudományművelésre, hogy ezáltal is jobban érthetővé váljon a Biblia világa és a Szentírás szövege!

Plasger, Georg – Fazakas, Sándor (Hrsg.)
AUTORITÄT UND AUTORITÄRE STRUKTUREN
 Reflexionen aus reformiert-theologischer Perspektive

Sorozat: Forschungen zur Reformierten Theologie 16.

Kiadó: Vandenhoeck & Ruprecht

Megjelenés: Göttingen, 2024.

ISBN: 978-3-525-50033-0

Méret, terjedlem: 24 cm, 224 oldal

Ismerteti Dr. Kovács Krisztián

A Georg Plasger és Fazakas Sándor által szerkesztett tanulmánykötet a magyar és német református teológiai tanárok 2022. november 3–6. között a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen megrendezett 6. konzultációjának előadásait tartalmazza, kiegészítve három korreferátummal, illetve a konferencia záróistentiszteletének igehirdetésével. A kötet lényegében felöleli a konferencia tartalmát, amely a református teológia szemszögéből vizsgálta a tekintély és a tekintélyelvű struktúrák kialakulásának kérdését és problémáját. A 2022-es konzultáció folytatása annak a közös gondolkodásnak, amely 2003-ban indult útjára Emdenben (Németország) a református teológia közéleti relevanciájának feltárása érdekében, és amelyet a 2007-es debreceni, a 2012-es szintén emdeni, illetve a 2014-es berekfürdői, a 2018-as soesti, majd a kötet által prezentált debreceni konzultáció követett. A 2022-es konzultáció koordinátorai Georg Plasger (Siegen) és Fazakas Sándor (Debrecen) professzorok voltak. A konferencia anyagát ezúttal is a Vandenhoeck & Ruprecht kiadó jelentette meg a *Forschungen zur Reformierten Theologie* sorozat 16. köteteként.

A mű és a mögötte meghúzódó szellemi, illetve tudományos, teológiai műhely több szempontból is kitüntetett figyelmet érdemel. Egyrészt azért a sajátos református akcentusért, amely következetesen merít a kálvini teológiából, valamint a református tudományművelésből, és bátran képviseli annak jellegzetes felismeréseit úgy, hogy eközben nem akar kritikai ellensúlyt képezni a protestáns ökumenén belül. Ennek jegyében a kötet szerzői nagy számban a református egyházi és teológiai hagyományok felől érkeznek. A másik nagy értéke a kötetnek a teológián belüli és azon kívüli interdiszciplinaritás. Ennek elsődleges hozadéka nem is feltétlenül az, hogy magát a témát különböző szempontokból járja körül, hanem az, hogy világossá teszi, mennyire szükség van a teológián belüli közös gondolkodásra, valódi szellemi és teológiai műhelyek kialakítására, valamint a résztudományok újabb felismerései iránti nyitottságra. A kötet így valóban széles perspektívából világítja meg az autoritás tematikáját.

A kezdő tanulmányt a szerkesztő, Georg Plasger jegyzi: *Autorität, Authentizität und Freiheit. Die Relevanz von Autorität (in) der Kirche* (Autoritás, autenticitás és szabadság. Az autoritás relevanciája az egyház[ban]) címmel. Olyan problémák jelennek meg a tanulmányban, mint az egyház autoritásának elvesztése, a Szentírás autoritása az egyház számára, az egyház hatalmának és autoritásának a kérdése, valamint az autoritás és szabadság kapcsolata. Végső summaként a szerző a 2Kor 12,9kk-ra hivatkozva az egyház autoritását annak üzenetében látja.

A kötet másik szerkesztője s egyben a konferencia debreceni szervezője, Fazakas Sándor szintén ekkleziológiai megközelítést ad *Sehnsucht nach Autorität und soziale Wirklichkeit der Kirche* (Vágyakozás az autoritás után és az egyház szociális valósága) című tanulmányában. Ennek legfőbb hozzájárulása az autoritás kérdésének megválaszolásához abban áll, hogy egyaránt merít a reformátori teológia felismeréseiből (többek között a kevésbé ismert Johannes Althusius munkásságából), és ad átfogó képet a fogalom értelmezéséről, miközben megvilágítja a téma konkrét alkalmazásának lehetőségét vagy éppen mai problematikáját.

Karasszon István (Budapest) tanulmányában *Die Autorität der Propheten im alten Israel* (A próféták autoritása az ókori Izráelben) mindenekelőtt az 1Kir 13 beszámolóján keresztül szemléleti a prófétai autoritás ószövetségi kritériumait és viszonyát a Törvényhez, s eljut arra a következtetésre, hogy a Deuteronomium korában a prófétai szó és a Törvény szembekerültek egymással, s az utóbbi vált kritériummá: a próféták autoritása a Törvény megtartásától függött.

Kató Ferencz Szabolcs (Kolozsvar) *Die Autorität der Prophetenschriften am Beispiel von Hosea* (A prófétai iratok autoritása Hóseás példáján keresztül) című korreferátumában – mint ahogyan a cím is utal rá – Hóseás prófétán keresztül világítja meg az autoritás kérdését. Végső meglátása szerint az autoritás nagymértékben a hagyományozóknak köszönhetően jön létre: ők azok, akik megteremtik egy próféta hagyatékából azt, amit ma ismerünk, s ebben a folyamatban más irások, iratok is segítségül vannak. Így lesz egy próféta és körének marginalizált véleményéből Isten vezető hangja, amelyre az egyház még ma is megpróbál hallgatni.

Kókai-Nagy Viktor (Debrecen) *Gemeindeautorität bei Paulus* (Gyülekezeti autoritás Pálnál) című tanulmánya Pál apostol gyülekezetautoritását járja körül. A főként korinthusi gyülekezeti szituációkra koncentrált tanulmány a gyülekezeti autoritás lényegét Pál apostol korában a következőben látja: a gyülekezetnek meg kell tanulnia, hogy az autoritás a közös döntéstől, illetve elismeréstől függ. S csak akkor lehet ezt az autoritást elérni, ha a gyülekezet a tanítását, a kérdésekre adott válaszait nem hatalmi szóként akceptálja, hanem a szavait saját válaszként értelmezi.

Michael Beintker (Münster) szintén ekkleziológiai szempontból közelít a témához: *Gefährdungen von Autorität durch Autorität oder: Autorität ekklesiologisch* (Az autoritás veszélyeztetése autoritás által, avagy: az autoritásról ekkleziológilag). A református ekkleziológia olyan kérdéseit járja körül a szerző, mint a *norma normans, norma normata*, illetve Jézus Krisztus, a Szentírás, valamint az egyházi tanítás (tanfegyelem) autoritása. A doktriner tanítással és autoritással szemben

Beintker meglátása szerint akkor történik tanítás a reformátori értelemben (*docere*), amikor az istentiszteleten, a lelkigondozásban és a tanításban tanúságot teszünk az evangélium örömteli és felszabadító üzenetéről, és biztosítjuk az embereket a Megfeszített és Feltámadott mindent átformáló valóságáról.

Egy sajátos és konkrét egyháztörténeti eseménnyel kapcsolatban fókuszál az autoritás és ellenállás összefüggésére, illetve konfrontációjára Marco Hofheinz (Hannover) *Die Bartholomäusnacht, Theodor Beza und der zivile Ungehorsam. Politisch-ethische Impulse aus dem monarchomachischen Widerstandsdiskurs zu einer Frage der Autorität* (Szent Bertalan éjszakája, Theodor Béza és a polgári engedetlenség. Politikai-etikai impulzusok a monarchomachikus ellenállási diskurzusból a hatalom kérdéséről) című munkájában. A tanulmány kitér Kálvin ellenállásról szóló tanítására és az 1944-es Hitler elleni merényletre, s a történelmi példák mentén teológiailag reflektál a civil engedetlenség és ellenállásra való lehetőségeire.

Hasonlóan történelmi eseményekből kiindulva, azonban ökumenikus összefüggésében közelít a témához Georg Plasger (Siegen) *Ökumenische Autorität in Krisenzeiten. Karls Barths Auslandsbriefe 1939–1942* (Ökumenikus autoritás krízis idején. Karl Barth levelei külföldre 1939–1942 között) című tanulmányában, amely egyrészt Barth kritikájával foglalkozik az 1937 és 1939 közötti ökumenikus mozgalommal kapcsolatban, valamint Franciaországba, Nagy-Britanniába, Norvégiába és Hollandiába írt leveleit vizsgálja, amelyekben az ökumenikus autoritás mint kockázat jelenik meg.

Matthias Freudenberg (Saarbrücken) a 20. és 21. századi református hitvallásokat elemzi tanulmányában: *Normierung oder Relativierung? Reformiertes Bekenntnis im 20. und 21. Jahrhundert* (Normalizálás vagy relativizálás? Református hitvallástétel a 20. és 21. században). A hitvallástétel problematikájának felvezetése után a szerző olyan hitvallásokra fókuszál, mint az 1934-es *Barmeni Teológiai Nyilatkozat*, az 1986-os *Belhari Hitvallás*, a 2004-es *Accrai Nyilatkozat*, illetve egy 2017-es francia (*Nouvelle Déclaration de foi*) és egy 2018-as USA-beli (*Reclaiming Jesus. A Confession of Faith in a Time of Crisis*) nyilatkozatra. A tanulmány üzenete a hitvallás és megvallás újrafelfedezését szólaltatja meg a hit és élet, a hitvallás és egyházi identitás, valamint a relativizálás helyetti reláció összefüggésében.

Kovács Krisztián (Debrecen) *Glaubensbekenntnis im Lichte von Moral, Ethik und Spiritualität* (Hitvallás a morál, etika és spiritualitás fényében) című korreferátumában a hitvallás szerepét a keresztyén etika és az ideológiai moralizmus összefüggésében vizsgálja, s eljut arra a következtetésre, hogy a morális sokszínűség és egyben morális eltévelyedés korában szükség van a társadalomban az egyház hangjára, amelyben maga Krisztus hangja hallható meg.

A kötet egyetlen nem teológustól származó tanulmányának szerzője a politológus Balogh László Levente (Debrecen), aki az *Autorität und Vertrauen* (Autoritás és bizalom) című írásában Hannah Arendt autoritásfogalmából kiindulva vizsgálja a politika és autoritás kapcsolatát. Meglátása szerint a bizalom és az autoritás a

politikai rendet is legitimálhatják, ugyanis lehetővé teszik számunkra, hogy a negatív következményekkel együtt tudjunk élni. Mert ha a kapcsolatainkat a bizalomra építjük, és pozitívak az elvárásaink, akkor könnyebben meg tudjuk oldani konfliktusainkat. Egy bizalomra építő társadalomban el lehet várni a másiktól, hogy betartsa az írott és íratlan szabályokat, és akceptáljon egy minimális értékrendet.

A kötetet két gyakorlati teológiai tanulmány, illetve egy korreferátum, valamint a már említett igehirdetés zárja. Kiss Jenő (Kolozsvár) *Holarchie – ursprünglicher als Hierarchie* (Holarchia – eredetibb, mint a hierarchia) címmel írt tanulmánya a hierarchia és a holarchia szervezettel (organizmus) való kapcsolatát vizsgálja. A tanulmány rávilágít arra, hogy amíg a formális, funkcionális hierarchiában az emberek együtt dolgoznak, addig a holarchiában együtt élnek. Az együttélés eredetibb, mint az együttműködés, azaz a holarchia eredetibb, mint a hierarchia. Mint ilyen, nem alternatívája a hivatalos hierarchiának, hanem annak megbízható, idősebb partnere.

Németh Dávid (Budapest) *Autorität als unspezifischer Wirkfaktor im seelsorgerlichen Gespräch* (Az autoritás mint a lelkigondozói beszélgetés nem specifikus tényezője) című tanulmányában az autoritás jelenségét pasztorálszociológiailag közelíti meg, kiegészítve a lelkigondozás autoritáshoz való hozzáállásának rövid történetével, illetve olyan témákkal, mint Isten igéjének autoritása vagy éppen az autoritásról való lemondás. Végző soron pedig úgy összegzi a tanulmány felismeréseit a szerző, hogy az autoritást a lelkigondozás esetében nagyon specifikus hatástényezőnek lehet tekinteni.

Sabine Joy Ihben-Bahl (Münster) az előző tanulmányhoz írt, azonos című korreferátumában egyrészt a specifikus szakismeret jelentőségéről ír a lelkigondozásban, majd az autoritás, hatalom és elérhetetlenség kapcsolatát vázolja fel.

A kötetet utóbbi teológusnak az egyházi év utolsó előtti vasárnapját megelőző vasárnapjára a Lk 17,20–24 alapján írt igehirdetése zárja.

A téma többoldalú megközelítése egyértelművé tette, hogy a tekintély és a tekintélyelvű struktúrák kérdését nem lehet csupán politikai síkon értelmezni, hanem lehetséges és szükséges is meglátni az értelmezési szempontokat, amelyek egyrészt megkülönböztetik a tekintély fogalmát a hatalomgyakorlástól, relativizálják a túlzott tekintélyelvűséget, másrészt viszont rámutatnak a hiteles autoritás pozitív szerepére egy adott közösségi struktúra számára (családban, egyházban, a politikai és társadalmi közösségekben, szociális kapcsolatokban). Ha mindennek a társadalmi vetületét vesszük figyelembe, akkor maga a teológia lehet segítségül abban, hogy megtaláljuk az autoritás helyét és szerepét közösségi életünkben, s elkerüljük a túlzott és abszolutizált tekintélyelvűség kísértését. Miközben a keresztyén teológia számára adott a Szentírás tekintélye, aközben mindig izgalmas kérdés marad, hogy mit jelent vagy éppen mit nem jelent az egyház tekintélye, vagy ez a tekintély hogyan realizálódik az egyházi megszólalásokban, nyilatkozatokban, hitvallásokban. Ennélfogva nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az egyház autoritása egy „származtatott” autoritás, amely a Szentírás *norma normans* (legfőbb

norma) értelmezésén nyugszik. Ugyanez a származtatott tekintély igaz a 20. és 21. századi hitvallásokra is, amelyek javarészt társadalometikai kérdésekben is igyekeznek eligazítást adni, azonban autoritásuk mindig relatív marad.

Nyilvánvaló viszont az is, hogy az autoritásnak megvan a maga határa, illetve ebből következően az autoriter struktúrákra nem lehet kritikátlanul tekinteni. A teológia ebben az esetben a társtudományok (szociológia, politológia, filozófia stb.) segítségével kritikai korrekciós funkciót tölthet be, amennyiben ez a szélesebb közösség javát szolgálja. Gyakorlatilag ennek a felismerésnek a mentén mélyítették el a reformátorok az ellenállás gondolatát, s kapott új teológiai hangsúlyokat a hatalommal való szembenállás kérdése a 20. századi totalitárius rendszerekben.

A kötet nem csupán ezekre az összefüggésekre világít rá több perspektívából, hanem valóban egy szellemi műhely és közös gondolkodás lenyomatát is adja.

V. KONFERENCIÁK, SZAKMAI RENDEZVÉNYEK, PÁLYÁZATOK

KONFERENCIÁK

NETWORKS KONFERENCIA

Az Idegen Nyelvi Tanszék oktatói 2023 november 24-én vettek részt az Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézete és a Partiumi Keresztény Egyetem Angol Tanszékének közös szervezésében megrendezett Networks konferencián Nagyváradon. Dr. Gaál-Szabó Péter és dr. Csillag Andrea tartott a kultúratudomány, illetve a nyelvtudomány tárgykörében előadást.

Dr. Csillag Andrea

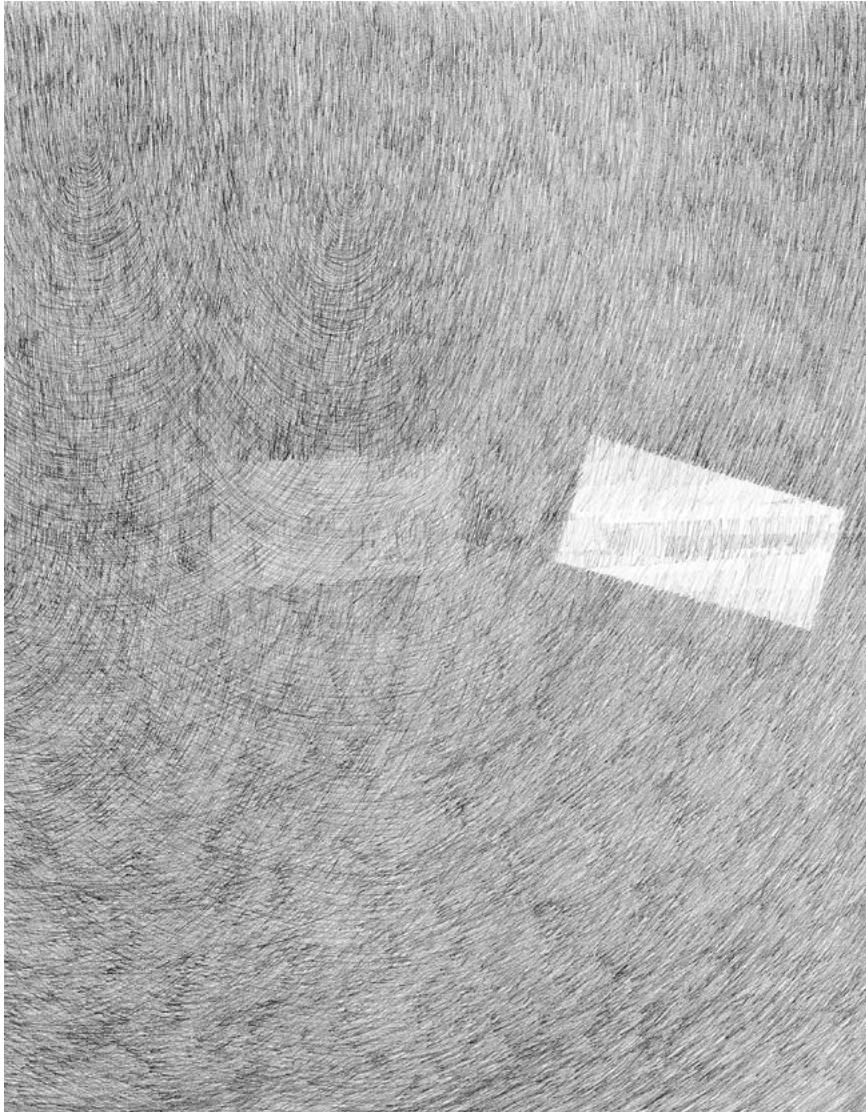
TEHETSÉGNAP ÉS INTÉZMÉNYI TDK-KONFERENCIA

Mivel a 2023/2024-es tanévben nem volt Országos Tudományos Diákköri Konferencia, a tavaszi félévben intézményi TDK-konferenciával egybekötött Tehetségnapot tartottunk 2024. április 23-án.

A program első blokkjában tudományos diákköri munkát végző hallgatóink tartottak előadásokat részben lezárt, részben folyamatban lévő kutatásaikról. Dankó Diána végzős tanító szakos hallgató egy befejezett kutatást és lezárt pályamunkát prezentált zsűri előtt *A klasszikus zenei képzettség társas pozícióval és empátiával való összefüggésének vizsgálata általános iskolás diákok körében* címmel (témavezető: dr. Mohácsi Bernadett). A zsűri döntése alapján a dolgozat továbbjutott, így benevezhető a 2025-ben megrendezendő 37. OTDK-ra.

A folytatásban kutatási beszámolók hangzottak el két párhuzamos szekcióban, ahol a hallgatók a témájuk bemutatása mellett témaválasztásuk motivációjáról és relevanciájáról beszéltek. A tanévben az alábbi témákban kutattak hallgatóink:

- Baglyos Eszter: *Kultusz tárgyak és kiábrázolások a második parancsolat ellenében* (témavezető: dr. Hodossy-Takács Előd)
- Cserepák Lajos Tamás: *Exorcizmus az Újszövetség világában* (témavezető: dr. Ledán M. István)
- Fazekas Dániel: *Júda geopolitikai helyzete Manassé király uralkodása alatt* (témavezető: dr. Hodossy-Takács Előd)
- Fedcsku Noémi: *Az egészség magatartás összehasonlítása a magyarországi és hollandiai tanulók körében* (témavezető: dr. Kiss János)
- Fülöp Léna: *Társadalmi hatások és változások a babiloni diaszpóra életében a fogság idején – Jeremiás könyve alapján* (témavezető: dr. Hodossy-Takács Előd)
- Hodossy-Takács Sámuel: *Nagy Heródes építkezései – A templomépítő Heródes* (témavezető: dr. Hodossy-Takács Előd)
- Horváth Kata: *Emlékezet, trauma és történelem Yoshiko Uchida gyermekregényeiben* (témavezető: dr. Gaál-Szabó Péter)

- Koncz Karola: *Nők ordinációja és lelkipásztori szolgálata a Magyarországi Református Egyházban* (témavezető: dr. Gonda László)
- Pák Bence Gábor: *Álmok az Ószövetségben* (témavezető: dr. Németh Áron)
- Rajhárt Zsófia: *Bibliai mondások a közhasználatban mint szólások és mondások* (témavezető: dr. Hodossy-Takács Előd)
- Szabó Viktória: *A negatív istenképek kialakulása, hatásai és gyógyításának lehetőségei* (témavezető: dr. Kis Klára)
- Takács Evelin: *„Nem megmondtam-e neked, hogy ha hiszel, meglátod az Isten dicsőségét?” Lázár feltámasztásának (Jn 11,32–44) exegézise* (témavezető: dr. Ledán M. István)
- Tébi Anna: *Az alakmás. Istenképek az Ószövetségben* (témavezető: dr. Hodossy-Takács Előd)

A kutatási beszámoló sorához csatlakozott a DRHE-mentorprogram egyik mentorálta, Deczki Stefánia, aki a DRK Dóczy Gimnáziumának tanulója, és dr. Németh Áron témavezetésével a 3. parancsolat elemzésével és értelmezésével foglalkozik.

A délelőtti második blokkjában *Tanulj külföldön (is)!* címmel tartottunk tájékoztató alkalmat külföldi tanulmányi ösztöndíjas lehetőségekről. A Külügyi Iroda munkatársai által megosztott praktikus információk mellett egykori ösztöndíjasaink közül Balázs Eszter (Románia), Fedecsku Noémi (Hollandia), Csóka Petra (Dél-Korea) és Klément-Balla Zsófia (Németország) tartottak élménybeszámolót. Az alkalmat közös ebéd zárta.

Dr. Németh Áron

SCIENTIA AC EDUCATIO KONFERENCIA

Egyetemünk minden évben megrendezi a Scientia ac Educatio intézményi tudományos műhelykonferenciát. A rendezvény célja az, hogy oktatóink az aktuális kutatásaik eredményeiről beszámolhassanak az egyetem közösségében, és arra szakmai és interdiszciplináris visszajelzést kaphassanak. További fontos cél, hogy a kialakuló szakmai beszélgetések erősítsék a tanszékeken és az intézetek határain átívelő szakmai kapcsolatokat, és segítsék elő a Teológiai és a Tanítóképzési Intézet oktatói között egymás jobb megismerését és megbecsülését. Az esemény szervezője ezúttal is egyetemünk Tudományos és Művészeti Bizottsága volt.

Ebben a tanévben a konferenciára 2024. április 25-én a Debreceni Református Kollégium Kistanácstermében került sor. A délelőtti és a délutáni blokkban összesen tíz előadás hangzott el, tizenkét előadótól. Hét előadást tartottak a Tanítóképzési Intézet oktatói, kettőt a Teológiai Intézet munkatársai, egy esetben pedig – és ez különösen is öröndetes – a két intézet egy-egy oktatója – a mesterséges intelligencia kapcsán – közös referátumban ismertette kutatásaik eredményeit.

A paletta ebben az évben is szélesre nyílt: az érdeklődő kollégák és a rövidebb időszakokra felbukkanó egyetemi hallgatók izgalmas referátumokat hallhattak a filozófia, az irodalomelmélet és esztétika, a történettudomány, a pedagógia, az informatika, a teológia és az oktatási szakmódszertan területeiről, mint ahogy kutatási módszerek és azok prezentálása terén is üdítő volt a sokszínűség. A konferencia jó hangulatban telt, az előadásokat érdeklődő kérdések és inspiráló hozzászólások követték.

Az esemény programja a következő volt:

Dr. Vitéz Ferenc rektorhelyettes: *Köszöntés, megnyitó*

Dr. Kmeczkó Szilárd: *Felismerjük-e az áltudományokat?*

Dr. Vitéz Ferenc: *A „kvantumpoétika” értelmezési lehetőségei*

Dr. Németh Áron – Dr. T. Nagy László: *A mesterséges intelligencia (MI) teológiai kompetenciái*

Dr. Eged Alice: *Jó házból való örökösök. A Hohenzollern-család 1938-ban megkötött öröklési szerződéséből fakadó jogértelmezési viták*

Dr. Kustár Zoltán: *Az ószövetségi bevezetéstől felépítésének lehetséges módjai*

Lember-Major Enikő: *Otthoni gyermeknevelés megvalósulása a pedagógusok meglátása szerint*

Dr. Hodossy Sándor: *A 135 éves Felsőöri Református Ifjúsági Olvasókör szerepe a magyar nyelv és kultúra ápolásában, a gyülekezeti kötődés erősítésében*

Tóthné dr. Kosztin Beáta: *Az iskola- és tankertek által kínált módszertani lehetőségek bemutatása a közoktatás területén*

Dr. Joó Anikó: *Iskolai motiváció és továbbtanulási ambíciók*

Dr. Mohácsi Bernadett – Dr. Kiss János: *Kísérlet egy megújított komplex tehetségmérésre a DRHE-n*

Dr. Kustár Zoltán, a Tudományos és Művészeti Bizottság elnöke: *Zárszó.*

Dr. Kustár Zoltán

BESZÁMOLÓ A PATMOZS KUTATÓINTÉZET ÉVES KONFERENCIÁJÁRÓL

A Patmosz Bibliai Tudományok Kutatóintézet 2024. május 14-én tartotta meg az idei konferenciáját. A konferencia hagyománya szerint egyetemünk oktatóitól és hallgatóitól, valamint meghívott vendégelőadóktól hallhattunk összesen 14 előadást. Az előadások színesen és sokrétűen közelítették meg a negatív túlvilági topográfiát, idei konferenciánk témakörét. A konferencia dr. Ledán M. István és dr. Németh Áron szervezésében valósult meg, a rendezvény lebonyolításában segítőként közreműködött Takács Evelin demonstrátor és Debreczeni Ákos doktorandusz. A konferenciát dr. Kustár Zoltán, a Patmosz kutatóintézet elnöke nyitotta meg. A résztvevőket dr. Peres Imre is köszöntötte, aki hálaadással tekintett vissza az elmúlt évek konferenciáira, a Patmosz kutatóintézet indulására, a szeminári-

umokon részt vevő közel 150 diákra, akik az évek során megismerkedhettek az Újszövetség és azon belül különösen is az eszkatológia világával, szemináriumi dolgozataik tematikái pedig nem ritkán TDK-dolgozatokat vagy éppen szakdolgozatokat inspiráltak. Előadóink a következő témákat járták körül: *negatív evilági topográfia a prófétai irodalomban* (dr. Németh Áron, DRHE), *Tüphón a mitológiában és az Apokalipszisben* (dr. Peres Imre, nyugalmazott teológiai tanár, DRHE), *a Hádész az ógörög sírfeliratokban* (dr. Ledán M. István, DRHE), *a Tartarosz mint a titánok és méltatlan angyalok börtöne* (dr. Bácskai Károly, EHE), *az egek mint börtön énöki motívuma* (dr. László Virgil, EHE), *negatív túlvilági toposz az evangéliumi hagyományban* (Jasper-Makay Emese, doktorandusz, EHE), *halálközeli élmények Ér mítoszában* (Thuránszky István, doktorandusz, EHE), *a Mt 8,18–22 vizsgálata* (dr. Kustár György, SRHE), *a „kívülre rekedés” motívuma* (dr. Nagy József, PRTA), *a kárhozat helyei és ágensei a páli levelekben* (Debreczeni Ákos József, doktorandusz, DRHE). A tanári és doktoranduszi előadásokon kívül a konferencia utolsó blokkjában a DRHE négy diákjának (Cserepák Lajos Tamás, Bézi Nikolett, Stefanec Bianka, Barta Vince) előadását hallgathattuk meg. Hálásak vagyunk, hogy idei konferenciánk immár a tizenkettedik lehetett az „Az ókori keresztyén világ” sorozatban.

Dr. Ledán M. István

SZAKMAI RENDEZVÉNYEK

KÖLCSEY TUDOMÁNYOS ESTÉK

A Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet az Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézetével együttműködve a 2023/2024-es tanévben is folytatta Kölcsey Tudományos Esték címen indított előadás-sorozatát, melynek keretében az egyetem egy-egy oktatója számolt be aktuális kutatásairól 45-60 perces előadásban. Az idei tanévben az alábbi hat előadásra került sor.

Dr. Pinczés Tamás: Y generációs tanító szakos hallgatók egészség-magatartása, egészsége és élménykeresése a sportolás tükrében

A Kölcsey Tudományos Esték előadássorozatának 2023. szeptember 21-én megrendezett alkalmán dr. Pinczés Tamás, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Testnevelési Tanszékének tanszékvezető főiskolai docense tartott előadást *Y generációs tanító szakos hallgatók egészség-magatartása, egészsége és élménykeresése a sportolás tükrében* címmel.

„Vajon meghatározza személyiségünket, hogy mely generáció tagjai vagyunk?” Az előadás indító kérdését követően az előadó a szociológiai értelemben vett generációk meghatározását értelmezte és mutatta be, kiemelve a veteránok, a baby boomerek, az X, Y, Z és alfa-generációk főbb jellemzőit. Majd az egészség fogalmát

több irányból megközelítve bemutatott egy többdimenziós modellt, ahol az egyén egészségi állapota pszichológiai, orvosi és társadalmi szempontból is definiált.

Az előadásban megismerhettük a különböző egészség-magatartások pozitív és negatív összetevőit, úgymint dohányzás, alkoholfogyasztás, fizikai aktivitás, táplálkozás. Mindezt egy ELEF-kutatásra alapozva 2009, 2014, 2019-es mintavétellel, férfi-nő csoportokra vizsgálva. Láthattuk, hogy a dohányzás és az alkoholfogyasztás több komoly betegség kialakulásáért felelős, valamint az inaktivitás egészségre gyakorolt negatív hatásait is.

Ezek után az egészségi állapot önértékelési tesztjeinek eredményeibe kaptunk betekintést, különös tekintettel a tanárjelölt hallgatókra. Az eredmények a vizsgált hallgatók önértékelését tükrözi a szubjektív egészségérzet szempontjából. A válaszokból láthattuk, hogy „nagyon jó-jó” eredményre értékelte az egészségét a tesztben részt vevő hallgatók több mint 75%-a, kevesebb mint 20% tartja magát „kielégítő egészségi állapotban” lévőnek, kb. 5% pedig „rossz egészségi állapotúnak” érzi magát.

A továbbiakban szó esett a lelki egészség elméletéről, a szenzoros és a flow-élménykeresésről is, ahol a képességek és kihívások koordináta-rendszerében láthattuk az élménykeresés dimenzióit. Mindezek után az előadó a DRHE Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet Y generációs tanító szakos hallgatóinak részvételével készült korábbi felmérés eredményeit ismertette és elemezte részletesen, az egészség-magatartás és az egészségi állapot önértékelése szempontjából. A kutatásban 83 hallgató eredményei kerültek feldolgozásra 20,8 év életkori átlaggal. Az értékelésből megismerhettük a felmérésben részt vevő hallgatóink dohányzáshoz, alkoholfogyasztáshoz és testmozgáshoz való hozzáállását és viszonyát. A kérdőívek kiértékelését az alábbi szempontok szerint összesítve láthattuk:

- » Egészség-magatartás és egészség – gyakoriságok a mintában;
- » A lelki egészség indikátorainak jellemzése a mintában;
- » Egészség rizikó-magatartás összefüggése a sportolással (keresztábra-elemzés);
- » Az egészség és a sportolás összefüggése;
- » A lelki egészség indikátorai és a sportolás összefüggése;
- » A koherenciaérzés összefüggése az egészség önértékelésével és az egészség-magatartással;
- » Az egészség-magatartási gyakoriságok összefüggése a szenzoros élménykereséssel;
- » Szenzoros élménykeresésnek és a flow-, antiflow-élmények leíró statisztikája.

Az előadás zárásaként kitekintést és javaslatteteleket láthattunk hallgatóink még egészségtudatosabb életmódjának fejlesztésére és a testmozgás motiválásának fontosságára.

Az előadás után közös beszélgetésben osztotta meg a hallgatóság és az előadó személyes tapasztalatait egymással, kiemelve az egészségtudatos életmód fontosságát, különös tekintettel a Z generációs hallgatóinkra.

Dr. T. Nagy László

Dr. Gaál-Szabó Péter: Ökowanizmus és afroamerikai emlékezet

A Kölcsey Tudományos Esték 2023. október 19-én megrendezett alkalmán dr. Gaál-Szabó Péter, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Idegen Nyelvi Tanszékének főiskolai tanára tartott emlékezetes előadást *Ökowanizmus és afroamerikai emlékezet* címmel a DRHE Kölcsey-termében megjelent hallgatóság számára.

Az előadás elején megismerkedhettünk az afroamerikai vallásos gondolkodás egy viszonylag új irányzatának, az ökowanizmusnak a főbb fogalmaival. Ebben a *kulturális emlékezet* mint a közösségi identitás keresésének és megkonstruálásának alapvető eszköze – amelyben egy „csoport emlékezete és identitása kölcsönösen és szétfejtethetetlenül egymásba fonódik” (Assmann 2004: 47) – eredeti módon összekapcsolódik a rabszolgaság és a múlt kulturális traumái, a feminizmus, valamint a spiritualitás és a természethez, az ősi gyökerekhez való visszatérés vágyának egyes elemeivel. A téma érdekességét egyebek közt az adja, hogy az afroamerikai, a feminista, a spirituális és a természetvédő közösségek külön-külön sajátos, egyedi kulturális emlékezettel rendelkező emlékezetközösségeket alkothatnak, de együttesen nem könnyű találni olyan koherens társadalmi-kulturális vonatkoztatási keretet, amelyben a közösség múltjának megőrzése és egyszerre mind társadalmi rekonstruálása egyrészt „az odakinttől való különbséget kihangsúlyozza”, másrészt „az idebent uralkodót viszont eltussolja” (i.h. 41). Egyszerűbben fogalmazva: ha az ökowanizmus irányzata a spirituális természetvédő afroamerikai feminista identitású nők közösségét jelenti, akkor a csoporthoz tartozó afroamerikai nőknek *egyszerre* kell feministáknak, természetvédőknek és spirituális világképpel, „afrikai kozmológiával” rendelkezőeknek lenniük (vö. Harris 2016). Mindezeknek pedig értelemszerűen az irányzat (tudományos vagy annak szánt, irodalmi vagy egyéb) szövegeinek érték- és szimbólumrendszerében is tükröződnie kell.

Az ökowanista irányzat útkeresését mutatják a rendkívül hatásos, helyenként gyönyörű, helyenként pedig szándékoltan és provokatívan sokkoló metaforákon alapuló szövegek, amelyek elsősorban az érzelmekre és a befogadó közeg empátiájára hatnak, és – legalábbis deklaráltan – nem céljuk a racionális, a nyugati kultúra alapját képező tudományos gondolkodás paradigmájának átvétele, illetve alkalmazása (amelyet az irányzat egyes képviselői, a nyugati kultúra számos más elemével együtt, elég egyértelműen elutasítanak) (vö. Gaál-Szabó 2021: 345).

A hallgatóság számára a páratlanul gazdag irodalmi áttekintésen és rendkívül alapos forráskutatáson alapuló előadás egyik legnagyobb élménye az irányzat alapját képező, az előadó által gondosan megválasztott szövegrészletekkel való találkozás volt. A szövegek többségének irodalmi jellege üdítően távol állt a „száraz” tudományos (vagy annak szánt) értekezések nyelvezetétől, ami előtérbe helyezte az elhangzottak esztétikai tartalmának befogadását. Érdeemes megfigyelnünk például az alábbi szövegben azt, ahogy az ÉLET FOLYÓ metafora szisztematikusan kibomlik, és fokozatosan koherens metaforarendszerré válik (Gaál-Szabó 2023: 281): „A womanista hangom az életemről szóló elmélkedéseimből származik fekete nőként,

lánnyként, nővérként és spirituális jövevényként. Úgy tűnik, hogy a származás a benem folyó vizek »életfolyójából« fakad. Amikor önmagamba visszavonulok, életem folyópartján találok magam, amint ülök hallgatva a folyóvíz állandó, folyamatos folyását, amint hív, hogy folyjak vele, kavarjam fel, vagy egyszerűen csak fekédek benne. A nők, fekete nők hangjai, amelyeket ismertem és amelyekről olvastam, szólítanak a folyóból.” (Részlet egy 1992-es womanista kérdőívre adott anonim válaszból, Townes–Cannon–Culp 1993: 193–194, idézi Gaál-Szabó 2022: 121; a részletet fordította Gaál-Szabó Péter).

Néhány további példa: a Föld zenéje, „ökológiai szépsége” és kollektív emlékezete mint az irányzat spirituális kerete; a léleken visszhangzó afroamerikai spirituális élmények, amelyek „isteni jelenlétet” sugallnak; a heves, borzasztó viharok és a mennydörgés mint a túlélés isteni inspirációja; a Föld, az én, Isten és az ősi gyökerek közötti spirituális kapcsolat átélése („táncolás Istennel”); és bizonyos a legszebb metaforák közé tartozik a kulturális emlékezés mint „a fátyol félrehúzása” (Toni Morrison), mint egyfajta „kulturális régészet”, amely a „rozsdás láncszemeket” újraalkotja. Számos szövegből azonban végtelen fájdalom, bánat és szomorúság csendült ki; az „óceáni emlékezet” a vízbe fült afroamerikai rabszolgák jajkiáltását, a lincsfá a felakasztott rabszolgák kínhalálát, a kifosztott Föld mint a megerőszkolt, meggyalázott fekete női test szimbóluma pedig az afroamerikai nőknek a kulturális emlékezetben megőrzött megaláztatását jelentette meg drámai erővel.

Az előadás sikerét mutatja, hogy végeztével a hallgatóság kihasználta az alkalmat, és hosszan kérdezte az előadót a téma számos, a kulturális jelentőségétől az etikai kérdéseken át egészen a keresztény teológiáig terjedő vonatkozásáról. A beszélgetést stílusosan egy kimondhatatlanul szomorú afroamerikai spirituális meghallgatása zárta.

Dr. Boda István

Dr. Kiss Csaba: A Psalmus Hungaricus és Schneider Fáni: Kodály zenepedagógiai inspirációi

A Kölcsey Tudományos Esték 2023. november 30-i alkalmán a tizedik volt a sorban. Az előadást ezúttal dr. Kiss Csaba, az Egyházzenei Tanszék tanszékvezetője tartotta *A Psalmus Hungaricus és Schneider Fáni: Kodály zenepedagógiai inspirációi* címmel. A téma aktualitásához hozzájárult, hogy az akkoriban még 55. zsolttár című zenemű ősbemutatójára egy évszázaddal korábban, 1923. november 19-én került sor a Pesti Vigadóban. Kodály a *Psalmus Hungaricus*-t a Budapest Székesfőváros Tanácsa által Pest, Buda és Óbuda egyesítése 50. évfordulójára kiírt pályázatra nyújtotta be, amivel első helyezést ért el, olyan pályaműveket előzve meg, mint Bartók Béla *Táncszvit*-je vagy Dohnányi Ernő *Ünnepi nyitány*-a.

Az előadás címéhez az ötletet egy Kodály által többször is elmondott anekdota adta, mely szerint Kodály zenepedagógiai rendszerének megalkotásához a végső lökést az jelentette, amikor Kodály a budai hegyekben meghallotta egy kiránduló lánycsapat énekét. A lányok történetesen egy pesti tanítóképző növendékei voltak.

Repertoárjukat a *Schneider Fáni*-val, a hasonló című népszínműnek a korban sokak által kedvelt slágerével koronázták meg. Mindez Kodályban megütöztetést keltett: „[H]irtelen megláttam, hogy a jövő nemzedék nevelői és anyái az analfabétaságnál is rosszabb, teljes zenei züllöttségben nőnek fel. Ma hálásan gondolok *Schneider Fáni*-ra, mert az kényszerített, hogy gondolkodjam, mit kellene tenni.” (Az anekdota Kodály egyik Nyíregyházán tartott előadásán is elhangzott, amelyet Pukánszky Béla a *Kodály Zoltán zenepedagógiai munkásságának életreform motívumai* című írásában elevenít fel.)

Az előadás Kodály életének, szellemi formálódásának fontos állomásait bemutatva ívelt a Kecskeméten, Galántán, a nagyszombati érseki főgimnáziumban, majd a budapesti tudományegyetemen és a Zeneakadémián eltöltött évektől a Kodály és Bartók 1905-ös találkozásából kinövő szoros barátságon át a korai művek komponálásáig és a korabeli magyar zenei élettel kapcsolatban megfogalmazott súlyos kritikákig. Ezek a kritikák vonatkoztak egyrészt az általános zenei műveltségre, beleértve a dalárdai éneklés mérsékelt zenepedagógiai eredményét is, amely távolról sem készítette fel a tagokat egy Bach h-moll miséjéhez hasonlóan összetett mű befogadására. A kritika nem egy idealizált helyzetet kért számon, hanem az angliai munkásdalárdákkal kapcsolatos tapasztalatokon alapult. Kodály bírálati vonatkoztak továbbá a századelő zenekritikájának működésére is, amihez adalékokkal szolgálhatott az 1910. március 17-én a Royal szálló dísztermében megrendezett első önálló szerzői est fogadtatása is. Bár Bartók elragadtatással számolt be az estről, óriási sikerről, egy merőben új alkotói személyiség megjelenéséről írt, a fogadtatás összességében vegyes volt, és kihallatszottak az értetlen, ellenséges hangok is. A neves zenekritikus, Béli Izor *Kot-kot-kot-kot-kot Kodály, Zoltánka ne komponály!* címmel számolt be a szerzői estről *A Nap* című újság hasábjain. A szűkebb szakmai környezettel kapcsolatos tapasztalatait pedig az Új Magyar Zene-Egyesület 1911-es megalapításával és működésével kapcsolatos események érlelheték.

Ezen az íven haladva jutottunk el a *Psalmus Hungaricus* 1923-as megszületéséig, illetve azon túlra is, hiszen az előadó bemutatta a zenemű hazai és nemzetközi karriertörténetét, ugyanis a *Psalmus Hungaricus* nemzetközi sikert hozott Kodálynak. A zeneművet már 1926-ban bemutatták Zürichben, majd 1927-ben Hollandiában, Angliában, Németországban és az Egyesült Államokban is. Ez az időszak jelentette Kodály karmesteri pályafutásának a kezdetét. Megtudhattuk továbbá, hogy a *Psalmus Hungaricus* bemutatója idehaza – az új darabok előadását tekintve – Kodálynak a Tanácsköztársaság idején a Zenei Direktóriumban betöltött tagsága miatt rá kirótt kétéves szilencium végét is jelentette, ugyanis Kodály 1920 és 1923 között nem komponált új zenedarabokat.

A jelenlevők betekintést kaptak a *Psalmus Hungaricus* keletkezéstörténetébe, a zenei anyag és Kecskeméti Vég Mihály szövegének összefüggésrendszerébe. Az előadás megértését egyaránt segítették az elhangzott zenei részletek, valamint a segédanyagként kézbe adott zsolnárszöveg is.

Dr. Kmeckó Szilárd

Dr. Imreh Sándor: A modern graffiti kiterjedései – a plurális rétegek a nyilvánosság terében

A Kölcsey Tudományos Esték rendezvénysorozat 2024. március 7-i alkalmán dr. Imreh Sándor, a Rajz és Vizuális Nevelés Tanszék adjunktusa tartott előadást *A modern graffiti kiterjedései – a plurális rétegek a nyilvánosság terében* címmel.

Előadásának elején Dr. Imreh Sándor, aki 2023 végén szerzett DLA-fokozatot a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának doktori iskolájában, bemutatta diszsertációjához csatolt diplomaprojektjét, amit a Pécssett töltött doktorandusz éveiben épített egy elhagyatott laktanya belső tereiben. A négyzetes kocka alakú épületben falrajzokat, graffitiket, installációkat helyezett el, White Cube Galériának, azaz 'Fehér Kocka Galériának' nevezte, mert a falakon a fehér kocka motívumának gyakori használata a kortárs képzőművészet intézményrendszerének kritikája és esztétikai kinyilatkoztatás is volt egyben.

Dr. Imreh Sándor saját művészeti tevékenysége külső jegyeiben Kazimir Malevics *Fekete négyzet*-ével (1913), vagy Sol LeWitt *Falrajzok* (1994) című munkájával vont párhuzamot, ám az alkotói attitűd és a vizuális kifejezőmód tekintetében fiatal felnőtt korának transzkulturális és közvetlen környezeti hatásai között kutatót. A letisztult vizualitásában a Kollégiumban töltött tanulóéveinek és puritán lakókörnyezetének hatásait fedezhetjük fel, azonban a határok feszegetésének állandó szándékát, a közérthető kommunikációra törekvést és a kortárs terekhez fűződő viszonyát leginkább az ugyanebben az időben rá nagy hatást gyakorló *modern graffiti* inspirálja.

Ezután részletesen beszélt az Egyesült Államokból induló *graffiti movement*ről, melynek kezdete az 1960-as évek végére tehető. Kialakulása gazdasági, földrajzi és ennek következtében elinduló társadalmi átalakulásokkal esik egybe. A graffiti mozgalmat – mint mondta – tekinthetjük egyfajta városi folklórnak, hiszen az utcán csellengő fiatalok a saját maguk által formált vizuális kifejezőmódjukat jelenítik meg úgy, hogy semmilyen irányított működés sem fedezhető fel a különböző megjelenéseikben, ám a formai jegyekben sokszor erős kötöttségek jellemzik. Egy formanyelvként tekinthetünk a graffitire, ami különféle szubkulturákhoz és a fiatalok lázadó magatartásához kötődik.

Az előadó felfogásában a graffiti a posztmodern tér egyfajta adatvizualizációjának is tekinthető. Az inkább párhuzamossággal, pluralizmussal, társadalmi konstrukcióként leírható térszemlélet és a graffiti célja – a jelenlét – egymásra vetítve igen hasonlóan működő térbeli elrendeződést mutat. A sokszor egymással szemben álló, ellentétes kulturális nívón kommunikáló irányzatokat olyan vonatkozásokban mutatta meg az előadó a továbbiakban mint a művészi önkifejezés, a vandalizmus, a graffiti mint szellemi termék, a szerzői jog, a háború és a területfoglalás, szubkulturák, földalatti mozgalmak, politikai állásfoglalás, társadalomkritika, a karrier, a média és a kommunikáció, a dokumentáció vagy épp a kortárs művészet és az utca kultúra egymásra gyakorolt hatásai.

Az előadás gazdag képanyagából a hallgatóság megismerhette a hazai és külföldi graffiti legkülönbözőbb megjelenési formáit, technikai feltételeit és a hozzá idomult rohamosan fejlődő iparágat, teremtett helyeit és igen változatos üzeneteit.

Az előadás utolsó részében az előadó a graffiti legaktuálisabb megjelenési formájáról, a posztgraffitiról szólva elmondta, hogy a nyilvánosság tereinek átalakulásával, a médiaeszközök gyors fejlődésének is köszönhetően már nem kizárólagos hordozók a városi terek. A digitális nyilvánosság lehetővé tette, hogy a graffitiművészek úgy vonuljanak ki a lakott területekről, és teremtsenek saját tereket maguknak, hogy közben az eredeti szándékukat – a láthatóságot – se veszítsék el. Elhagyatott külterületeken, korábbi viselkedésétől eltérően a városokon kívül jelenik meg a graffiti, de nagyon gyakran komoly szerepet játszik egy-egy ágazata a dszentrifikációs folyamatokban, városrészek funkcióváltásában, valamint a képzőművészet újabb és újabb irányzatainak kialakulásában is.

Az előadás végén a hallgatóság tagjai számos kérdést fogalmaztak meg, melyekre az előadótól további gondolkodásra inspiráló válaszokat kaptak. Mindez bizonyítja, hogy a téma nemcsak különleges, de nagyon érdekes is, mivel egyszerre kapcsolódik a kultúrához, a kortárs művészetekhez és a társadalmi folyamatokban észlelhető változásokhoz.

Dr. Csillag Andrea

Dr. Kustár Zoltán: Minden hiábavalóság? Szkeptikus szerző contra skeptikus hagyomány a Prédikátor könyvében

2024. április 4-én, a Kölcsey Tudományos Esték tavaszi szemeszterbeli második alkalmán dr. Kustár Zoltán, az Ószövetségi és az Újszövetségi Tanszék vezetője *Minden hiábavalóság? Szkeptikus szerző contra skeptikus hagyomány a Prédikátor könyvében* címmel tartott előadást.

Az előadó az általa írt, hamarosan megjelenő ószövetségi bevezetéstankönyv egyik részének, a Prédikátor könyvről szóló fejezetnek a problematikáját mutatta be röviden. A tárgyalt bibliai könyv e tekintetben nem tipikus választás volt, hiszen szemléletében unikálisnak mondható az ószövetségi iratokon belül, s problémafelvetésével, valamint a megfogalmazott állításaival jórészt megkérdőjelezi Izráel hitének az addigi alapvető tételeit. A könyvben megszólaló skeptikus hang az ószövetségi hagyományt és az emberi tapasztalatokat ütközteti, s ebből a nézőpontból merőben más következtetésekre jut, mint a korábbi bölcsességirodalom alkotásai.

Az előadó a könyv e sajátosságát a keletkezésének eszmetörténeti háttere felől közelítette meg, s az ószövetségi idők zsidóságára jellemző, hagyományos keleti bölcsességteológiának és a hellenizmus filozófiájának az ellentétbe állításával mutatta be a Prédikátor könyvében meghúzódó teológiai feszültségeket.

Az előadás a tárgyalt könyv teológiai, tartalmi és formai sokszínűségét annak redakciótörténeti háttere alapján értelmezte. E szerint a könyvben több szerkesztői réteg különíthető el. Az alaprég egy hellenisztikus hatásokat magáévá tevő

szkeptikus gondolkodó műve, amely ugyan Isten létét nem tagadja, de az empirikus tapasztalatok alapján megkérdőjelezi Izráel korábbi bölcsességét. Így többek között Isten akaratának megismerhetőségét, az áldások és az istenfélelem közötti összefüggéseket, a halál utáni ítéletet és általában az erényként felfogott bölcsességet egyaránt kétségbe vonja. Ám ezzel a könyv szerzője korántsem megbotránkoztatni akarta a korabeli olvasókat. A Salamon nevének tekintélyével leírt gondolatok sokkal inkább a régi és az új világ gondolkodásának a feszültségét tükrözik. Ennek fényében különösen is izgalmas volt az előadás második felében a Prédikátor könyvében elkülöníthető további négy átdolgozás alapszövegre adott reakciójának a kifejtését végigkövetni.

Az előadó rámutatott, hogy az első átdolgozás nem mond radikálisan ellent az alaprégnek, ugyanakkor az életet nem látja értelmetlennek, mert annak tartalmat adhat az Isten adományai feletti öröm. Isten ugyanis szépnek alkotta a világot, s akaratát is kinyilvánította. Az életörömmel ez az igenlése ezt a réteget az Énekek énekével teszi párhuzamba állíthatóvá. A második átdolgozás szemlélete már jobban eltávolodik az alaprégtől. Ez a réteg a prófétai és a deuteronomista hagyomány erőteljes hatását mutatja, s elsősorban azáltal különbözik az alaprégtől, hogy a bölcsesség forrásának nem a tapasztalatot, hanem a Tórát tekinti, s azt a gondolatot képviseli, hogy érdemes istenfélő módon élni, mert az igazakat Isten ítélete majd igazolja. A harmadik átdolgozás Salamon önkritikájának tekinthető. Azaz ennek a rétegnek a szerzője úgy harmonizálja a Prédikátor könyvének a mondanivalóját a tőle jelentősen eltérő szellemiségű, szintén salomoni szerzőségű Példabeszédek könyvével, hogy a Prédikátor könyvének szerzőségét nem vonja kétségbe. Ez pedig csak úgy lehetséges, hogy magával Salomonnal kellett a kritikát kimondatnia. Az utolsó átdolgozás pedig már eljut oda, hogy a bölcseknek mégis igaza van, s a bölcsesség nem hiábavaló. E réteg bölcsességmondásai igyekeznek harmonizálni a Prédikátor könyvét a Példabeszédek könyvével. Ám az alapszöveg átkeretezésén túl ez az átdolgozás a hagyományos izráeli bölcsességet megerősítve tompítja az előző szerkesztői réteg királykritikáját is.

Kustár Zoltán ezeket rétegeket – amiket korábban heterogén szövegállománynak, betoldásoknak tekintettek – egységes szerkesztésként mutatta be, amelynek kontextusát az öreg király önkritikája adja. Az előadó világos gondolatvezetéssel, szemléletes példákkal illusztrálva azt mutatta be, hogy az egyes szerkesztők kiegészítései, betoldásai miként keretezték át és közelítették végül mégis egyre inkább az alaprégben megfogalmazott elveket a klasszikus zsidó gondolkodáshoz, s hogyan sikerült a további rétegeknek tompítania azt a hellenista-szeptikus látásmódot, amely jórészt kilógott az addigi kanonikus vagy deuterokanonikus zsidó iratok közül.

Az előadás utáni kérdések, illetve a rájuk adott válaszok segítettek tovább mélyíteni a bibliai szövegek hagyományozódásának és a Prédikátor könyvének a megértését.

Dr. Kenyhercz Róbert

Dr. Keczán Mariann: Szabó Magda és az antikvitás

2024. május 2-án a Kölcsey Tudományos Esték tavaszi szemeszterbeli harmadik alkalmán Keczán Mariann, a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék oktatója *Szabó Magda és az antikvitás* címmel tartott előadást.

Az előadó a *Civis sum Debreceniensis – Szabó Magda debrecenisége* című kutatás anyagából mutatott meg részleteket. A kutatás célja a debreceni identitást meghatározó emlékezeti keretek összefüggéseinek feltárása Szabó Magda életművében. A kutatás rendkívül változatos – kéziratos hagyaték, levéltári források, a szülővárost reprezentáló szépirodalmi alkotások – anyagából válogatott az előadásban. Annak főbb témakörei mentén – mint a debreceniség fogalmának története; az emlékezés identitásképző szerepe; a szülőváros mint emlékezhely; a család és az oktatás szerepe a debreceni szellemi örökség hagyományozódásában; a város szellemi élete a két világháború között – foglalta össze az eredményeket, és mutatta meg Szabó Magda életének és életművének egy újabb, az olvasótáborához képest talán kevesebbek által ismert vetületét.

A klasszikus kultúra iránti érdeklődésnek, a családi hagyományokban gyökerező alapjainak a feltárásával kezdődött az előadás. A klasszikus ismeretek átadása az Ágyai Szabók (Szabó Magda felmenői) családi tradíciója volt, édesapja – fia nem lévén – lányát részesítette ugyanabban az oktatásban, amivel őt nevelték. A bevezetést az antik iránt való érdeklődés szárba szökkenésének talaját jelentő iskolai tanulmányainak bemutatása követte, középpontban a Dóczy Lánynevelő Intézet és a Tisza István Tudományegyetem bölcsészkarának azon tanáraival, akiknek a hatására mélyült az írónőben a klasszikus kultúra iránti érdeklődés. Az alma materről, ahol aztán taníthatott is, nagyon szép szavakkal ír: „A Dóczy az anyaszentegyház nőoktatásának egyik legfontosabb működési terepe volt, a híres Nagykollégium nővére...” (Für Elise, 2002). Az írónőt a klasszikus ismeretek felindító tanárai (Szondy György, Rábold Gusztáv, Péterffy László és Nánay Béla) közül Nánay Béla szerepe és hatása volt a legjelentősebb ebben a tekintetben. Iskolai értesítők Szabó Magda ifjúkori sikereiről adnak hírt. Már ebben láthatók a sokoldalú irodalmi tehetség jelei, hiszen műfaját tekintve novella, szavalt, esszé és műfordítás egyaránt szerepel a Gyóni Géza Önképzőkör (melynek tevékeny tagja volt) tevékenységének két tanévét átfogó bemutató beszámolójában a neve mellett. Az egyetemi éveiről ugyancsak rajongva ír: „Életem legharmonikusabb, legboldogabb időszaka az öt egyetemi esztendő, pedig igazán történelmi időkre esett... Mohón tanultam.” (Koncentrikus körök, 2017). Ebben az időszakában a tanulmányainak a téma szempontjából leginspirálóbb tanáregyénisége Darkó Jenő volt, aki a Klasszika-filológia Tanszék és ezzel együtt a Görög-Latin Philológiai Szeminárium vezetője volt. A „történelmi időszak” egyébként a trianoni békediktátum okozta sokk utáni „útkeresése” a magyar társadalomnak, mely mindig is nagyon érdekelte, s amelyről annak idején, még dóczys gimnazistaként, esszét is írt: *Mit tehet a magyar nő a Trianon utáni magyar társadalomért?* címmel.

Az előadás további részében a klasszikus kultúra olyan problémáinak összefoglalása következett, melyek Szabó Magda ezirányú érdeklődésének homlokterében álltak, a témákkal foglalkozó klasszikus szerzők (Ovidius, Seneca, Propertius) gondolatainak keresztül. Foglalkozott egyebek között a római szépségápolással, aminek eltűlését és túlhajtott fényűzését egyenesen a császárság bukásának egyik okaként aposztrofálja. De például a boldogság és az erényes élet antik megközelítéséről való gondolkodás is jellemezte munkásságának ezen területét. A tanári tevékenységét és hatását több oldalról is bemutatta az est előadója. Szabó Magda pedagógiai hitvallása ma is vállalható modern alapgondolat, mely jól jellemzi művészi és pedagógusi „kettős kötődését”: „A nevelés nem csupán értelmi közlés. [...] A pusztá adatközlés mellé társul az esztétikum és az etikum.” (A Hódmezővásárhelyi Református Leánygimnázium tanári gyűlésének jegyzőkönyve, 1942/1943-as tanév). Tanítványai számára az általa tartott órák életre szóló élményt adtak. Keczán Mariann előadása az írónő irodalmi munkásságának viszonylag kevésbé ismert oldalát, a költészetét is érintette az előadás. Természetesen ennek középpontjában is – csakúgy, mint az utazó Szabó Magda bemutatásának is – az antikvitás, a klasszikus kultúra állt. Egy olyan idézet kívánkozik ide zárásként, amely tulajdonképpen még egyszer aláhúzza Szabó Magda kötődését a klasszikus latin–görög kultúrához: „Magyar szellemhad követ itt bennünket, itt jár velünk Csokonai is és Babits, a »klasszikus álmok« álmodója, meg Arany, aki Arisztophanészt fordította...” (Zeusz küszöbén, 2021).

Egy olyan előadást hallhattunk, amelyben mindvégig jól érezhető volt az előadó „kettős kötődése” a témához, mint muzeológusnak csakúgy, mint irodalomtörténésznek, s ez talán még nagyobb hitelességet kölcsönzött az elhangzottaknak.

Dr. Kiss János

NEVELÉSTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ

2023. november 30-án került megrendezésre a másfél évtizedes múltra visszatekinthető és változatlan népszerűségnek örvendő hagyományos vetélkedés. A Pedagógia és Pszichológia Tanszék által és a Felnőttképzési Központ segítségével szervezett programon nappali tagozatos első évfolyamos tanító szakos hallgatók vettek részt, akik hét háromfős csapatot alkotva mérték össze tudásukat, három hallgató pedig a pontszámablázatért és a feladatmegoldások időméréséért felelt, tehát a teljes évfolyam képviseltette magát. A verseny középpontjában a Debreceni Református Kollégiumban 200 évvel ezelőtt először meghirdetett pedagógia katedra és az 1993-ban újra reformátussá lett debreceni tanítóképzés állt.

A nyolcfordulós verseny változatos feladatai voltak többek között: jeles neveléstörténeti személyiségek arcképeinek felismerése, iskolatörténeti fogalmak eljátszása az activity szabályai szerint, évszámok és események megfeleltetése, művek és szerzőik párba állítása, valamint tanári állaspályázat írása valamely neveléstörténe-

ti személyiség nevében. A feladványok meglehetősen próbára tették a hallgatókat, de azokat több-kevesebb sikerrel megoldották. A zsűri tagjai dr. Mohácsi Bernadett adjunktus, valamint dr. Joó Anikó és dr. Molnár-Tamus Viktória főiskolai docensek voltak. A vetélkedő elején dr. Ittész Gábor intézetvezető egyetemi docens kollégánkat is magunk között köszönthettük. A verseny hatékony előkészítését és gördülékeny lefolytatását Kerékgyártóné Papp Edit Zsófia, Szabados Boglárka, Turucz Annamária Imola és Németi Balázs oktatásszervezők segítették.

A feladatsor megoldását követően az alábbi eredmények születtek:

- I. helyezett: Gubányi Aliz, Kecskés Evelin, Nehéz Zsóka;
- II. helyezett: Mucza Boglárka, Hornyák Hédi, Perge Dorina;
- III. helyezett: Bere Dániel, Erdélyi Zsolt, Szilágyi Erik.

A résztvevők emléklapot, a helyezettek az emléklappal együtt a Rektori Hivatal ajándékcsomagjait kapták.

Köszönet illeti a Pedagógia és Pszichológia Tanszék, valamint a Felnőttképzési Központ és a Rektori Hivatal munkatársait a vetélkedő megvalósításához nyújtott segítségükért.

Dr. Molnár-Tamus Viktória

KÖRNYEZETISMERET-TANÍTÁSI HÁZIVERSENY

A Természettudományi Tanszék 2023 őszén tanítási versenyt hirdetett meg környezetismeret tárgyból a tanító szak 3-4. évfolyamos hallgatói részére. A versenyt két fordulóban rendeztük meg.

A 2023. december 20-án záruló első fordulóban a jelentkezők tetszőleges témában, általuk választott évfolyamon (1-4. évf.) óratervezetet készítettek, ügyelve a módszertani változatosságra. Az óratervezethez mellékeltek a szükséges tartozékokat is. Ezek lehetnek szókérték, képek, feladatlapok vagy képernyőmentések. A verseny zsűrije úgy döntött, hogy a legjobb négy munkát benyújtó hallgató kerülhet a döntőbe.

2024. január 22-én történt a sorshúzás, hogy ki melyik osztályban fog tanítani. A versenyzők részére a 4. évfolyamon az *Életközösségek lakóhelyünk környezetében* témakör részeként az *Élet az erdőben*, valamint az *Élet a mezőn, réten* tananyagot jelölte ki a zsűri. A hallgatók aznap hospitáltak, ismerkedtek az osztályokkal, délután pedig felkészültek a másnapi versenytanításra, melyhez újfent el kellett készíteniük az óratervezetet és a szükséges tartozékokat. A verseny döntőjére 2024. január 23-án került sor a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskolában, és a következő eredmény született:

- I. helyezett: Illés Fanni és Nádházi-Tálas Csilla (3. évf.);
- II. helyezett: Hindulák Luca (3. évf.);
- III. helyezett: Orosz Zsófia (3. évf.).

A zsűri tagjai voltak: Kiss Sára szakvezető a gyakorlóiskola részéről, valamint Tóthné dr. Kosztin Beáta és dr. Kmeckó Szilárd a Természettudományi Tanszék részéről.

Ezúton is köszönjük a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola igazgatóhelyettesének, Csontos Zoltánnak a verseny szervezésében és lebonyolításában nyújtott, minden részletre kiterjedő segítségét.

Dr. Kmeckó Szilárd

XXV. ORSZÁGOS ANYANYELVI TANÍTÁSI VERSENY

A DRHE Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke 2024. január 24-én és 25-én tartotta meg az anyanyelvi tanítási verseny intézményi fordulóját az egyetem 3. és 4. évfolyamos, nappali tagozatos tanító szakos hallgatóinak részvételével, Lember-Major Enikő anyanyelvi tantárgypedagógus koordinálásában. Az intézményi forduló egyúttal az országos verseny válogatója is volt. A verseny témája ismeretterjesztő szöveg feldolgozása volt. A hallgatók az első fordulóban *Az állatok téli álma* című szöveghez készítettek óravázlatot, a szükséges anyagok (diák, szókérték, képek, feladatlapok, egyéb eszközök) csatolásával.

A szakmai zsűri elbírálását követően hat hallgató jutott a második fordulóra, melynek során az általuk kihúzott időpontban és negyedikes osztályban a zsűri előtt megvalósították tervezetüket. A zsűri döntése alapján a következő eredmény született:

- I. helyezett: Nagy Zsuzsanna (4. évf.);
- II. helyezett: Karcza Rebeka (3. évf.);
- III. helyezett: Tisza Kinga (3. évf.);
- IV. helyezettek (megosztva): Soltész Zsófia Kármén (3. évf.), Pál-Katona Lilla (4. évf.), Borbély Csenge Mónika (4. évf.).

Az intézményi válogató után Nagy Zsuzsanna képviselte egyetemünket a 2024. április 15-17. között (a járvány és az energiaválság miatti többéves kihagyás után) rendezett jubileumi, XXV. Országos Anyanyelvi Tanítási Versenyen, melyet Lember-Major Enikő szervezett és koordinált több hónapos előkészítő munkájával. Összesen nyolc hazai és határon túli intézmény versenyzői, kíséző diákjai és felkészítő tanárai vettek részt a megmérettetésen. A szakértő külső zsűri döntése alapján Nagy Zsuzsanna 1. helyezést ért el, akinek munkáját Farkas Viktória szakvezető kolléganő mentorálta. Egyetemünk tanító szakos házizagda hallgatói nagyban hozzájárultak a verseny sikeres lebonyolításához, ők a következők voltak: Gubányi Aliz, Kecskés Evelin, Mucza Boglárka 1. évfolyamos; Gyöngy Nóra, Major-Pucsk Anna Luca, Soós Blanka, Szabó Bernadett, Szacsuri Panna, Szőke Zoltán és Vass Noémi 2. évfolyamos hallgatók.

A zsűri, illetve a többi intézményből érkező szakvezető, tantárgypedagógus és hallgató elismerését is megkaptuk a verseny megrendezéséért, a színvonalas fogadtatásért, vendéglátásért, a versenytanítás feltételeinek megteremtéséért, a minőségi szállásért, a kollégák készséges és segítőkés partnerségéért.

Dr. Vitéz Ferenc

MESEMONDÓ VERSENY

A Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék 2024. március 13-án rendezte meg az intézményi mesemondó versenyt, melyet Lember-Major Enikő koordinált, és a válogató eredményeként Forgács Tünde tanító- és Vas Renáta Szilvia katekéta-lelképáztóri munkatárs szakos hallgatóink képviselheték egyetemünket az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke által 2024. április 26-án megrendezett XIV. Népek meséi Országos Egyetemi és Főiskolai Mesemondó Versenyen. Vas Renáta Szilvia Benedek Elek gyűjtéséből *A bolondok* című népmese humoros előadásáért a zsűri különdíjában részesült (felkészítő tanára Lember-Major Enikő volt).

Dr. Vitéz Ferenc

VI. IDEGEN NYELVI KIEJTÉSI VERSENY

Az Idegen Nyelvi Tanszék 2024. március 21-én megrendezte a VI. Idegen nyelvi kiejtési versenyt, melyen az angol és a német szekcióban összesen 13 hallgató vett részt. A versenyzők a versenybizottságok által előre megadott szövegekből készültek föl. A szövegek ebben az évben irodalmi alkotások, illetve ismeretterjesztő írások részletei voltak. A verseny két szekcióban zajlott, a versenyzők a tanszék oktatóiból álló zsűri és az összes résztvevő előtt felolvasták választott szövegüket. Az eredmények a következőképpen alakultak:

Angol szekció:

- I. helyezett: Gere Vivien (3. évf.);
- II. helyezett: Gyöngy Nóra (2. évf.);
- III. helyezettek: Bellon Bíborka (2. évf.) és Forgács Tünde (3. évf.).
- Díjazottak: Gubányi Aliz (1. évf.), Soós Blanka (2. évf.), Bordán Beáta (2. évf.), Lövei Petra (3. évf.), Tar László (3. évf.), Fejes Melánia (3. évf.), Pribék Orsolya (3. évf.).

Német szekció:

- I. helyezett: Révész Zsanna (2. évf.);
- II. helyezettek: Kádár Bíborka (2. évf.) és Bellon Bíborka (2. évf.).

Dr. Csillag Andrea

ORSZÁGOS KAZINCZY SZÉPKIEJTÉSI VERSENY

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának esztergomi campusán rendezték meg május 10-én az 52. Kazinczy Ferenc Szép magyar beszéd verseny országos döntőjét, ahol egyetemünket az intézményi válogató és felkészítés után Tulipán Márton ötödéves teológus-lelkész szakos hallgatója képviselte, s a rangos megmérettetésen Kazinczy-érmet kapott.

A versenyen összesen huszonnégy – köztük öt határon túli – egyetem negyvenhét hallgatója vett részt, számos tudományterületről érkezve, hűen a verseny idejéig mottójaként választott Juhász Ferenc-idézethez: „A magyar nyelv: létem, jövőm és reményem.”

A szakemberekből álló zsűri a szabadon választott és a kötelező szövegek értő előadása nyomán tizenöt hallgatónak ítélte Kazinczy-érmet, köztük Tulipán Mártonnak, aki szabadon választott szöveggént Karinthy Frigyes *Előszó önmagához* című esszéjének részletét tolmácsolta (felkészítő tanára dr. Vitéz Ferenc volt). Az eredménynek köszönhetően a DRHE képviseletében 2025-ben két hallgató indulhat el a versenyen.

Dr. Vitéz Ferenc

PROJEKTKIÁLLÍTÁS – ÉS VERSENY

A Pedagógia és Pszichológia Tanszék idén is megrendezte hagyományos projektkiállítás- és versenyét tanító és hittanár-nevelőtanár szakos hallgatók körében. A versenyzők igen változatos témákban – alternatív pedagógiák, asszertív kommunikáció, bullying, deviáns viselkedés, digitális kultúra, dresszkód az iskolában, inkluzív nevelés, oktatási szervezési módok, osztályfőnöki szerep, pedagógiai értékelés – készítettek referátummal kísért prezentációt s hozzájuk kapcsolódó összefoglaló tablót, makettet, pályamunkát.

A félévzáró szemináriumokon bemutatott szakmai anyagok 2024. május 13-tól június 30-ig voltak megtekinthetők a DRHE épületének 2. emeleti, a 237. Karácsony Sándor-terem felőli folyosóján.

Az eredményhirdetéssel egybekötött kiállítás megnyitóra május 13-án 10:40-kor került sor. A projektmunkákat a tavaly jól bevált módszer szerint egy előre felkért, tanszéki oktatókból és hallgatókból álló zsűri véleményezte és pontozta.

Eredmények:

- I. helyezett: Horváth Kata, Pető Antónia, Tóth Eszter Dorottya, Dankó Veronika: *Alternatív pedagógiák*;
- II. helyezett: Gyöngy Nóra, Soós Blanka: *Dresszkód az iskolában*;
- III. helyezett: Bellon Bíborka, Szacsuri Panna, Vass Noémi: *Erdei iskola*.

A díjazott projektszervezők Rektor Úr jóvoltából ismét pénzjutalomban részesültek, amit hálásan köszönünk.

Gratulálunk a helyezetteknek és minden résztvevőnek!

Köszönjük szépen a zsűri munkáját, a Felnőttképzési Központ és a Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet oktatásszervezőinek segítségét, valamint a megnyitón részt vevő közönség érdeklődését.

Dr. Joó Anikó és dr. Molnár-Tamus Viktória

IV. KÁNYÁDI SÁNDOR KÁRPÁT-MEDENCEI VERSMONDÓ VERSENY

A Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék 2024 tavaszán rendezte meg egyetemünkön a IV. Kányádi Sándor Kárpát-medencei Versmondó Verseny intézményi válogatóját.

Az egyetemi válogató után a 2024. június 1-jén, a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kara által megrendezett országos fordulón hárman (Erős-Joó Kincső elsőéves teológia–lelkész, Tébi Anna Emese másodéves hittanár–nevelőtanár és történelem, valamint Szilágyi Erik elsőéves tanító szakos hallgatók) képviselték egyetemünket. A versenyen a magyarországi és a határon túli felsőoktatási intézmények hallgatói vehettek részt. A szervezők a hagyományokhoz hűen két kötelező Kányádi-verset ajánlottak (az 1956-ban írt *Nagyküüllő* és az 1965-ös *Álmodó* című költeményeket), melyek közül a versenyzők egyet választottak, mellé egy szabadon választott 20. vagy 21. századi magyar költő versét adhatták elő. Tébi Anna Emese a *Nagyküüllő* című Kányádi-vers mellett Nemes Nagy Ágnes *A szomj* című költeményét adta elő, Erős-Joó Kincső szintén Nemes Nagy Ágnes-verset mondott, az *Istenről* címűt, Kányáditól pedig az *Álmodó*-t választotta. Szilágyi Erik József is az *Álmodó* című Kányádi-költeményt mondta el, mellette pedig József Attilától a *Gyermekké tettél* című verset adta elő. A versenyen Szilágyi Erik József ezüst, Erős-Joó Kincső és Tébi Anna Emese arany minősítést szerzett, illetve a verseny kiemelt díját szintén Tébi Anna Emesének ítélte oda a zsűri. (Mindhárom hallgató felkészítő tanára dr. Vitéz Ferenc, a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék vezetője volt.)

Dr. Vitéz Ferenc

PÁLYÁZATOK

TARR KÁLMÁN BIBLIAMISSZIÓS KUTATÁSI PÁLYÁZAT

A Magyar Bibliatársulat Alapítvány először a 2021/2022-es tanévben hirdette meg a Tarr Kálmán bibliamissziós kutatási pályázatot. A bibliatársulat egykori főtitkárának, Tarr Kálmánnak (1947–2020) is emléket állító kiírás arra biztatja a teológus és bölcsész egyetemi hallgatókat, hogy tudományos dolgozatok formájában foglalkozzanak a magyar nyelvű Biblia történelmi, nyelvi, teológiai és irodalmi kérdéseivel, a magyar bibliafordítás, -kiadás és -terjesztés elméletével, módszertanával és gyakorlatával. A legjobb pályaműveket az alapítvány pénzjutalommal díjazza.

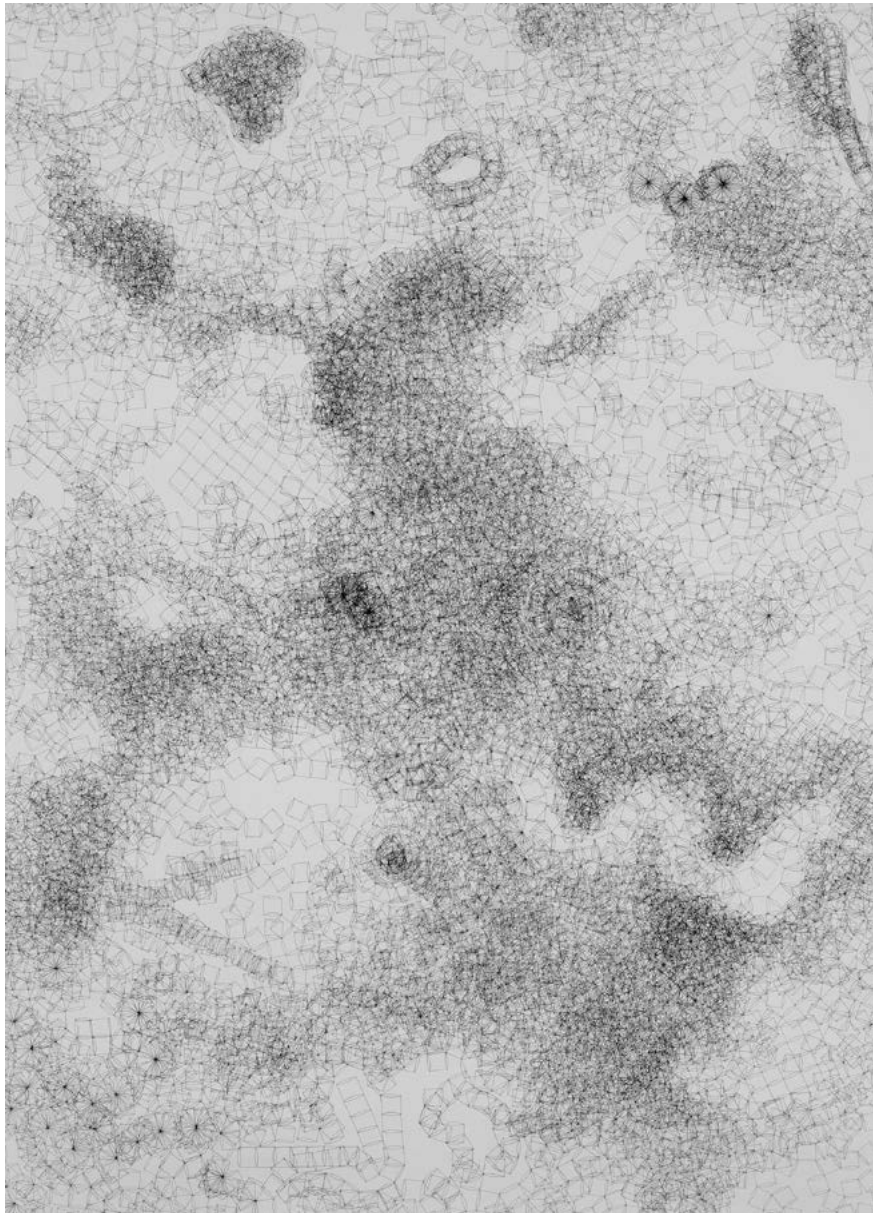
A pályázat második kiírására egyetemünkről Horkay László teológia–lelkész szakos hallgató nyújtott be dolgozatot még 2023 nyarán *A Mózes első és második könyvében előforduló hapax legomenonok fordítása a 16–17. századi magyar bibliafordításokban* címmel (témavezető: dr. Németh Áron). A benyújtott írást két felkért szakbíró értékelt. A bírálatok alapján Horkay László elnyerte a pályázat 100.000 forintos fődíját, melynek átadására 2023. december 5-én a Magyar Bibliatársulat budapesti székházában került sor.

Dr. Németh Áron

VI. ADATTÁR

2023 SZEPTEMBERÉBEN BEIRATKOZOTT ÚJ HALLGATÓK

Szervezett doktorképzés (Doktori Iskola) – nappali tagozat

Balázs Gergő	Kacsó Géza
Beke Boróka	Ujlaky Máté
Debreczeni Ákos József	

Teológia szak lelkész szakirány osztatlan mesterképzés – nappali tagozat

Bakos Dániel	Dr. Németh János
Bézi Nikolett	Orosz Anna
Biró Roland	Plébán Anna
Csiszár Bianka Erzsébet	Sápi Barbara
Drabik Abigél	Stefanec Bianka
Erős-Jóó Kincső Enikő	Szabó Zoltán
Kacsó Anna Júlia	Szilágyi Ádám Károly
Kovács Zsolt	Tóth Lara
Kulcsár Tamás	Varga László
Nagy Máté	Varró Mónika Eszter

Vallás- és nevelőtanár osztatlan képzés – nappali tagozat

Kádár Adrienne

Vallás- és nevelőtanár – történelemtanár szakpár osztatlan mesterképzés – nappali tagozat

Kézi Kitti	Tébi Anna Emese
Paluska Boglárka	

Vallás- és nevelőtanár rövid ciklusú mesterképzés – levelező tagozat

Bodáné Falucskai Ilona	Novák Miklós
Mercz Sándor	Nyakas Gergő
Móré Csaba	Török András

Katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak – levelező tagozat

Farkas János	Katona Judit
Gál Katalin	Kerékgyártó Andrea

Református kántor alapszak – nappali tagozat

Lakatosné Hegedűs Judit

Református hit- és erkölcsstanoktatói szakirányú képzés – levelező tagozat

Soltóné Lukács Zsuzsanna

Minor részismereti képzés

Dr. Batta József Tamás
Galambos Gyula Sándor
Hajagos-Bali Ildikó

Kiss Ildikó
Dr. Sparksné Széles Erzsébet

Tanító alapszak – nappali tagozat

Balogh Zsófia
Bere Dániel
Berényi Kitti
Bertalan Enikő Zsófia
Boruzs Alexandra
Csizmadia Réka
Dankó Veronika
Erdélyi Zsolt Roland
Farkas Luca
Gubányi Alíz
Györfy Imre István
Hornyak Hédi
Kása Kitti
Kaszonyi Mirella Bianka

Kecskés Evelin
Kiss Csenge
Kolozsán Lilla
Kovács Éva
Kovács Viktória
Majer Adrienn
Mezei Brenda
Mucza Blanka
Nehéz Zsóka
Perge Dorina
Szabó Janka Flóra
Szabó Laura Réka
Szilágyi Erik József
Zsolyomi Nóra

Tanító alapszak – levelező tagozat

Ádámné Lengyel Anita
Ágoston Gáborné
Balla Fruzsina
Bányainé Kiss Nóra
Bartal-Hajas Éva
Bertalanné Papp Judit
Blaskó Réka
Boruzs-Varga Edit
Czifra Norbert
Csernyikné Szabó Csilla
Csik Brigitta
Dr. Dankóné Kara Viktória
Diczkó Emese
Diószeginé Nagy Réka
Erdeiné Nyéki Erzsébet
Erdélyi Péter
Fekete Zoltán
Feketéné Horváth Erzsébet
Ferenczi Zsuzsa
Füzesi Richárd Béla
Gazdag Georgina

Gomány Viktor Józsefné
Györi Imréné
Hajduné Révész Anikó
Hajduné Sáfrán Dóra
Holb Szabolcs
Horváth Angelika
Kaló Ildikó Mónika
Kerékgyártóné Tarr Enikő
Kertészné Balla Mária Andrea
Kiss Livia
Kondor Attiláné
Kovács Katalin
Kovács Tamás
Kovács Vivien Kitti
Kovácsné Décsei Mónika Ibolya
Kutasi Ivett Ildikó
Lakatos Martin
Lastisné Dobos Anita
Lénártné Varga Erika
Lovasné Kovács Andrea
Mátravölgyi Mónika

Mizsei Claudia Edina
Molnár Zsuzsa
Nagy Nikolett Leila
Nagy Viktória
Pál Hajnalka
Pál Veronika
Dr. Pappné Helebrandt Edina
Poczodi Diána
Pócsiné Zentai Borbála Zita
Polgárné Kovács Kinga
Porkoláb-Patai Boglárka
Pozák Csilla Teréz
Pöstényi Mónika
Rózsásné Takács Odett
Sebők Gábor
Sóvágó Fanni

Szabó-Illés Enikő
Szabó Balázné
Szabóné Dudics Amanda Márai
Szárázné Ferenczi Mariann
Szilágyi Szidónia Patricia
Szivos Lajos Zoltánné
Tóth-Bulyáki Anett
Tóth Rudolf
Trapp Milán
Túró Dénesné
Ungváriné Antal Éva
Vadas Erika
Vámos Róbert
Vancsik Krisztina
Veres Gábor
Verőné Szőke Edit

Biblioterápia szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Braun Krisztina
Gál Iudita
Dr. Kis Klára
Magdus Andrea

Moldvay Olívia
Szecsksó Stefánia Fanni
Tóth Judit

Dramapedagógia területen pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak – esti tagozat

Gadzsa Bernadett
Gál Szilvia
Horváth Gergely Ruben
Lisztés Viktória
Papp Dóra

Pelsőci-Nagy Melinda
Posta Lilla
Szabó-Kovács Ida
Zsupos Gabriella

Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Baloghné Halász Irma
Hofferné Borsi Krisztina Anikó
Löki Márta
Németh Balázs Tamás
Oláh Rebeka
Petőné Kiss Judit

Porkolábné Szabó Margit
Soltész Ágnes
Szilágyi Tiborné
Szűcs Edina
Turzóné Garabuczi Dóra
Tutorné Nagy Márta

Közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Babai Sándor
Bajnóczkiné Oláh Erika
Bakai Boglárka Ildikó

Bakóné Botos Renáta
Baranyainé Tarsoly Erzsébet
Berencsi Judit

Béres Gáborné	Lázár Szilvia
Borosné Rozgonyi Zsuzsanna Eszter	Németh Katalin
Bökfő Gabriella	Pappné Karácsony Nóra Alexandra
Cseh Erzsébet	Pető István
Dzsudzsák Natália	Ráczné Kádár Nóra
Elek Judit Éva	Ráczné Vékony Brigitta
Finta-Tóth Angéla	Radványi Csaba
Gliba Zsuzsanna	Rehó Bianka
Kicska László Miklós	Révész Máté
Kompodray Réka	Tóthné Gergely Judit
Kozma Kitti	Vass Krisztina
Kőhegyi Zsoltné	

Pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Baloghné Fülöp Emília Réka	Kovács Lajos László
Csiki Emese	Maruzs Orsolya
Csipes Réka	Nagyné Szanics Judit
Hodossy-Takács Krisztina	Szabó Ibolya Erzsébet
Karóczkai-Gál Zita	Szalai Mariann
Kissné Lesnyák Beáta	Szép Tamás
Kovács Attila	Szilágyiné Kabai Ildikó
Kovács Enikő	Teleki Mária

2024 FEBRUÁRJÁBAN BEIRATKOZOTT ÚJ HALLGATÓK

Családpasztoráció szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Angyalosy Zsoltné	Szabó Richárd
Lőrinczyné Harászi Andrea	Szerencsi Imre
Molnár Szabolcs	Szerencsi Imréné Ujvári Julianna
Pelláné Ábrám Anikó Ida	

2023/2024-ES TANÉVBEN A DOKTORI ISKOLÁBAN
ABSZOLUTÓRIUMOT SZERZETT HALLGATÓK

Bacsó István

Tudományág: *rendszeres teológia*Kutatási terület: *Kollektív traumák feldolgozásának teológiai és etikai aspektusai az erdélyi magyar társadalomban*Témavezető: *dr. Fazakas Sándor és dr. Visky S. Béla*

Bálint Ágnes

Tudományág: *gyakorlati teológia*Kutatási terület: *Az egészség és betegség bibliai és teológiai értelmezése – az olvasás mint spirituális és terápiás gyakorlat*Témavezető: *dr. Fazakas Sándor*

Éles Éva

Tudományág: *bibliai teológia*Kutatási terület: *Péter első levele mint a bibliai és gyakorlati teológia metaszéspontja. A levél szövegének és teológiájának homiletikai jelentősége*Témavezető: *dr. Kókai-Nagy Viktor és dr. Kiss Jenő*

Farkas Zsuzsanna

Tudományág: *rendszeres teológia*Kutatási terület: *Az egyház kommunikációjának etikai és teológiai kérdései az újmédia korában*Témavezető: *dr. Fazakas Sándor*

Koi Ágnes

Tudományág: *rendszeres teológia*Kutatási terület: *Dietrich Bonhoeffer politikai etikájának aktualitása*Témavezető: *dr. Kovács Krisztián*

Pilis Dóra

Tudományág: *gyakorlati teológia*

Kutatási terület: *A hallássérült személyek pasztorálpszichológiája az egyházi jelelés tükrében*

Témavezető: *dr. Hodossy-Takács Előd*

SIKERES DOKTORI ELJÁRÁSOK ÉS HABILITÁCIÓK

2023/2024-es tanévben doktorált

Porkoláb András József

Doktori dolgozat címe: *Egyéni és közösségi hittapasztalatok egyházformáló hatása rendszeres teológia, etikai és ekkleziológiai szempontból*

Témavezető: *dr. Fazakas Sándor*

2023/2024-es tanévben habilitált

Bátoriné dr. Misák Marianna, a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológiai Tudományok Intézete egyetemi adjunktusa.

Dr. Borsi Attila János, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Művészettudományi és Szabadbölcészeti Intézete Szabadbölcészeti Tanszékének egyetemi docense.

Dr. Kodácsy-Simon Eszter, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Vallás-pedagógia Tanszéke tanszékvezető egyetemi docense.

Dr. Igor Lorencin, a németországi Fridensau Adventista Egyetem Újszövetségi Tanszékének egyetemi docense.

2024-BEN SIKERES ZÁRÓVIZSGÁT TETT HALLGATÓK

Teológia szak lelkész szakirány osztatlan mesterképzés – nappali tagozat

Angyalosy Ádám Zsombor

Józsa Imre

Barati Benjámin

Klément-Balla Zsófia

Bíró Sándor

Orbán-Bartha Eszter Éva

Bulyáki Ádám

Pálfi Gergő

Horkay László

Varga István Dávid

Horváth Béla

Vallás- és nevelőtanár osztatlan mesterképzés – nappali tagozat

Bíró Alexandra

Éles Szabolcs

Vallás- és nevelőtanár rövid ciklusú mesterképzés – levelező tagozat

Bakti Judit

Móré Csaba

Flaskár Ibolya

Novák Miklós

Dr. Gacsályi Csaba

Nyakas Gergő

Kósáné Szmolár Viktória

Tóth Sándor Tibor

Mercz Sándor

Török András

Mészárosné Erőss Erika

Katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak – nappali tagozat

Plébán Anna

Református kántor alapszak – nappali tagozat

Dózsa István

Tanító alapszak – nappali tagozat

Aranyics Dóra Anna

Nagy Vivien Györgyi

Bátori Ágnes

Nagy Zsuzsanna

Borbély Mónika Csenge

Pál-Katona Lilla

Dankó Diána Fanni

Pál-Katona Panna

Kanczel Csenge

Puskás Viktória

Koós Csenge Lilla

Simon András

Kovács Boglárka Emese

Szűcs Luca Kata

László Abigél Hanna

Téglás László Szilárd

Majoros Ditta

Torkos Edina

Mészáros Viktória

Varga Ákos

Mihály Eszter Ráchel

Vas Enikő Eleonóra

Nagy Réka

Tanító alapszak – esti tagozat

Bélteky Petra	Nagy-Sümegei Katalin
Biczó Dalma	Pénzes Anikó
Bodó Gabriella	Prém Angéla Klaudia
Dobos Krisztina	Pribék-Franciska Anna
Fülöp Bernadett	Szabó Norbert
Lentiné Nagy Anikó	Szabó-Csiha Zsanett
Molnár Anna Katalin	Szóllósi-Gyűjtő Tímea

Biblioterápia szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Dr. Gesztelyiné Dr. Zsuga Judit	Dr. Sterczel Katalin
Godó Irén	Szilágyi Anikó
Kántor Veronika	Tokai Éva Johanna
Moravszki Gyula	

Drámapedagógia területen pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak – esti tagozat

Balogh Csilla	Kovácsné Kiss Csilla
Bánszki Edit Jolán	Lévai Tiborné
Gadza Bernadett	Pelsőci-Nagy Melinda
Gál Szilvia	Posta Lilla
Kerekesné Tóth Szilvia	Somogyi Tibor

Egyházi intézményvezető és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Kovács Tamás	Kovács Tímea
--------------	--------------

Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Boldizsár-Kriska Anikó	Nagy Erzsébet Viktória
Csonka Emese	Petőné Kiss Judit
Horváth-Obbágy Gabriella	Dr. Szelkéné Csekő Noémi
Koroknai Edit	Vácziné Józsa Szilvia
Mátyás Angéla	Vagyas Zsuzsanna Kornélia
Mátyás Dorina	Zeisky-Nagy Zsuzsanna
Miklós Erzsébet	

Közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Almási-Farkas Klaudia	Hajdu Anita
Bakóné Botos Renáta	Hován Andrea
Baranyainé Tarsoly Erzsébet	Iszlai-Kovács Marianna
Dománné Molnár Anita	Kiss Brigitta
Dzsudzsák Natália	Komporday Réka
Farkas Istvánné	Kovács Dóra

Lázár Szilvia	Ráczné Kádár Nóra
Mizsei Nikolett	Sárvári József
Nagyné Török Csilla	Zsigovics Erika

Pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzés – esti tagozat

Barócsi Klára Anett	Nagy Ágnes
Csiki Emese	Nagyné Szanics Judit
Csipes Réka	Petrocziné Bökényi Katalin Mónika
Dobosné Szük Beáta	Pinczés Vilma
Dorozsi Zoltánné	Szabó Dóra
Farkas Viktória Erzsébet	Szabó Ibolya Erzsébet
Ficsor Erika Judit	Szilágyiné Kabai Ildikó
Karóczkai- Gál Zita	Tiszlavicziné Csernyák Márta
Kedves Tünde	Trosko Mária
Kiss József	Turkóné Demeter Éva Mariann
Kovács Enikő	Udvarhelyi Zsolt
Lajcsák Emese	Vágóné Nádas Márta
Maruzs Orsolya	Dr. Valastyánné Szigeti Andrea
Molnár Tibor Sándor	Zsula Magdolna

HALLGATÓI DÍJAK ÉS JUTALMAK A 2023/2024-ES TANÉVBEN

Egyetemünk Szenátusa a 2023/2024-es tanévben nyújtott kiváló tanulmányi teljesítményükért és példaadó szorgalmukért a DRHE Kiváló Hallgatója díjban és 120.000 forint pénzdíjban részesítette

Nagy Zsuzsanna tanító szakos hallgatót és *Záhorszki-Hangó Viola Réka* teológia–lelkész szakos hallgatót.

A Szenátus a biblikus tudományok terén nyújtott kiemelkedő teljesítményéért ebben a tanévben a magyar történeti bibliafordítás hasonmás kiadásából álló Biblia-díjat

Kondor Erik teológia–lelkész szakos hallgatónak ítélte oda.

A fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület elnöksége szakdolgozatukért, valamint a záróvizsgán nyújtott kiváló teljesítményükért dicséretben és 100.000 forint pénzdíjban részesítette

Klément-Balla Zsófia és *Varga István Dávid* teológia–lelkész szakos hallgatókat.

A Tanítóképzésért Alapítvány

Mihály Eszter Ráchel és *Torkos Edina* tanító szakos hallgatókat 50.000 forintos jutalomban részesítette.

A Szegi Piroska Emlékalapítvány célja a teológiai tanulmányokat folytató, jó tanulmányi eredményt elérő és szociális helyzetük miatt támogatásra szoruló magyar állampolgárságú hallgatók segítése. Az alapítvány kuratóriuma a 2023/2024-es tanévben 80.000 forint egyszeri ösztöndíjban részesítette

Fülöp Léna Evelin, *Kondor Erik*, *dr. Németh János* és *Záhorszki-Hangó Viola Réka* teológia–lelkész szakos hallgatókat.